

dzietem
en-la sunt

com.
Pet.
C.

g. tylko z bież
Pauli t. d. Jeż
lomen (t. i. pi
o następcząc
analogane,

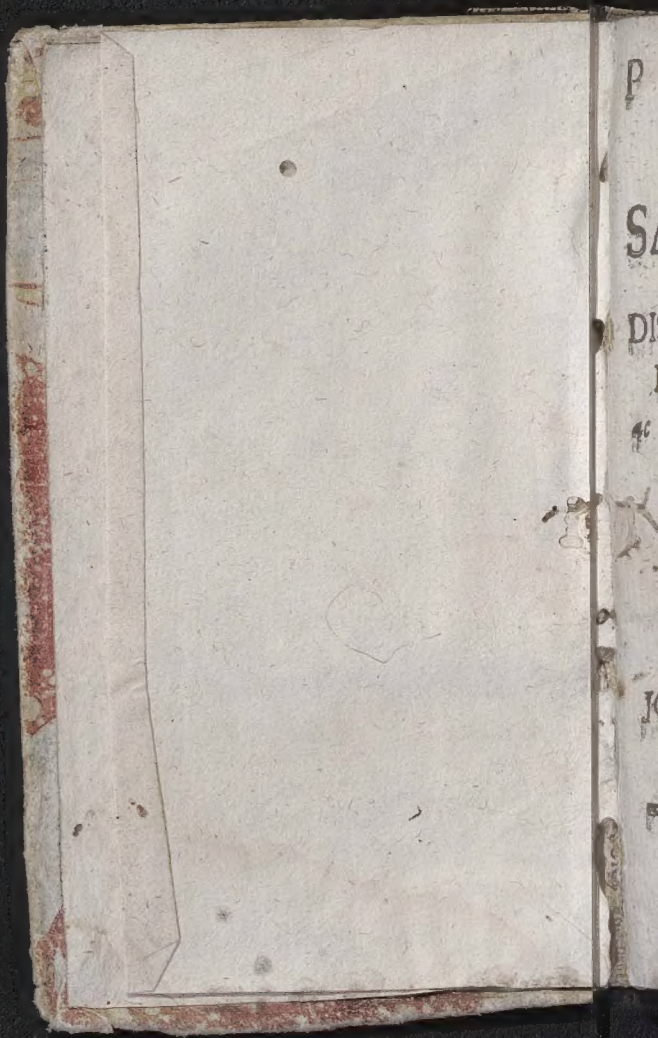
5
sca
Od
at
guin
... d

ecem taur
t vitulus.
ie, które
do Mecenasa
Reddere vict
miam ineme
feriemus a

D. II. 13.

cg. III. 6.

3.

PRETIOSA
MORS
SANCTORUM,

SEU

DISPOSITIO MORIBUNDI,

Documentis Theologicis,

ac piis Scripturae, SSq. Patrum,
praesertim S. Augustini,
affectibus,

& Divorum morientium
exemplis

ILLUSTRATA.

à Patre

IOANNE MORAWSKI, S. J.

Superiorum permissu,

Anno DEI mortalis 1698.

POSNANIÆ,

Typis Clari Collegii Societatis IESV.

Ite, renidentes, pretiosa pericula, gemme,
Præcipitat lubricis quas levis Hermus
aquis:
Virtute ac meritū, dum Gens LVKOM-
SCIA lucem
Accendit, gemmīs concolor ipsa suis.

GRE
D. S.
L
Eccle

Dñc

pre

P

Hum

semp

imag

istud

quos

stus i

mâ J

PERILLVSTRI
REVERENDISSIMO DNO,
D. STANISLAO
ŁUKOMSKI.

Ecclesiæ Cathedralis Posnań:
CANONICO.

Dño, Dño Observandissimo.

*Exem: Amaldul. 3
me Craconia*

P Allent Magnorum atria, &
velut ad clypeum Persei lapi-
descunt, quoties in conspe-
ctum primamq; incurrit pupillam,
semper invisâ Proceribus Mortis
imago. Sed iis duntaxat osseum
istud monstrum horrorem incutit,
quos cultâ simulatione virtutis, ge-
stus inviti coloravêre: quibus exti-
mâ fronte pietas resedit, omnisq;
(2) velut

velut in Iride, gratia morum va-
rietate florescit: quibus fractio de-
mum supercilio, satisq; admotu pa-
tescit, quantum sub tam compta
virtutum pictura fuerit inane. Isti
ad primos Libitina vultus exani-
mantur, quibus inania simulachra
pietatis, atq; in diem sumpta, pro
usuq; rerum iterum posita probitas,
pulchriq; mores, eodem fastu, quo
parabantur operose, elanguescunt.
At Tibi Perillustus & Reveren-
dissime Domine, invicta, totq; an-
norum firmata usu virtus, immor-
taliaq; decora, quibus circumfulge-
re ab umbra huius de Morte Libri,
meridiem ominantur, pulchroq; cla-
rescunt sereno. Sic nubium obje-
ctu, vivacior in lucem Phœbus ex-
ardescit: sic Adamantem sollicitant
umbra, acuuntq; circumfusa radi-
os tenebra: sic & Aviti Tui LA-
PIDES, quatuor seculorum pom-

pam

pam lucemq; iaculantes, mortuali
ab hac umbra fulgebunt augustius.
Ut proinde nihil minus metuum,
quam ne Mortis horrore inumbrem
Tui Nominis claritatem; quâ extra
invidia noctes, obtreçantiumq; um-
bras, semper illustris Tuo Te lumi-
ne condâ. Si primas intueri cu-
nas, splendoremq; natalium lubeat;
circumsusa tot Majorum Tuorum
gloria, niveiq; mores, in unum Te,
velut in compendium decorum con-
fluxere. Nil fato casibusq; aut
fluctuanti fortuna lubrico debes;
Nativâ tutus magnitudine, omnia
velut aternitati jam tum labora-
res, Aviri splendoris decora, de Co-
mitum Cornubia gloria, non Stem-
mate magis, quam indole comple-
xus es. Pulchro felicitatis ac san-
guinis fadere Burgundiam, Bohe-
miam, & jam quatuor ab hinc sa-
culis Poloniam, meritorum ac vir-
tutis

tutis theatrum nacti, non minus a-
vitâ gemmâ, quàm pretiosioribus
auro factis, heroicâq; virtute nobi-
litas. Tres Caroli V exortum
serena vèrè soles: totidem a vitâ LA-
PIDES Vestri, Majorum gloriâ in
augem lucis publicæ proveci, velut
nativi soles tibi fulsere. Et adhuc
mortales cunctentur, Te Prosapie
Tua gemmam nuncupare? cui pro-
cunis Lucina gentilitias instravit
gemmas, natumq; materno inseruit
ANNULO: quem DIMIDIA SA-
PARTE Te uno implevit locuple-
vitq; superjecto lemmate: Ornare
& implet. ANNULO inserta, for-
tunatissimo auspicio SAGITTA,
victorias Genti Vestræ desponsavit,
quâ parte Martem agitâ: aut men-
tis acumen Literarum Heredibus,
hac gemmâ consignavit. Nisi ere-
ctam in Superos, Divisq; devinctâ
mentem augustius portendunt SV-

BLA.

BLA
stran
fasti
inse
te,
LVK
hinc
nimu
ennio
P. Sn
non n
quam
que c
prodi
Num
tum
Idea
tu d
emica
tes
augu
opes
matio

BEATE ad s'lera MANVS, mon-
strantq; , quo se ultra mortalium
fastigia virtus attollat, Teq; caelo
inserat ingenita & velut heredita-
te, à VOLINSCHIS probitas in
LVKOMSCIO transfusa. Atq;
hinc est, quod diviniorebus totum a-
nimus scientiis consecrasti, quadri-
ennio ad Theologicum nostri Collegij
P. snanienfis, Solem Aquinaticum
non magis ingenio sciendiq; ardore,
quam integerrimâ pietate, morum-
que candore illustris. Et hucusq;
prodit se moribus, quod intus animo
Numen claudis, cum accessione virtus
tum eò eluctatus sis, ut rectefactorũ
Idea plerisq; habearis. A Tuo vul-
tu documenta probitatis eò felicius
emicant, quo blandius cogi se men-
tes ad meliora sentiunt, quòd tam
angustè praeas. Inde Tibi ultra
opes fortunascq; omnes crevit esti-
matio miseròrum; inde blandus, ac
nescio

nescio quam felicitatem calamitatu-
ribus egenorum aspirans animus,
vultusq; omnem collapsa fortunæ
marorem abstergens. Attollis glo-
riam, probitatemq; ultra fastigium
locas, quoties jacentem sublevas mi-
serorum sortem; pretiosior multò ef-
fusus in abjectos opibus, quàm si
Hermus Te Macenatem, aut Pacto-
lus circumflueret. Illud basilicum
ac cælo par, egentium calamitates
pretioso à Te censu velut grande
patrimonium redimi, magnumq; Tibi
censeri vectigal, quoties solito
liberalitas effudit; & eas tantum
pes coruscare, ac dignam Te di-
em accendere, quæ sapius egentium
manibus versantur. Hac Perillu-
stris ac Reverendissime Domine,
ubi Te Libitina jaculis eximunt, si-
mul mortales inter, immortalitate
consecrant, mihiq; animos ac fiduci-
am firman, Pretiosam Tuis sub
auspi-

auspiciis
morienti
qui oli
prompti
ologiam
rerum
bro des
mitte.
hac mo
rint, qu
asseret,

Peril

auspiciis Mortem immortalitati
orientium consecrandi. Quare
qui olim subtiliori ab exedra,
promptiore animo pennâque The-
ologiam admisisti: nunc ultimam
rerum Lineam, mortem, in hoc li-
bro descriptam, grato animo ad-
mitte. Tibi referent, quicunq; ab
hac morte immortalitatem traxe-
rint, quæ mortalia inter, Te Divis
asseret, ac consecrabit. Ita vover

Perillustri & Reverendissimæ
Dominationis suæ

Servus
Devotissimus
Joannes Morawski S. J.

FACULTAS
R. P. Vice-Provincialis.

Cum Liber qui inscribitur *Pretiosa Mors Sanctorum, seu Dispositio moribundi, documentis Theologicis, piisque SS. Patrum affectibus, ac Divorum morientium exemplis illustrata*, à P. Joanne Morawski, nostræ Societatis Sacerdote compositum, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, potestate mihi factâ ab A. R. P. Nostro THYRSO GONZALEZ, præfatæ Societatis Præposito Generali, facultatem concedo, ut Typis mandetur, si iis, ad quos pertinet, ita videbitur. Cujus rei gratiâ has literas manu meâ firmatas, sigilloq; munitas dedi. Poinaniæ die 1. Novembr. 1697.

STANISLAVS BIECZYNSKI

Approbatio Censoris.

Opus sat eruditum, doctum & opium, intitulatum *Pretiosa Mors Sanctorum, seu Dispositio moribundi*, ab A. R. P. Joanne Morawski Societatis JESU &c, idiomate tam Latino, quam Polonico conscriptum, censeo dignum esse publicâ luce.

NICOLAVS ZALASZEWSKI

*Archidiaconus Posnaniensis,
& Librorum Censor
Synodalis.*

Protestatio Authoris.

PArendo cum omni reverentia Decreto Urbani VIII, ejusque confirmationi & declarationi, profiteor me, haud alio sensu, quidquid in hoc libro de Viris virtute illustribus, quod cadit supra mores & opinionem illorum refero, accipere, aut accipi ab ullo velle, quam quo ea solent, quæ humanæ duntaxat autoritate nituntur; ita tantummodo exceptis, quos Ecclesia Catholica Romana Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum Catalogo adscripsit.

Ioannes Morawski S. I.

INDEX

IND
E

CAPUT

med

Descr

tem

CAP. II

rosa

Dantu

mor

CAP. I

tura

Propo

mor

CAP. I

an

Ponu

mo

CAP. V

na

Moti

mo

INDEX CAPITUM

Et rerum notabiliorum.

CAPUT I. *Mors Sanctorum præ-
meditata & preparata. pag. 1.*
Describitur præparatio ad mor-
tem.

CAP. II. *Mors impavida & gene-
rosa. p. 12.*
Dantur solatia refugientibus
mortem.

CAP. III. *Mors ad fines superna-
rales directæ. p. 31.*
Proponuntur intentiones pro
morte.

CAP. IV. *Mors tranquilla sine
anxietate. p. 33.*
Ponuntur causæ anxietatis in
morte, & remedia.

CAP. V. *Mors in doloribus ama-
na. p. 41.*
Motiva ad tolerandum hilariter
morbum, ipsamq; mortem.

CAP.

INDEX

CAP. VI. *Mors iustitiæ obligationibus soluta.* p. 46.

Ponuntur doctrinæ Theologicæ de obligationibus restitutionis, tum in genere, tum pro singulis hominum statibus.

CAP. VII. *Mors in Testamento provida.* p. 63.

Documenta de Testamento temporali, & praxis Testamenti spiritualis.

CAP. VIII. *Mors Sacramento penitentiae expiata.* p. 81.

Documenta Theologica de usu huius Sacramenti in articulo mortis.

CAP. IX. *Mors Sacramento Eucharistiæ provisa.* p. 90.

Documenta Theologica circa Sacrum Viaticum, & pii affectus in susceptione ejusdem.

CAP. X. *Mors Sacramento Extreme unctionis munita.* p. 108.

Documenta Theologica de administratione

nistrati-
onibus & p

CAP. XI.
structa.

§ 1. De I
Sugger
intu

§ 2. De I
Pii aff
dicta
fion

§ 3. De
Sugge
usu.

§ 4. De
Decla

§ 5. De
Efficac

§ 6. De
Qui li
di

§ 7. De
Eius

CAP. XII

R E R U M

nistracione usuq; huius Sacra-
tis & pii affectus in usu eiusdem.

CAP. XI. Mors supellectili pietatis in-
structa. p. 119

§ 1. De Imagine crucifixi. Ibid.
Suggestuntur pii affectus in eius
intuitu.

§ 2. De Imagine B. Virginis. p. 128
Pii affectus in eius intuitu, &
dicta SS. Patrum de interces-
sione B. Virginis.

§ 3. De Cereo benedicto. p. 136
Suggestuntur pii affectus in eius
usu.

§ 4. De Aqua lustrali. p. 141
Declaratur eius usus & effectus.

§ 5. De Reliquiis SS. p. 142
Efficacia earum.

§ 6. De Libro pio. p. 143
Qui libri moribandis prælegē-
di, & quomodo.

§ 7. De Signo Crucis. p. 145
Eius efficacia declaratur.

CAP. XII. Mors Indulgentiis ditata.

p. 146

Refec-

INDEX

Referuntur ex Authoribus Indulgentiæ plures.

CAP. XIII. Mors praesidiis contra varias tentationes armata. p. 156

§ 1. Remedia contra dubia in fide. p. 157

§ 2. Remedia contra desperationem p. 164

§ 3. Remedia contra presumptionem. p. 172.

§ 4. Remedia contra odium inimicorum. p. 177

§ 5. Remedia contra impatientiam in morbo. p. 181

§ 6. Remedia contra anorem vera longiorum. p. 191

§ 7. Remedia contra finalem impatientiam. p. 193

§ 8. Remedia contra apparitiones in morte. p. 198

CAP. XIV. Mors in Domino beata. p. 201

Declaratur in quo consistat talis mors.

CAP.

CAP. XV.

Dei
Quam honor
& qui i
ritatem

CAP. XVI.

nata.
Penuntur
tum n
Sacra

§ 1. Actus

§ 2. Actus

§ 3. Actus

§ 4. Actus

nis.

§ 5. Actus

nefici

§ 6. Actus

§ 7. Actus

tie.

§ 8. Actus

tatem.

§ 9. Actus

§ 10. Actus

R E R U M

Indul. CAP. XV. *Mors iustorum in iudicio Dei secura.* p. 207

Quàm horrendum sit hoc iudicium & qui sint modi, efficientes securitatem in illo.

CAP. XVI. *Mors virtutum actibus ornata.* p. 218

Penuntur variarum virtutum actus, tum nostris tum ex Scriptura Sacra, tum ex libris S. August.

§ 1. *Actus fidei.* Ibid.

§ 2. *Actus spei.* p. 227

§ 3. *Actus charitatis erga Deum* p. 253

§ 4. *Actus laudis Dei & glorificationis.* p. 267

§ 5. *Actus gratiarum actionis pro beneficiis.* p. 279

§ 6. *Actus timoris Dei.* p. 297

§ 7. *Actus contritionis seu penitentia.* p. 307

§ 8. *Actus resignationis in Dei voluntatem.* p. 324

§ 9. *Actus patientia.* p. 331

§ 10. *Actus oblationis sui.* p. 341

§ 11,

CAP.

INDEX

§ 11. Actus desiderii gloriae celestis

P. 34

§ 12. Petitiones morientis. P. 35

CAP. XVII. Mors inter brachia Christi crucifixi. P. 36

Proponuntur varia pietatis exercitia erga Christum crucifixum.

§ 1. Orationes eiuculatoriae erga Christum crucifixum. P. 37

Orationes ad ipsum ex S. Augustino. P. 38

§ 2. Considerationes officiorum Christi crucifixi. P. 40

§ 3. Horologium passionis Christi P. 41

§ 4. Peregrinatio spiritualis ad visitanda loca, in quibus Christus operatus est nostram salutem. P. 42

§ 5. Praxis duplex applicandi sibi merita Christi. P. 43

§ 6. Oblatio Patri aeterno meritorum Christi. P. 44

CAP. VIII. Mors in sinu Dei Matris

P. 45

Exhi-

Exhibetur

B. Virgo

§ 1. Affectum.

nem.

§ 2. Invo-

offici-

§ 3. Alia

per m

§ 4. Ora

Virgin

CAP. XIX.

rum e

Habentur

ctorum

in pa

CAP. XX.

pie m

Exhibentur

Sanc

Idea mor

B. Virgo

S. Andre

S. Ioann

R E R U M

**Exhibentur variaz devotiones ad
B. Virginem in mortis articulo**

§ 1. *Affectus pii erga Beataam Virgi-
nem.* p. 439

§ 2. *Invocationes B. Virginis ex eius
officiis.* p. 441

§ 3. *Alie invocationes B. Virginis
per mysteria vite ipsius.* p. 447

§ 4. *Orationes ex SS. Patribus ad B.
Virginem.* p. 456

**AP. XIX. Mors in manibus Angelo-
rum & SS. Patronorum.** p. 463

**Habentur variaz invocationes San-
ctorum tum in communi, tum
in particulari.**

**AP. XX. Mors exemplis Sanctorum
pie morientium illustrata.** p. 476

**Exhibentur exempla quorundam
Sanctorum morientium.**

Idea morientium Christus moriens.
p. 476.

B. Virgo moriens. p. 481

S. Andreas Apostolus. p. 484

S. Ioannes Apostolus p. 486

f. S.

INDEX

5. S. Stephanus Protomartyr. p. 4
6. S. Irenaeus Martyr, p. 4
7. S. Augustinus Ep. & Doct. p. 4
8. S. Hieronymus Doctor, p. 4
9. S. Ioannes Chrysostomus Episc.
Doctor. p. 4
10. S. Thomas de Aquino Doct. p. 5
11. S. Bonaventura Ep. & Doct. p. 5
12. S. Dominicus Fundator Ord. Praed.
p. 5
13. S. Franciscus Fundator Ord. Min.
p. 5
14. S. Ignatius Fundator Soc. IESV.
p. 5
15. S. Fran. Xaverius S. I. p. 5
16. B. Aloysius Gonzaga S. I. p. 5
17. B. Stanislaus Kostka S. I. p. 5
18. S. Ludovicus Rex Gallie. p. 5
19. S. Casimirus Princeps Polon. p. 5
20. S. Agnes Virgo & Martyr. p. 4
21. S. Dorothea Virgo & Martyr p. 5
22. S. Clara Virgo, prima sororum S.
Francisci. p. 5
23. S. Terefia Virgo, Fundatrix Discal.
Carmelitarum. p. 5

S. Maria
go Car
S. Hedvig
S. Elisabe

AP
hibentur Ps
fia, qua
ribundo

R E R U M

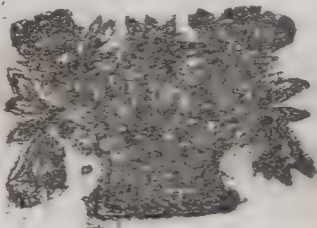
S. Maria Magdalena de Pazzis Vir-
go Carmelitana. p. 530

S. Hedvigis Ducissa Polonia. p. 534

S. Elisabeth Vidua Regu Hung. Filia.
p. 636

A P P E N D I X.

hibentur Psalmi, & Orationes Eccle-
siae, quae recitari possunt supra mo-
ribundos. p. 538

Pagina

p. 5. v.

p. 5.

p. 13. v.

p. 16. v.

p. 19. v.

p. 29.

p. 41.

p. 157.

p. 164.

Ibidem

p. 165.

p. 170.

p. 178.

p. 119.

p. 255.

p. 355.

p. 371.

p. 423.

p. 419.

p. 500.

p. 540.

Errata sic corrigenda.

Pagina 1. v. 14. *Ubi non dicit* Adde *proue
considerat* P. Paulus Segneri in *Medit.*

p. 5. v. 2. *Quidam Ecclesiastes.* lege *idem
Ecclesiastes.*

p. 5. v. 16. *ut* ~~indicet~~ lege *ut iudicet.*

p. 13. v. 16. ~~omnum~~ *omnium*

p. 16. v. 13. ~~2.~~ *3.*

p. 19. v. 1. ~~viam~~ *vitam*

p. 29. v. 3. *Aug. lib.* adde *lib. 1*

p. 41. v. 3. ~~oran~~ lege *orant*

p. 157. v. 13. *Ecclenam* *Ecclesiam*

p. 164. v. 1. ~~muriatur~~ *moriatur.*

Ibidem v. 6. *cap. 16.* adde *§ 1.*

p. 165. v. 18. *hoc ipsum* lege *hoc ipso*

p. 170. v. 14. ~~mundi~~ *mundi.*

p. 178. v. 7. ~~commiseris~~ *commiseris*

p. 119. v. 11. ~~serius~~ *serius*

p. 255. v. 19. ~~aiq~~ *eig*

p. 355. v. 4. ~~spetiosa~~ *speciosa*

p. 371. v. 7. ~~mibo~~ *mibi*

p. 413. v. 4. *in tenebras inferiores* lege
exteriores.

p. 419. v. 14. *Pater aterna* *aterne.*

p. 500. v. 11. *Mulle* *Maße.*

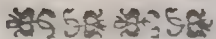
p. 540. v. 9. *Item sequentes.* Adde *Orati-
ones.*

C

Mors Sand

quâ horâ n
us veniet,
tum unive
ne sæculi,
morte cuj
non dicit
sed *Esote* p
mortem
sicut solet
instructa ve
fariis, ita

CAPUT. I.

*Mors Sanctorum premeditata, &
preparata.*

D nobis sæpius com-
mendat Dominus
in Evangelio, tum
alibi, tum Luc. 12.
Estote parati, quia
quâ horâ non putatis, Filius homi-
nis veniet, nempe ad iudicium
tū universale in consummatio-
ne sæculi, tum ad particulare in
norte cuiuscunq; nostrū. Ubi
non dicit Dominus: *Parate vos,*
sed *Estote parati;* quia vult nos ad
nortem semper ita esse paratos,
icut solet esse navis parata, quæ
instructa velis, omnibuscq; neces-
sariis, stans in portu, solum ven-
tum

tum exspectat; non verò ita, sicut solet esse navis illa non parata, quæ indigét reparatione. Et ratio est, quia qui aliquando non est paratus ad mortem, fieri potest, ut mors improvisa illum inveniat imparatum; sicut invenit sponsus Virgines fatuas imparatas, eò quòd non semper essent paratæ; quibus proinde clausa est janua vitæ æternæ: in hoc autem negotio exponere se periculo amittendi vitam æternam, quantà stultitia est! Deinde illa præparatio ad mortem, quæ fit in ipso mortis articulo, est præparatio tumultuaria, imò non est præparatio, sed confusio, ac proinde est præparatio improporcionata negotio beatæ æternitatis, quæ a morte dependet. Non ergo differenda est ad mortem præparatio.

Hujus

de pra

Hujus
væ ad mor
nem Don
non putat
Non dicit
quo die no
non putat
ad substan
one Dei, t
tum ex co
certissima
quoad ho
illud Mat
scitis diem
paratur
enti, ibid
Scimus a
nostram p
mus an in
tertia vig
juventute
senectute

de preparat: ad mortem 3

Hujus præparationis tempesti-
væ ad mortem meritò dat ratio-
nem Dominus: *quia quâ horâ
non putatis, Filius hominis veniet.*
Non dicit: *quo anno, quo mense,
quo die non putatis*, sed *quâ horâ
non putatis*: quia mors, quæ quo-
ad substantiam, tum ex revelati-
one Dei, tum ex ratione naturali,
tum ex continua experientia, est
certissima, est tamen incertissima,
quoad horam, quâ veniet, juxta
illud Matt. 25. *Vigilate, quia ne-
scitis diem neq; horam.* Unde cõ-
paratur furi ex improvise veni-
enti, ibidem Luc. 12. & Apoc. 16.
Sciinus ab hoc latrone domum
nostram perfodiendam, sed nesci-
mus an in prima, an in 2da, an in
tertia vigilia noctis, id est, an in
juventute, an in virili ætate, an in
senectute: semper ergo & ubiq;

A 2

exspe-

exspectandus est. Nam ut ait Aug: *Latet unus dies, ut observetur omnis dies.* Et verò exspectanda mors est, ut proxima. Frustra illam putant remotam juvenes. Nam per illam *Deus gladium suum vibravit, arcum suum tetendit, & paravit illum, & in eo paravit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit.* Psal. 7. Nempe hoc gladio mors senes, sibi vicinos, perimit: juvenes autem fugientes se, ex arcu, emissis sagittis, ô quàm sæpè ex improviso conficit. Itaq; monet Spiritus S. Eccl. 5. *Ne dixeris est mihi sufficiens vita: sed persuade tibi, mortē instare vicinam.* Non putata præcessurum morbum, non debilitatem; potius dic cum Jobo 32. *Nescio quamdiu subsistam, & si post modicum tollat me factor meus.*

Hac

Quidam
nus: Qu
us homin
dex vivor
lari, & m
versali; si
potestaten
filius hom
enim dic
tis, Iudex
tet citati
nec illud
pus sper
reus, du
ad judic
dex, scilicet
denotati
neū præ
lum hab
quando
nit in su

de preparat: ad mortem 5

Hac de causa etiam, ut notat
Quidam Ecclesiastes, addit Domi-
nus: *Quâ horâ non putatis, Fili-
us hominis veniet*, nempe ut *Iu-
dex vivorum*, in iudicio particu-
lari, & *mortuorum* in iudicio uni-
versali; liquidem *Pater dedit Filio
potestatem facere iudicium, quia
filius hominis est.* Joan. 5. Non
enim dicit: *Quâ horâ non puta-
tis, Iudex mittet apparitores, mit-
tet citationes ad iudicium*: quia
nec illud breve præparationis tē-
pus sperandum est, quod habet
reus, dum citatur, vel adducitur
ad iudicem: sed dicit: *Veniet Iu-
dex*, scilicet ut indicet per quod
denotatur, non fore tempus ido-
neū præparationis: sicut reus nul-
lum habet tempus præparandi se,
quando domū ejus ipse Iudex ve-
nit in sua persona, ut illū capiat.

A 3

Modo

Modo quidem quando venit ad nos Christus cum suis inspiratio-
nibus, possumus illi dicere: *Ex-
specta, Reexpecta*, Isaia 28. quia
modo venit ad nos, ut Amicus
sed in morte, quando veniet ut
Judex, tali dilationi tempus non
erit.

Illud etiam considerandum est,
mortem non modo esse incertam
quoad tempus, non modo esse
proximam, sed esse unicam, non
enim datur bis mori. Unde er-
ror in morte commissus est irre-
parabilis. Agitur autem ibi de a-
nima, quæ unica est, aut perdenda,
aut conservanda in æternū: agitur
de uno necessario summo bono,
id est de beatitudine æterna, aut
lucranda, aut amittenda. Itaq; in
illo mortis instati, lignum sive ce-
ciderit ad Austrū, ubi cubat Spō-
sus

sus in tne
unde pan
erit semp
ah nunqu
tūm igit
tæ tempo
beo, ne
pendet
ternitas.
um tride
jaculand
triduum
tingeret.
attinger
diligent
triduo
in vita
lorum o
damq; p
At in
mort em
hanc pr

de præparat: ad mortem 7

sus in meridie; sive ad Aquilonē,
unde panditur omne malum; ibi
erit semper, & inde nunquam,
ah nunquam transferetur. Quan-
tūm igitur me tempestivè hoc vi-
tæ tempore sedulō exercere de-
beo, ne errem in morte, à quā
pendet sive beata, sive infelix æ-
ternitas. Si alicui daretur spati-
um tridui, quo se exerceret ad
jaculandum, eo pacto, ut si post
triduum, unico lusu scopum at-
tingeret, fieret rex: si autem non
attingeret, vivus cremaretur: quā
diligentiā is se exerceret toto
triduo? Cur non idem faciam
in vita præsentē, ut regnum cœ-
lorum obtineam in morte, eva-
damq; pœnas inferni æternas?

At in quo hæc præparatio ad
mortem consistit? Respondeo,
hanc præparationem esse dupli-

cem, remotam & proximam, ut
dicere possimus bis, Psal. 36. *Pa-
ratum cor meum Deus: paratum
cor meum.* Remota præparatio
consistit in hoc, ut nulla habea-
mus peccata, quæ nos torqueant
in morte, & ut congregemus no-
bis multa merita, pro quibus pro-
mum referamus in Dei iudicio,
juxta illud Eccl. 18. *Ante iudici-
um, para justitiam tibi.*

Præparatio proxima consistit
in emundatione conscientie ab
omnibus peccatis, etiam & dubi-
is, per Sacramentum Pœnitentie.
Conscientia enim est adversarius
noster, qui nobis perpetuò con-
tradicit, & nos arguit de pecca-
tis: de hoc ergo Adversario dicit
Dominus: Matt. 5. *Esto consenti-
ens adversario tuo citò, dum es in
via cum eo, ne fortè tradat te ad
versari-*

de præ-
versarius.
te ministro
Conscientia
modo qui
non latrat
offam, & b
te, cum h
apparebun
mones con
tis nostris
tunc canis
tunc latre
peccata à
2do. A
requiritur
peccatoru
illis satisfac
ubi poenæ
huius vitæ.
Psal. 37. H
fit, tum p
contritioni

de preparat: ad mortem 9

*versarius Iudici, & Iudex tradat
te ministro, & in carcerem mittaris.*

Conscientia nostra est canis, qui modo quidem in vita aliquando non latrat, quia ei obtrudimus offam, & blandimur: sed in morte, cum hæc cessabunt, & cum apparebunt latrones, id est dæmones concurrentes cum peccatis nostris ad nostram perditionem, tunc canis iste latrabit. Ergo ne tunc latret, modo removenda peccata à nobis.

2do. Ad hanc præparationem requiritur satisfactio pro pœna peccatorum, in hac vita, ne pro illis satisfaciamus in purgatorio; ubi pœnæ superant omnes pœnas hujus vitæ, ut docet S. August. in Psal. 37. Hæc autem satisfactio fit, tum per frequentem actum contritionis: Tum per usum In-

As

dulgen-

10 *Caput. 1.*

dulgentiarum: Tum per patientiam occurrentium adversitatum; Tum per spontaneam mortificationem, tam internam passionū, quàm externam carnis & sensuum: Tum per frequentem appropriationem nobis, satisfactionum Christi: Tum per frequentem in sanguine Christi ablutio- nem, de quo infra Cap. 17.

3tio. Requiritur solutio debitorum, sive ex iustitia, sive ex gratitudine, & fidelitate, de quibus infra Cap. 6.

4to. Testamentum condere tempestivè de quo Cap. 7.

5to. Juvat multum ad habendam mortem jucundam, tempestivè mori spiritualiter mundo, & inordinato affectui erga mundum, id est erga concupiscentiam oculorum, concupiscentiam carnis,

de preb
nis, & super
sunt tres Pre
bus regnat
Sic verò m
mnet, ut ait
Matt. nec h
grè & dole
qui vitæ hu
hærit. E c
quàm ama
(multò mag
homini pace
tiis suis. Ec
6to. Juv
fidei, spei,
virtutum,
eos exercer
7mo. C
facere, aci
quamvis uti
bet die, du
vicina; tam

de preparat: ad mortem 11

nis, & superbiam vitæ: hæc enim
sunt tres Provinciæ mundi, in qui-
bus regnat Princeps hujus mundi.
Sic verò *mortuus mortem conte-*
mmnet, ut ait S. Bernar: in cap: 25.
Matt. nec habebit causam cur æ-
grè & dolenter avellatur à vita,
qui vitæ hujus illecebris non ad-
hæsit. E contra autem: *O mors*
quàm amara est memoria tua,
(multò magis ipsa præsentia tua,) *homini pacem habenti in subst anti-*
is suis. Eccl. 41.

6to. Juvat sæpè exercere actus
fidei, spei, charitatis, aliarumque
virtutum, ut acquiratur facilitas
eos exercendi in articulo mortis.

7mo. Conducit, omnia opera
facere, acti essent ultima. Quod
quamvis utile esset facere quoli-
bet die, dum putatur mors esse
vicina; tamen saltem unus in mē-
se vel

se, vel in hebdomada dies esse
constituendus, quo facias medi-
tationem, confessionem, com-
munionem &c, planè tanquam
ultimas. Eodem die, aliquo tē-
pore quieto, constitue te in sta-
tu illo, in quo eris moribundus
& accepto in manus crucifixo, e-
lice actus virtutum, quos velles
elicere in morte, & qui habentur
infra cap. 7. Sic enim te exerce-
bis quadam prolusione & proba-
tione præviâ, ut in theatro mor-
tis futuræ, tragædiam benè absol-
vas. Similiter eodem die rele-
gendum est & renovandum Te-
stamentum animæ, quod habe-
tur infra eodem cap. 7.

8vo. Commendare sapè mor-
tem suam Christo morienti, &
B. Virgini Matri morientium.
Quod fieri deberet singulis die-
bus,

de prap

bus, primo i
per fraction
tatur separa
suo Corpor
pomeridiana
spiravit in
cubitus, d
ad somnum.
go, multos
conjunxit.
bimus Apost
bat I. Cor.

C A

Mors Sancti

MOrtem.
um terr
siderationes
timendam.

i. Statuti

de preparat: ad mortem 13

bus, primo in sacro Missæ, dum per fractionem Hostiæ repræsentatur separatio Animæ Christi à suo Corpore. 2do, horâ tertîâ pomeridiana, quâ Dominus expiravit in Cruce. 3tio, eundo cubitum, dum disponimus nos ad somnum, qui est mortis imago, multosq; morti repentinæ conjunxit. Hæc faciendo imitabimur Apostolum, qui de se dicebat I. Cor. 15. *Quotidie morior.*

C A P U T II.

Mors Sanctorum Impavida & Generosa.

MOrtem, quæ alioquin omnium terribilissima est, hæc considerationes Sanctis faciunt non timendam.

i. Statutum est omnibus hominibus

nibus semel mori. Heb. 9. Id
certum est ex fide, & evidens ex
ratione. Quid ergo volo resiste-
re Decreto Dei infrufragabili.
Quid volo stultè fugere, quod c-
vitari non potest! An non præ-
stat potius ex necessitate facere
virtutem obediētiæ, parendo Di-
vinæ voluntati? Nonne Deo sub-
iecta erit anima mea? Psal. 61.
Ita monet Aug. ser. 36. de diver.
*Quid times, quod etsi nolueris, e-
rit? nempe mortem. Time poti-
us, quod si nolueris, non erit, nem-
pe infernum.*

2dum solatium, exemplum
Christi, aliorumq; morientium.
Omnes qui hactenus vixerunt,
quamvis Potentissimi, Sapientis-
simi, Sanctissimi, mortui sunt, &
quidem multi in adolescentia, &
in flore ætatis. Iple quin Au-
thor

thor vitæ Cl
vitam suam
in mudo præ
posuit pro n
tis trigesimo
Preclatissima
fors manet o
tur. Vita m
cur illam D
Si Christus
alis, pro om
mortem. He
dulcis esse de
id est mors,
dit, suum a
Petr. Chrys
Iesus tuus?
Dominus me
Domino meo
periisti. ait
Gaudium sit
tantos habet

eb. 9. *Id* *author* vitæ Christus Deus Homo,
videns ex vitam suam mortalem, quâ nihil
nolo re iste in mûdo pretiosius fuit, generose
posuit pro nobis anno suæ æta-
tis trigesimo tertio. Obit &
Pretiosissima Dei Mater. Eadem
fors manet omnes, qui nos sequen-
tur. Vita mea non est melior,
cur illam Deo immolare nolo?
Deo sub- Si Christus gratia Dei substanti-
Psal. 61. alis, pro omnibus nobis gustavit
de diver. mortem. Heb. 2. jam mors mihi
solueris, e. dulcis esse debet. Nam vespa hæc
Time poti- id est mors, quæ Christum momor-
eris, nem dit, suum amisit aculeum. ut ait
exemplum Petr. Chrysol. *Ubi est mors acu-*
orientium. *leus tuus? nonne confregit illum*
vixerunt, *Dominus meus? O mors quando*
Sapientif- *Domino meo hasisti, tunc & mihi*
tui sunt, & *periisti.* ait August. 86. de diver.
eicentia, & *Gaudium sit mihi misero, tot &*
quin Au- *tantos habere mortis socios.*
thor *Quid*

*Quid indignaris humana conditio
habere exitum mortis? Et Domini
tui exitus non alius, quàm mor-
tis fuit. Domini enim exitus mor-
tis. Aug. in Psal. 67. Non habe-
bat Christus quare moreretur, &
mortuus est: tu habes, quare: & mori
dedignaris? dignare æquo ani-
mo pati per meritum tuum, quod
ille pati dignatus est, ut te à morte
sempiterna liberaret, ait Idem in
Joan: Tr. 3. de cap. 1.*

2. Mors liberat nos tot malis
nempe à tot indigentis, morbis
doloribus, à periculis peccandi, à
passionibus, à tentationibus. Nā
ut ait Aug. cap. 21. Med. *Vita
hac, vita misera, vita caduca, vi-
ta incerta, laboriosa, vita immun-
da, vita domina malorum, regina
superborum, plena miseriis, & ter-
roribus, quæ non est vita dicenda,*
sed

de mori

*sed mors, in
lis morimur
tatis defectu
mortis. Unde
vitalis. & vi-
licet hic vivi-
ubi non sunt
les: non viva-
torum obli-
teilectus, qu-
tur: non viv-
gicè amat sur-
viva imagina-
non vivi sens-
tenuantur. E-
istius ærum-
transfert: ac-
rentem, ab e-
mari procelle-
quæ navigans
stinat ad port-
properat ad p-*

ana conditio sed mors, in qua momentis singu-
Et Domi lis morimur, per varios mutabili-
quàm mor tatis defectus diversis generibus
exitus mor mortis. Uno verbo: Mors ista est
Non habe vitalis, & vita mortalis. quia sci-
areretur, licet hic vivimus mortuo modo;
quare: & mo ubi non sunt vivæ potentiaæ vita-
e aquo ani les; non viva memoria, quia mul-
tuum, quod torum obliviscitur; non vivus in-
t te à morte tellectus, quia cogitando fatiga-
ait Idem in tur; non viva voluntas, quia fri-
gidè amat summum bonum; non
tot malis, viva imaginatio, quia alteratur;
is, morbis, non vivi sensus corporis, quia at-
peccandi, à tenuantur. His ergo vitæ misera
onibus. Nā stius ærumnis mors nos liberat,
Med. Vita transiētrq; ad vitam, his malis ca-
caduca, vi- rentem, ab exilio in patriam, à
ta immun- nari procelloso ad portum. Et
um, regina quis navigans in procellis non fe-
eris, & Ger- lminat ad portum? quis exul non
ita dicenda, properat ad patriam regredi? ait
sed Cypr.

Cypr. de mortal. *Festinemus ergo ingredi in illam requiem beatam* Heb. 4. *Non enim habemus hanc manentem civitatem, sed futuram inquirimus.* c. 13. *Ibi absterge Deus omnem lacrymam ab oculis nostris. Ibi non erit amplius, neque luctus, neque dolor erit ultra.* Apocal. 21.

4^{tu}m solatium, spes vitæ melioris. *Melior est Deus misericordia tua super vitas.* Psal. 62. qui scilicet post mortem, speramus vitam beatam ex Dei misericordia. *Scimus enim, ut ait Apostolus.* 1^a Cor. 5. *quoniam si terrestis domus nostra huius habitationis dissolvatur, quod edificationem ex Deo habemus, domum non manufactam æternam in cælis.* Cur ergo vitam hanc miseram nolo commutare pro beata? Quid hic volo, quod

in cœ-

de mort

in cælo no

appero, qui

trā? de qua

O vita quam

ligentibus se,

ata, vita setu

grata pulchra,

casta, vita s

mortis, nescia

abe, sine dolor

ne corruptione

sine varietate

otius elegant

nissima. si d

quero: Ibi gl

mo Dei mei. i

icias: ibi delece

ius usq; ad fin

et amicorum

us ibi nos char

beccat, Angelo

Martyrum, Ce

de morte non timenda 19

in coelo non habebō? Si viam
appeto, quid melius illâ vitâ fu-
turâ? de qua August. Med. c. 22.
O vita quam preparavit Deus di-
ligentibus se, vita vitalis, vita be-
ata, vita secunda, vita tranquilla,
vita pulchra, vita munda, vita
casta, vita sancta, vita ignara
mortis, nescia tristitia, vita sine
dole, sine dolore, sine anxietate, si-
ne corruptione, sine perturbatione,
sine varietate & mutatione, vita
potius elegantia & dignitatis ple-
nissima. Si divitias aut gloriam
cupio: Ibi gloria & divitiæ in do-
mo Dei mei. Psal. 111. Si volo de-
lectationes: ibi delectationes in dextera
Domini usque ad finem. Psal. 15. Si pla-
cet amicorum consuetudo: quan-
tus ibi nos charorum numerus ex-
spectat, Angelorum, Apostolorum,
Martyrum, Confessorum? Cypr.
de mort.

de mort. Ergo mihi vivere Christi
 stus est, & memori lucrum. Phil. 1.
 Quæ verba ita exponit Cypr. ibid.
 Lucrum maximum computo, jam
 seculi laqueis non teneri, jam nu-
 lis peccatis & vitiis carnis obnox-
 um esse, exemptum pressuris an-
 gentibus, & venenatis diaboli fa-
 cibus liberatum, ad latitiam salu-
 tis aternæ, Christo vocante, pro-
 cisci. Legatur hac de re Aug. S.
 hiloq. 35. ubi sic ait: Felices qui
 periculo maris hujus educti, ad
 Deum, portum tutissimum per-
 nire meruere. O verè felices, qui
 de pelago ad littus, de exilio ad
 patriam, de carcere ad palatium
 pervenerunt. optata jam quiete
 ati; qui bravium illud perpetu-
 gloriæ, quod hic per multas tribu-
 lationes quæsierunt, jam felici-
 cunditate adepti, latantur in p-

petuum

de morte

petuum. O

quaterq; beat

malorum exu

marcescibili

decoris perven

eternum regni

seculorum, ubi

pax Dei, qu

sum. O qu

in quo

nant omnes S

sicut vestin

capite suo coron

Ibi gaudi

sine tristici

sine labore

sine morte

boni malo.

nam senescit,

sui, ubi deco

ubi amor

sanitas nu

vivere Christum. O verè beati, o terque
 Phil. 1. 23. Quaterq; beati, qui jam omnium
 Cypr. ibid. malorum exuti, securi de sua im-
 puto, jam marcescibili gloria, ad regnum
 ri, jam nullo corporis pervenire meruerunt. O
 rnis obnoxio eternum regnum, regnum omnitè
 pressuris anseculorum, ubi lumen indeficiens,
 diaboli fau pax Dei, quæ exsuperat omnem
 uitiam salu sum. O quàm gloriosum est re-
 cante, profum, in quo tecum Domine re-
 re Aug. Sciant omnes Sancti, amicti lumi-
 Felices qui de sicut vestimento, habentes in
 educti, ad apite suo coronam de lapide preti-
 simum pervo. Ibi gaudium infinitum, lati-
 rè felices, quæ sine tristitia, salus sine dolore,
 de exilio ia sine labore, lux sine tenebris,
 ad palatiu ita sine morte, omne bonum sine
 am quietè boni malo. Vbi juventus nun-
 lud perpetuam senescit, ubi vita terminum
 multas trib scit, ubi decor nunquam palle-
 jam felici te, ubi amor nunquam tepescit,
 tantur in pa i sanitas nunquam marcescit,
 petuum ubi

ubi gaudium nunquam decrescit,
 ubi dolor nunquam sentitur, ubi
 gemitus nunquam auditur, ubi
 tristis nihil videtur, ubi latitia se
 per habetur, ubi malum nullum
 timetur, quoniam ibi summum bo
 num possidetur. Felices igitur
 qui de naufraga vita presenti a
 tanta gaudia iam pervenire me
 ruerunt. Infelices heu nos et mi
 feri, qui per hujus maris magni
 fluctus, procellosasq; voragine
 navem trahimus, ignorantes, ad
 ad portum salutis pervenire val
 amus. Infelices inquam, quoniam
 via est in exilio, vita in pericul
 finis in dubio. &c.

Similia habet Man. c. 17.

- „ quàm gloriosa dicta sunt de
- „ Civitas Dei: sicut latantius
- „ omnium habitatio est in t
- „ Fundaris exultatione univer

terre

de morte

terre. Non e
 nec senectutis
 in te mancus,
 abbofus, ne
 omnes occur
 sectam, in n
 lenitudinis C
 vita beatiùs?
 pertatis metus
 nis imbecillita
 tur, nemo ira
 videt. Cupid
 scit, nullam
 ulla honori
 pulsit ambitu
 poli metus, i
 nullæ, terror
 mors neq; co
 nax: sed immo
 te jucunda vit
 tunc mala, nu
 sed cuncta co

erræ. Non est in te senectus, „
 nec senectutis miseria; non est „
 in te mancus, nec claudus, neq; „
 gibbosus, neq; deformis, quia „
 omnes occurrunt in virum per- „
 fectam, in mensuram ætatis „
 lenitudinis Christi. Quid hac „
 ita beatius? ubi non est pau- „
 ertatis metus, non ægritudi- „
 nis imbecillitas. Nemo lædi- „
 tur, nemo irascitur, nemo in- „
 idet. Cupiditas nulla exarde- „
 scit, nullum cibi desiderium, „
 nulla honoris, aut potestatis „
 pulsat ambitio. Nullus ibi dia- „
 boli metus, intidæ dæmonum „
 nullæ, terror gehennæ procul, „
 mors neq; corporis, neq; ani- „
 mæ: sed immortalitatis mune- „
 re jucunda vita. Nulla erunt „
 tunc mala, nusquam discordia, „
 sed cuncta conventio -- nox „
 ibi

„ ibi nulla, nullæ tenebræ, con-
 „ cursus nubium nullus, nec fri-
 „ goris ardorisq; asperitas, sed
 „ talis erit rerum temperies, qua-
 „ lem nec oculus vidit, nec auris
 „ audivit, nec in cor hominis a-
 „ scendit - - Verum super hæc om-
 „ nia est consociari choris An-
 „ gelorum, Archangelorum, at-
 „ que omnium coelestium virtu-
 „ tum, intueri Patriarchas & Pro-
 „ phetas, videre Apostolos, atq;
 „ omnes Sanctos, videre etiam
 „ parentes nostros. Gloriosa
 „ sunt hæc, sed multò gloriosius
 „ est, præsentem Dei vultum
 „ cernere. incircumscriptum lu-
 „ men videre. Super excellens
 „ gloria erit, cum Deum videbi-
 „ mus in seipso, & habebimus
 „ in nobis.

Idem S. Doctor Man. c. 24.

ita

ita fatur:
 mea? quid
 mea? Ibi e
 quid amas, ibi
 sideras, Si de
 tudo? fulgeb
 Si velocitas, a
 libertas corpo
 stere possit?
 gelis Dei: qu
 pus animale,
 potestate uti
 Si longa, aut
 cet? ibi erit
 eterna sanita
 petuum vive
 rum à Dom
 sariabuntur,
 gloria Domi
 sariabuntur
 mus Dei. Si n
 geli concinen

ita fatur: Quid amas caro
mea? quid desideras anima
mea? Ibi est (in cœlo) quid
quid amas, ibi est, quidquid de-
sideras. Si delectat pulchritu-
dudo? fulgebunt iusti sicut sol:
Si velocitas, aut fortitudo, aut
libertas corporis, cui nihil ob-
stere possit? erunt similes An-
gelis Dei: quia seminatur cor-
pus animale, surget spirituale,
potestate utique non naturâ.
Si longa, aut salubris vita pla-
cet? ibi erit sana æternitas, &
eterna sanitas: quia iusti in per-
petuum vivent, & salus iusto-
rum à Domino. Si satietas?
satiabuntur, cum apparuerit
gloria Domini. Si ebrietas? in-
ebriabuntur ab ubertate do-
nus Dei. Si melodia? ibi An-
geli concinent sine fine Deo.

Man. c. 24.

ita

B

Si

„ Si quælibet non immunda, sed
 „ munda voluptas? torrente vo-
 „ luptatis suæ potabit eos Domi-
 „ nus. Si sapientia? ipsa Dei
 „ sapientia ostendet eis seipsam.
 „ Si amicitia? diligent Deum,
 „ plusquam seipsos, & invicem
 „ tanquam seipsos, & Deus illos,
 „ plusquam illi seipsos; quia illi
 „ illum, & se invicem per illum
 „ & ille se, & illos per seipsum.
 „ Si concordia? omnibus illis e-
 „ rit una voluntas: quia nulla il-
 „ lis erit nisi Dei summa volun-
 „ tas. Si potestas? omnipoten-
 „ tes erunt suæ voluntatis, sicut
 „ Deus suæ: nam sicut Deus po-
 „ terit, quod volet, per seipsum:
 „ ira poterunt illi quod volent,
 „ per illum; quia sicut illi non
 „ aliud volent, quam ille volet,
 „ ita ille volet, quidquid illi vo-
 „ lent,

lent, & quid
 poterit non
 divitiarum? De
 nos. & fidele
 na constitue
 ra de gloria
 in affectibus
 lestis. Et ho
 bundi ex spe
 solatiu
 nus vitæ &
 premium in
 creationis,
 titulo essen
 dignus est,
 immoleat i
 tissimi Dan
 restitutam D
 quam ab ill
 accepi? Ret
 ram suam,
 pedent ad D

lent, & quidquid ille volet, nō „
poterit non esse. Si honor & „
divitiæ? Deus servos suos bo- „
nos & fideles supra multa bo- „
na constituet &c, &c. Vide plu-
ra de gloria coelesti infra cap. 16.
in affectibus desiderii gloriæ coe-
lestis. Et hoc est solatium mori-
bundi ex spe illius gloriæ.

5 solatium. Deus est Domi-
nus vitæ & necis. Habet jus su-
premum in vitam meam titulo
creationis, titulo redemptionis,
titulo essentialis Domini. Ergo
dignus est, ut vitam meam illi
immolet in protestationem al-
tissimi Domini ipsius. Cur non
restituam Domino suo vitam,
quam ab illo ad tempus mutuò
accepi? *Revertatur pulvis ad ter-
ram suam, unde erat, & spiritus
redeat ad Deum, qui dedit illum*

Eccl. 12. Tot millia Martyrum per tantos cruciatus vitam suam sacrificaverunt Deo: volo & ego illam modo sacrificare, sine cæde & sanguine, ut sum victima charitatis.

6. Tot tantisq; meis criminibus promerui mortem, fortè etiam æternam, latro & fur gloriæ Divinæ: spontè igitur jugulum gladio Divinæ iustitiæ subijcio, in satisfactionem pro peccatis meis. *Iram Domini portabo, quia peccavi ei.* Mich, 7.

7. *Deus sic me dilexit, ut Filiū suum unigenitum daret, ut non perirem, sed haberem vitam æternā.* Ioan. 3. Ipse Filius Dei dilexit me, & tradidit semetipsum pro me, usq; ad mortem, mortem autem crucis. Igitur ex amore Dei amatoris mei, trado libenter ipsi, & pro

de mo
& pro ipso
8 solati
lib. de Civ
mortalium
huius casib
tes quodam
quamdiu in
arum vent
tius sit una
omnes time
ro, quam in
vere sub
quàm seme
inceps ferm
endum est
modo?
"cūm dispo
n postea r
His mor
quamvis a
vem redde
ma iusti d

& pro ipſo lucrando, vitam meā.

8 ſolacium ſuggreſcit S. Auguſt.
lib. de Civ. c. II. *Cū unicuique
mortalium, ſub quotidianis vite
huius caſibus, innumerabiles mor-
tes quodam modo comminentur:
quamdiu incertum eſt, quanam e-
arum ventura ſit; quæro utrum ſa-
tius ſit unam perpeti moriendo, an
omnes timere vivendo? nec igno-
ro, quam incertiùs eligatur diu vi-
vere ſub timore tot mortium,
quàm ſemel moriendo, nullam de-
inceps ſeruidare. Igitur ſi mori-
endum eſt aliquando, cur non
modo? præſertim modo bene
cū diſpoſitus ſim: quis ſcit enim
n poſtea talis ero?*

His motivis, Sancti, mortem,
quamvis acerbiffimam, ſibi ſua-
vem reddebant. Unde de Ani-
ma juſti dicitur Prov. 31. *Ridebit*

in die novissimo. Ita nuntio mortis accepto, lætus dicebat B. Aloysius Gonzaga: *Te Deum laudamus. Latatus sum in his quæ dicta sunt mihi.* Ita S. Franciscus Afsisias, S. Antonius de Padua, S. Nicolaus Tolentinas, & tot alii cantando & gestiando, mortui. Ita Ursinus ille Præbyter, ut refert S. Gregor. l. 4. Dial. c. 11. moriens cum lætitia salutabat Apostolos Petrum & Paulum: *Bene veniant Domini mei: Venio, venio. Gratias ago.*

Ac ut innumeros omittam, è nostra Societate Doctor ille, Pontificis Pauli V. oraculo, Eximius, P. Franciscus Suarez, in ipsa morte exultans dicebat: *Non putabam suave esse, tam dulce mori.* Alter verò, P. Vincentius Carafa Generalis VII. Societatis ita mor-

mortem de
Ego quotidie
non morior.
Etis dicitur
mortem, &
entes thesauri
menter, cum

Sicut vita
nostras a
ac omisso
elevamus
intendend
virtutum:
quæ ex se in
nibus super
venit, ut si
autem capi
morte inte

Intentiones pro morte. 31

mortem desiderabat, ut diceret :
*Ego quotidie morior: morior, quia
non morior.* Quare de viris San-
ctis dicitur Job. 3. *Exspectant
mortem, & non venit, quasi effodi-
entes thesaurum, gaudentq; vehe-
menter, cum invenerint sepulchrū.*

C A P U T III.

*Mors ad fines supernaturales
directa.*

Sicut vitam nostram, omnesq;
nostras actiones, & passiones,
ac omissiones, ut sint meritoria,
elevamus ad fines supernaturales,
intendendo in iis varia motiva
virtutum: ita & mortem nostrā,
quæ ex se indifferens est, intentio-
nibus supernaturalibus ornare cō-
venit, ut sit meritoria. Ex dictis
autem capite præcedente, talis pro
morte intentio fieri potest.

Deus supreme vitæ & necis
Domine, volo mori. 1. Ex mo-
tivo religionis, in protestatione
huius supremi tui dominii, ut im-
molem tibi vitam meam, tan-
quam jumentum tuum.

2. Volo mori ex motivo obe-
dientiæ, ut me subijciam tuo de-
creto immutabili, quo me mori
ab æterno statuisti.

3. Volo mori ex motivo gra-
titudinis, ut pro morte Filii Dei
reponam tibi mortem meam.

4. Volo mori ex motivo pœ-
nitentiæ, ut morte mea exsolvam
debitum pro meis peccatis con-
tractum, sicq; aliquo modo pro
illis satisfaciam tuæ justitiæ; liqui-
dem non una morte pro illis di-
gnus sum.

5. Volo mori ex motivo imi-
tandi Christum, eiusq; Premon-
stram

de mor
simam Matre
modo ijs tui
6. Volo
moris erga t
mea te gl
voluntati tua
te amplius in
sed ut destr
pariete, te vid
& glorificem

C A P
Mors tranq

M Exitò de
Lustorum
sunt, & non t
mortis,, id est
pios in morte
Potrò morte

unt, nempe, a
aut nimius vit

& necis-
i. Ex mo-
teilatione
um, ut im-
eam, tan-
a.
motivo obe-
am tuo de-
to me mori-

simam Matrem morientes, ut hoc
modo ijs sim similis.

6. Volo mori, ex motivo a-
moris erga te, ut feliciter morte
nea te glorificem, deinq; gustū
voluntati tuæ hoc volenti, & ne
te amplius in hac vita offendam,
sed ut destructo hoc corporis
pariete, te videam, magisq; amem,
& glorificem in æternum.

motivo gra-
e Fili Dei,

meam.

motivo rœ-

ea extolva-

ccatis con-

modo pro-

itias liqui-

pro illis di-

motivo imi-

p. henc.

timam

CAPUT IV.

Mors tranquilla sine anxietate.

Meritò de iustis dicitur Sap. 3.
Iustorum anime in manu Dei
sunt, & non tanget illos tormentū
mortis., id est anxietas, quæ im-
ios in morte nimium torquet.
Porro mortem anxiam duo faci-
unt, nempe, aut conscientia mala,
aut nimius vitæ, amicorum, alio-
rumq;

rumq; bonorum temporalium amor, quæ in morte deferenda sunt. Nam de hoc amore temporalium dicit S. Augustinus: *Cum dolor amittitur, quidquid cum amor possidetur.* Et lib. 1. de doctr. Christi c. 20. *Cujus animus non moritur huic sæculo, neq; incipit configurari veritati, (quod utiq; fit per moderationem concupiscentiæ,) in graviores mortem morte corporis trahitur, ideoq; in morte perturbatur.* De mala verò conscientia, dicit in Psal. 45 *Inter omnes tribulationes humana animæ nulla est major tribulatio, quàm conscientia delictorū.* Ideo S. Bernar. ser. 4. de Assump. ream conscientiam vocat *Infernum portatilem.* Et de Inter. domo c. 28. de morte dicit: *Eruntq; angustie homini; hinc accusans pecca-*

de mor
peccatum,
subtus pater
ratus iudex.

Utramq;
causam non
Non prima
mortem ter
stolis, reliq;
bona tempo
stum, prout
proinde in
ri non tam
secentes su
cum Christ
promission
runt affect
nendo cor
unt, & mor
norum ter
deria illor
atq; ita ant
sibi, suisq;

*peccatum, inde terrens justitia,
subtus patens infernus, de super i-
ratus iudex.*

Utramq; istam inquietudinis
causam non habet mors iustoru.
Non primam: nam ij aut ante
mortem tempestive, cum Apo-
stolis, reliquerunt re ipsa omnia
bona temporalia, sequendo Chri-
stum, prout faciunt Religiosi, qui
proinde in extremo iudicio secu-
ri non tam judicabuntur, quam
secentes super sedes judicabunt
cum Christo alios, juxta ejusdem
promissionem: aut certe relique-
runt affectu omnia, non appo-
nendo cor ad ista bona, si afflu-
unt, & mortificando amorem bo-
norum temporalium, ac deli-
deria illorum prava & inutilia;
atq; ita ante mortem moriuntur
sibi, suisq; concupiscentis, ut vi-
vant

vant Christo & iustitiæ. De illis enim ait Apostolus Gal. 5. *Qui sunt Christi carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis suis.* Et ad Coloss. 3. *Mortui estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo:*

Sed nec 2dam anxietatis causam habent iusti in morte: quia vitam duxerunt à gravibus peccatis immunem. Quodū illis gravius aliquis lapsus contigit in vita, sine dilatione peccata sua tempestivè expiarunt per Sacramentum pœnitentiæ: atq; ita illis *secura mens in morte est ad instar jucundi convivij.* Prov. 15. Nam ut ait Aug. in 1^a l. 33. *Beati qui gaudent quando intrât in cor suū, & nihil mali ibi inveniunt.* Unde concludit: *Ergo ut possis liberè redire ad cor tuum, munda illud:*
Beato

Beati enim
 inde cupidit
 varitia, au
 cogitationes,
 triq; tempel
 mortem. M
 pœnitentian
 iusto iudicio
 ut nequeant
 confessorij al
 desperationē
 exempla pro
 fiteri possint
 fessio eorum
 dilata, evadi
 defectum do
 quem imped
 morbi, amico
 negotiorum t
 ectam ferri p
 los, impelle
 peccati, malā

Beati enim mundo corde. Aufer

inde cupiditatum sordeles, labem a-

varitie, aufer sacrilegia, mala

cogitationes, odia; &c. Quod utiq;

tempestivè fieri debet ante

mortem. Nam ii qui differunt

pœnitentiam usq; ad mortem;

iusto iudicio Dei puniuntur, vel

ut nequeant tunc confiteri ob

confessarii absentiam: vel ut ob

desperationē nolint, prout multa

exempla probant. Quod si con-

fiteri possint, & velint, sæpè con-

fessio eorum ad articulum mortis

dilata, evadit sine fructu; vel ob

defectum doloris supernaturalis,

quem impedire tunc solet vis

morbi, amicorum concursus, &

negotiorum tumultus; vel ob de-

fectum serii propositi, retrahente

illos, impellenteq; ad amorem

peccati, malâ convetudine. Nā

ut ait

ut ait August. lib: de vera & falsa poenit: *Qui prius à peccatore relinquitur, quam ipse relinquat, non liberè illud, sed ex necessitate condemnatur.*

Væ igitur in articulo mortis differentibus ad illud tempus confessionem. Sed non minus vae illis, qui in vita habent *cauteriatam conscientiam*, ut ait Apost. I. Tim. 4. 2dum quam conscientiam operantur, imò etiam confessiones faciunt. Est autem conscientia cauteriata, aut illa, juxta S. Thomam, ex qua per consuetudinem peccati corrupta, continuo effluit sanies peccatorum, sicut ex carne cauterio corrupta egreditur continuo putredo: aut certe illa conscientia vocatur cauteriata, juxta Theodoretum, quæ voluntariè obstupefcit, nec sentit

divi-

divinas inspi
cauterio in
amittit: aut
entia cauter
quasi perfor
perforatur c
in operando
bus peragen
& tenuis pr
nes Doctoru
tia, sicut de
Eccl. 3. O q
novissimo: N
cauteriata in
generabit in
mum torqu
animam in
Nam sicut ii
venas latas,
Venenum tra
ita & hi qui
tentias, facile

divinas inspirationes, sicut caro
cauterio inusta, priorem sensum
amittit: aut deniq; illa est consci-
entia cauteriata, quæ est laxa, &
quasi perforata, sicut cauterio
perforatur caro; quia videlicet
in operando, & in confessioni-
bus peragendis amplectitur laxas,
& tenuis probabilitatis opinio-
nes Doctorum. Talis conscien-
tia, sicut de corde duro dicitur
Eccl. 3. *O quàm malè habebit in
novissimo:* Nam hæc conscientia
cauteriata in articulo mortis de-
generabit in gangrænam, quæ ni-
miùm torquebit, ac fortè etiam
animam moribundi enecabit.
Nam sicut ii qui in corpore habēt
venas latas, citò ad cor per illas
venenum transiens admittunt:
ita & hi qui sequuntur laxas sen-
sentias, facillè admittunt peccatum

mortale. At è contra conscientia iustorum, timorata, tunc exultabit in Deo salutari suo, dicetq; cum Simeone iusto & timorato: *Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace: quia tunc timenti Dominum benè erit in extremis, & in die de-functionis sua benedicetur.* Eccl. i.

Hæc ergo quæ dixi, plurimum conducunt ad habendam in morte animi pacem & tranquillitatem. Ad eam autem maiorem comparandam plurimum juvat, ut moribundus quamdiu integris pollet sensibus, accepto nuntio de periculo mortis, generalem totius vitæ instituat confessionem, vel saltem anphorem, ab ultima generali incipiendo. Juvat præterea, ut facto testamento, intercendantur visitationes consanguine-

de patie
grineorum a
cem animi
admittantur
tualia, sequ
qui ulceribu
plurimis labo
batur myster
ideoq; relic
ei labia circa

C A

Mors in

Quod de
2. Cor.
ribuncus die
firmitatis
Repl. tris sum
bundo gau
ne mea. Ad
væ re sunt
1. Dignu

vineorum ac amicorum, quæ pacem animi turbare solent; nec admittantur colloquia nisi spiritualia, sequendo exemplum Jobi, qui ulceribus plenus, morbisque plurimis laborans, *Divina loquebatur mysteria*, ut ait Ambrosius: ideoque *relicta tantummodo erant ei labia circa dentes suos.*

C A P U T V.

Mors in doloribus amena.

Quod de se dicebat Apostolus 2. Cor. 12. idem justus moribundus dicit: *Placeo mihi in infirmitatibus meis.* Et 2. Cor. 7. *Repletus sum consolatione, superabunde gaudio in omni tribulatione mea.* Ad hoc motiva ita servare possunt infirmis.

1. Dignitas voluntatis Divinæ,

næ, & voluntas ejus dignitatis
Vult me pati & mori voluntas
Dei sapientissima & benevolen-
tissima: quis mihi potest aliâ ra-
tione melius consulere, aut meli-
us velle? Ergo me illi lætus, ple-
ne subijcio, & conformo.

2. *Virtus in infirmitate perficitur* 2. Cor. 12. Si ferrum sum
per hunc ignem amitto æruginē
si aurum sum, per hunc ignem
probatum, evadam vas in hono-
rem Dei. Ergo libenter glorior in
infirmitatibus meis, ut in me inhi-
bitet virtus Christi. Ibid.

3. *Anima morbo affecti propinqua est Deo*, dicit Gregor: Nazianz. Orat. 2. ad Cives, nempe
propinqua est Christo, qui est Vir
dolorum, sciens infirmitatem, &
in quo à planta pedis usq; ad ver-
ticem non erat sanitas. Itaque
infirm-

de patient

scimus mane
ruce, confor
dei crucifixi.

conglozificab

Christo conf

Patiar & n

cruce: quia i

tempus evelle

mortem, in

solvat.

4. *Infirmitas*

purgatorius ig

gitur ad gravi

differo? Hi

bo me geren

in purgatori

dare Deum,

s. Non fu

tyrium pro a

aliquam ejus

cur pati nolo

(quod de Ba

de patientia moribundi 46

dignitatis firmus manet cum Christo in
ori voluntate luce, conformis imagini Filii
benevolenti ei crucifixi. Cum illo si patimur,
test aliâ ratione glorificabimur. Rom. 8. Er-
e, aut melius Christo confixus sim cruci. Gal.
i latus, ple Patiar & moriar cum illo in
mo. luce: quia in hac vita non est
nitate per tempus evellendi clavos: post
errum sum mortem, inde Virgo Mater me
to. arugine solvet.

4. *Infirmetas carnis est, quasi
purgatorius ignis*, ait Beda. Quid
igitur ad gravius purgatorium me
differo? Hic potius in hoc mor-
bo me gerere volo, sicut animæ
in purgatorio, id est pati, & lau-
dare Deum, ardere, & amare.
5. Non fui dignus subire mar-
tyrium pro amore Dei mei, nunc
aliquam ejus occasionem habeo:
cur pati nolo? Ero hac ratione
(quod de Basilio dixit Nazianz.)
citra
infirm-

citra sanguinem Martyr. Nam Chrysoft. hom. 25. ad popul. Jobum ulcere percussum, & 30 morbis, ut censet Pineda, laborantem vocat Martyrem, & pluribus Martyribus maiorem.

6. Infernum toties meis peccatis promerui: cur tam parvos doloribus poenas inferni æternæ redimere nolim?

7. Quid hætenus pro amore Dei mei feci? quid passus sum? nunc habeo occasionem cumulandi merita. *Momentaneum hoc est leve tribulationis mea, æternæ gloriæ pondus operabitur.* Volo igitur pati amando Deum, & amare patiendo.

His alijsq; motivis excitatus ager dicat cum S. Francisco Seraphico: *Gratias tibi ago Domine pro cunctis doloribus meis, quibus*

rogo

de patientia
ego ut addas
mea consola
dimplatio.
Plures actus
proximitatis cum
e infra c. 16.
flus animam
bus suis, offe
ribus Deo, ta
citq; cum Pla
a mea in mai
cum Jobo i
orto in manib
ardos portat
nam Deo offe
morte han
etiam in n
plectitur, &
ur Sap. 3. I
anu Dei sunt,
mentum mor
ae patientiæ

de patientia moribundi 45

rogo ut addas centuplum, & hæc mea consolatio, tua voluntatis impletio.

Plures actus patientiæ, & con-
mitatis cum Dei voluntate, vi-
infra c. 16. Per hos verò actus
sua animam suam portat in ma-
bus suis, offerendo illam in do-
ribus Deo, tanquam victimam,
citq; cum Psalmista Ps. 118. *Ani-
mea in manibus meis semper:*
cum Jobo 13. *Animam meam
to in manibus meis:* sicut sa-
dos portat manibus hostiam,
am Deo offert: Deus autem
morte hanc animam veluti
tiam in manus suas recipit,
plectitur, & coronat: unde di-
ar Sap. 3. *Iustorum animæ in
nu Dei sunt, & non tanget illos
mentum mortis.* Eximia lætif-
æ patientiæ in morbis exem-
pla

pla præsertim Caroli Casatii, &
P. Leonardus Lessii, utriusq; è So-
cietate JESU, vide apud P. Na-
dasi in Pret. occup.

CAPUT VI.

*Mors justitiæ obligationibus
soluta.*

Virtus Iustitiæ est maximè ne-
cessaria in morte. Nam *Quis
habitabit in tabernaculo Domini
aut quis requiescet in monte sa-
cto eius? nonne is, qui operatur
justitiam?* Psal. 14. Porro
justitia est virtus reddens unicuique
quod suum est. Ut ergo mors
justa sit, moribundus debet satis-
facere obligationibus justitiæ, &
ante omnes alias, reddendo unicuique
quod suum est, si hoc ante mortem
non præstitit. Et quidem mortuus
facere debet ante mortem, si

de satisfacti-
est per se ipsu
est, saltem p
secutores su
endo oblig
mento, vel in
uendo autem
ationes justit
nemlibet sub
b mortali, si
iuxta omnes T
ima obligat
ona, pecuniã
illis aliqu
radix autem h
iuxta omnes
lex: prima ex
injusta acc
debet aliquid a
ceptione, nem
ana, ex fraude
lio contractu
otum illud re

est per se ipsum: vel si non potest, saltem per successores, seu executores suæ voluntatis, exprimens obligationem in testamento, vel in alio scripto. Locum autem in communi, obligationes justitiæ, quæ obligant nemlibet sub peccato, & quidē pro mortali, si materia sit gravis, iuxta omnes Theologos sunt hæc:

1^a obligatio est restituendi pecunia, pecuniā æstimabilia, si quis illis aliquem damnificavit. Index autem hujus restitutionis, iuxta omnes Theologos, est duplex: prima ex re accepta, & 2^a, ex injusta acceptione. Si quis nempe aliquid alteri ex injusta acceptione, nempe ex furto, ex rapina, ex fraude, ex usura, vel ex iniusto contractu iniusto, is debet illud restituere, imò etiam

am coram;

am compensare omne damnum inde emergens, lucrumq; cessans & quidem quamvis rem ablatam non habeat, & quamvis ex ea non sit factus ditior. Si quis autem debet alteri aliquid restituere ex re accepta, quia scilicet rem aliam accepit inculpabiliter, bona fide putans esse suam, is comperto errore, rem debet restituere in quantum adhuc exstat apud illum: si autem non exstat, qui scilicet illam bona fide, putans esse suam, consumpsit, tunc nihil debet restituere, nisi tantum quantum factus est ditior ex usu illius rei, quia v. g. alienam pecuniam in victum expendendo, suam non expendit.

2da obligatio iustitiæ est restituendi famam, seu bonam opinionem alterius læsam. Si quis enim

nim injuste non solum delictum alius velando verum et occultum est ex iustitia famam, si non recuperata, vel condonata a se. Et quidem cum vit falsum creditur tenetur retracto etiam iudicio cessarium sit nimis hominibus autem verum est, revelatum, sit dicere, se mentitur; tamen laudatum coram omnibus infamatum

damnum
injunctum
in ablato
is ex ea no
uis autem
statuere ex
et rem ali
abiliter, bo
n, is com
per restitu
existat apud
existat, quid
de, putan
tunc nini
i tantum
tior ex ut
enam pecu
dendo, su
a est resti
nam opor
Si quis e

nim iniuste detraxit famæ alienæ,
non solum imponendo falsum
delictum alterius, sed etiam re
velando verum, dummodo fue
rit occultum, seu non notorium;
is ex iustitia tenetur restituere
famam, si nondum aliunde sit re
cuperata, vel si non sit detractio
condonata ab eo, qui læsus est.
Et quidem qui alterum infama
vit falsum crimen imponendo,
tenetur retractare quod dixit, ad
dito etiam juramento, si hoc ne
cessarium sit, ut falsa opinio ex a
nimis hominum eximatur. Qui
autem verum crimen, sed occul
tum, revelavit, quamvis non pos
sit dicere, se falsum dixisse, ne
mentiatur; tamen tenetur infamatum
laudare in simili materia,
coram omnibus iis, coram qui
bus infamavit, non facta mentio;

ne criminis detecti, ut docet Bassus citans alios Authores.

3ta obligatio iustitiæ est reparandi honorem alterius læsum. Nam si quis injustè aliquem dehonora- vit contumeliosis verbis, irrilione, aut gestibus contempti- vis; is ex communi Doctorum sententiâ tenetur ad satisfactionem, si- ve id fecerit publicè coram ali- is, si- ve privatim coram illo solo: quod sit vel honorifica salutatio- ne, seu tractatione dehonora- ti; idq; à superioribus erga inferi- ores fieri debet: vel deprecatio- ne, quam præstare debent inferi- ores superioribus, & sæpè æqua- les inter se. Quare hanc depre- cationem siquidem aliquis per se ipsum facere non potest, facia- per tertium.

4ta obligatio iustitiæ est repa-
randi

randi con-
sen amicitia
per iustitiam
minando de
is enim ten
coramare, i
stitutione fa
sto. Pro
ite. n pro m
run, & pr
quamvis mi
non esse ob
dandi bona
stitutionis,
na ordinis i
commensura
brorum, & v
superioris:
bligatio ex
ad aliquam
ctionem, (i
pauperes, &

de satisfactione iustitiæ 31

docet Basil. randi concordiam inter fratres,
res. seu amicitiam quam quis dissolvit
est repa- per iurisdictionem injustam, se-
us laicum minando discordias inter fratres:
quem de- is enim tenetur eos inter se re-
his verbis, conciliare, aliis modis, qui pro re-
contempti- stitutione famæ nuper dicti sunt.
Doctorum
satisfactione, Pro. Pro laesa sanitate alterius,
coram ali- item pro mutilatione membro-
in illo solo- rum, & pro vita injustè ablata,
salutatio- quamvis multi docent Theologi
ehonorati, non esse obligationem ex iustitia
erga inferi- dandi bona pecuniaria titulo re-
deprecatio- stitutionis, eò quod per hæc bo-
nent inferi- na ordinis inferioris, non possint
sæpè aqua- commensurari bona sanitatis, mē-
ranc depre- brorum, & vitæ, quæ sunt ordinis
quis per se superioris: potest tamen esse o-
test, facia- bligatio ex æquitate & charitate
ad aliquam pecuniariam satisfac-
tionem, si heredes occisi sint
pauperes, & non putentur aliter

maiores depolitur, nisi per talem satisfactiorem, quam homicida sine gravi incommodo præstare possit. Cæterum injustus homicida, mutilator, & nocens sanitati, ex justitia tenentur ad compensanda omnia damna consecuta propter morbum, vulnus, & mortem: v.g. ad solvendas expensas pro chirurgo: immo tenentur ad lucrum cessans, arbitrio boni viri, non quidem ad totum, sed quantum spes lucri valebat: v.g. si propter vulnus infligum vulneratus non potuit artem suam exercere lucrosam, vulnerans tenetur illi tantum dare, quantum valebat arbitrio boni viri, spes lucri, detractis illis quæ, ipse artifex consumere solebat. Insuper homicida tenetur resarcire damnum emergens, & lucrum cessans

sans
3

sans ex homi
cisi, proli, &
docent com

Præter ha
bus statibus
sunt aliæ in
pro diversa
Atq; ita

i. Obliga
sastici Benef
juxta pluriu
Canonistaru
pendendam
partem fruct
est superflua
oni eorum;
bligantur ac
pera pia, ex
bus, vel ex iis
ricorum, abs
per modum
tationis, p

fans ex homicidio, parentibus occisi, proli, & uxori. • Quæ omnia docent communiter Theologi.

Præter has communes omnibus statibus obligationes justitiæ: sunt aliæ in particulari diversæ, pro diversa conditione hominū. Atq; ita

I. Obligantur ex justitia *Ecclesiastici Beneficarii* non religiosi, juxta plurium Theologorum & Canonistarum sententiam, ad expendendam in pias causas illam partem fructuum beneficii, quæ est superflua congruæ sustentationi eorum; & si secus fecerint, obligantur ad restitutionem in opera pia, ex bonis patrimonialibus, vel ex iis, quæ ministeriis Clericorum, absq; beneficio, acquirūt per modum stipendii, aut sustentationis, puta ex celebratione

missæ, ex concionibus, & similibus: horum omnium bonorum habent plenum dominium, non autem illius partis superflue fructuum, quæ ex beneficiis provenit. Non desunt tamen Theologi, qui huiusmodi Clericos excusent à restitutione, quia putant eos peccare quidem mortaliter contra obedientiam ecclesiæ, non tamen contra iustitiam.

Præterea iidem Beneficiarii committentes culpabiliter horas canonicas, vel ex toto, vel ex parte, tenentur restituere ecclesiæ vel pauperibus fructus beneficii illi diei correspondentes ratione officii divini, detractis illis fructibus, qui respondent aliis functionibus puta missæ, concioni &c. Vide Toletum, qui docet eum beneficiarium, qui habet ex fructibus

de satisf

ctibus beneficiis unum annum Officii eo die restitutionem partem duarum partes a laboribus.

2. Principes belli tenentur si omittant que civium sine suo nomine, honore, quia iuxta ad id tenentur officii.

Imò Principes belli tenentur ad restitutionem militum unde isti ad ut docet La

tribus beneficii pro singulis diebus unum aureum, si omiserit totum Officium divinum, debere eo die restituere ad minimum tertiam partem aurei, nam alia duæ partes aurei respondent aliis laboribus.

2. *Principes, Magistratus, Duces belli* tenentur ad restitutionem, si omittant impedire furta, aliaque civium damna, cum possint sine suo notabili damno vitæ, famæ, honoris, aut fortunæ: quia juxta communem sententiã ad id tenentur ex justitia vi sui officii.

Imò Princeps, cujus auctoritate bellum geritur, peccat, & tenetur ad restitutionem, si justa stipendia militibus non provideat, unde isti ad rapinas stimulantur, ut docet Layman, & alii.

Item tenetur princeps ad restitutionem Reipub. faciendam, si ad officia secularia Gubernatoris, Prætoris, Judicis, assumat ineptos, qui malè administrant officium. Et multò magis tenentur ad restitutionem, qui imponunt injustas gabellas seu vestigalia. Ita communiter Theologi.

3. *Index* tenetur ad restitutionem damnorum, si vel non habita jurisdictione, vel non sufficienter inquisita veritate, vel non servata formâ juris, aliquem injustè condemnaverit, imò si expeditionem causarum notabiliter distulerit, indeq; fuerit causa expensarum, seu damnorum Actoris, vel Reo.

4. *Advocatus seu Patronus causa*, tenetur ad restitutionem de damno illato, si causam injustè cogni-

4. *Patronus*
cogni-
gn-
pendat, live
vel si alleg-
vel si leges
apertè falsos
sum. l. s. c. c.

5. *Dominus*
tur ad restitu-
is, si eos su-
conserudine
do ab iis labo-
ria. Item
diminuendo
vel conduct-
Dominus, si
lum domo
lapso termin-
tur ad integri-
onem.

6. *Famulus*
tionem Dom-

ad restituendam, si gubernatoris, et ineptos, officium. ut ad restitutionem injustas. Ita com-
pogni aut ut tale non evincat: si i-
gen tantum sui officii, causam iustam
perdat, five etiam ex negligentia:
vel si alleget falsum pro vero,
vel si leges distorqueat in sensus
apertè falsos. Vide Tolet. in
sum. l. 5. c. 60.

5. *Domini temporales* tenen-
tur ad restitutionem subditis su-
is, si eos supra contractum, seu
consuetudinem gravent, exigen-
do ab iis labores, vecturas, dona-
ria. Item non solvendo, vel
diminuendo mercedem famulis,
vel conductis operariis. Imo si
Dominus, sine gravi causa, famu-
um domo expellat, nondum e-
apso termino constituto, tene-
tur ad integram mercedis soluti-
onem.

6. *Famulus* tenetur ad restitu-
tionem Domino, si per ejus frau-
dem,
C5 dem,

38 *Caput VI.*

dem, vel negligentiam Dominus
dammum patitur: v.g. quando
ei à Domino custodia domus,
vel rerum demandatur. Simili-
ter custodes sylvarum, lacuum,
tenentur ad restitutionem damni
Domino, dum non accusant ve-
natores, piscatores.

7. *Milites* tenentur ad resti-
tutionem, si per seipsos, vel per
famulos plus exigant, siue in sta-
tionibus, siue in transitu, quam
illis lex, seu consuetudo permit-
tat: nisi fortè milites sint in ex-
trema necessitate. Item in bel-
lo injusto milites qui deprædan-
tur civitatem, tenentur ad resti-
tutionem propriis dominis, si fi-
eri possit: sin minus restitutio fa-
cienda in bonum publicum &
commune, v.g. per Episcopum.
Et quidem si omnes simul mili-

ICE

de satisf.

tes confiteantur
& iuvantes
dammum rep
lias singuli
jas, quod acc
de Balleum

8. *Patres*

fili s in fu: re
stè possunt, h
stantiarum p
terea non po
os, sine iusta c
lege permitt
tum possun
ma portio
Pater dotan
loco alia nec
Navar.

9. *Filii*

possunt subv
rentam tam
porali: und

Dominus
g. quando
a dom. s.
. Simili-
, lacum,
em damni
culant ve-

tes continent, excitantes, & invicē,
& juvantes, unusquisq; tenetur
dammum reparare in solidum: al-
lias singuli tenentur pro rata e-
jus, quod acceperunt singuli. Vi-
de Basilicum Tit. *Bellum*.

ad reiti-
os, vel per
tive in ita-
u, quam
o permit-
int in ex-
em in bel-
cepradan-
ar ad reiti-
unis, si fi-
itutio fa-
licum &
piscopum.
mul mili-
tes

8. *Patres* tenentur providere
filiis in futurum, quantum honeste
possunt, habita ratione circum-
stantiarum particularium. Præ-
terea non possunt exheredare fili-
os, sine iusta causa, & nisi in casibus
lege permissis, nec per testamen-
tum possunt illos privare legiti-
ma portione. Insuper tenetur
Pater dotare filias, quia dos est
loco alimentorum. S. Thom.
Navar.

9. *Filii* tenentur, quantum
possunt subvenire necessitati Pa-
rentum tam spirituali, quam cor-
porali: unde si Parentes non pos-
sint

sint vivere, sine notabili iactura
& detrimento sui status & condi-
tionis, v. g. mendicando, vel fa-
mulando alius, tenentur filii pro-
videre illis necessaria, si possint.
D. Thom. Filliucius, Tolet. & a-
lii.

Item, filius qui surripuit bona
quorum pater habet dominium,
vel usum fructum, si notabilem
summam accepit, rationabiliter
invito patre, nec condonante
furtum probabiliter; tenetur re-
stituere, vel ex re ablata, si exstet,
vel ex bonis castrensis, seu
quasi castrensis. Quod si ea nō
habeat, tenebitur in divisione he-
reditatis cum fratribus computa-
re, quod surripuit; nisi forte con-
suet, fratres tantundem surripuisse.
Molina, Lessius.

10. *Heredes tenentur ad rea-*

lia

lia debita Te
postquam h
Imò heres s
foro conscie
primum po
Præterea in
pias causas, h
scientia ad
testatoris, qu
expresserit in
propria man
iuris civilis,
rui. & alii.

11. *Mariti*

superstiti ux
re dotem.
omnia bona
pothecata, u
peranda præ
datoribus, et

12. *Vxor*

onem, si sux

lia debita Testatoris persolvenda, postquam hereditatem adiverint. Imò heres seu testamentarius in foro conscientię tenetur, quamprimum poterit solvere legata. Præterea in iis quæ pertinent ad alias causas, heres tenetur in conscientia adimplere voluntatem testatoris, quamvis illam testator expresserit in schedula, subscripta propriâ manu, sine solemnitate iuris civilis, ut docet Sa. Covarruv. & alii.

11. *Maritus*, post mortem suâ superstiti uxori tenetur relinquere dotem. Et per hanc dotem omnia bona mariti sunt tacite hypothecata, uxoriq; pro dote recuperanda præfertur omnibus creditoribus, etiâ prioribus.

12. *Vxor* tenetur ad restitutionem, si summâ notabilem ex bo-

nis mariti, vel quorum admini-
stratio ipsius est, ipso rationabili-
ter invito acceperit, etiam ex
dote, vel ex bonis communibus
acceperit. Molina, Filliuc. lætit
enim ius mariti. Plura de his
Theologi.

His ergo omnibus iustitiæ ob-
ligationibus curet moribundus
satisfacere priusquam moriatur,
per seipsum, aut si non potest per
seipsum, saltem per suos succes-
sores, id diligenter & securè præ-
cavendo; ne cum servo debitore
mittatur in carcerem, unde non
exibit, donec solvat ad novissi-
mum quadrantem: sed potius ut
cum Zachæo reddendo, si quem
defraudavit, mereatur audire:
*Hodie huic homini à Deo salus fa-
cta est.* Et ad hæc Confessarii
debent obligare moribundos.

C A.

T Estament
let à pius
est dispositio
alterum spiri
usq; bonis.

De primo
tanda sunt p
ribundi. 1.
ita enim mo
cura Animæ:
sanus es, dur
us es. Sic e
morte, tunc
bundus ad
deq; salute a
2. Curand
fiat, aut ratif
nam si fiat
in peccato n

CAPUT VII.

Mors in Testamento provida.

Testamentum duplex fieri so-
let à piis hominibus: unum
est dispositio de bonis fortunæ:
alterum spirituale de Anima, et
usq; bonis.

De primo testamento hæc no-
tanda sunt pro instructione mo-
ribundi. 1. ut tempestivè fiat.
Ita enim monet August. lib. de
cura Animæ: *fac testamentum dñe
sanus es, dum sapiens es, dum tu-
us es.* Sic evitabitur tædium in
morte, tuncq; liberior erit mori-
bundus ad cogitandum de Deo,
deq; salute animæ suæ.

2. Curandum ut testamentum
fiat, aut ratificetur in gratia Dei:
nam si fiat ab homine existente
in peccato mortali, actus illi di-
spo-

sponētes de elemosynis, & de pijs legatis, non erunt in uitiori uitæ æternæ, nec satisfactorii pro peccata, cum magno morientis damno.

3. Si est aliqua obligatio restituendi, ex iis, quæ expositæ sunt capite præcedenti, nec potest illi de præsentī, dum adhuc vivit quis, satisfieri, (quod omninò curandum esset;) ante omnia creditoribus detur vi testamenti securitas clara, secundum rigorem iustitiæ, ad exsolvendum quàm citissimè debitum: ut ita tollantur odia, lites, scandala, quæ post mortem gravare solent animam; cuius salutī non debet præferri bonum extrinsecum pecuniæ, nec preces seu respectus parentum, filiorum, amicorum: hi enim brevi obliviscuntur tui post mortem. Quod si esset scrupulus de obligatione

one restituendi, est consilium doctorum. quibus debet offere expresse aliquo modo, nec manifestis vel executur fideli prudēcia debitis testamento, onem illi, schedam mancipiam attuleri pro securitate, de solvendo.

4. Providetur filiis mittatur si oportet secundum passivam vindictam, se

de pi- one restitutionis, sequendum
 tioni vi- t consilium virorum piorum
 tu pro pos- doctorum. Si verò persona,
 ns damno, quibus debetur restitutio, non
 ratio retri- possent exprimi, sinè infamia, vel
 bñtæ sint, nè aliquo damno, in testamen-
 possit illi o, nec manifestari Testamenta-
 tione vivit is vel executoribus; committa-
 minò ca- ur fidei prudentiq; viro solutio
 ma credi- cura debitis vel exprimatur in
 enti secu- testamento, dandam esse soluti-
 rigorem onem illi, qui scripturam vel
 n quā chedam manu Testatoris subscri-
 ta tollan- tam attulerit; etiamsi opus esset
 quæ post- pro securitate, juramento præsti-
 t animam o, de solvendo debito tali per-
 t præferri sonæ.

4. Provideatur uxori; assignē-
 tur filiis minoribus Tutores; in-
 enim bre- stituatur si opus est heres, non se-
 mortem. cundum passionem odii, amoris,
 de obliga- vindictæ, sed secundum rectam
 tione ratio.

rationem, ne Deus à te auferat hereditatem vitæ aternæ. Assignentur etiā executores testamenti, quibus securè confidere possis.

5. Cavendum ne assignentur sumptus superflui circa funus quales sunt *memoria marmorata* ut eas vocat Augustinus, apparatus circa sarcophagum, convivium hospitum lauta. De quo Chrysost. hom. de morte: Quid sibi vult inutilis circa funera sumptus qui funerantibus commodum defuncto nullum adfert emolumentum? An non utiliùs hæc Christo in pauperibus nudo conferrentur?

6. Si divitiæ affluunt, provideatur potiùs animæ ptopriæ per elemosynas in pauperes, & in sacrificia, aliâq; suffragia; item pe-

pia

legata, q
sustentatio
orè orplano
efurctis, pro
xistentibus in
ornatum to
Sic institues
ris suis, yel i
tem, qui tibi
in coelo
pauperes tibi
e deficias in
cipient te in
Nam ut dicit
syna non pat
psa est, qua
oraiam, & a
monet Chrys
elem. Thef
peris, quida
celo. Quare
monitum Au

te auferat
ra. Alie
ores testa
consider
assignentur
ra. fons
marmorata
us, appara
n, conviv
quo Chry
Quid lib
a sumptus
modum
ert emolu
utilius ha
nudo con
t, provide
præ per e
es, & in f
a; item pe
pia

a legata, quales sunt fundatio
sustentationem pauperum; in
otē orphanorum; in missas pro
e sanctis, pro agonizantibus, pro
sistentibus in peccato mortalis
ornatum templorum &c.
Sic institues Christum in mem
ris suis, vel in suis Ecclesiis, here
em, qui tibi dabit meliorem su
am in cœlo hereditatem. Sic
pauperes tibi facies amicos, qui
e deficias in via æternitatis, re
cipient te in æterna tabernacula.
Nam ut dicitur Tob. 12. *Eleemo
yna non patitur ire in tenebras, &
osa est, quæ facit invenire miseri
ordiam, & a morte liberat.* Unde
monet Chrysostol. ser. 8. de jejun. &
elem. *Thesaurus est manus pau
peris, quidquid recipit, reponit in
cælo.* Quare hic servandum est,
monitum Augustini, ut moriens
si ha-

si habet unum filium, putet Christum esse alterum; si habet duos Christum putet tertium.

6. Quodsi quis est pauper; desideret saltem, & in voto faciat eleemosynas, & pia legata. Nam ut dicit August. in Psal, 103. *Constat Deus intus voluntatem, ubi non invenit facultatem.*

Quod spectat ad alterum Testamentum spirituale; hoc faciunt tempestivè ante mortem viri sancti, cum magno meritorum proventu, habentq; illud subscriptum manu sua, & semper affixum a se lectum; quod sæpius singulis mensibus, vel saltem semel in hebdomada, maximè in morbo relegunt, innovant, & restaurant. Exemplum ejus hîc propono.

Testamentum spirituale animæ
In nomine, & in conspectu omni-
viden-

de T
iden. Sanct
atris, & Fili
am Sacratiss
curia coelest
à scriptus, sa
e, cum perfec
liberatione, fa
estorq; hanc
& irrevocab
quam nolo u
us esse mutat
singulis reliqu
is, ac in ext
stanti, volo ap
se, jamq; ex
probo, & inn
1. Protesto
Catholicum
manæ Ecclesi
fide Filii D
& tradidit se
Hac fide sum

putet Christus. Sanctissimæ Trinitatis,
pater, & Filii, & Spiritus S, com-
m. in Sacratissima Virgine Maria,
pauper; de curia cœlesti universa, ego in-
voto facia scriptus, sanus mente & corpo-
rata. Nam, cum perfecta libertate, & de-
al, 103. Coperatione, facio Testamentum,
tatem, ubi testorq; hanc esse meam ultimã
irrevocabilem voluntatem;
alterum Te quam nolo ullis contrariis acti-
oc faciunt us esse mutatam, sed potius eam
em viri fac singulis reliquæ vitæ meæ momẽ-
torum pro is, ac in extremo vitæ meæ in-
subscripti anti, volo approbare ac innova-
affixum a re, jamq; ex nunc pro tunc ap-
singulis me robo, & innovo.

1. Protestor, me vivere & mori
Catholicum, & filium S. Ro-
manæ Ecclesiæ obsequentissimũ,
in fide Filii Dei, qui dilexit me,
& tradidit semetipsum pro me.
Iac fide firmissime credo super
omnia

omnia, & profiteor omnia & finisum Christum
 gula, quæcūq; eadem S. Romanum, tota
 na Ecclesia, credenda proponit. Centrum nihil
 idq; propter infallibilem veracitatem Dei revelantem, quæ in hac recipio in p
 Ecclesia non potuit facere, ne
 permittere in confirmatione. Unde ejus a
 hujus fidei, tot prophetias imple
 tas, tot miracula, tot martyrio me, meaq;
 tot virorum sanctorum & docti, tum acq
 ſtorum, totiusq; orbis consensio, confer
 quin revelaret ea, quæ credimus, meaq;
 Hanc fidem usq; ad extremū huius, me totum
 litum conservare volo; & si a
 qua contraria cogitatio mihi offeca bona, pl
 curreret, vel signum excideret, morte,
 id ex nunc pro tunc revoco, inquam ejus, ju
 tumq; esse volo, & me ad hanc, & signum
 protestationem refero.

3. Confiteor
 2. Protestor, quod Deum Patrem, coelo in
 trem, Filium, & Spiritum S. C. dignum infer
 atorem meū, simulq; Dei Filium penitus merit

Jesum

ma & filium Christum Redemptorem
 in S. A. meum, tota substantia mea ad
 e proponendum nihil mei demissione a-
 em veraciter pro cultu patriæ, & recognosco
 que in hac recipio in primum principium
 facere, notitiamq; finem rerum omnium.
 firmatione, oinde ejus altissimo dominio,
 etas imp. juri proprietatis, quod habet
 ut martyri me, mea; omnia, tum essen-
 tiam & tali, tum acquisito titulo crea-
 tis contentione, conservationis, redempti-
 a credimus, mea; spontaneæ electio-
 extremū me, me totum penitus, ac mea o-
 lo; & si a mea tam intrinseca, quàm extrin-
 no mihi deca bona, plenissimè subitio, in
 m excedens, morte, & æternitate, tan-
 revoco, in eam ejus, jumentum, vermicu-
 me ad hanc, & figmentum.

3. Confiteor me esse peccato-
 od Deum, coelo indignum, non semel
 ritum S. dignum inferno, ideoq; distido
 Dei Filius, meritis meis, sed me pro-
 jicio

jicio in abyssum misericordiam
 Dei, & in mari infinitorum Chris-
 ti meritorum submergo. Abyssus
 abyssum invocat: abyssus mea
 miseria, abyssum Dei misericordi-
 am dix. Abscondo me à facie furo-
 ris Domini in humo fossa, & in
 foraminibus petrae, id est in vultu
 neribus Salvatoris mei. Ab ipso
 irato fugio, ad ipsum pro me veni-
 neratum. In ejus infinita boni-
 tate, & in meritis Redemptoris
 mei spero veniam peccatorum
 gratiam, & gloriam. Ita spera-
 do spirare, & exspirare volo.

4. Protestor, quod velim mori
 cum charitate in Deum, in chari-
 tate, & ex charitate ferventissime,
 ma. Hac charitate nunc & pro
 instanti mortis meae, aestimo,
 amo super omnia Deum meum
 toto cordis mei affectu, summe
 inten-

tensivè, summe
 appreciati-
 via mihi est
 ulto magis,
 omnium bono-
 rum omnium
 elagus omni-
 um, quam supe-
 r. Ex hoc
 super omnia
 omnia & fin-
 ito illi; dolo-
 rent, quia sur-
 Dei summi boni
 omnia diligo.

Deum offerre
 quam ullo pe-
 re, quia hac e-
 tis ejus, & ha-
 voluntatis; m-
 ti omnia mal-
 terna, quam
 mittere.

meritorum Christi appretiatiuè; non solum ideo,
go. Abiit mihi est summè bonus, sed
byssus multò magis, quia in se & sibi est
i misericordiam summum bonum, purum bonum,
facie furore bonum, tanquam fons &
fossà, & pelagus omnis boni tam natura-
est in vobis, quàm supernaturalis.

i. Ab ipsius. Ex hoc erga Deum amore,
pro me vobis per omnia detestor & retracto
finita bona & singula peccata mea,
redemptoribus iisq; doleo, quia Deo displicent,
peccatorum, quia sunt offensa & malum
Ita spero dei summi boni, quem super o-
are volo. omnia diligo. Utinam nunquam
d velim me Deum offendiſſem. Nolo un-
um, in cuiusquam ullo peccato cum offende-
e ferventius, quia hæc est voluntas dignita-
nunc & pater ejus, & hæc est dignitas ejus
, æstimo, voluntatis; maloq; propterea pa-
eum meum omnia mala temporalia & æ-
ectu, summa eterna, quàm ullum peccatum cō-
intendere. D 6. Pro:

6. Protestor, quod in articulo mortis ardeenter exoptem suscipere prout oportet, Sacramenta poenitentiae, Eucharistiae, & extremae unctionis. Ad haec vasa misericordiae divinae, & thesauros meritorum Christi, tunc cum omni fiducia, & dispositione requisita recurrere volo, ut vi horum sacramentorum recipiam ex opere operato remissionem peccatorum, augmentum gratiae sanctificantis, & auxilia gratiae actualis opportuna.

7. Protestor, quod in eodem mortis articulo, velim consequi omnes indulgentias, quascunque tunc lucrari possum, ideoque mihi eas tunc applicari peto. Ad hunc finem, cum vera cordis contritione sacrosancta nomina IESU & MARIAE, tunc etiam proferre desidero.

8. Ne

8. Ne ingratias a meo gratias a
mnibus benefi
mo ab instant
per omnia mo
hucusque collatis
te conferendis.
beneficio creat
tionis. Gratia
cio redemptionis
ritui S. pro be
tionis & vocat
Matri pretiosiss
stodi, omnibu
pro tutela &
Gratias omnib
Superioribus,
Amicis, pro o
ritatis officiis.

9. Deprecatione meos
ores, Amicos

D

8. Ne ingratus moriar : Deo meo gratias ago infinitas pro omnibus beneficiis mihi indignissimo ab instanti meæ existentia, per omnia momenta durationis hucusq; collatis, & totâ æternitate conferendis. Gratias Patri pro beneficio creationis & conservationis. Gratias Filio pro beneficio redemptionis. Gratias Spiritui S. pro beneficio sanctificationis & vocationis. Gratias Dei Matri pretiosissimæ, Angelo custodi, omnibusq; SS. Patronis pro tutela & protectione mea. Gratias omnibus meis Parentibus, Superioribus, Benefactoribus, & Amicis, pro omnibus in me charitatis officiis.

9. Deprecor cum omni demissione meos Parentes, Superiores, Amicos, omnesq; alios

D 2

quos.

8. Ne

quoscunq; aliqua ratione affixi,
vel exemplq; pravo ad malum
provocavi, vel læsi sive in fama,
sive in honore: & cum pedes sin-
gulorum modo osculari neque-
am, in hoc Crucifixo osculor, ac
per Christi mansuetudinem oro,
ut mihi omnes offensas condo-
nare velint.

10. Protestor, quod ipse sice-
rè & ex animo condono omni-
bus, quicunq; me quodocunque
læserunt, vel affligerunt: omnes
amanter in Domino amplector,
iisque omnia bona tam temporalia
quàm æterna à Deo peto. Quam
charitatem extendo ad eos etiam,
quicunq; me post mortem in fa-
ma vel honore læderent. Do-
mine ne statuas illis hoc pecca-
tum: sed illis ignosce.

11. Dispositionem bonorum
meo-

de Te
meorum talen
nonnisi duo
corpus & anim
pus revertatur
suam, unde est
ad Deum, qui
Restituo ergo
um, escam ven
omni honore
dignum est.
stituo Deo Cr
demptori, &
proprietas in
ac immolo.
tot peccatis
vulnera Salv
re: sed depon
ejus, ut sit sca
us, cum aliis
autem cum A
no meo restit
tentias, & q

77
ione affixi,
ad malum
e in fama,
in pedes sin-
lari neque-
osculor, ac
dinem oro,
nlas condo-
d ipse s ince-
ono omni-
ndocunque
nt: omnes
amplector,
temporalia
eto. Quam
de eos etiam,
rtem in fa-
rent. Do-
hoc pecca-
bonorum
meo-

de Testamento

77

meorum talem facio. Habeo
nonnisi duo æra mputa, nempe
corpus & animam. Ex his, *cor-
pus revertatur ut pulvis in terram
suam, unde est: & spiritus redeat
ad Deum, qui dedit illum.* Eccl. 16
Restituo ergo terræ corpus me-
um, escam vermibus, optoq; ut
omni honore careat, quia nullo
dignum est. Animam verò re-
stituo Deo Creatori ejus, ac Re-
demptori, & supremo Domino
proprietas irrevocabiliter trado,
ac immolo. Non audeo eam,
tot peccatis contaminatam in
vulnera Salvatoris mei deponere:
sed depono illam sub pedibus
ejus, ut sit scabellum pedum ipsi-
us, cum aliis suis inimicis. Simul
autem cum Anima eidem Domi-
no meo restituo omnes meas po-
tentias, & qualitates, quidquid

D3

sum

sum, quidquid possum, quidquid habeo ab ejus bonitate. Item omnes meas actiones, passiones, omissiones, si quæ in vita mea per ejus gratiam bonæ fuerunt, omnes nunc approbo, renovo, & sanguine Christi asperfas, ac manibus ejus benedictas, depono in vulneribus Salvatoris mei; nam merita mea sunt dona Dei; nec ego illa feci, sed gratia Dei mecum.

12. Protestor, quod de omnibus post mortem meam eventibus, tam quoad corpus, quàm quoad animam, & alia mea bona, totum me plenissimè resigno in Dei voluntatem, ut de omnibus ille disponat pro suo arbitrio, ad gustum & gloriam suam: atq; ita me ejus subjecio voluntati ad omnem apud homines contemp-
ptum

ptum & infam
longum purg
gloriæ quem
etiam ad mei
& annihilatione
to, si ira ei p
est, quod bonum
faciat. 1. Reg.

13. Protesto
honorum me
Heredem infli
am, & Matrem
Virginem Ma
vivere & mor
us & Heredi
maternas ejus
am, & omnia

14. Quia v
spero me hab
fragias ex char
tem illorum a
purgatorio, pr

rum & infamiam, ad breve vel longum purgatorium, ad gradū gloriæ quem dare voluerit, imò etiam ad mei condemnationem & annihilationem, secluso peccato, si ita ei placeret. *Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat. 1. Reg. 3.*

13. Protestor, quod omnium bonorum meorum post Deum Hæredem instituo Dominā meam, & Matrem pretiosissimam, Virginem Mariam, cujus volo vivere & mori, mancipium, Filius & Hæreditas, ac proinde in maternas ejus ulnas animam meam, & omnia mea repono.

14. Quia verò post mortem spero me habiturum aliqua suffragia ex charitate, mediam partem illorum applico animabus in purgatorio, præsertim illis quæ in

amore JESU & MARIE fuerunt
magis ferventes, & quæ meis ma-
gis indigent iuffragiis, aut quæ o-
mnibus carent.

15. Hujus meæ ultimæ volun-
tatis pro Executoribus, & animæ
meæ in supremo agone Tutori-
bus, post Deiparam Virginem,
eligo & esse precor SS. N. N. Cō-
tra dæmonis in morte assultus.
Protectorem eligo S. Michaelē
militiæ coelestis Principem, dra-
conisq; Victorem. Ductorem
animæ meæ ad cœlum eligo S.
Angelum Custodem. Pro ulti-
ma dispositione mea ad mortem,
& pro suggerendis piis affectibus,
S. Franciscum Xaverium. Pro-
curatricem contritionis & Sacra-
menti Poenitentiae, S. Magdale-
nam. Procuratricem Sacri Via-
tici S. Barbaram, cui comites, ad
esse

esse precor B.
nislaum. D.
mas purgatori
cor S. Lauren

In fidem ho-
meum Testam-
fatis SS. Patro-
ter requisitis,
bo, ratum firm
Anno N. die
N. N.

CAP

Mors Sacra

Circa hoc
meliori i
aliqua sunt ob

I. Consult
in principio
mittere sacra
zum confessi

RIE fuerunt
quæ meis ma-
aut quæ o-

imæ volun-
us, & animæ
one Tutori-
in Virginem,
S. N. N. Cō-
rte adiutus.
Michaelē

capem, dra-
Ductorem
um eligo S.

Pro ulti-
ad mortem,
is affectibus,
ium. Pro-

nis & Sacra-
S. Magdale-
m Sacri Via-
comites, ad-
esse

de Testamento

31

esse precor B. Aloygium, & B. Stanislaum. Deniq; contra flamas purgatorii Protectorem precor S. Laurentium Martyrem.

In fidem horum omnium, hoc meum Testamentum, coram præfatis SS. Patronis, ad id specialiter requisitis, manu mea subscribo, ratum firmumque esse volo. Anno N. die N. mense N. Ego N. N.

C A P U T VIII.

*Mors Sacramento Pœnitentiæ
expiata.*

Circa hoc Sacramentum, pro meliori instructione infirmi, aliqua sunt observanda.

I. Consultissimum esse, statim in principio morbi cuiusvis præmittere sacramentalem peccatorum confessionem; de quo ex-

D s

stat,

stat Constitutio Innocentii III. & Pii V. pro medicis. Ratio huius est: Tum quia ut ait Ambrosius lib. 6. in cap. 8 Lucæ: *Infirmitas pœna peccati est*; & ut ait Basil. *morbi flagella sunt peccatorum*: quibus proinde per confessionem sublatis, morbi etiam sæpè cessant. Tum quia infirmus si est in statu peccati mortalis, per confessionem initio morbi præmissam, fit in statu gratiæ, adeoq; redditur capax, ut per morbum mereatur, & satisfaciatur pro peccatis. Tum quia fieri potest, ut ager crescente morbo, aut nimis debilitetur, aut incidat in phrenesim, vel deliquit, vel alienetur à sensibus, & sic reddatur, cum damno suo irreparabili, incapax huius Sacramenti. Unde Aug. serm. 17. de verb. Domini dicit: *Ipsa res est, quæ mul-*

tos occidit, dum
& subito osti
mansit foris
non habuit ge

2. Observa

fideles, in articulo
pro divino ob
nem sacramen
anno confessi
scii peccati m
si tunc omitt
novum pecca
mittunt. T
cavere pericu
nis, & consul
lutis, ad qua
dium necessa
Ira communis
Reginal. Lay
&c,

3. Observa

ut in periculo

eos occidit. dum dicunt, cras, cras,
& subito ostium clauditur. Re-
mansit foris cum vde corvina, qui
non habuit gemitum columbinum.

2. Observandum est, omnes
fideles, in articulo mortis, præce-
pto divino obligari ad confessio-
nem sacramentalem, etiamsi eo
anno confessi fuerint, si sint con-
fessi peccati mortalis; ac proinde
si tunc omittant confessionem,
novum peccatum mortale com-
mittunt. Tenentur enim præ-
cavere periculum suæ dâmnatio-
nis, & consulere securitati suæ sâ-
lutis, ad quam securitatem me-
dium necessarium est confessio.
Ita communiter Theologi Vsq.
Reginal. Layman. Sotus. Henric.
&c.

3. Observandum est, utile esse,
ut in periculo mortis fiat confessio
suo ge

fio generalis, si non est facta, vel
 si facta pridem; quod maximè sva-
 dendum iis, qui vitam licentio-
 rem egerunt, vel cum minori præ-
 paratione Sacramentum Pœni-
 tentiæ frequentarunt. Quan-
 quam viri etiam sancti, hujus ge-
 neralis ante mortem confessionis
 nobis exemplum dederunt, nem-
 pe S. Dominicus, S. Elzearius,
 S. Catharina Senensis, & alii. Sic
 enim magis providetur securitati
 salutis, dum per hujusmodi con-
 fessionem generalem suppleantur
 defectus, qui fortè in confessio-
 nibus particularibus contigerunt,
 aut ex parte jurisdictionis in con-
 fessario, aut ex parte doloris &
 propositi in pœnitente, aut ex
 parte non integrè explicati nu-
 meri peccatorum, vel circumstā-
 tiarum necessariarum, siue id cō-
 tige-

de Sacra
 tegerit per ob
 defectum pra
 rum id fieri
 morbi, aliq
 mittent, sine
 de numero, n
 confessiones;
 mere peccata,
 Si tamen eger
 pulis, prudentis
 stabit, an sit i
 tiam confessio

4. Exempla
 Borgiae, bis qu
 morbum con
 utile est, tem
 ter confessio
 quia hoc mod
 re operato g
 ficantis, & cur
 one augentur
 tutum per se

est facta, vel
maximè sua
am licentio-
miniore præ-
tum Pœni-
t. Quan-
i, hujus ge-
confessionis
erunt, nem-
Elzearius,
& alii. Sic
t securitati
modi con-
supplentur
confessio-
ontigerunt,
onis in con-
doloris &
te, aut ex
plicati nu-
circumstā-
sive id cō-
tigit.

de Sacramento Pœnit.

85

exigerit per oblivionem, sive per defectum præparationis. Cate-
rum id fieri debet, quantum vis morbi, aliæq; circumstantiæ per-
mittent, sine nimia sollicitudine de numero, nisi fuissent invalidæ confessiones; sufficitq; sola expri-
mere peccata, quæ magis gravāt. Si tamen æger esset obnoxius scrupulis, prudentis confessarii judicio stabit, an sit illi facienda tunc etiam confessio generalis.

4. Exemplo Sancti Francisci Borgiæ, bis quotidie, etiam extra morbum confitentis, & aliorum, utile est, tempore morbi frequenter confessiones repetere; tum quia hoc modo augentur ex opere operato gradus gratiæ sanctificantis, & cum eadem proportionem augentur omnes habitus virtutum per se infusi, & similiter
gradus

gradus gloriæ. Tum quia vi Sacramenti conferuntur plura auxilia ad præcavenda peccata. Tum quia hoc modo persolvitur satisfactio pro poena.

5. Cum juxta omnes Theologos ad valorem hujus Sacramenti non sufficiat dolor de peccatis naturalis, sed requiratur supernaturalis; excitari debet infirmus, ut per fidem apprehendat Deum quem offendit, tanquam finem supernaturalem ultimum, à quo se avertit, ut Authorem gratiæ & gloriæ, ut summè in nos, etiam per dona supernaturalia, ac præsertim per incarnationem beneficium, ut summum in se ac infinitum bonum; ita enim eliciet actum supernaturalem doloris, dolendo quod tale bonum contempserit, quod tantæ maiestati præcipien-

de Sacram
cipienti inobe
beneficiis in
Filium Dei co
guinem testan
tutum duxerit

6. Quia fieri
na infirmi ma
eatum occultu
meminit; ut h
menri saltem
curandum om
& propositum
omnia peccata,
ant ex motivo
pe dolendo
tia, quia pe
transgressio p
premi Legisla
vo iustitia, qu
tum est latio f
quod habet si
nes; vel ex

capienti inobediens, quod tantis beneficiis ingratus fuerit, quod *Filium Dei concubaverit, & sanguinem testamenti (I Hebr. 10.) pollutum duxerit.*

6. Quia fieri potest, ut in anima infirmi maneat aliquod peccatum occultum, cujus ipse non meminit; ut hoc etiam vi Sacramenti saltem indirecè tollatur, curandum omninò est, ut dolor & propositum extendant se ad omnia peccata, ac proinde ut fiant ex motivo universalì, nempe dolendo ex motivo *obedientiae*, quia peccatum quodvis est transgressio præcepti Dei, ut suprema Legislatoris: vel ex motivo *justitiæ*, quia quodvis peccatum est læsio supremi juris divini, quod habet supra nostras actiones: vel ex motivo religionis, quia

quia quodvis peccatum est irreverentia summæ divinæ majestatis, & subtractio cultus illi debiti: vel ex motivo *gratitudinis*, quia quodvis peccatum est ingratitude pro tot beneficiis divinis; vel ex motivo *spei*, quia quodvis peccatum avertit hominem à fine ultimo, ad quem est conditus. Sed potissimum curandum est, ut dolor hic fiat ex motivo *charitatis*, quia peccatum est malum Dei summi boni, quia displicentia contra gustū Patris omni-amore dignissimi. Quod ideo addo, quia non desunt aliqui Theologi, qui ad valorem hujus Sacramenti requirant dolorem conceptū ex aliquo erga Deum amore.

7. Eodem modo concipiendū est firmum emendationis propositum absolutum & universale vi-
tandi

tandi omnia pro
 hæc est dignitas
 & hæc voluntas

8. Siquidem
 test quandoq;
 ri poenitentia al
 satisfactionis in
 morbi, qui hoc
 ut ex opere
 pars Sacramen
 genere præster
 de causa aliqu
 in vim satisfac
 mortem sibi à

9. Illud ad
 expedire, ut
 habeat cum C
 stantibus suan
 tem, Confessi
 dam, se deside
 tis absolution
 & in ordine a

tandi omnia prorsus peccata, quia hæc est dignitas Dei voluntatis, & hæc voluntas ejus dignitatis.

8. Siquidem infirmo non potest quandoq; commodè assignari poenitentia alia, possent in vim satisfactionis imponi ipsi dolores morbi, qui hoc modo elevantur, ut ex opere operato, tanquam pars Sacramenti, majorem in hoc genere præstent effectum. Quæ de causa aliqui morituri petunt in vim satisfactionis etiam ipsam mortem sibi à confessario injūgi.

9. Illud addendum est, multum expedire, ut moribundus pactum habeat cum Confessario, vel adstantibus suam exponat voluntatem, Confessario per illos testandam, se desiderare in puncto mortis absolutionem sacramentalem; & in ordine ad eam obtinendam

teste.

um est irre.
anz majesta-
s illi debiti:
udinis, quia
t ingrati-
divinis: vel
quodvis pec-
nem à fine
st conditus.
ndum est, ut
tivo chari-
est malum
a displicen-
omni-amor-
ideo addo,
ui Theolo-
ujus Sacra-
rem conce-
um amore.
ncipiendū
nis propo-
versale vi-
tandi

testetur suum de omnibus peccatis dolorem, & propositum emendationis. Sic enim alienatus a sensibus, vel nullum signum in morte exhibere valens, posset absolvi saltem sub conditione.

Actus varios contritionis, qui possent elici in susceptione huius Sacramenti, ex scriptura, & ex S. Augustino vide infra cap. 16.

Hic etiam servire potest applicatio sibi sanguinis Christi per modum balnei, & oblatio Christi crucifixi, ejusque meritorum pro suis peccatis, cujus utriusque exercitii praxis habetur infra cap. 17.

C A P U T IX.

*Mors Sacramento Eucharistie
provisa.*

Circa hoc Sacramentum hæc sunt observanda.

imum;

de sacra

imum: esse
num de fume
articulo mortis
ut fert sententia
ologorum cum
Layman; quod
suetudine, in p
firmata. Unde
in morbum in
tempus, puta
communicaver
periculofo obliga
onem sacram.
obligari in art
qui extra hun
vis proximè co
2do observa
Eucharistiam si
mo, vel per n
præcisè; vel p
Ut hoc Sacram
ma viatici æge

nonibus peccat
positum emē.
alienatus à
in signum in
ps. posset ab-
ditione.
tritionis, qui
ptione huius
ura, & ex S.
cap. 16.
ore est appli-
Christi per
atio Christi
torum pro
triuq; exer-
trā cap. 17.

Eucharistia
entum hæc

imur:

imur: esse præceptum divi-
num de sumenda Eucharistia pro
articulo mortis, graviter obligas,
ut fert sententia communis The-
ologorum cum Suarez, Henrici
Layman; quod colligitur ex con-
suetudine, in pluribus conciliis
firmata. Unde si quis antequam
in morbum incidat per longius
tempus, puta per mensem, non
communicaverit, is in morbo pe-
riculoso obligatur ad communi-
onem sacram. Imò aliqui putāt
obligari in articulo mortis eum,
qui extra hunc articulum quam-
vis proximè communicaverit.

2do observandum est, Sacram
Eucharistiam sumi posse ab infir-
mo, vel per modum sacramenti
præcisè; vel per modum viatici.
Ut hoc Sacramentum non in for-
ma viatici æger sæpè sumat in sua

infit-

infirmirate consultissimum est. Imò in nostra Societate permittit omnibus nostris infirmis P. Vincentius Carafa Præpositus Generalis, ut singulis diebus possint vesci hoc cœlesti pane, tum propter incrementum solatii, tum propter robur contra vim morbi, & contra varias tentationes periculaq; peccandi. Quod enim majus infirmo solatium esse potest, quam sæpius intra se suscipere Patrem, Pastorem, Medicum animæ, imò vitam animæ, & pignus vitæ æternæ? juxta illā Christi promissionem Joan. 6. *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, & ego resuscitabo eum in novissimo die.* Unde verò robur majus ægro provenire potest, quam ab hoc cibo, efficacissimo

ad

de sacr

ad restituendas animæ vires, sunt, easdemq; triendas, & a patientiam, alia rationes.

3. Per modum mittitur hoc Sacramentum fert ex opere auxilia juvantia hoc modo in articulo test dari non potest expectari, ut administrari statuit Concilium. Imò infirmus communicavit per jejunus, post a per Suarez, He dum, Filiucium, eto dies; per Gaspar Hurtado

si-
num est.
ate permit
rmis P. Vin-
obtus Gene-
bus possint
e, tum pro-
solatii, tum
vim morbi,
ationes peri-
Quod enim
ium esse po-
tra se suscipe-
m, Medicum
arimæ, & pi-
xta illā Chri-
oar. 6. Qui
nem, & bibit
habet vitam
suscitabo eum
nde verò ro-
venire potest,
efficacissimo
ad

ad restituendas ex opere operato
animæ vires, si quæ deperditæ
sunt, easdemq; conservandas, nu-
trriendas, & augendas, contra im-
patientiam, aliasq; in morbo ten-
tationes.

3. Per modum viatici dum su-
mitur hoc Sacramentum, con-
fertur ex opere operato specialia
auxilia juvantia in morte. Et
hoc modo in articulo mortis po-
test dari non jejuno, quando nō
potest exspectari commodè tem-
pus, ut administretur jejuno, prout
statuit Concilium Constantien-
se. Imò infirmus qui semel cō-
municavit per modum viatici nō
jejunus, post aliquot dies, (puta
per Suarez, Henriquez, Reginal-
dum, Filliucium, post sex vel o-
cto dies; per Layman verò, &
Gasp. Hurtado etiam post duos
dies

dies, si æger assuetus sit frequenter communicare, & urgeat devotio, seu desiderium communicandi,) potest communicare per modum viatici non jejunus, etiam in eodem morbo, durante periculo mortis. Inducendus autem æger ut sacrum viaticum sumat tempestive, propter casus insperatos. Nec timenda mors sumenti illud. Nam ut ait Ambr. ser. 18. in Psal. 118. *Quomodo morietur cui cibus vita est?* Et Ignat. ep. 24. ad Eph. hoc Sacramentum vocat mortis antidotum, pharmacum immortalitatis.

4. Porro curandum est, ut hoc Sacramentum propter summam excellentiam ejus, sumatur cum magna reverentia, non solum interna, sed etiam externa, ita ut sumatur si fieri potest genibus flexis

xis

de sacr

xis, proceden
Christo hospi
multis factum
si morbus id n
te m erigat se
sentem in hoc
misso capite ve
plum hujus rev
litis præbet S
alii, de quibus
reverentia pos
Prosa S. Thom
tando Christum
dico te devotè,
sub his figuris
cor meum totum
mando, totum
Augustino: A
stra creationis.
nostra reparati
cium nostra reco
antidotum nostr

ut frequen-
t urgeat de-
n communi-
cunicate per
jejunus, eti-
darante pe-
cendus autē
uū sumattē-
s inſperatos.
amenti illud.
r. 13. in Pfal.
tur cui cibus
24. ad Eph.
deat moris
m immorta-
m eſt, ut hoc
ec ſummam
amatur cum
on ſolū in-
terna, ita ut
t genibus ſe-
xis

xis, procedendo etiam obviam
Chriſto hoſpiti advenienti, ut à
multis factum eſt infirmis. Quod
ſi morbus id non permittat, ſal-
tem erigat ſe æger, Deumq; præ-
ſentem in hoc Sacramento, de-
miſſo capite veneretur. Exem-
plum huius reverentiæ, & humi-
litis præbet S. Hieronymus, &
alii, de quibus cap. 20. Cum hac
reverentia poſſet tunc recitari
Proſa S. Thomæ Aquinatis, ſalu-
tando Chriſtum præſentem: *A-*
doro te devotè, latens Deitas, quæ
ſub his figuris verè latitas, tibi ſe-
cor meum totum ſubjicit, & te a-
mando, totum deſicit. vel cum S.
Auguſtino: *Ave principium no-*
ſtræ creationis. Ave principium
noſtræ reparationis. Ave ſacriſi-
cium noſtræ reconciliationis. Ave
antidotum noſtræ curationis. Ave.

Viatic

viaticum nostra peregrinationis. Ave refugium nostra tribulationis. Ave præmium nostræ expectationis.

6. Eliciantur *actus fidei* de hoc Sacramento, dicendo: Agnosco te JESU Christe Fili Dei, & firma fide credo ac profiteor, in Sacramento te esse verè & realiter præsentem verum Deum & hominem, cum corpore, sanguine, anima, & divinitate tua, idq; ideo quia tu id dixisti. *Verè tu es hic Deus absconditus & Salvator.* Isa. 45. Cum hac fide, in hac fide, & ad protestandam hanc fidem, modo te Redemptor mi volo suscipere in hoc Sacramento.

Item *Actus spei.* JESU benignissime in tua infinita bonitate omnipotentia, & fidelitate promittente vi hujus Sacramenti vi-

tam

de sacra

eam æternam, tuis, quæ sunt tui, spero re- torum, gratia- æternam. Cum hac spe, te susci- mihi merita tua tuo me abluiam beam Auxiliatorem meum, ampleam tuæ pro- tis: Qui manda- vivet in æternu

7. Sed præc- majorem devo- rem charitatis, infirmo hac mo- sus venit; exea- cum ardente la- tri, ut cum eo- nas ingrediamu- go: Paratum

grinationis.
tribulatio-
nostra expe-

fidei de hoc

o: Agnosco

Dei, & fir-

mitteor, in Sa-

cræ & realiter

Deum & ho-

me, sanguine,

qua, idq; ideo

terè tu es hic

salvator. Ita

in hac fide, &

hæc fidem, mo-

ni volo susci-

piendo.

JESU beni-

gnita bonitate,

adelineate pro-

mi sacramenti vi-

tam

tam æterna n, necnon in meritis
tuis, quæ sunt in hoc Sacramen-
to, spero remissionem pecca-
torum, gratiam finalem, & vitam
æternam. Cum hac, in hac, ex
hac spe, te suscipio, ut applicem
mihi merita tua, ut in sanguine
tuo me abluam, ut te in me ha-
beam Auxiliatorem & Defen-
sorem meum, ut conditionem
impleam tuæ promissionis dicen-
tis: *Qui manducat hunc panem,*
vivet in æternum.

7. Sed præcipuè ad excitandâ
majorem devotionem, & fervo-
rem charitatis, proponi possunt
infirmo hæc motiva. Ecce spon-
sus venit; exeamus obviam illi
cum ardente lampade cordis no-
stri, ut cum eo ad nuptias æter-
nas ingrediamur. Dicamus er-
go: *Paratum cor meum Deus,*

E

para:

paratum cor meum: tu illud accende amore, tuo ô ignis, qui semper ardes, & nunquā extingveris.

Venit, & quasi obviam nobis cum Angelis procedit Ductor noster ad cœlum, ut nos illuc assumat, ducatq; in via tam periculosa, sicut promisit Joan. 14. *Si abiero, & preparavero vobis locum, iterum veniam, & accipiam vos ad meipsum.* O Dux peregrinationis meæ, me totum tibi trado, accipe me, & duc ad te ipsum.

Venit bonus Pastor, ut ovem errantem humeris suis impositam ferat ad cœlum. En ego ovis perdita. Veni bone Pastor, suscipe animam meam, & nemo poterit eam de manu tua rapere; impone eam humeris tuis, & fer ad pascua semper virentia.

Venit

de sacra

Venit Propter nos, ut in hunc mundum contra assilum diaboli absistat. Venit

ma meæ: *Ponam te te, & cujusque contra me.* Job

Venit Princeps pacificavit nos, ut nos reconciliemus: suæ agnitionis: *Pax dilectis timere.* Lu

plector toto corde tam bonum, & Dominum, se

Venit Dominus, & in suis armis, datq; se pro salute gloriæ, & vitam beatam hujus sacræ co

E

Venit Protector & Defensor
noster, ut in hoc periculoso ago-
ne contra assultus dæmonum no-
bis assistat. Veni Protector ani-
mæ meæ: *Pone Domine me jux-
ta te, & cujusvis manus pugnet
contra me.* Job. 17.

Venit Princeps pacis, qui o-
mnia pacificavit in sanguine suo,
ut nos reconciliet cum Deo, si-
gnumq; suæ amicitiz declarer,
dicitque: *Pax vobis, ego sum no-
lite timere.* Luc. 24. Ergo am-
plector toto cordis mei affectu
tam bonum, tam mei amantem
Dominum, servus ipsi rebellis.

Venit Dominus munificentissi-
mus, & in suis promissis fidelissi-
mus, datq; se nobis in pignus fu-
turæ gloriæ, & promittit nobis
vitam beatam post mortem, vi
hujus sacræ communionis; dicen-

do: Joan. 6. *Qui manducat me-
etiamsi mortuus fuerit, vivet.* I-
mo corpus suum uniendo nobis,
dat corpori nostro, vitā mox spo-
liando, ius ad futuram felicem
resurrectionem, dicendo Joan. 6.
*Qui manducat meam carnem, &
bibit meum sanguinem, habet vi-
tam eternam, & ego resuscitabo
eum in novissimo die.* Ergo istud
pignus vitæ æternæ, lætus susci-
pio, & intra penetralia cordis
mei repono.

8. Addi possunt Invitationes
Christi venientis in Eucharistia,
„ ex S. August. JESU nostra
„ redemptio, amor & desiderium,
„ te invoco, ad te clamo clamo-
„ re magno, te invoco in ani-
„ mam meam, intra in eam, &
„ coapta eam tibi, ut possideas
„ eam sine ruga, & sine macula:
sancti.

sanctifica me v
fecisti, de mani
ple de gratia,
serva, ita ut dig
habitationis tua
& in perpetuum
Deus lumen
dentium, & vit
amantium, ver
meum, & ab ub
tis tua inebria i
scatur ista temp
ni ad me, ut vi
angusta est mihi
meæ, quousq;
& dilatur à re
refice eam: l
quæ offendant o
teor, & scio: se
bit eam? aut c
te clamabo; A
mundā me, & a
servo tuo? M

manducat me
vit, vivet. I
iendo nobis
vita mox spo
ram sentem
endo Joan. 6.
in carnem, &
em, habet vi-
o resuscitabo
Ergo utud
latus susci-
gratia cordis
Invitationes
Eucharistia,
ESU nostra
& desideriu,
a no clamo-
oco in ani-
a in eam, &
ut possideas
ne macula:
sancti;

sanctifica me vas tuum, quod
fecisti, de malitia evacua, im-
ple de gratia, & plenum con-
serva, ita ut dignum efficiatur
habitationis tuæ templū nunc
& in perpetuum. Med. c. 35.
Deus lumen cordium te vi-
dentium, & vita animarum te
amantium, veni rogo in cor
meum, & ab ubertate volupta-
tis tuæ inebria illud, ut obli-
scatur ista temporalia - - - Ve-
ni ad me, ut videam te. Sed
angusta est mihi domus animæ
meæ, quousq; venias ad eam,
& dilateretur à te. Ruinosa est,
refice eam: habet plurima
quæ offendant oculos tuos, fa-
teor, & scio: sed quis munda-
bit eam? aut cui alteri præter
te clamabo: Ab occultis meis
munda me, & ab alienis parce
crivo tuo? Manual. c. 3.

„ Ignis qui semper lucēs, amor
 „ qui semper ardes, dulcis Christi
 „ ste, bone JESU, lumen æternū
 „ & indeficiens, panis vitæ, qui
 „ nos reficis, & tu non deficis,
 „ quotidie comederis, & semper
 „ integer manes, resplende mihi,
 „ illumina me, & sanctifica vas
 „ tuum, de militia evacua, im-
 „ ple de gratia, & plenum con-
 „ serva, ut ad salutem animæ
 „ meæ manducem cibum carnis
 „ tuæ; quatenus manducando te
 „ vivam de te, vivam per te, per
 „ veniam ad te, & repausam in
 „ te. Man. c. ii.

9. Post sacram communionē
 occupet se æger in quiete cum
 tanto Hospite, quem suscepit, &
 liciat; quantum vires permittēt

Actus amoris, dicendo affectu
 ardentissimor: Dominus meus &

Deus

Deus meus, &
 ego volo præ
 im Deus cordi
 Deus in æternu
 ficis omne bonu
 gitur unicum bo
 cessarium delide
 quero, in te so
 in æternum.

Actus gratiarū
Statione Sacram
 tas Dei mei, qu
 multiplicas mis
 arde hoc mihi,
 us venerit ad
 Domine super

Similem n ei.
 æternum hac t
 mediæta viscera
 nostri, in quib
 ens ex alto.

in ea Dominum

E

Deus meus, & omnia. Quid ego volo præter te, aut quid vultum Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Tu mihi sufficis omne bonum meum. Te iungitur unicum bonum meum necessarium delidero, te amo, te quaero, in te solo quiescere volo in æternum.

Actus gratiarum actionis pro viaticatione Sacramentali. O bonitas Dei mei, quomodo super me multiplicas miserationes tuas! Et unde hoc mihi, quod Deus meus venerit ad me? Respexisti Domine super canem in ortuum similem n. ei. Benedicta ut in æternum hac tua bonitas. Benedicta viscera misericordiae Dei nostri, in quibus visitavit me oriens ex alto. Magnificat anima mea Dominum, & exultavit spiritus
 E 4 ritus

ritus meus in Deo salutari meo:
quia respexit humilitatem servi
sui.

Actus spei fieri potest, cum
Psalmista hoc modo. Non ti-
mebo mala quoniam tu mecum
es. *vel cum S. Paulo.* Si Deus
mecum, quis contra me? Si De-
us se mihi modo donavit, quo-
modo etiam secum non omnia
mihi donabit, etiam finalem per-
severantiam, & vitam æternam?
Ita spero: miserere mei Deus,
quia in te confidit anima mea.
Psal. 56.

Actus oblationis sui. Quid re-
tribuam Domino, pro omnibus
quæ retribuit mihi? Ecce ne-
totum, vitam meam, & omnia
mea, pro te toto Domine, tibi re-
stituo, dono, & sacrifico. Totus
sum tuus, eiôq; in æternum, si-
cut

de fili
cut modo tot
luisi. Suici
sam libertate
moriain, inter
am, omnes po
omnia quæ mi
omnia intra v
ponio, & sepe
tuum cum gra
& dives sum t
ultra posco.

Actus petiti
me præsens t
& paupertate
mei sicut scis
ta intellectu
& illumina fi
obdormiam
mortem da lu
meam tepida
accende illam
tui, quem ve

alutari meo;
ritatem servi

potest, cum
o. Non ti-
n tu mecum
lo. Si Deus
me? Si De-
onavit, quo-
n non omnia
fina em per-
n aternam?
e mei Deus,
anima mea.

ui. Quid re-
ro omnibus
Ecce me
, & omnia
mine, tibi re-
tico. Totus
atrum, in-
cut

aut modo totus tu meus esse vo-
lunt. Suscipe Domine univer-
sam libertatem meam, accipe me-
moriā, intellectum, vitam me-
am, omnes potentias meas, & o-
mnia quæ mihi largitus es: hæc
omnia intra vultus lateris tui de-
pono, & sepelio: amorem solum
tuum cum gratia tua mihi dones,
& dives sum satis, nec quidquam
ultra posco.

Actus petitionis. Domine in
me præsens tu vides indigentias,
& paupertatem meam: miserere
mei sicut scis, vis, & potes. Vi-
ta intellectum meum obscurum,
& illumina fide viva, ne unquam
obdormiam in morte, & post
mortem da lumen gloriæ. Vita
meam tepidam voluntatem, &
accende illam igne illo amoris
tui, quem venisti mittere in ter-

Es

ras;

ras; da illi etiam constantiam in bono, & conformitatem cum tua voluntate. Visita appetitum concupiscibilem: ibi vides inordinatum ad creaturas amorem, desideria nociva, inanem lætitiā, tristitiā inutilem: compone istas passiones. Visita appetitum irascibilem, da in eo mansuetudinē, patientiam, fortitudinem. Tolle Domine in anima mea, quidquid tibi displicet, & pone in ea quod tibi placet. Addi potest devota S. Ignatii oratio: *Anima Christi sanctifica me, Corpus Christi salva me.*

P. Vincentius Carafa svadet post sumptum viaticum, recitare illud ex hymno S. Thomæ: *Osclutaris hostia, quæ cœli pandis ostia, bella premunt hostilia, da robur fer auxilium.* Posset item usur,

de sac
usurpari illud
Doctoris: *IES*
tum aspicio, or
fatio, ut te rev
visu sim beatu.

Carolus V
sumptum yatic
se: Domine m
ego maneam
Hortius Card:
maus dicebat:
mine, quoniam
inclinata est ja
nus Stredoni
meus & Deus
mam meam p
ex hac vita n
obsecro. Tua
riens amaritu
hi amaritudin
Plures actu
tis, adoratio

stantiam in
teu. cum tua
petitum con
des inordina
torem, deli
m latitiam,
omponere istas
petitum ira
averudinē,
nem. Tol
a mea, quid.
pone in ea
Addi potest
tio: Anima
Corpus Chri

arafa svadet
um, recitare
oimzi: Osa
celi pandis o
filia, da re
poulet item
uſar.

usurpari illud ex proſa ejusdem S:
Doctōris: *IESV quem nunc vela
tum aspicio, oro fiat illud quod tam
ſitio, ut te revelata cernens facie,
viſu ſim beatus tue glorie.*

Carolus V. Imperator poſt
ſumptum vaticum fertur ita oraſ
ſe: *Domine manes in me, utinam
ego maneam in te in aeternum.*
Hoſius Card: cum Apollolis in E
maus dicebat: *Mane mecum Do
mine, quoniam adveſperaſcit, &
inclinata eſt jam dies.* P. Marti
nus Stredonius S. I. orabat: *Rex
meus & Deus meus, dona mihi ani
mam meam pro qua oro, & beatā
ex hac vita migrationem pro qua
obſecro. Tua dulciſſime IESV mo
riens amaritudines, dulcorent mi
hi amaritudines mortis meae.*

Plures actus fidei, ſpei, charita
tis, adoracionis, gratiarum actio
nis

nis, oblationis sui, petitionis, habentur infra cap. 16.

C A P U T X.

*Mors Sacramento extrema unctio-
nis munita.*

IN usu & administratione hujus Sacramenti hæc observanda.

I. Ad concipiendam hujus Sacramenti æstimationem exponendi sunt infirmo effectus illius, quod institutum est à Christo *tanquam consummativum totius vite Christianæ*, ut docet Concil. Trident. sess. 14. imo enim hoc Sacramentum ex opere operato auget gratiam sanctificantem in anima susipientis. 2do. minuit ex opere operato reliquias peccatorum, nempe habitus, & inclinationes malas, ac poenā. 3tio juxta aliquos Theologos ex opere operato

de E. eren
te operato, m
sed per accid
mortale, quan
per Sacramen
piatum, ob ig
missum est pou
pitentia, nec
aliquando con
poralem, si sai
sto, ex opere
auxilia, id est
inspiraciones,
in ægro virtus
fiduciam con
fortitudinem
tiones dæmo
cum Dei vo
turibus allevi
S. Jacobus, &
cipitq; solatia
stus morbi, a
go effectus p
vi hujus Sacra

T X.
ratione huius
servanda.
tam huius Sa
tem exponen
fectus illius,
t à Christo
itum totius
per Concil.
no enim hoc
ere operato
ficantem in
do. minuit
liquas pec
bitus, & in
pauā. quod
logos ex ope
re ope-

de Sacramento infirmorum. 1o
operato non quidem per se,
sed per accidens, tollit peccatum
mortale, quando scilicet non fuit
per Sacramentum poenitentiae ex-
piatum, ob ignorantiam; vel cō-
missum est post Sacramentum poe-
nitentiae, nec advertitur. 4to,
aliquando confert sanitatem cor-
poralem, si salutem animae expedit.
5to, ex opere operato confert
auxilia, id est illustrationes, &
inspiraciones, quae excitant varias
in aegro virtutes, nempe spem, &
fiduciam contra timorem mortis,
fortitudinem ad vincendas tenta-
tiones dæmonis, conformitatem
cum Dei voluntate; quibus vir-
tutibus alleviatur infirmus, ut ait
S. Jacobus, & corroboratur, per-
cipitq; solatia, quae leniunt mole-
stias morbi, ac morris. Hos er-
go effectus petat à Deo infirmus
in hujus Sacramenti, 2. Ad

2. Ad excitandam devotionē possunt narrari quidam favores divini in usu huius Sacramenti exhibiti, quos refert inter alios P. Recupitus. Nam fertur hoc Sacramentum recepisse B. Raynaldus Dominicanus, per manus B. Virginis. S. Lidvina dicitur illud recepisse à Christo, in præsentiā B. Virginis, & Angelorum. Mariæ Ogniacensi, dum ungere-
tur, dicitur Christus astuisse cum cruce, & Apostoli. Etiam B. Virgo hoc sacramentum recepit ante suam mortem, prout docet Suarez, Canius, & alii.

3. Quamvis ergo non sit præceptum graviter obligans ad hoc Sacramentum suscipiendum, nec sit mortale peccatum illud omit-tere secluso contemptu, aut scandalō; tamen propter multas utili-
rates

de Extremis
eates, monent
Sacramentum
at, dum adhu
rationis & vir
Etuosius illud
do signa symb
menti, & per
sponendo ad
vi huius Sacra
Tempus aute
Sacramentum
lum ex morbo
li, ex veneno
Etate: hi enim
huius Sacra
hoc periculum
eramentum
sed etiam in
Cæterum peri
sufficit ut sit
spectandum e
mum vitæ pe

tates, monendus est ager, ut hoc Sacramentum tempestivè suscipiat, dum adhuc pollet integro usu rationis & viribus, ut tanto fructuosius illud suscipiat, intelligendo signa symbolica hujus Sacramenti, & per varios actus se disponendo ad uberiores effectus, vi hujus Sacramenti recipiendum. Tempus autem suscipiendi hoc Sacramentum est mortis periculum ex morbo, ex vulnere lethali, ex veneno, ex partu, ex senectute: hi enim soli sunt capaces hujus Sacramenti. Si autem hoc periculum non esset, hoc Sacramentum non solum illicitè, sed etiam invalidè conferretur. Caterum periculum istud mortis sufficit ut sit probabile, nec expectandum est evidens, aut extremum vitæ periculum, ita ut o-

imminet

minimo salus desperetur. Ita cōmuniter Theologi.

4. Hoc Sacramentum est iterabile, recurrende novo periculo mortis, & quidem non tantum in diversis morbis, sed etiam in eodem diuturniore, si morbi status mutetur: ut si inunctus mortis periculum evaserat, & in idem periculum rursus incidat, quamvis non recuperavisset sanitatem post morbum, potest iterum inungi, & quidem toties, quoties hoc periculum recurrit. Quando tamen infirmitas non est diuturna, & unum tantum est periculum mortis, non debet repeti hoc Sacramentum. Ita Bassæus cum D. Thoma, Suario, Sylvio, & aliis.

5. Circa administrationem huius Sacramenti sciendum, ad valorem ejus requiri quinque unctiones

¶

de Extremis

nēs quinque; sensu
gere pedes; in
non sit essentia
ungenda sit m
est ungenda: i
cessario sit à sa
manus immed
grasante potest
ga, oleo unctā,
est. Ita Sylv. I
cessitati, suffici
ma crucis, vel
oculum, unam
manum, dicer
unctiones indu
quidquid per
gulum, odor
liquisti. Ita S
riquez.

6. Sano ve
test dari hoc
nec infanti, a

Ita cō-
tum est ite-
ovo periculo
non tantam
etiam in e-
mobi sta-
mōtus mor-
t, & in idem
dat, quam-
t sanitatem
iterum in-
es, quorū
it. Quando
a est diutur-
est periculū
peti hoc Sa-
cr̃us cum D.
o, & aliis.
ationem hu-
am, ad va-
unq; unctio-

nes quinq; sensuum, quamvis un-
gere pedes, multo magis renes,
non sit essentielle. Quod si pars
ungenda sit mutilata, vicina pars
est ungenda: id tamen non ne-
cessario fit à sacerdote contactu
manus immediato; quia peste
grassante potest fieri virgâ oblon-
ga, oleo tinctâ, quæ comburenda
est. Ita Sylv. Diana. In casu ne-
cessitatis, sufficit, etiam sine for-
ma crucis, velociter ungere unū
oculum, unam aurem, narem, os,
manum, dicendo: *Per has sacras*
unctiōes indulgeat tibi Dominus,
quidquid per visum, auditum,
gustum, odoratum, & tactum de-
liquisti. Ita Suarez, Diana, Hen-
riquez.

6. Sano vel mortuo non po-
test dari hoc Sacramentum, licet
nec infanti, aut perpetuo à nati-
vitate

virate amenti, aut non baptizato, aut damnato ad mortem, aut naufraganti. Si tamen quis antea sanus, in phrenesim incideret, in periculo mortis, posset illi conferri hoc Sacramentum, cessante periculo irreverentiæ. In dubio verò de vita infirmi, dandum est ei sub conditione. Ita communiter Theologi.

7. Quod spectat ad dispositionem proximam susipientis hoc Sacramentum, requiritur imprimis ex parte ejus intentio aliqua suscipiendi illud, saltem interpretativa, qualem habent, qui Christianè vixerunt, ut cum aliis docet Bassæus. Deinde usu receptū est, ut prius conferatur infirmo Sacramentum poenitentiae, & Eucharistiæ, tum Sacramentum extremæ unctionis; quamvis antea hoc

hoc Sacramentum ante Sacramentum confessionis, post confessionem, antequam peccatum inordinem immutetur, non posset conferri, nec inungere, nec oppressum, nec illi adniscitur, nec ante aliam compositionem conscientiam teneretur ante mentem elicere attritionis, ne periret. In eo autem confessionis peccati mortis attritio. Ita Sanchez & Sylvius.

8. Pro maiori firmis dum conficitur, eliciat dolor, etiam, angustia

hoc Sacramentum conferebatur ante Sacramentum Eucharistiæ, post confessionem. Non est tamen peccatum mortale talem ordinem immutare. Imò si quis non posset confiteri & communicare oppressus infirmitate, deberet illi administrari hoc Sacramentum ante alia. Præterea infirmus compos mentis, & habens conscientiam peccati mortalis, tenetur ante usum hujus Sacramenti elicere actum perfectæ contritionis, ne ponat obicem gratiæ. In eo autem qui non est consensus peccati mortalis, sufficit prævia attritio. Ita Bassius cum Henriquez & Sylvio.

8. Pro majori devotione, infirmus dum sacro oleo ungitur, eliciat dolorem de abusu sensuum, angustiamque mentis abbat in

balneo sanguinis Christi, qui sanguis symbolicè significatur per oleum. Nam Christus à Deo Patre est unctus oleo exultationis, & nomen ejus dicitur *Oleum effusum*. Itaq; dum ungentur oculi, dicat: Doleo propter te Deus, summum bonum meum, de omnibus peccatis per visum commissis; abluo oculos meos in sanguine D. JESU, quo oculi ejus suffusi fuerunt. *Dum ungentur aures*: Doleo propter te, de omnibus peccatis per auditum commissis; abluo aures meas in sanguine D. JESU manante ex auribus ejus, coronâ spineâ vulneratis. *Dum ungentur manus*: Doleo de peccatis manuum mearum, abluo illas in sanguine D. JESU, manante ex manibus ejus transfixis. Similiter *dum ungentur pedes*. Vel

Vel certe o
nitati singulos
simos D. JESU
atos, pro pecca
ferat singuloru
mortem, dum i
us meus, pro c
minatis, offer
JESU velatos,
que mortem oc
Pro meis auribu
aures D. JESU
simulq; morte
Pro naribus me
JESU fatore c
mortem narium
peccatis oris m
JESU felle & ac
mulq; privation
mei per mortem
meis, manus JE
tas, simulq; mo

Vel certè offerat tunc SS. Tri-
nitati singulos sensus innocentis-
simos D. JESU in passione cruci-
atos, pro peccatis suis, simulq; of-
ferat singulorum sensuum suorum,
mortem, dum inunguntur. De-
us meus, pro oculis meis conta-
minatis, offero tibi oculos D.
JESU velatos, & lividos, simul-
que mortem oculorum meorum.
Pro meis auribus vitiatis, offero
nares D. JESU spinis vulneratas,
simulq; mortem aurium mearum.
Pro naribus meis, offero nares D.
JESU fatore cruciatas, simulque
mortem narium mearum. Pro
peccatis oris mei, offero os D.
JESU felle & aceto imbutum, si-
mulq; privationem hujus sensus
mei per mortem. Pro manibus
meis, manus JESU clavis transfi-
as, simulq; mortem manuum me-
arum.

Vel

arum. Similiter pro pedibus meis, pedes Christi clavis perforatos, ac pedum meorum mortem.

9. Gratia agenda sunt Deo, pro hoc Sacramento, Domine sis benedictus in æternum pro institutione, & usu hujus Sacramenti. Effunde in animam meam oleum misericordiae tuae, & fac me vi hujus sacrae unctionis Luctatorem & Athletam robustum contra hostes animae meae.

Huc servit post suscepta Sacramenta, quod dicitur Psal. 22. usurparique potest: Domine sis benedictus, qui *parasti mensam Evangelicam, adversus eos qui tribulant me. Impingvastis in oleo extremæ unctionis caput, immo & corpus meum; & calix meus sanguinis tui, quam praeclarus est. Et misericordia tua subsequetur me.*

§ 1. de Im-

me, ut inhabite-

ni omnibus dieb-

C A P

Mors, supellestili-

Hæc supellestili-

fixi, ac Deip-

us benedictus:

liber pius. Sing-

nam sit in peric-

um est.

§ 1. De Im-

Sapius exhibe-

do, ut eam dev-

di apprimat, pi-

ur. Interim au-

tu ad varios affe-

est. Imo ad par-

gitemus enim, qu-

peccatoribus ad-

contradictionem,

X.

o pedibus me
is perforatos,
mortem.

e sunt Deo,

o, Do nino

nam pro in-

is Sacramē-

nam meam

ae tuae, & fac

andionis Lu-

am robustum

mea.

scepta Sacra-

Psal. 22. u-

omine sis be-

mensam Eu-

ros qui tribu-

sti in oleo ex-

ut, immo &

lix meum san-

braclarus est.

subsequentu-

me,

§ 1. de Imagine Crucif. 119

*re, ut inhabitem in domo Domi-
ni omnibus diebus vite mee.*

C A P U T XI.

Mors, supellectili pietatis instructa.

HÆc supellex est, Imago Cruci-
fixi, ac Deiparæ Virginis, Ce-
leus benedictus. Aqua lustralis,
liber pius. Singulorū usus quis-
am sit in periculo mortis, vidē-
um est.

§ 1. De Imagine Crucifixi.

Sæpius exhibenda est moribun-
to, ut eam devotè aspiciat, cor-
am apprimat, piis osculis veneretur.
Interim autem in ejus intui-
tu ad varios affectus exhortandus
est. Imo ad patientiam. Reco-
itemus eum, qui talem sustinuit
peccatoribus adversus semetipsa
contradictionem, & non defatige-

non

mur animis nostris deficientes. Heb.

12. Ergo in his morbi doloribus non defatigemur, nec per impatientiam deficiamus: cum Filius Dei tanta pro nobis pati dignatus est. Domine JESU, quia fecisti hanc rem, & non pepercisti animæ tuæ propter me; ecce ego ad omnes dolores propter te patiendos præsto sum. Statue de me, quid, quantum, quamdiu vis ut patiar. Si te Regem gloriæ oportuit ita pati, & sic intrare in gloriam tuam. Luc. 24. quid me non oportet pati servum inutile & rebellem, ut intrem in gloriam Domini mei? Eja anima mea *camus, patiamur, & moriamur cū illo.* Joan. 11. Christo in carne passo, & nos eadem cogitatione ad patiendum armemur. 1. Petr. 4. *Aspiciamus in authorem fidei, &*

consumm-

*consummatorem
posito sibi gauas
confusione cont
nos ad exempl
sustineamus libe
rā mortali cont*

2do excitari

*Quanta, in hac
Dei erga nos n
cia? quales an
Deus dilexit nos
Unigenitum da
redit in illum n
beat vitam eter
per proprio Fili
sed pro nobis on
Rom. 8. Filius
didit semetipsum
Venit in hunc m
habeamus, & ab
mus. Joan. 10.
mortem suam, c*

F

entes. Heb.
 coloribus
 ec per impa-
 : cum Filius
 pari digna-
 ul, quia se-
 on pepercit
 ne; ecce ego
 ropter te pa-
 strare de
 quando vis
 ge in gloriā
 ic intrare in
 4. quid me
 van inuē
 m in gloriā
 anima mea
 meriamur cū
 in carne
 gitatione ad
 1. Petr. 4.
 rem fidei, &
 consum:

§ 1 de Imagine Crucis.

121

consummatorem IESVM, qui pro-
 posito sibi gaudio, se inuuit crucem,
 confusione contemptā. Heb. 12; &
 nos ad exemplum Ducis nostri
 sustineamus libenter mortem, vi-
 cā mortali contemptā.

2do excitari potest ad spem.
 Quanta, in hac effigie habemus,
 Dei erga nos misericordiæ indi-
 cia? quales arrhas salutis? Sic
 Deus dilexit nos, ut Filium suum
 Unigenitum daret, ut omnis qui
 credit in illum non pereat, sed ha-
 beat vitam eternam. Ioan. 3. Pa-
 ter proprio Filio suo non pepercit,
 sed pro nobis omnibus tradidit eū.
 Rom. 8. Filius dilexit nos, & tra-
 didit semetipsum pro nobis. Eph. 5
 Venit in hunc mundum, ut vitam
 habeamus, & abundantius habea-
 mus. Joan. 10. Qui dedit nobis
 mortem suam, quomodo negabit
 vitam

F

vitam suam? Ecce quid præstitit, & quid promisit nobis Deus. *Plus fecit quam promisit.* (August. *Quid fecit? mortuus est pro me.* *Quid promisit? ut vivam cum illo.* *Incredibilius autem est, quod mortuus est æternus, quam ut in æternum vivat mortalis.* Quo modo ergo non sperem in hac tua, mi Deus, bonitate?

3tio ad amorem sic excitare potest. Ecce cor patens lancea apertum. Vide & lege in eo anima mea amorem JESU erga te hoc vulnere exaratum. Retinente sibi vel guttam sanguinis quam in te non effuderit? *Clem; sequere me mi JESU amore tui moriar, quod amore mei dignatus es mori.*

En caput spinis crudelissimum compunctum, ut nobis coronam gloriæ mereretur. Ad osculum tui,

ui, o anima m
ccede reveren
culum pacis, c
eternæ, pro hac
En brachia ex
lectendum por
um: projice te
omni fiducia, cui
Vide oculos
ne suffulos: his
respexit, & solvi
ritionis: Utinam
Vide pedes c
ante oves suas b
iter monstrâs a
Clem; sequere ve
sicut a
gdalena vestigia
Alio modo p
ad varios v
quasi è cruce
F 2

te quid præst
it nobis Deu
ri? (August
us est pro m
icam cum:
utem est, que
quam ut i
ortalis. Que
perem in ha
tate?
ne exita
patens lances
ge in eo an
ESU erga t
um. Retinu
am sanguinis
effuderit?
si mori, qu
s es mori.
s crudelissim
obis coronat

ni, o anima mea inclinatum est:
cedde reverenter, et accipias o-
culum pacis, & coronam vitæ
ternæ, pro hac corona spinea.

En brachia extenta, ad te com-
lectendum portandumq; in cœ-
lum: projice te in illum cum o-
nni fiducia, cui est cura de te tāta.

Vide oculos livore & sangvi-
ne suffusos: his Petrum benignè
respexit, & solvit in lacrymas cō-
ritionis: Utinam te quoq; ita re-
piciat.

Vide pedes clavis perfoſſos: his
ante oves suas bonus Pastor vadit,
inter monstrās ad vitam immorta-
lem; sequere vestigia ejus per pa-
tientiam: sicut ad hos pedes Ma-
gdalena vestigia recta quærebat.

Alio modo posset æger exci-
tari ad varios virtutum affectus,
quasi è cruce Christum audiret

Ad osculu

tui,

alloquentem se. Dicit ergo in
Christus crucifixus tibi: *Emptus à me pretio magno*, quia sang-
ne deificato. Jus supra te acqui-
sivi hoc titulo emptionis: nunc
quid non subijcis te totum hu-
meo juri? an totum te mihi in-
trades, qui totum me tradidi pre-
te? Responde ergo & dic: *Domine ego servus tuus*. Totum
me, toto cordis affectu, tibi tra-
do & dono in æternum.

2. Quod olim ex discipulis
quærebat Christus, idem nunc
quærit ex te: *Quem me esse dicis*.
Matth. 16: me quem Prophetæ
prædixerunt Deum in terris cum
hominibus conversaturum. Bar. 3.
Virum dolorum, propter scelus
populi percutiendum à Deo, vulne-
randum & atterendum propter
iniquitates nostras Isa. 53. Sanctus

Sancto:

§ 1. de Imaginibus
Eorum post he-
dificatione ter-
n. 9. illum Dom-
in cuius medio
ura erant. Zac-
podes firmâ fi-
es Christus Fili-
in Centurione:
este

3. Idem quærit
ex Petro: Cre-
dis me plus om-
ne qui dilexi te.
tum pro te. M-
lavi te à pecca-
meo. An n-
dem Petro?
quia amo te: tot-
to te.

4. Quærit ex
at ex Saulo. A-
persecutus es pec-

etorum post hebdomadas 73 a
lificatione templi, occidendum.

1. 9. illum Dominum exercitu-
in cujus medio manuum plage
vera erant. Zach. 12. An nō

pondes firmā fide cum Petro:
es Christus Filii Dei vivi? vel
in Centurione: Verē Filius Dei
est?

3. Idem quærit ex te, quod o-
mnia ex Petro: Creatura mea, di-
xisti me plus omnibus. Joan. 21.
Ego qui dilexi te, & tradidi me-
um pro te. Me qui dilexi te;
lavi te à peccatis tuis in sangui-
meo. An non respondes cū
idem Petro? Domine tu scis
quia amo te: toto me; vellem,
dare te.

4. Quærit ex te, quod quæsi-
t ex Saulo. Act. 9. Quid me
persecutus es peccatis tuis? Nun-

quid

quid non ego sum Pater tuus, qui
creavi, & redemi te? Cur ergo
Deum qui creavit te dereliquisti
& oblitus es Redemptoris tui?
Cur me, meamque voluntatem con-
culcasti, & hunc sanguinem testa-
menti pollutum duxisti? A
non doles super omnia? Dic ergo
corde contrito: Peccavi Do-
mine, miserere mei. O Deus u-
tinam te nunquam offendifsem.

3. Querit ex te: *Quid ultra
tibi facere debui, & non feci?* Re-
sponde, & dic: Quid retribuam
Domino pro omnibus quæ retri-
buit mihi? Calicem passionis &
mortis hujus de manu Domini
libens accipio, ut ad gustum ipsi-
us moriar, qui pro me mori di-
gnatus est.

6. Querit: *Quæ utilitas in san-
guine meo? Quomodo tot gratiæ
is hoc*

hoc sanguine
hactenus cor-
non confundi
coram Deo
profiteri tuam
nunc saltem hu-
sto fructum ejus
te moriaris, I
morte tua.

7. Dicit tibi
xus, quod di-
15. Noli timere,
sum, & merces
Et Isa. 46. Eg-
ego portabo, &
Nunquid obl-
infantem suum
filio uteri sui?
erit, ego tamen
Et Mat. 9. Co-
tur tibi peccata
ti: Domine

§ 1. de Imagine Crucif. 127

Pater tuus, qui, hoc sanguine effuso, pro meritis
te? Cur ergo haecenus correspondisti? An
te dereliquisti non confundi merito debes, &
redemptoris tui coram Deo tuo humili corde
voluntatem eius profiteri tuam ignaviam? Ergo
sanguinem testamini saltem hunc repende Chri-
stus dixisti? Assisto fructum ejus passionis, ut san-
ctitia? Dic ex tunc moriaris, Deumq; glorifices
Peccavi Domine morte tua.

7. Dicit tibi Christus crucifi-
sus, quod dixit Abraham Gen.
15. Noli timere, ego protector tuus
sum, & merces tua magna nimis.
Et Isa. 46. Ego feci te, ego feram,
ego portabo, & salvabo. Et Isa. 49
Nunquid oblivisci potest mulier
infantem suum, ut non misereatur
filio uteri sui? & si illa oblita fu-
erit, ego tamen non obliviscar tui.
Et Mat. 9. Confide fili, remittun-
tur tibi peccata tua. Dic ergo
Domine sub umbra alarum
tuarum

tuarum sperabo. Non aliam vo-
lo mercedem nisi te.

Alias ad Christum Crucifixum
devotiones vide infra Cap. 17.

§ 2. De Imagine B. Virgi-
nis & Sanctorum.

Pari modo exhibenda est mo-
ribundo Imago Deiparæ Virginis,
& inter ejus venerationem ac pia
oscula, excitandus est ad affectus
amoris ac fiduciæ erga Dei Ma-
trem, proponendo varios ejus
titulos, nempe dicēdo. 1. Hanc
esse Matrem nostram, quæ nos
stans sub cruce in doloribus ge-
nuit; ubi de quolibet electorum
ei dictum est: *Ecce filius tuus*:
ad illam proinde in morte recur-
rendum.

2. Esse Dominam, quæ non
solum in quemlibet habeat jus
jurisdi-

jurisdictionis
prietatis, tam
cura n proind
te servi sui, n
buerit curam

3. Esse Heredem
autem ejus effe
go nanc hered
te proteget, d
sibus.

4. Esse Adversarium
humani apud
mam, & uniu
Ergo cum fi
mortis nostræ

5. Esse possib
cem inter De
se Aylum &
torum. Invo
ut nos Deo
liet.

6. esse Cor

sin

jurisdictionis, sed etiam jus proprietatis, tanquam Dei Mater: cura n proinde habitum in morte servi sui, majorem quam haberit curam Centurio sui servi.

3. Esse Heredem nostram, nos autem ejus esse hereditatem. Ergo hanc hereditatem ipsa in morte proteget, defendetque ab hostibus.

4. Esse Advocatam generis humani apud Deum potentissimam, & simul clementissimam. Ergo cum fiducia ei negotium mortis nostræ commendandum.

5. Esse post Christum Mediatrix inter Deum & homines: esse Aylum & Refugium peccatorum. Invocanda proinde est, ut nos Deo offensa reconciliet.

6. esse Consolatricem afflictorum.

Es

rum.

rum. In his ergo tristitiis solatium ab illa expectandum.

7. esse Scalam paradisi, & Januam coeli. Per ejus igitur merita de congruo, ac intercessionē, patebit aditus ad coelum.

8. esse Stellam maris: hac igitur duce iter monstrante tutum perveniemus ad portum felicitatis.

9. Illa habet jus in sanguinem Christi, in passione effusum pro nobis: nam illum Christo dedit ut Mater: Ergo illum potest nobis applicare ad consequendam remissionem peccatorum.

10. Illa habet jus in omnes gratias & dona Spiritus S; tanquam ejus sponsa: Ergo potest nobis illa obtinere.

11. Istæ sunt manus, quæ gestabant Dei Filium: in eas ergo
secure

§ 2. de In
secure depon
mortem.

Hi oculi fle
um Dei mor
me quoq; ben
spirantem. N
tissima Mater
suo dixit Agar
debo morientem

Istud cor Vir
tionis Christi g
pter mea pecca
tinam cor me
pro peccatis n
vulnere chari

Isti pedes
Cruci Christi
pedes meos,
Domini const
tem. Utinan
adjutorium m

Possunt etia

tristitiis solam
indum.

radili, & Ja-
is igitur me-
intercessionē,
um.

ris: hac igi-
rante tutum
um felicitata-

sanguinem
effusum pro
uito dedit ut
poteat nobis
endam remis-

omnes gra-
tiam tanquam e-
est nobis il-

um, quæ ge-
m eas ergo

secure

§ 2. de Imagine B. V. 131

securè depono vitam meam & mortem.

Hi *oculi* flebiles videbant Fili-
um Dei morientem: Utinam
me quoq; benignè respiciant ex-
spirantem. Nec enim hæc amā-
tissima Mater dicit, quod de filio
suo dixit Agar Gen. 21. *Non vi-
debo morientem puerum.*

Istud *cor* Virgineū in hora pas-
sionis Christi gladius doloris pro-
pter mea peccata pertransiit. U-
tinam cor meum gladio doloris
pro peccatis meis transfigatur, &
vulnere charitatis divinæ.

Isti *pedes* adstabant fideliter
Cruci Christi. Utinam perficiant
pedes meos, ut stem ad crucem
Domini constanter usq; ad mor-
tem. Utinam veniant nunc in
adjutorium mihi.

Possunt etiam revocari in mea

secure

tem dicta SS. Patrum de B. Virgine, quæ infirmi moveant affectu. Quale est illud S. Germani Patriarch. Constantinop. orat. de zona. Nullus est qui salvus fiat, nisi per te ô Sanctissima. Nullus est qui liberetur à malis, nisi per te ô purissima. Nullus est cui donum concedatur, nisi per te ô castissima. Nullus est cui misereatur gratia, nisi per te ô honestissima

S. Anselm. de Excell. Virg. dicit: Intolerabile esset mori, & quis esset qui evaderet salvâ animâ? nisi & JESUS Patri vulnera, & MARIA Filio ubera monstraret: & hinc lac Matris, inde sanguis Filii apud Patrem, pro me, heu nimium prodigo filio, misericordiam extorquerent.

Damascen. in Ann. B. V. Devotum ubi esse ô Maria, est quædam

dam archa salu
dat, quos vult

Bernar. ser.
debitricem se
mibus miseri
rit, & de pleni
unt universi.

capit redempti
tionem, tristis
peccator veni

S. August. J
Deus deicend
ipsam homine
tur in coelum

S. Anselm
felic Maria, in
suis, & à re de
ut intereat: in
te convertus,
impossibile est

S. Pet. Da
B. V. Tu ô D

de B. Virgi-
 eant affectu.
 Bernardi Patu-
 orat. de zo.
 tus pat. nre
 Natus est qui
 p r e o pu-
 a. nam con-
 o captiua.
 eatur gratia,
 as
 I. Virg. di-
 t mori, &
 et salva ani-
 ati vulnera,
 era monstra-
 s, inde lan-
 em, pro me,
 nio, misce-
 unt.
 B. V. De-
 ria, est qua-
 dam

§ 2. de Imagine B. V. 133

dam artha salutis, quam Deus ijs
 dat, quos vult saluos fieri.

Bernar. ser. 2. de Ass. Omnibus
 debitrice se pia Virgo facit, o-
 mnibus misericordie lumen ape-
 rit, & de plenitudine eius accipi-
 unt universi. Ab ea captivus ac-
 cipit redemptionem, aeger cura-
 tionem, tristis consolationem,
 peccator veniam.

S. August. ser. II. Per Mariam
 Deus descendit in terram, & per
 ipsam homines ascendere meren-
 tur in coelum.

S. Anselm. Orat. ad B. V. O
 felix Maria, sicut omnis à te aver-
 sus, & à te despectus, necesse est,
 ut intereat: ita omnis peccator ad
 te conversus, & à te respectus,
 impossibile est, ut pereat.

S. Petr. Damian. ser. de Nativ.

B. V. Tu ô Despara accedis ar-
 te il-

te illud aureum summæ recôcili-
ationis altare, non rogās, sed im-
perans, non alacilla, sed Domina.

S. Anselm. de excell. B. V. c. 6.
Velocior est nonnunquam salus
memorato nomine Mariæ, quàm
nomine D. Jesu unigeniti Filii Dei.

S. Bernardin. ser. 61. Nulla cre-
atura aliquam à Deo obtinuit gra-
tiam, nisi secundum Matris ejus
dispensationem.

S. Laurent. Iustin. ser. de Ann.
Maria pro nobis effecta est para-
disi scala, coeli janua, Dei ac ho-
minum verissima mediatrix.

S. Bonav. in Apoc. c. 5. Abyf-
sus est Maria in bonitate & mise-
ricordia profundissima; unde pro-
fundissimam misericordiam sui
Filii pro nobis interpellans, abyf-
sus abyssum invocat.

Bernardus ser. 7. Qui hab. Ad
omnem

§ 2. de h
omnem tribu-
tatem aperta
gli, tinus Matr

Damasc. ser.
Quid negabitur
tum non est, T
plis perditionis
nihil illi impos
est desperatos
nis relevare.

Sed maxim
debet, id quod
sensu Ecclesia
Prov. 8. Bea
me, cavendo
lat ad fores m
stantem devot
ad postes ostii
mei. Qui me
do, inveniet vi-
riam, & auriem
Ipsa enim est
apud Deum, c

§ 2. de Imagine B. V. 135

omnem tribulationem & necessitatem aperta nobis est urbs refugii, sinus Matris expansus.

Damasc. ser. 3. de Nativ. Virg.
Quid negabitur Matri, cui negatum non est, Theophilum de ipsis perditionis faucibus revocare? nihil illi impossibile, cui possibile est desperatos in spem beatitudinis relevare.

Sed maximi solatii nobis esse debet, id quod ipsa de se dicit ex sensu Ecclesiæ, Virgo piissima. Prov. 8. *Beatus homo qui audit me*, cavendo peccata, & *qui vigilat ad fores meas quotidie*, per constantem devotionem, & *observat ad postes ostii mei*, per imitationem me. *Qui me invenerit hoc modo*, inveniet vitam gratiæ & gloriæ, & *navriet salutem à Domino*. Ipsa enim est *qua invenit gratiam apud Deum*, etiam pro nobis.

Devotionis ad B. V. praxes, vi-
de cap. 13.

§ 3. De Cereo benedicto.

Sicut prudentes Virgines cum
lampadibus ardentibus exierunt
obviam sponso, ideoq; in januā
beatitudinis receptæ sunt: ita in
articulo mortis, cum vox intonu-
erit: *Ecce sponsus venit, exite ob-
viam ei*, æger sumere debet, exē-
plo B. Stanislai Kostka, & aliorū,
Cereum accensum, in protestati-
onem suæ fidei, quā à Deo illumi-
natus est, & in protestationem
suæ in Deum charitatis, quā ar-
dere, & in Dei gloriam consumi
desideret, adinstar cerei ardentis.
Dicat ergo: Domine qui voluisti
nos habere *lucernas ardentes in
manibus, esseq; similes hominibus
expectantibus Dominum suum.*

Luc.

§ 3. de Cere
Luc. 12. Isti
teor me à te,
omnem homin
luminatum: pr
go: & protesto
ei lumine tibi
currere. Et sic
lens, igne consu-
desidero igne ar-
& consumi ad g
permittas Dom
at cum fatuis v
hoc fidei, & ign
de meo exting
hi vitæ janua c
Lucerna fidei
bus meis in hac
dirigente ad te
Domine da,
tux, lucenti in l
co, attendam, c
atur in corde n
gloriæ,

VI.
V. praes. vi.

enclitico.

Virgines cum
his exierunt
q; in janua
luit: ita in
voa intor q
nit. exit ob.
debet, exē
a, & aliorū,
in propositi
Deo inuini
teltatione m
tis, qua ar
am conu ni
ei ardentis.
q. i voluisti
ardentes in
s hom. nibus
um suum.

Luc.

Ps. 118. Cereus benedicto 137

Luc. 11. ut cereus accenso pro
teor me à te, qui lux es illuminās
omnem hominem, esse verà fide
luminatum: pro qua tibi gratias
ago: & protestor me cum hoc fi
dei lumine tibi Domino meo oc
currere. Et sicut hic cereus ar
dens, igne consumitur: ita ego
desidero igne amoris tui ardere,
& consumi ad gloriam tuam. Ne
permittas Domine Deus meus,
ut cum fatuis virginibus, lumen
hoc fidei, & ignis charitatis in cor
de meo extingvatur, atq; ita mi
hi vitæ janua claudatur.

Lucerna fidei tuæ sit lumen pedi
bus meis in hac via tenebrosa, quo
dirigente ad te securè perveniam.

Domine da, ut lucernæ fidei
tuæ, lucenti in hoc caliginoso lo
co, attendam, donec lucifer ori
atur in corde meo, nempe lumē

gloriæ,

Da

Da Domine, ut hoc lumen fidei, quo me illuminasti, commutetur in lumen gloriæ æternum.

Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace, quia viderunt oculi mei, lumine fidei illustrati, salutare tuum, lumen ad revelationem gentium. Tu es lucerna mea Deus meus: illumina tenebras meas, ne unquam obdormiam in morte.

Ex S. Augustino.

„ Ad hoc lumen ostende te mihi
 „ hi consolator meus, videam
 „ te lumen oculorum meorum,
 „ videam te lætitia cordis mei.
 „ Solil. I. Illustra oculos meos
 „ lux incomprehensibilis, fulgura
 „ coruscatione, & dissipa eos,
 „ ne videant vanitatem. Tribue
 „ visum lux invisibilis, qui te videat. Ibid. O lux

O lux invisibilis: ecce tibi faciem abyssi es lumen, illum quod dixisti mihi, & facta est lux, & videam lumen quicquid non sine te mihi te lumen tenebrarum. S. Augustino. 3.

Illuminare et illuminatio n. Illuminare lux qui in tenebris sedet, & in viam pacis, diat in locum mirabilis, usque. Solil. 4.

3. de Cereo benedicto 139

O lux invisibilis, cui omnis
 abyssus humani cordis est visi-
 bilis: ecce tenebræ sunt super
 faciem abyssi mentis meæ, tu
 es lumen, illumina me. Verbū
 quod dixisti in principio, fiat
 lux, & facta est lux: dic etiam
 mihi, fiat lux, & facta sit lux, &
 videam lumen, & cognoscam
 quidquid non est lumen, quia
 sine te mihi tenebræ lumen, &
 lumen tenebræ ponuntur. So-
 lilog. 3.

Illuminare Domine lux mea,
 illuminatio mea, & salus mea.
 Illuminare lux huic cæco tuo,
 qui in tenebris & umbra mor-
 tis sedet, & dirige pedes ejus
 in viam pacis, per quam ingre-
 diar in locum tabernaculi ad
 mirabilis, usq; ad domum Dei.
 Solil. 4.

O lux

O lux

„ O lux à qua omnis lux, lumē
 „ à quo omne lumen, lumen
 „ ad quod lumen est tenebræ, ad
 „ ad quod omnis lux obscuritas:
 „ lux cui omnes tenebræ lumē,
 „ cui omnis obscuritas lux: lux
 „ suprema, quam cæcitas non ob-
 „ nubilat, quam caligo non he-
 „ betat, quam tenebræ non ob-
 „ scurant: Lux quæ illuminas
 „ omnia tota simul, semel, &
 „ semper, absorbe me in claritatis
 „ abyssum, ut videam undiq; te
 „ in te, & me in te, & cuncta
 „ sub te. Ne derelinquas me,
 „ nec accrescant umbræ ignoran-
 „ tiæ meæ, & ne multiplicentur
 „ delicta mea. Sine te enim o-
 „ mnia mihi sunt tenebræ, omnia
 „ mala, quia nihil bonum sine te.
 „ vero solo summo bono. So-
 „ lil. c. 13.

§ 4. D
 Usus aqua
 clesia antiqu
 nit Clemen
 August. lib.
 ep. 70. Am
 Basil. lib. de
 stat autem du
 Aus: nam im
 nes, ut collig
 Ecclesiæ, qui
 aqua. Dein
 nialia, accede
 ut docent Th
 Est ergo u
 aqua lustrali
 monitus, ut
 tritionis elici
 Psal. 50: Asp
 mundabor, la
 vem de alaba
 dos daemones
 Exurgat Deu

§ 4. De Aqua lustrali. 141

Uſus aquæ benediſtæ eſt in Eccleſia antiquiſſimis. Ejus meminit Clemens conſt. lib. 7. c. 43. Auguſt. lib. 50. Hom. 27. Cypr. ep. 70. Ambr. lib. de initiatis. Baſil. lib. de Spir. S. c. 77. Præſtat autem duos potiſſimum effectus: nam imprimis fugat dæmones, ut colligitur ex orationibus Eccleſiæ, quibus benedicitur hæc aqua. Deinde tollit peccata venialia, accedente dolore de iisdẽ, ut docent Theologi.

Eſt ergo utile, ut moribundus aqua lustrali ſæpius aſpergatur, monitus, ut interim actum contritionis eliciat, dicaturque ex Psal. 50: *Aſperges me Domine, & mundabor, lavabis me & ſuper nivem dealbabor.* Item ad fugandos dæmones, dicatur ex Psal. 67. *Exurgat Deus: & diſſipentur inimici*

mici eius, & fugiant qui oderunt eum à facie ejus. Ita S. Gregorius apparens Monacho svasit, ut totum Monasterium, quod à dæmonibus infestabatur, aspergeretur aquâ benedictâ, cantando Litanias de omnibus Sanctis: quo facto, dæmones fugati sunt.

*§ 5. De Reliquiis SS, & Cereæ
agni imagine.*

Etiâ hæc præsidia magna esse solent in morte. Patet enim experientiâ, Deum per merita Sancti, cuius anima in hoc quod habemus esse, vel alia ejus reliquia, multa pro Dei honore & amore gessit, aut toleravit, beneficia hominibus conferre. Credibile item est, Sanctos adesse solatio & auxilio iis, qui eos invocant, gestando illorum reliquias. De ce-

rea

§ 6. de
rea similiter
tifice benedi
ad impediend
ceant, refert
in flor. exem.
& de Reliqui
in morbis san
bus pellendis
eodem cap. 3.

§ 6. De

Perquam ut
aliquid identit
gatur ex aliqu
solatium ip
ctibus sanctis
modo id lent
simul prælegat
terrumpatur,
ctiois sugger
Hujusmodi lib
liloquia, (que

qui oderunt
S. Grego-
tho fualit, ut
quod à de-
aspergere
antando Li-
nctis: quo
ti sunt,

S, & Cerea
ne.

magna esse
atet enim ex-
merita San-
oc quod ha-
ejus reliquia,
ore & amore
beneficia ho-
Credibile i-
se solatio &
nvocant, ge-
nias. De ce-
rea

§ 6. de Libro pio

143

rea similiter Agni imagine, à Pō-
tifice benedictā, quantum proſit
ad impediendos dæmones, ne no-
ceant, refert exempla Dauroula
in flor. exem. c.3. Tit.72. Sicut
& de Reliquiarum SS. efficacia
in morbis ſanandis, & dæmoni-
bus pellendis, refert exempla in
eodem cap. 3. Tit. 53. & 54.

§ 6. De Libro Aſcetiſco.

Perquam utile eſt, ut infirmo
aliquid identidem breviter præle-
gatur ex aliquo libro pio, tum ad
ſolatum ipſius, tum ad cor affe-
ctibus ſanctis inflammādum: dum-
modo id lentè fiat, & non multa
ſimul prælegantur, ſed lectio in-
terrumpatur, & ex occasione le-
ctionis ſuggerantur pii affectus.
Hujusmodi libri eſſe poſſunt So-
liloquia, (quæ ante mortem præ-
legi

legi sibi curavit B. Aloysius,) & Meditationes, S. Augustini. Pre-
tiosæ occupationes morientium
P. Nadasi S. I. De arte patiendi
& compatiendi opusculum P.
Georgii Mentzii S. I. Itinerariū
pro futura vita P. Vincentii Ca-
rafa.

Sed potissimum in his eminet
Sacra Scriptura, & Evangelium
Christi. Censendum enim est,
Spiritus S. qui dictavit Sacram
Scripturam, ad ejus etiam præsen-
tiam, multò magis ad ejus præle-
ctionem, multas gratias audienti
elargiri. Ac imprimis magnum
moribundo solatium, roburq; ad
fortiter tolerandos morbi dolores,
& mortem generosè perferendā,
afferet, si Passio Redemptoris no-
stri eidem prælegatur, ita, ut per
interstitia quiescendo, reflexiones
sanctæ

§ 7. de sig

sanctæ suggesta
Francisci de Pa
Ferrerii, quibus
si passio præle

§ 7. De sign
ma be

Svadetur à m
se frequenter in
gnet, vel ab aliis
tum in fronte, a
las cogitationes
inordinatos affe
Tum quia dæ
sacrum signum
signo protestat
rem Crucifixi.
ante obitum lig
nivit, & S. Sev
corpus.

Svadetur etia
Carafa, geitare

G

Aloysius,) & sanctæ suggerantur, exemplo S. Francisci de Paula, & S. Vincentii Ferrerii, quibus morientibus Christi passio prælecta, teste Surio.

§ 7. De signo Crucis, & Palma benedicta.

Svaderetur à multis, ut infirmus se frequenter signo S. Crucis igit, vel ab aliis igitur, præsertim in fronte, ad repellendas malas cogitationes, & in corde ad inordinatos affectus repellendos: Tum quia dæmones timent hoc sacrum lignum: Tum quia hoc signo protestamur fidem, & amorem Crucifixi. Ita S. Chrysost. ante obitum signo Crucis se manivit, & S. Severinus totum suum corpus.

Svadet etiam P. Vincentius Carafa, gestare manu palmam benedictam.

neditam, vel eam ad lectum habere; hoc enim modo practice rogatur Deus, ut det victoriam de hostibus, & ut in coelo annumeremur Sanctis, palmas habentibus in manibus. Refert etiam, Angelum Gabrielem B. Virgini ante obitum ramentum palmarum praesentasse.

CAPUT XII.

Mors Indulgentiis ditata.

DE obitu iusti merito dixit Iob c. 5. *Ingredieris in abundantia sepulchrum, sicut infertur aceruus tritici.* Tantis ille tum in sua infirmitate, tum in morte cumulat meritis, gradibusque gratiae sanctificantis. Has autem divitias spirituales consequitur, tum ex actibus virtutum, tum ex usu Sacramentorum. Sed non minora

lucra

de Indulgentiis

lucra proveniunt meritorum. Cumque defunctus, relicto in Vicario Christi, ad indulgentias, ad meritum tollendas, vel in hac vita, vel in futuro, debitas precibus, ut lucent in morbi, quam in vita pii omni studio.

Porro huiusmodi multa collatae in eternitatibus servantur, tum Religiosis, tum Recitationem quorundam, vel ad prolationem SU & MARIAE, in oratione: vel in imaginibus, crucibus. Et ex his sapienter moribundis

G 2

ed lectum ha-
edo practice
et victorian.
in celo an-
pal nas habē-
erent etiam,
n B. Virginī
palmarū prae-

is ditata.

ritō dixit Iob
in abundan-
infertur aier
s ille tum in
in morte ca-
adibūq; gra-
Has a iten di-
niequitur, tū
tam ex uſu
d non minora
lucra

lucra proveniunt ex theſauro
meritorum Chriſti ac Sancto-
rum, relicto in Eccleſia, unde à
Vicario Chriſti diſpenſantur in-
dulgentiæ, ad minuendas, aut pe-
nitus tollendas poenæ tempora-
les, vel in hac vita, vel in purga-
torio, debitas peccatis. Has e-
nim ut lucrentur tam tempore
morbi, quàm in articulo mortis,
pii omni ſtudio curant.

Porro huiusmodi indulgentiæ
multæ collatæ ſunt tum Conſra-
ternitatibus ſeu Congregationi-
bus, tum Religioſis ordinibus, ad
recitationem quarundam precū,
vel ad prolationem nominis JE-
SU & MARIE, cum vera con-
tritione: vel ſunt applicatæ ſacris
imaginibus, crucibus, numismati-
bus. Et ex hiis aliquæ ſunt quas
pię moribundus ſibi applicare
poſteſt.

potest: alias verò ipsi superior, Confessarius, vel quivis alius. Certiores magisq; nostras suggero,

1. Ad sonum æris campani recitantibus saltem vesperi, ter Angelicam salutationem cum versibus *Angelus Domini*, concessit Adrianus VI indulgentiam plenariam, ut refert Diana, & Gobat Tr. 4. p. 2. c. 30, & approbatam testatur Lezana à Paulo III, & Gregorio XIII, additâ supra verticulos oratione *Gratiam tuam. Et fidelium animæ &c.* Item Innocentius XII modernus recitâtib; manè, vel meridiè, aut vesperi easdē salutationes, concessit indulgentiam 100 dierum, si habeât numismata ab eo benedicta.

2. Varias indulgentias ab Innocentio XII, aliisq; præcedentibus Pontificibus alligatas imaginibus

nibus, coronis, tabulis, exhibentiarum ab iisdē editæ, dummodopræstentur, & sunt indulgentiantur, non ab juxta decretum

3. Sodales B Collegia Soc. um Congregati sequuntur plenam, tum in adalitatē, si charitatem, ut sumptuerint: tum tis: tum verefessi, ac sacranostro templo in festis Nativitatis Domini, Assumptionis

superior,
 is alius. Cer-
 is suggero.
 campani re-
 peri, ter An-
 cum verifi-
 , concessit
 entiam ple-
 tiana, & Go-
 & approba-
 à Paulo III,
 additâ supra
Gratiam tu-
am. Item
 dernus reci-
 endiè, aut ve-
 nes, concessit
 uerum, si ha-
 eo benedicta.
 entias ab In-
 præcedenti-
 gatas imagi-
 nibus

de Indulgentiis

149

nibus, coronis, crucibus, nummis, a-
 rubus, exhibent formæ indulgenti-
 arum ab iisdem Pontificibus e-
 ditæ, dummodo opera assignata
 præstentur, & res quibus alligatæ
 sunt indulgentiæ, propriæ habe-
 antur, non ab alio commodatæ,
 juxta decretum Alexandri VII.

3. Sodales B. Virginis, qui ad
 Collegia Soc. JESU, nomen su-
 um Congregationi dederunt, cō-
 sequuntur plenariam indulgenti-
 am, tum in admissione sui ad So-
 dalitatem, si eo die sacram Eu-
 charistiam, ubicunq; potuerint,
 sumpserint: tum in articulo mor-
 tis: tum vere poenitentes & con-
 fessi, ac sacra communione in
 nostro templo vel alibi, refecti,
 in festis Nativitatis & Ascensio-
 nis Domini, ac Annuntiationis,
 Assumptionis, Conceptionis, &

G 3

Nati-

Nativitatis B. Virginis. Præterea
 iidem toto anni tempore conse-
 quuntur omnes indulgentias sta-
 tionum urbis, si eo die nostrum
 templum ubi id esset, alioquin a-
 liam ecclesiam, aut capellam de
 votè visitaverint, ibiq; 7 Pater &
 Ave recitaverint. Quas indul-
 gentias his concessit Gregor. XII
 in Bulla *Omnipotentis Dei*. Ea
 verò sunt tam amplæ, ut per an-
 num possint Sodales consequi in-
 dulgentiam plenariam vicibus 360
 & 16 animas è purgatorio libera-
 re, ut censet Gobat c. 33.

4. Easdem stationum urbis in-
 dulgentias, sed tantùm in Quadra-
 gesima, & in Adventu, & in fe-
 stis Christi, Deiparæ, & Aposto-
 lorum, concessit idem Gregori-
 us XIII 25 Junii 1573, pro parti-
 bus Septentrionalibus, non so-

lùm

lùm omnibus
 strorum stud
 mibus qui in
 cramenta poe
 ristia frequent
 ebus, in templ
 Ave in honore
 sti recitaverint
 clesia, & hare
 Idem etiam
 dicendo ter I
 endo ter ped
 indulgentiam
 in festis Chris
 mâ Dominici
 munionem d
ferere pro Pa
 Ave,

5. Præterea
 tuitu Regula
 (quales sunt I
 ni, S. Domin
 G

XVII
us. Prætere
mpore conie
gentias ita
die nostrum
et, alioquin a
carellam de
q; 7 Pater &
Quas indul
Gregor: XII
ris Dei. Ea
æ, ut per an
s consequin
vicibus 300
atorio libera
t c. 33.
orem urbis in
m in Quadra
tu, & in te
e, & Aposto
em Gregor:
-3, pro parti
bus, non so
lum

lūm omnibus Collegiorum vo
frorum studios, sed etiam o
mnibus qui in templis nostris Sa
cramenta poenitentiae & Eucha
ristiae frequentant, si prædictis di
ebus, in templo nostro 5 Pater &
Ave in honorem vulnerum Chri
sti recitaverint, pro Romana Ec
clesia, & hæresum extirpatione.
Iidem etiam in articulo mortis
dicendo ter *IESVS*, aut percuti
endo ter pectus, consequuntur
indulgentiam plenariam. Item
in festis Christi, Deiparae, & pri
mâ Dominicâ mensis, si post cō
munionem dicant Psalmum *Mi
serere* pro Papa, vel ter Pater &
Ave,

3. Præterea, omnes fideles in
tuitu Regularium, Mendicantiū,
(quales sunt Religiosi S. Augusti
ni, S. Dominici, S. Francisci Af

finatis, Carmelitæ, & S. Francisci de Paula, & Societatis JESU) consequuntur has indulgentias.

1. indulgentiam annorū 15, dum audiunt concionantem aliquem ex his Religiosis, ut concessit Gregor. IX. Item dum visitant horum Religiosorū Ecclesiam Sabbatho, vel die Dominica, vel aliquo die in Quadragesima, ibiq; orant, lucrantur indulgentiam annorum 40; in festis autē Christi & Deiparæ, annorū 60. Porro parentes talium Religiosorū, in morte lucrantur indulgentiam plenariam, ut concessit Callistus III. Ita Casarub: quem citat & sequitur Gobat ibid. c. 28.

6. Præterea omnes fideles has lucrantur indulgentias. Qui recitant tertiam partem rosarii, lucrantur indulgentiam annorum 5,

qui

de Indul

qui totum ro
annorum 15 in
cessit Sixtus IV
citet tertiam p
sto Resurrectio
festo Annuntiati
ptionis B. V, lu
am annorum
Pius V. Ita
Gobat. c. 30. C
minat JESU au
na: consequitur
erum 25; & qu
suetudinem,
consequitur in
riam, hæc ea
vel si non por
Qui recitat L
JESU, confe
dierum 300: c
Litania Laure
dierum 200.

G

qui totum rosarium, lucratur annorum 15 indulgentiam, ut concessit Sixtus IV: si autem quis recitet tertiam partem rosarii in festo Resurrectionis Domini, vel in festo Annuntiationis, aut Assumptionis B. V, lucratur indulgentiam annorum 100, ut concessit Pius V. Ita Navar. & cum eo Gobat. c. 30. Qui reverenter nominat JESU aut MARIE nomina, consequitur indulgentiam dierum 25; & qui habet hanc consuetudinem, in articulo mortis consequitur indulgentiam plenariam, hæc eadem nomina ore, vel si non potest, corde proferens. Qui recitat Litanias de nomine JESU, consequitur indulgentiam dierum 300: qui de B. Virgine Litanias Lauretanas, consequitur dierum 200. Hæc omnia concessit

qui

est Sixtus V, teste Rodríguez apud Gobat ibidem.

7. De indulgentiis quæ Religionis variis concessæ erant directè & principaliter, sciendum est, eas revocatas esse à Paulo V, idque declaravit etiam Alexander VII. Non tamen revocatæ sunt illæ indulgentiæ, quæ concessæ erant Religiosis promiscuè cum sæcularibus, nec illæ, quæ erant concessæ Ecclesiis Regularium, nec illæ quæ concessæ erant in articulo mortis, vel in purgatorio existentibus. Ita cum aliis Gobat ibid. c. 27. Cæterùm ipse Paulus V, in locū sublatarum indulgentiarum has concessit Religiosis. Nempe indulgentiam plenariam in ingressu, & in professione confessis & cōmunicantibus. Item in festis principali-
bus

bus ordinis co-
o. antibus pro
purn, pro exti-
pro exaltatione
Papa. Item co-
missam, vel qu-
sunt, & confess-
Item in articulo
que concessit in
habitant, nempe
sitando suam Ec-
do pro concord
extirpatione ha-
tatione Ecclesia
pa, (ad quam
Gobat, satis est
Ave,) singulis
tur indulgentia
eo die sunt Rom-
plo: sunt autem
amplissimæ. Ita
c. 28. qui put

Rodriguez

is quæ Reli-
giæ erant dire-
ctiendum est.
Paulo V, id.
Alexander
vocata sunt
concessit e-
nunciè cum
quæ erant
Regularium.
erant in ar-
purgatorio
in aliis Go-
baterum ipse
diatarum in-
cessit Reli-
dulgentiam
, & in pro-
cōmunican-
s principali-
bus

bus ordinis communicantibus, &
orantibus pro concordia Principum,
pro extirpatione hæresum, pro
exaltatione Ecclesiæ, & pro
Papa. Item celebrantibus primā
missam, vel qui huic missæ inter-
sunt, & confessi communicant.
Item in articulo mortis. Deni-
que concessit iis, qui in Claustris
habitāt, nempe ordinariè, ut vi-
sitando suam Ecclesiā, & oran-
do pro concordia Principum, pro
extirpatione hæresum, pro exal-
tatione Ecclesiæ, & pro salute Pa-
pæ, (ad quam intentionem, ait
Gobat, satis est recitare 3 Pater &
Ave,) singulis diebus consequan-
tur indulgentias stationum, quæ
eo die sunt Romæ in aliquo tem-
plo: sunt autem singulis diebus
amplissimæ. Ita Gobat Tr. 4. p.
c. 28. qui putat has indulgēti-
as posse

posse obtineri ab his, qui per accidens extra claustrum vivunt, si vivitent oratoriam sui ordinis, v. g. in pago. Plura de Indulgentiis videri possunt apud eundem Authorem.

C A P U T XIII.

Mors praesidiis contra varias tentationes armata.

IN mortis articulo potissimum illud verificatur, quod dicitur Apoc: 12: *Descendit diabolus ad nos, habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet*: unde tunc maximâ rabie nos invadere solet variis suggestionibus, ut Christo, animam ejus sanguine redemptam, eripiat, trahatq; secum ad infernum. Quamobrè habenda sunt contra ejus tentationes

§ 1. contra
ones remedia
firmiter oportet

§ 1. Remedia

I. Nullo modo
hæc dubia, cum
disputandum
cum sit yaserri
tori ingenio
fallacis impli
cantem in rel
mittendus est
bia hæc ogger
quæ est colu
velit, cum i
nec est orand
illuminet ad
fidei articulos
dubitare de fi
sus dæmoni. r
resq; occlude

Remedia
qui per ac-
vivunt, si
ordinis, v.
de Indulgē-
eundem

§ 1. *contra dubia in fide* 157
ones remedia in promptu, & in-
firmo opportunè suggerenda.

§ 1. *Remedia contra dubia
in fide.*

I. Nullo modo solvenda sunt
hæc dubia, cum occurrunt, nec
disputandum cum dæmone, qui
cum sit vaferrimus, & longè ma-
jori ingenio polleat, facilitè suis
fallaciis implicabit secum dispu-
tantem in rebus obscuris. Re-
mittendus est igitur dæmon, du-
bia hæc oggerens, ad Ecclesiam,
quæ est columna veritatis, ut si
velit, cum illa disputet. Imò
nec est orandus tunc Deus, ut te
illuminet ad discernendos veros
fidei articulos; hoc enim esset
dubitare de fide: sed nihil pro-
sus dæmoni respondendum, au-
reiq; occludendæ in libris dubiis,
solum

XIII.
varias ten-
ta.

potissimum
mod dicitur
diabolus ad
nam, sciens
habet: un-
e nos inva-
gestionibus,
us langui-
t, trahatq;
Quamobrè
us tentati-
ones

solum dicendo: Credo quicquid credit Sancta Ecclesia, in qua tot millia Martyrum hanc fidem suo sanguine confirmarunt, & innumeri viri Sanctissimi, ac Doctores sapientissimi, totius orbis consensu eam tenuerunt, & tenent. Hanc fidem usque ad extremum spiritum tenebo, & profitebor.

2. Confundat se de sua arrogantia, qui hæc dubia patitur, dicatque: Quis ego sum, qui meo iudicio corrigere velim consensum tot sapientissimorum Doctorum, tot sanctissimorum virorum, totiusque orbis, fidem hanc firmissimè profitentis? An Dei omnipotentia plus facere non potest, quam ego meo vili intellectu possum comprehendere? Quam multa ignoro! v.g. compositionem continui. Quam sæpè erravi circa fa-

§ 1. contra
ca faciliora ob
volo iudicio
dis Divinis au
obscuris. Qu
git meus intell
doctrina Augu
Ambrosii, tot
scendunt in n
Dei in navibus
onem in aquis
runt opera Do
in profundo. P

3. Recurrat
vincula, quib
in Ecclesia Ca
ctor Augustin
Epist. fundam
Tenet me in fide
sus populorum
authoritas mir
nutrita, charita
firmata: tenet

Remedia
do quicquid
in qua tor
e fidem suo
nt, & innu-
ac Docto-
us orbis cō-
& tenent.
tremum spi
tebor.

e sua arro-
patitur, di-
qui meo
n consen-
am Docto-
an virorū,
anc firmi-
Dei omni-
on potest,
lectu pos-
am mal-
obtionem
erravi cir-
ca fa-

§ 1. contra dubia in fide 159
ca faciliora objecta! Ergo stare
volo iudicio Ecclesiæ in creden-
dis Divinis arcanis, mysteriisque
obscuris. Quo enim non pertin-
git meus intellectus, eò pertingit
doctrina Augustini, Hieronymi,
Ambrosii, totq; aliorum qui de-
scendunt in mare mysteriorum
Dei in navibus, facientes operati-
onem in aquis multis. Ipsi viderunt
opera Domini, & mirabilia
in profundo. Psal. 126.

3. Recurrat ad illa charissima
vincula, quibus se dicebat teneri
in Ecclesia Catholica Magnus Do-
ctor Augustinus, scribens contra
Epist. fundam: dicatq; cum illo:
*Tenet me in fide Catholica consen-
sus populorum atq; gentium, tenet
authoritas miraculis inchoata, spe
nutrita, charitate aucta, vetustate
firmata: tenet ab ipsa sede Petri,
cui*

cui pascendas suas oves Dominus commendavit, usq; ad presentem Episcopum Innocentium XII successio Sacerdotum. Hæc sunt mea charissima vincula.

4. Considerandum, quod ea sit perfectio veracitatis Divinæ, ut Deus non potuerit in confirmationem falsæ doctrinæ facere vel permittere tot miracula, tot prophetiarum impletionem, tot martyria, tantum virorum sanctissimorum, ac sapientissimorū, totiusq; orbis, per i. sæcula, consensum: quæ omnia sunt quædā sigilla Dei loquentis: alioquin Deus nos seduceret & mentiretur: sicut mentiretur Rex: si sciens, obignaret suo sigillo falsam scripturam. Cum ergo Deus hæc omnia fecerit, vel fieri permiserit in confirmationem doctrinæ

doctrinæ

doctrinæ, quam p
Ecclesia, & De
mentiri non po
doctrinam esse
quin possemus
Richardo lib. 1.
mine si error es
à te decepti sum
bis, tantis signi
firmata sunt, e
nisi à te fieri po

5. Reflexio
mnes sectas c
Mahometanar
theranam, Ca
manifestum e
his, sint tot ra
nis Divinæ,
gmatū fidei, qu
Ecclesia. Hæc
impositam nub
citur Hebr. 1.

Remedia
ves Dominus
a presentem
m XII suc.
ac sunt mea

p, quod ea
tis Divinæ,
it in confir-
trinæ facere
iracula, tot
onem, tot
orum san-
ntissimorū,
sæcula, con-
sunt quædā
s: alioquin
& mentire-
Rex si sci-
gillo falsam
ergo Deus
el fieri per-
ionem do-
Anna

§ 1. contra dubia in fide 161

Strinæ, quam profiteretur Romana
Ecclesia, & Deus nos seducere, &
mentiri non possit, oportet hanc
doctrinam esse veram. Alio-
quin possemus dicere Deo cum
Richardo lib. 1. de Trin. c. 2. *Do-
mine si error est, quem credimus,
à te decepti sumus: ea enim in no-
bis, tantis signis & prodigiis con-
firmata sunt, & talibus, qua non-
nisi à te fieri possunt.*

5. Reflexione facta supra o-
mnes sectas cōtrarias, Judaicam,
Mahometanam, Arianam, Lu-
theranam, Calvinianam &c, &c.
manifestum est, quod in nulla ex
his, sint tot tantaq; signa locutio-
nis Divinæ, & credibilitatis do-
gmatū fidei, quanta sunt in nostra
Ecclesia. *Habemus enim tantam
impositam nubem testium, ut di-
citur Hebr: 12, nempe 107 Pro-
phetas*

162 Caput XIII. Remedia

phetas, tot Martyres, (qui nisi ex dono fortitudinis Spiritus S, non vicissent pro fide nostra tanta supplicia:) habemus tot Doctores, tot sanctos Viros, qui nulli sunt extra Romanam Ecclesiam. Ergo hæc sola vera est Ecclesia Dei: quia ad Providentiam Dei, quæ non deest in necessariis, spectabat, suam Ecclesiam, tanquam mediū ad salutem unice requisitum, maioribus signis facere conspicuam omnibus, & discernibilem ab omnibus falsis sectis. Unde possumus gloriari, dicendo: *non est alia natio seu secta, tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis.* Deut. 4. Et Psal. 147. *Non fecit Deus taliter omni nationi, sicut fecit Ecclesiæ Romanæ, & iudicia sua non manifestavit eis.*

6. Opor-

Si contra

6. Oportet
one, non ex
referre se ad
in quibus cre
nostram esse v
Scio cui credidi

7. Ultimū
tanto periculo
crymōis & m
bus implorare
salva me, pe
patior, respon
respondere n
adauge mihi f
iurva incredul
Illumina ocul
obdormiam in
aitat inimicu
eum. I tal. 12.
fidem, quā qu
tuo, deasit eis
puri. Joan. 1.

Remedia

s. qui nisi ex
piritus s. non
nostra tanta
tor Doctores.
qui nulli sunt
lesiam. Ex
Ecclesia Dei
m Dei, quæ
lis, spectabat,
quam mediū
unitum, ma-
conspicua
ibilem ab o-
Unde posui-
o: non est a-
tam granis,
propinquan-
ster ad. s. no-
l. 147. Non
ni nationi. li-
Romana, &
miserat eis.
6. Opor-

§ 1 contra dubia in fide 163

6. Oportet in tali perturbati-
one, non examinare dubia, sed
referre se ad illa pacata tempora,
in quibus credidi & agnovi fidē
nostram esse veram, dicereque:
Scio cui credidi.

7. Ultimum remediū est, in
tanto periculo Divinam opem la-
crymotis & miserabilibus vocibus
implorare dicendo: *Domine
salva me, pereō. Domine vim
patior, responde pro me*, nam ego
respondere non valeo. *Domine
adauge mihi fidem. Luc. 17. Ad-
juva incredulitatem meā. Mar. 9.
Illumina oculos meos, ne quando
obdormiam in morte, ne quando
dilat inimicus, praevalui adversus
eum. Mal. 12. Domine da mihi
fidem, quā qui credunt in nomine
tuo, deasisti eis potestatem filios Dei
fieri. Joan: 1. Da fidem, quā qui
credi-*

164 *Caput XIII, Remedia*

credit in te, non morietur in aeternum Joan. 11. *Da fidem, quâ qui credit in te, non peribit, sed habebit vitam aeternam.* Joan. 5.

Actus fidei habentur infra cap.

16.

§ 2. *Contra Desperationem remedia.*

1. Vel conscius es peccati mortalis nondum per confessionem expiati? Vel non es conscius? Si es conscius? recurre ad Sacramentum confessionis, in quo sanguis Christi emundat nos ab omni peccato, ut dicitur 1 Joan. 1. Aut si ademptâ loquelâ, vel ob defectum Confessarii, non potes confiteri, elice actum contritionis, super omnia dolendo de peccatis, ex amore Divinæ bonitatis. Et hoc modo remittetur tibi peccatum, quia fidelis Deus est, qui id pro-

§ 2. *contra*
promittit, ut hab
consecramur pec
est iustus, ut
cata nostra, &
omni iniquitate.
Ezechielem pol
sem morientium
revertimini & v
ego, dicit Domi
impii, sed ut con
via sua, & vi
impii non nocebi
die conversus p
sua. Item per
ta 70, Quacu
rit peccator, s
nullius peccati
hoc ipsum habe
spem salutis;
in anima tua
quod nondum
us; tamen con

uetur in ater
fidem, quā
peribit, sed
am. Joan. 5.
ur infra cap.

erationem

peccati mor
onfessionem
consciū? Si
e ad Sacra-
in quo san-
nos ab omni
oan. 1. Aut
vel ob defe-
n potes con
ontritionis,
de peccatis,
nitatis. Et
ur tibi pecca-
us est, qui id
pro-

§ 2. contra desperat. 165

promittit, ut habetur 1. Joan. 1. Si
confiteamur peccata nostra, fidelis
est & iustus, ut remittat nobis pec-
cata nostra, & emundet nos ab o-
mni iniquitate. Et per Prophetā
Ezechielem pollicetur: Nolo mor-
tem morientium, dicit Dominus,
revertimini & vivite. Et 33. Vivo
ego, dicit Dominus, nolo mortem
impīi, sed ut convertatur impius à
via sua, & vivat. -- Impietas
impīi non nocebit ei, in quacunque
die conversus fuerit ab impietate
sua. Item per Isaiam cap. 30. iux-
ta 70, Quacūq; hora ingemue-
rit peccator, salvus erit. Si autē
nullius peccati gravis conscius es;
hoc ipsum habere debes magnam
spem salutis: tum quia quamvis
in anima tua lateret peccatum,
quod nondum plenē confessus
es; tamen confitendo alia pecca-
ta, jam

ra, jam es absolutis indirectè à tali peccato, tibi occulto, ut docent omnes Theologi; cum Deus nequeat remittere unum peccatum mortale sine alio: & quamdiu latet te hoc peccatum, non est obligatio illud confitendi: siquidem materia confessionis sunt peccata, prout sunt in conscientia poenitentis, ut definit Concilium Tridentinum. Tum quia, cum tu facias quod potes, confitendo omnia peccata quorum recordaris, Deus etiam tibi non negat suam gratiam; juxta illud principium Theologicū: facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam.

6. At dices: Peccata mea sunt multa & gravissima. Respondet ad id Basilii in reg. brev. qu. 13. *Si peccata magnitudine & numero possunt*

6^a contra
possunt definiri.
Dei neg. magni
possunt circum
non est, cur de
sit, sed agnosca
Dei, & commissi
da. Et Chrysost
per Isaiam: Et
peccatis sauciati
niteat, & bonum
omnia ab:let, ut
stigium appareat
dicendum cum
iniquitas mea,
merear: Nam
omni genere i
tem nostra pec
mero infinitum
eter finita, at
inferiori ordin
autem bonitas
tam est ex se e

Remedia
indirecte d
to, ut do-
gi; cū n De-
um pec-
io: & quam
atum, non
nendū si-
sionis sunt
conscientia
Concilium
quia, cū n
confitendo
n recorda-
non negat
ad princi-
cienti quod
negat gra-
a mea sunt
Respondet
rev. qu. 13.
& numero
possunt

§ 2. contra desperat. 167
offunt desiniri, miserationes autē
Dei neq; magnitudine, neq; nume-
o possunt circumscribi, sine dubio
non est, cur desperatio adhibenda
sit, sed agnoscenda misericordia
Dei, & commissa peccata detestan-
la. Et Chrysost. in præniō su-
per J̄aiam: Et si quis innumeris
peccatis sauciatus sit, si eorum pœ-
niteat, & bonum agat, ita Deus o-
mnia abolet, ut nullum eorum ve-
tigium appareat. Non est ergo
dicendum cum Caimo: Major est
iniquitas mea, quam ut veniam
merear: Nam bonitas Dei est in
omni genere infinita: malitia au-
tem nostra peccatorum etiam nu-
mero infinitorum, aut est simpli-
ter finita, aut ad summum in
inferiori ordine infinita est. Hæc
autem bonitas Divina vult quan-
tum est ex se efficaciter te salva-

re: Quia ut dicit Apostolus 1. Timoth. 2. *Vult omnes salvos fieri.* Et sane, si Deus sic dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in illum, non pereat, sed habeat vitam eternam. Joan. 3. Si Deus proprio Filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non omnia nobis cum illo donabit? Rom. 8. Certè donabit etiam nobis vitam eternam: quia hoc est minus donum, quàm existentia Christi: qui ergo dedit hoc plus, dabit & minus. Præterea, cum tibi eadem Dei bonitas dederit tot media & tam efficacia ad salutem, qualia sunt, vocatio ad fidem, & fortè etiam ad statum religiosum, usus Sacramentorum frequens, & præsertim corporis Christi, quod est pignus futuræ gloriæ,

§ 2. contra
gloriæ, tot illu
ationes, & qu
nam mortem
tempus; signum
ficaciter te salva
dum est in bonit
Domino, qui
uit antequam e
am de te non ha
dicit August: at
ollicitudinem tua
béli te in abyss
us, quoniam ipse
Petr. 5.
3. Aspice R
cruci affixum,
didit semetipsu
hostiam Deo i
is. Eph. 5. Hi
iustos sed peccat
eos salvare. Hi
it peccatum mu
H

otolus i. Ti
salus si ri.
dilexit mun-
unigenitum
edit in illum,
vitam eter-
proprio Fi-
ro nobis e-
quomodo
illo donabit?
abit etiam
quia hoc
am existen-
dedit hoc

Præterea,
bonitas de-
am efficacia
unt, vocatio
iam ad statu
ramentorum
tim corporis
ignus futura
gloria,

loriæ, tot illustrationes & inspi-
rationes, & nunc etiam ad bo-
am mortem dat præparationis
empus; signum est quod velit ef-
caciter te salvare. Ergo sentien-
um est in bonitate, de tam bono
Domino, qui si curam de te ha-
uit antequam esses, quomodo cu-
am de te non habebit cum jam es?
licit August: atq; ita projice omnẽ
ollicitudinem tuam in eum, & se-
bali te in abyssu misericordiæ e-
is, quoniam ipsi cura est de nobis.
Petr. 5.

3. Aspice Redemptorem tuũ
cruci affixum, qui dilexit te, & tra-
didit semetipsum pro te oblationẽ
& hostiam Deo in odorem suavitatis.
Eph. 5. Hic non venit vocare
iustos sed peccatores, adeoq; vult
nos salvare. Hic est Agnus, qui tol-
lit peccatum mundi. Joan. 1. Hic

H

est

est propitiatio pro peccatis nostris.

1. Joan. 1. Hic est Pastor ovem perditam quærens, suisq; humeris reportans. Luc. 15. Hic est Pater filium prodigum benignè recipiens. Ibid. Hic est Rex servo debitori roganti dimittens decem millia talenta. Idem tibi præstare vult. Merita ejus & satisfactiones sunt valoris simpliciter infiniti, quia dignificantur Personâ Divina Verbi: adeoq; superant omnem malitiam peccatorum totius mundi etiam possibilem. Has satisfactiones & merita tibi reliquit, ut ea tibi appropries, Patrique pro tuis peccatis offeras. Atq; ita dicit tibi per servum suum Augustinum: *Accipe me, & redde pro te. Ergo, quidquid tibi deest, usurpa ex vulneribus Christi: & ex his thesauris accipe, Pa-*

triq;

triq; æterno ob
cia, merita &
nitas Filii ejus
certò tibi per
gutta sanguinis
balance divinæ
derabit tuis in
hæc in altera
Audi Augustinu
74. ad fr. in E
in cælo non ero
Christi, tenemus
stis: si quod plus
minus speremus
dedit mortem s
est vitam suam
pertulit mala,
qua possidet be
4. Revocan
riam exempla e
vissimis peccat
am emerferun

H 2

Remedia
tatis nostris.
Pallor ovem
lūq; humeris
Hic est Pater
ignē recipi-
x servo de-
tens decem
tibi præsta
& satisfacti-
pliciter infi-
tur Persona
q; superant
tatorum to-
possibilem,
merita tibi
propries, Pa-
tatis offeras.
r. servum su-
accipe me, &
quidquid tibi
meritis Chri-
tis accipe, Pa-
triq;

§ 2. contra desperat.

171

triq; æterno offer cum omni fidu-
cia, merita & satisfactiones infi-
nitatis Filii ejus unicę dilecti: &
certò tibi persuade, quod una
gutta sanguinis Christi posita in
balance divinæ justitiæ, præpon-
derabit tuis infinitis peccatis, si
hæc in altera parte ponantur.
Audi Augustinum dicentem ser.
74. ad fr. in Erem: *Noli dicere,
in cælo non ero: Tenemus mortem
Christi, tenemus sanguinem Chri-
sti; si quod plus est tenemus, quod
minus speremus. Qui pro nobis
dedit mortem suam, non daturus
est vitam suam? Qui pro nobis
pertulit mala, non is daturus est
qua possidet bona?*

4. Revocanda sunt in memo-
riam exempla eorum, qui ex gra-
vissimis peccatis per poenitenti-
am emerferunt, & ad salutem

H 2

æternam

æternam pervenerūt, quales sunt, David adulter & homicida, Magdalena peccatrix, Matthæus, & Zachæus iniusti, Petrus Christi abnegator, Thomas incredulus, Latro in cruce, Paulus Ecclesiæ persecutor, Theophilus qui se dæmoni devoverat, & alii innumeri. Idem mihi quoq; sperandū, quia non est minor nunc Dei misericordia, quam antea fuerit.

5. Aliquos infestant timores, quod fortè non sint prædestinati. Contra hunc timorem est remedium ex doctrina Augustini: *Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris*, id est, fac actus amoris Dei, contritionis, cave peccata, si cadis, resurge; & hoc modo usq; ad extremum vivendo, efficies, ut sis in numero prædestinatorum. Nam Deus te prædesti-

navit

navit dependet
torum, & de
tis actibus vi
te Deus ex int
pendenter à s
næ: sicut ergo
non negligis m
re, quod te D
morbo velit m
negligas actus
timore, quod
probavit. D
mor infestat, c
mea est occul
nora: hoc sci
in suo iudicio
am, cum sit
ergo iustissim
hæcio. Quod si
dānandus su
vivo, volo eun
re; siquidem il
amarem.

quales sunt,
piciia, Ma-
lathans, &
trus Christi
incredulus,
us Ecclesiæ
s qui se dæ
lu inume-
s sperandū,
nc Dei mi-
a fuerit.

or timores,
prædestinati.
a est reme-
gustini: Si
jas ut præ-
ctus amoris
ve peccata,
hoc modo
rendo, est
prædestina-
te prædesti-
navit

§ 2. contra desperat.

173

navit dependenter à fuga pecca-
torum, & dependenter à prædi-
ctis actibus virtutum: sicut voluit
te Deus ex infirmitate sanare de-
pendenter à sumptione medici-
næ: sicut ergo cum infirmus es,
non negligis medicinam ex timo-
re, quod te Deus fortè in hoc
morbo velit mori; ita etiam non
negligas actus virtutum ex hoc
timore, quod fortè te Deus re-
probavit. Deinde, si te hic ti-
mor infestat, dic: Prædestinatio
mea est occultissima, & soli Deo
nota: hoc scio, quod Deus mihi
in suo iudicio non faciet injuri-
am, cum sit iustissimus. Ipius
ergo iustissimæ voluntati me sub-
iicio. Quod si iusto ejus iudicio
damnandus sum: nunc quamdiu
vivo, volo eum laudare, & ama-
re; siquidem illum in inferno nō
amarem. H 3 6. Opti-

6. Optimum etiam in his tentationibus remedium est recursus ad B. Virginem. Illa enim est Mater sanctæ spei, Mater misericordiæ, Mater salutis. Ita monet Bernar. ser. 2. super missus est: *Si triminum immanitate turbatus, conscientia feditate confusus, iudicii horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitia, desperationis abyssus, cogita Mariam. In periculis, in angustiis, in rebus dubiis, Mariam cogita, Mariam invoca. Ipsam sequent non devias, ipsam rogans non desperas, ipsam cogitans non erras. Quod ipsum probati potest pluribus exemplis.*

§ 3. Remedia contra Presumptionem, seu vanam gloriā.

Solet Dæmon hac etiam infestare homines tentatione, ut nimiam

§ 3. contra
miam habeant
duciam, vel d
placentiam.
denda Remedi
derare, opera
sunt, esse imp
lis Deo debita
Servi inutiles
mus facere, se
inde hæc oper
Dei, qui ad e
sufficientiam &
sed etiam ipse
causa princip
cum, ea oper
dicendum est
stra operatus
ita in nullo g
notum est Dei
Præterea, in
nostis adver
plures imper

Remedia
in his ten-
est recursui
Enim est
mater miseri-
Ita monet
missus est: Si
turbatus,
confusus, ju-
us, varathro
stitia, despe-
Mariam. In
in rebus du
Mariam in-
non devias,
desperas, i-
ras. Quod
pluribus e-
Presum-
m gloriā.
etiam infe-
tione, ut ni-
miam

§ 3. contra præsumpt. 17
miam habeant de meritis suis fi-
duciam, vel de suis operibus com-
placentiam. Ad hæc tela retun-
denda Remedium est 1. Consi-
derare, opera nostra bona si quæ
sunt, esse imprimis plurimis titu-
lis Deo debita: unde dicendum:
*Servi inutiles sumus, quod debui-
mus facere, fecimus.* Luc. 19. De-
inde hæc opera bona, esse dona
Dei, qui ad ea non solum nobis
sufficiantiam & vires gratiæ dedit,
sed etiam ipse in nobis tanquam
causa principalis, quamvis nobis-
cum, ea operatus sit, ac proinde
dicendum est *Omnia opera no-
stra operatus es nobis.* Isa. 26: atq;
ita in nullo gloriandum, quando
totum est Dei, ut ait Cyprianus.
Præterea, in his bonis actionibus
nostris advertendum est, misceri
plures imperfectiones nostras, tū

ex defectu intentionis, tum ex defectu applicationis, tum ex aliis circumstantiis. Unde dicebat Job. 9. *Verebar omnia opera mea. Cum etiam habuero quippiam iustum, non respondebo, sed meum iudicem deprecabor.* Et Isa: 64 dicitur: *Vt immundus omnes nos, & quasi pannus menstruata universa iustitia nostra.* Et August. lib. 9. confes. *Vae vita etiam laudabili, si sine misericordia discutiatur à Deo.*

2. Potius peccata nostra sint contra nos semper, & præ oculis semper habeantur; quæ certum est quod cōmiserimus, est autem incertum, an ea sufficienti poenitentia seu justificativâ, expiaverimus: unde enim habeo certitudinem, quod in mea poenitentia aliquis defectus non contigerit vel ex parte

§ 3. contra
partē doloris
partē
ce, vel
dice
me, Dom
3. Chalde
hoīca deflita
ne speciat Dei
ni condare, an
Divine, pata il
scit homo an od
fit. Item illuc
dum, quod m
perseverantia
mo possit ubi
gno, ut docet
& tamen solus
rit usq; in finem
Mat. 10. Itaq;
lus omnes Phil.

Remedia
s. tum ex de-
tum ex aliis
dicebat Job.
ra mea. Cdm
iam iustum,
cum iudicem
64 dicitur:
nos. & quasi
iuxta iusti-
f. lib. 9. con-
laudabili, se
scutatur a
nostra sint
& prae oculis
& certum est
st autem in-
tenti poenite-
piaverimus:
ertitudinem,
entia aliquis
gerit vel ex
parte

§ 3. contra praesumpt. 175

parte doloris mei supernaturalis,
Iste parte iurisdictionis in ab-
solute, vel ex parte intentionis.
Iste dicitur cum & scilicet:
Iste cum iurisdictione sua, sed cum
Iste cum iurisdictione sua, qui cum
Iste me, Dominus est. 1. 1. 4.
3. Consideranda verba Ca-
tholica definita in Tridentino, li-
ne specialiter Dei revelatione neini-
ni consistere, an sit in statu gratiae
Divinae, prout illud Eccles. 9: Ne-
scit homo in odio an amore dignus
sit. Item illud quoque consideran-
dum, quod magnum illud iustum
perseverantiae finis, cuius ho-
mo possit ubi mereri de condili-
gno, ut docet idem Concilium:
& tamen solus, qui perseverave-
rit usque in finem, hic salvus erit.
Mat. 10. Itaque, monet Aposto-
lus omnes Phil. 2: *Charissimi cum*

H 5 metu

176 Caput XIII. Remedia
meta, & tremore vestram salutem
operamini. Et Prov. 23: In timo-
re Domini esto tota die, quia habe-
bis spem in novissimo: quasi carēs
hoc timore, spem in morte non
debeat habere de sua salute.

4. Considerandum est, hanc
de bonis operibus propriis com-
placentiam esse gravissimum pec-
catum, Deo valde exosum. Un-
de dicit Job cap. 31: Si osculatus
sum manum meam ore meo, quæ
est iniquitas maxima, & negatio
contra Deum altissimum. Quæ
verba ita exponit Gregor. 22.
mor. 10. Ego mea opera tanquam
mea non profero, quia auctoris sui
gratiam negare convincitur, quis-
quis sibi tribuit, quod operatur.
Nec desunt exempla plurium, qui
cum sanctè vixissent, ob hanc ta-
men superbiam in morte admis-
sam, miserè perierunt, § 4

§ 4. cont

§ 4. Remedia

Est nonnunq
hoc, ut infirmu
offensas inimicis
ri potest.

1. Quia sine
donatione, non
est suscipere sa-
cramentum. Et
est Sacramentum
te Domino Ma-
nus tuum ante
conciliari prius
riam non pote-
Dominicam; q
ret: Dimitte n
sicut & nos dimi-
nostis: vel con-
stulando, ut De
mittat peccata,

4. Remedia contra odium ini-
misi.

Est nonnunquam difficultas in hoc, ut infirmus condonet suas offensas inimicis. Ad id excitari potest.

1. Quia sine hac sincera condonatione, non modo non potest suscipere sacramenta, & præsertim Sacram Eucharistiam, quæ est Sacramentum unionis, dicens Domino Mat. 3: *Relinque munus tuum ante altare, & vade reconciliari prius fratri tuo*; sed etiam non potest dicere orationem Dominicam; quia vel falsò diceret: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*; vel contra se oraret, postulando, ut Deus ita illi non dimittat peccata, sicut ipse non dimittit

mittit offensam suam. Quare
 monet August. ier. s. de S. Steph.
 O qui inq. illos attendis quid tibi
 pegerit parvo, & non consideras,
 quid tu feceris Deo. Cum enim
 tu tantum graviora in Deum pec-
 cata commiseris, quare non dimit-
 tis homini parum, ut tibi dignetur
 Deus remittere multum? Recole
 quid tibi in Evangelio veritas ipsa
 promiserit, & quam tibi quodam-
 modo cautionem fecerit: si enim
 inquit Mat. 6, dimiseritis homi-
 nibus peccata eorum, dimittet &
 vobis Pater vester cælestis peccata
 vestra: si autem non dimiseritis,
 nec Pater vester dimittet vobis de-
 bita vestra. Videtis fratres, quia
 cum Dei gratia in potestate nostra
 positum est, qualiter à Domino ju-
 dicemur. Patetq; id exemplo
 servi debentis decem millia talen-
 ta,

ca, cui
 tum
 let suo
 tam de
 tribus, d
 debitum
 drantem
 conclusio
 nem ca
 remiserit
 cordibus

2. C
 viter D
 ximi.

Qui oo
 eli, &
 scit qu
 cet, in
 Et: Q
 te. O
 homicid
 sit. mo

ta, cui cum Dominus hoc debitum condonasset, ille autem nollet suo conservo condonare centum denarios, traditus est tortoribus, donec redderet univsum debitum, usque ad novissimum quadrantem. Quam parabolam sic concludit Christus: Sic & Pater meus celestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris. Mat. 18.

2. Considerandum, quam graviter Deo displiceat odium proximi. Nam 1. Joan. 2. dicitur: Qui odit fratrem suum in tenebris est, & in tenebris ambulat, & nescit quò eat. Quod maxime nocet, ingredienti viam æternitatis. Et: Qui non diligit, manet in morte. Omnis qui odit fratrem suum homicida est. Addit Barth. de instit. monach: si, ut Joannes ait, Deus

Deus charitas est, sine dubio necesse est diabolum odium esse. Vt igitur qui caritatem habet, is Deum habet; sic qui odium habet, diabolum in se nutrit.

3. E contra videndum, quam sit gratus Deo actus heroicus diligendi inimicos. Nam Deus Davidi propter ejus mansuetudinem, quam pepercit Sauli inimico, dedit ex ejus sanguine Messiam, ut colligitur ex Psal. 131: ubi cum ille orasset: *Memento Domine David, & omnis mansuetudinis ejus, Deus ipsi responderet: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam, id est Christum. De eadem virtute dicit Christus Marc. 12: Diligere proximum tanquam seipsum, majus est omnibus holocaustis, & sacrificiis. Eadem dilectio inimicorum facit nos filios Dei,*

os Dei,
dicitur
vestros
stri. H
Joannis
Parasce
inimico
odem di
pendens
Stephan
cis, cum
dit celo
tem a d
rum vid
phani,
pse ran
peruit.
4. I
morem
eo imag
quod fi
tinctus,

os Dei, consequenter heredes, ut dicitur Matth. 5: *Diligite inimicos vestros - - ut sitis filii Patris vestri.* Huc spectat Exemplum S. Joannis Gualberti, qui cum die Parasceyes ob amorem Crucifixi, inimico injuriam condonasset, eodem die Christus illum è cruce pendens amplexus est. Sic & S. Stephanus Act. 7 orans pro inimicis, cum ab eis lapidaretur: *Vidit caelos apertos, & JESVM stantem à dextris virtutis Dei*, paratum videlicet ad amplexum Stephani, ob hanc virtutem, quâ ipse tanquam clavi coelum sibi aperuit.

4. Ut excitemus in nobis amorem inimici, consideremus in eo imaginem SSS. Trinitatis; itē quod sit sanguine JESU Christi tinctus, quod ad eandem domum
Eccle.

Ecclesiæ Christi vocatus, quod eiusdem mensæ Corporis & sanguinis Christi particeps, quod ad eandem beatitudinem supernaturalē creatus. An non sunt hæc motivā efficacia ad diligendum proximum, etiam inimicum?

Notandum autem est, hoc motu obligari quemlibet ad diligendum inimicum: imprimis ut in animo odium non habeat, non optando illi malum, sed potius optando bonum, sicut sibi ipsi: deinde ut velit efficaciter ostendere illi externa signa benevolentiae saltem communia, si & quando se offerret occasio: esto possit iure, vel alio modo licito, satisfactionem pro injuria sive reali, sive personali ab inimico exigere: hoc enim iustum est.

*§ 5. Remedia contra Impatien-
tiam in morbo.*

I. Persvasum sibi habeat infirmus, tum morbos, tum incommoda quæ in illis proveniunt, sive ex negligentia, sive errore medicorum, aut ministrantium, provenire ex paterna Dei providentia, quæ in omni circa nos sua dispositione, unicè intendit bonū gloriæ suæ, & bonum salutis aut perfectionis nostræ. *Non enim est malum quod non fecerit Dominus.*

Am. 3. Quare dolores morbi omniaq; incommoda suscipiat de paterna Dei manu, amplectatur & osculetur tanquam prædestinationis suæ argumentum & effectū: tanquam munera Divinæ Providentiæ, & arrhas amoris Dei: tanquam guttās ex amaro calice passionis

sionis Christi sibi propinatas: tan-
 quam particulas sanctæ crucis, con-
 tactu Christi sanctificatas: tanquã
 sacra vulnerum Christi stigmata,
 suo corpori communicata: quas
 pias considerationes latius pro-
 ponit P. Georg. Mentzius lib. 1. de
 Arte patien. cap. 5. Simul autẽ
 humillimẽ subijciat & resignet
 se Divinæ voluntati omnipoten-
 tissimæ, sapientissimæ, benevolen-
 tissimæ; sæpẽ repetendo verba
 Salvatoris, suscipientis de manu
 Patris calicem suæ passionis: *Pa-
 ter non mea, sed tua voluntas fiat;*
 quæ verba in gravissimis suis febrim,
 ulcerum, podagræ, chiragræ
 morbis, simul infestantibus, crebrò
 repetebat Philippus II Rex Hispani-
 æ. Vel certè dicat cum P. Fran-
 cisco Momfroy S. I. inter dolores
 calculi ingeminãte: *Domine Jesu*
quid-

S. S.
 quidquid
 diu vis,
 quia tu
 bo ulcer
 linio san
 bona susce
 mala qua
 2. Cor
 uales, qu
 unde S. Ig
 firmitate
 quam sani
 1. acquiri
 Dei. 2.
 peccatis.
 men dep
 mis veni
 morbi si
 gent grat
 unde grat
 4. faciur
 nis Filii

T. leuit.
§ 5. contra impatient. 183

*quidquid vis, quantum vis, quam-
liu vis, quomodo vis, ego volo,
quia tu vis.* Aut dicat cum Jo-
bo ulceribus pleno, & in sterqui-
nio saniem radente: cap. 2: *Si
bona suscepimus de manu Domini,
mala quare non sustineamus?*

2. Considerandi fructus spiri-
tuales, qui ex morbis proveniunt;
unde S. Ignatius meritò dixit, in-
firmitatem non esse minùs bonù,
quam sanitatem. Nam in morbis
1. acquiritur major notitia sui, &
Dei. 2. præservatur homo à
peccatis. Forte enim in disci-
plinâ depravationis & damnatio-
nis venires, si sanus esses. 3.
morbi si patienter tolerantur, au-
gent gratiam & meritum, ac pro-
inde gratiorem te Deo reddunt.
4. faciunt nos conformes imagi-
nis Filii Dei, qui *fuit vir dolorù,*
sciens

sciens infirmitatem, & à planta pedis, usq; ad verticem capitis non errat in eo sanitas; ut dicit Isaias c. 53. s. suppleant voluntariam satisfactionem pro peccatis. Ob hæc igitur æger debet Deum benedicere, eiq; gratias agere, exemplo P. Leonardi Lessii S. I. viri doctrinâ & sanctitate celebris, qui in acutissimis tiliarum exesarum, intestinorum, stomachiq; torminum, calculorum etiam, per 4 ultimos vitæ annos, doloribus, sæpè dicebat: *Benedictus Deus in æternum. Benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt nomini sancto ejus. Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo. Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium & digitos meos ad bellum. Quod idem faciebat*

iebat Job
lit, Domi
mino plac
nomen D
Clara, q
morbo in
minabat:
P. Petrus
morbo hæ
Laud Deo
tias Deo,
exempla
zium, præ
3. Cog
peccatis
esse torm
purgatori
cisco Bor
mea est:
ductum e
penitenti
ad evitan

iebat Job, dicens: *Dominus de-*
dit, Dominus abstulit. Sicut Do-
mino placuit, ita factum est, sit
nomen Domini benedictum. Et B.
 Clara, quæ continuè 28 annis
 morbo intabescens, assiduè inge-
 minabat: *Deo gratias.* Sicut &
 P. Petrus Canilius S. I., cujus in
 morbo hæ voces erant familiares:
Laudes Deo. Benedictus Deus; Gra-
tias Deo. Vide si placet plura
 exempla apud citatum P. Ment-
 ium, præsertim c. 12.

3. Cogitet infirmus, se pro
 peccatis suis majora promeritum
 esse tormenta in inferno, vel in
 purgatorio, dicendo cum S. Fran-
 cisco Borgia: *Infernus domus*
nostra est: vel certè cogitet se e-
luctum ex inferno ad agendam
penitentiam in hac vita. Ergo
 ad evitandas vel minuendas alte-
 rius

rius vitæ poenas, offerat Deo morbi sui dolores, petendo cum S. Augustino: *Domine hic ure, hic seca, ut in æternum parcas.*

4. *Aspiciat in authorem & con-
summatores fidei IESVM passū,
& crucifixum, qui proposito sibi
gaudio sustinuit crucem, & acer-
bissimos in toto corpore ac in a-
nima cruciatus, Heb. 12, audiat-
que illum dicentem Thr. 1: O
vos omnes, qui transitis per viam
huius vitæ, attendite & videte, si
est dolor, sicut dolor meus. Spe-
ctans autem in cruce Dominum
suum, comparet sua tædia & tri-
stitias cum ejus tristitia usq; ad
mortem: comparet cum duritie
sui lecti ejus crucem: suos capitis
dolores, cum spinis ipsius: suam
sitim cum siti ejus ardentissima;
suos podagræ aut chiragræ dolo-
res*

§ 5. et
et, cum
ue transi
onsidere
uerelis,
onganim
ur Domi
ecogitand
tri talia s
in dolorib
es; nondu
nem restit
tius Chris
eadem cog
tiendum
S. Petrus
patimur,
man: 8.
nostræ an
do in ma
sti patient
si passioni
revelation

¶ 5. contra impatient: 180

es, cum pedibus ejus, manibus-
que transfixis. Ex altera parte
consideret, quam patienter sine
querelis, quam hilariter, quam
conganimitur, hæc omnia patia-
tur Dominus majestatis. Ergo
recogitando eum, qui amore no-
stri talia sustinuit, non fatigemur
in doloribus, animis nostris deficiē-
tes; nondum enim usq; ad sangui-
nem restitimus. Heb. 12. Sed po-
tius Christo in carne passo, & nos
eadem cogitatione armemur ad pa-
tiendum, ejus amore, ut monet
Petrus 1. cap. 4. Si enim com-
patimur, & conglorificabimur. Ro-
man: 8. Ac proinde stillam hanc
nostræ amaritudinis submergen-
do in mari amaritudinum Chri-
sti patientis, communicantes Chri-
sti passionibus gaudeamus, ut & in
revelatione gloriæ ejus gaudeamus
exul

exultantes 1. Petr. 4: dicamusque
cum S. Bernardo: *Non licet sub
pinofo capite membrum esse deli-
catum: vel cum S. Bonaventura:
Nolo Domine sine vulnere vivere,
dum te video vulneratum.*

5. Voluistine aliquando esse
martyr pro fide Christi? si non
habuisti hoc desiderium, saltem
deberes acceptare martyrium pro
fide, si Deus vellet. En ergo De-
us vult, ut pro amore ejus nunc
fubeas hoc martyrium charitatis.
Si voluisti? Cur recusas? Quam
hæc tormenta minora sunt cruci-
atibus Martyrum? Cogita crati-
culam & incendia Laurentii; fer-
reos unguis candentesq; laminas
Vincentii: prunas ardentes Tibur-
tii; picem & resinam ferventem,
sulphur, plumbumq; liquefactum,
quo fuit perfusus Erasmus. Co-

gita

gita equi
aliorum
pateris c
Vide info
§ 9, & A

1. Co
Deus del
ta, tunc,
pedire, ut
tur hunc
periculos
an prolon
anima tu
tis pericu
an postea
tam bene
sacrament
positus e

gita equuleos, rotas, gladios tot
aliorum. Quam minora sunt quæ
pateris comparatione illorum?
Vide infra Actus patientiæ cap. 16
§ 9, & Actus conformitatis § 8.

*§ 6. Remedia contra amorem
longioris vite.*

I. Cogitandum, quod nobis
Deus destinaverit terminum vi-
tæ, tunc, quando nobis vidit ex-
pedire, ut moriamur. Velle igitur
hunc terminum prorogare,
periculosum est. Quis enim scit,
an prolongatâ ulterius vitâ, salus
animæ tuæ, non exponetur mul-
tis periculis peccandi? Quis scit,
an postea mors tibi contingeret
tam benè disposito, & extremis
sacramentis munito, sicut jam di-
positus es?

2. Quamvis nunc evadas mor-
tem,

ten, nunquid illa brevi iterum non est oppetenda? nunquid non easdem, imò fortè majores molestias, dolores, ac timorem sui afferet? Quid ergo superatis jam molestiis, alias iterum optas recurrere, fortè etiam graviores?

3. Si desideratur amplius spatium poenitentiae? fortè per longiorem vitam potius accrescerent maiora merita poenitentiae, quàm poenitentia. Si modo timetur purgatorium, fortè postea plures stipulae congregabuntur, igne maiori purgatorii exurendae. Submittamus igitur nos Divino decreto, non tantum quoad substantiam mortis, sed etiam quoad circumstantiam temporis providentissimo.

Vide ea quae supra habentur cap. 2. contra timorem mortis.

1. Intus, unde
us, unde
omnium
firmi pro
sitatione
mediis su
tionem i
ratione,
contra e
quod infi
tem con
vel ob al
dum est
S. Eccl:
confundat
confusio h
gloriam.
ut coram
aperias tu

§ 7. Remedia contra finalem
Impœnitentiam.

I. Intelligere curet Confessarius, unde hæc obstinatio, quæ est omnium gravissima tentatio, infirmi procedat. Si enim ex hæsitatione in fide, utendum est remediis supra datis, contra dubitationem in fide § 1. Si ex desperatione, utendum est remediis contra eam datis § 2. Si ex eo quod infirmus horreat difficultatem confessionis, ob pudorem, vel ob aliam rationem: exponendum est illi, quod dicit Spiritus S. Eccl: 4: *Fili pro anima tua non confundaris dicere verum, est enim confusio hæc adducens gratiam & gloriam.* Vide, quid expediat, an sit coram uno homine tibi simili, aperias tua peccata, sub strictissi-

mo sigillo, sicque illa sanguine Christi deleas; an verò ut ea in die iudicii, non expiata, toti mūdo revelentur ad tuam maximam confusionem. Sequere potius exempla Magdalene, Augustini, Marcellini, Martiniani, publice profitentium sua peccata, unde gloriam sibi apud Deum & homines compararunt immortalem. Si timeat infirmus difficultatem, & quasi impossibilitatem exprimendi tot peccata, quoad numerum, & speciem, ob eorum multitudinem: sciat à Deo impossibilia non requiri. Dicat peccata prout sunt in conscientia sua, & morali adhibitâ diligentia, explicet quantum potest speciem peccatorum, & numerum: v. g. si aliter non potest, quoties in annum, vel in mensem, aut in heb-

doma-

domadam
narie co
ciet ad ju
etiam illi
tam, quâ
per interr
2. Exp
pœnitenti
gravissim
titur cont
contra De
titui S. a
muniter d
que hoc
neq; in h
do remitt
Unde dic
cordis imp
niam con
ergo, qui
tionem,
tam facil

omadam, plus, minusve, ordi-
ariè contingebant; & hoc suffi-
iet ad justificationem. Offerat
tiam illi suam Confessarius ope-
am, quâ illum facili methodo,
per interrogationes juvare possit.

2. Exponendum est, quod Impœ-
nitentia finalis, est omnium
gravissimum peccatum, quod di-
citur contra Spiritum S, hoc est
contra Dei bonitatem, quæ Spi-
ritui S. attribuitur, prout com-
muniter docent SS. Patres; adeo-
que hoc solum est peccatū, quod
neq; in hoc, neq; in altero factū.
o remittitur, juxta Evangelium.
Unde dicit Hieron: *Solum crimē*
ordis impœnitentis esse, quod ve-
riam consequi non potest. Time
ergo, qui talis es, certam damna-
tionem, quam effugere modo
am facilè potes, confitendo uni

196 Caput XIII. Remedia

homini peccata tua. Hac autem omiſſa confeſſione, viſne miſer potius habitare cum igne devorante, cum ardoribus ſempiternis? Audi Apoſtolum Rom. 2. *An divitias bonitatis Dei, & patientia & longanimitatis contemnis? ignoras, quoniam benignitas Dei ad poenitentiam te adducit? ſecundum autem duritiam tuam & impoenitens cor theſaurizas tibi iram in die iræ, & revelationis juſti judicii Dei.*

3. Audiatur Hieronymus ep. 48. qui Sabinianum Diaconum luxurioſum, & in ſcleribus obduratum, ita monet: *Nunquam ſera eſt poenitentia. Quamvis de Hieroſolymis deſcenderis, & ſis in itinere vulneratus, inde te Samaritanus impoſitum jumento ad ſtabulum referet. Sed etſi mortuus jaces*

§ 7. e
aces in ſep
em Domi
b utero ſi
tis te con
it te, &
Quid incu
us in coen
tem & octo
rat, à Sal
ſpexit.
4. Ad
horrendu
obdurato
ſcus Borg
tentiam
maginen
eius vul
Chriſtus
ſanguiner
pliſſe, &
projeciſſe
ut tibi in

7. contra impœnitent. 197

Jaces in sepulchro, tamen & faten-
tur Dominus suscitabit. - Licet
ab utero sic genitus sis, & in deli-
tis te conceperit mater tua, lava-
bit te, & super nivem dealbaberis.
Quid incurvus terra hares, & to-
tus in cœno jaces? Illa quam de-
cem & octo annis satanas vinxe-
rat, à Salvatore curata, calum su-
bexit.

4. Adduci potest exemplum
horrendum, de quodam infirmo
obdurato; quem cum S. Franci-
scus Borgias non posset ad pœni-
tentiam inducere, ostendendo i-
maginem Christi crucifixi, & per
ejus vulnera obtestando; fertur
Christus manu revulsa è cruce,
sanguinem ex vulnere lateris sum-
psisse, & in faciem impœnitentis
projecisse, dicendo: Sanguis hic
est tibi in perditionem. Ne igi-

tur idem tibi contingat: *Ingre-
dere in petram, absconde te in fos-
sa humo à facie timoris Domini.*
Isai. 2, id est in vulneribus Salva-
toris. Ab ipso fuge ad ipsum, ab
irato tibi, ad vulneratum pro te:
à Iudice ad Redemptorem.

*§ 8. Remedia contra appari-
tiones in morte.*

In morte fieri apparitiones tū
Sanctorum, tum dæmonum, re-
stantur exempla, & S. Gregorius
in suis Dialogis. Ubi refert, Me-
litoni Monacho morituro appa-
ruisse Angelum, eiq; legendum
ostendisse in libro nomen suum
aureis literis scriptum. Item pu-
ellæ Musæ apparuisse B. Virginem,
cui illa dicebat: *Ecce Domina ve-
nio, ecce venio, & in his verbis ex-
spiravit.* Item Tersillæ Virgini,
suæ

§ 8.
suæ Am-
JESUM
clamaba-
SVS ven-
tra aliis
dæmones.
Sicut re-
qui trem-
deret dæ-
mones usq;
ne, atq;
est. Ite-
ro ficto
morti cl-
Draconi
sum: ja-
sorbuit:
bus fra-
monibu-
Ceter-
est, semp-
firmitas al-

quæ Amitæ, morti vicinæ visum
JESUM venientem: quæ ideo
clamabat: *Recedite, Recedite, IE-*
SVS venit, & sic obiit. E con-
tra aliis ante obitum apparuisse
dæmones testatur idem Sanctus.
Sicut refert de quodâ Crytorio,
qui tremens ac pallens, cum vi-
deret dæmones, clamabat: *Indu-*
cias usq; mane, inducias usq; ma-
ne, atq; in his vocibus mortuus
est. Item de quodam Theodo-
ro ficto Religioso, qui vicinus
morti clamabat: *Recedite: ecce*
Draconi ad devorandum traditus
sum: jam caput meum suo ore ab-
sorbuit: quanquam hic orationi-
bus fratrum liberatus fuit à dæ-
monibus.

Cæterum non faciliè putandū
est, semper veras esse, quæ ab in-
firmis asseruntur apparitiones: sæ-

ſe enim proveniunt, vel à vehē-
 me ti infirmi imaginatione, vel
 à debilitate capitis, vel ab humō-
 re melancholico, vel ab illuſione
 dæmonis. Quodli eſſet vera dæ-
 monis apparitio: 1. Recurren-
 dum eſt ad orationem, ut procul
 dæmon abigatur, præſertim ad
 B. Virginem, ad S. Michaelem
 Archangelum, & ad chorum An-
 gelorum, qui Potēſtates vocan-
 tur; hi enim omnes ſpecielem
 habent ſupra dæmones potēſtatē.
 2. Invocanda ſacroſancta JESU
 & MARIE nomina, quæ ſunt
 malignis ſpiritibus tremenda, &
 quorum recordationem timent
 dæmones, (ut S. Bernardus ait de
 nomine MARIE,) *fugiantq; tan-*
quam cera à facie ignis. 3. Uten-
 dum aquâ luſtrali, & ſigno crucis,
 ut ſupra dictum, ad hunc finem.

4. Ad-

de
 4. Adh
 cera be
 go Agn
 tum val
 nes, ter
 flor. ex
 que faci
 renuntio
 me tibi
 æternita

C

M

Ita ea
 Apoc
 dicente
 mino m
 cit Spir
 ribus ſi
 ſequunt
 modo
 Deo?

4. Adhibendæ SS. reliquiæ, & cera benedicta à Pontifice, vulgo Agnus Dei; hæc enim quantum valeant ad fugandos dæmones, restantur multa exempla in flor. exempl. c. 3. Tit. 72. Denique faciendæ abrenuntiatio: Abrenuntio tibi satana, & conjungo me tibi Christe in vita, morte, & æternitate.

C A P U T XIV.

Mors in Domino Beata.

ITa eam describit S. Joannes Apoc. 14: *Audiui vocem de cælo dicentem: Beati mortui, qui in Domino moriuntur. A modo jam dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis: Opera enim illorum sequuntur illos. Et verò, quomodo non beatum est mori in Deo? Cum enim Deus sit vita,*
immo

immo & beatitudo nostra obiectiva, mori in Deo, est mori in ipsa vita & in beatitudine, seu potius, est vitam mortalem & miseram commutare cum vita immortalis, & cum beatitudine; quâ morte quid beatius contingere potest?

Sed quid est mori in Deo? Respondeo ex iis, quæ habet P. Paulus Segneri in sua supra hæc verba meditatione: est mori in gratia Dei, seu in habitu charitatis. Nam ut ait idem Apostolus I. Joan. 4: *Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in illo*: consequenter, qui moritur in charitate, moritur in Deo. Et hoc modo omnes iusti moriuntur in Domino. Sed perfectius moriuntur in Domino ij, qui moriuntur in acti-

de n
cibus c
moriuntur
endo in
ia, qui
Salvatoris
implexus
enim vici
amplectitur
Moyse in
mortem
-Verum
diatur in
vivere in
dicebat
iam non
Christus,
Christo.
nes ibi
vivunt.
Domino
do in De
Dei mem

Stibus charitatis; qui videlicet moriuntur, se totaliter proijciendo in sinum Divinæ providentiæ, qui suam animam in vulnera salvatoris deponunt, qui interimplexus Christi moriuntur; hos enim vicissim ipse brachiis suis amplectitur, ita ut moriatur cum Moyse in osculo Domini. O mortem beatam!

Verum ut quis hoc modo moriatur in Domino, debet etiam vivere in Domino, sicut de seipso dicebat Apostolus Gal. 2: *Vitam meam non ego, vivit vero in me Christus*, consequenter vivo in Christo. Nam ordinariè homines ibi moriuntur, ubi stabiliter vivunt. Proinde qui vivit in Domino, vitam suam abscondendo in Deo, quod fit per crebram Dei memoriam, per cogitationē de Deo

de Deo, per amorem Dei frequentem, & per relationem omnium suarum actionum in gloriam Dei & gustum; is moritur etiam in Domino. E contra autem qui vivit in peccato, seu in habitu peccandi, is etiam ordinariè in peccato moritur. Et ideo Dominus dixit Judæis Joan. 8: *In peccato vestro moriemini*, quia vivebant in peccato infidelitatis, & odii in Christum.

Porro ut quis ita vivat & moriatur in Domino, debet esse prius sibi & mundo mortuus, videlicet negligendo se, obliviscendo sui, non amando se, nec quidquā aliud amando propter se, nisi in Deo, & propter Deum. Nam ideo dicitur: *Beati mortui qui in Domino moriuntur*; quia tales qui in Domino moriuntur, jam prius sup-

de
us suppo
mundo
xit S. Pa
tis, & r
clm Chri
mortem
est habere
ditam? n
spectes in
gustes &
que volu
est abscor
det, nihil
Qui h
tur in D
habet in
tim, au
quies no
cessatio
hujus vita
tiva, id
luminis &

us supponuntur mortui, nempe mundo & sibi. Et de talibus dixit S. Paulus Colos. 3: *Mortui estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo*; adhuc ante mortem naturalem. Quid autem est habere vitam in Deo absconditam? nisi ita vivere, ut nihil spectes in tuis actionibus, nihil gustes & ames, nisi Deum, ejusque voluntatem: sicut apes dum est abscondita in melle, nihil videt, nihil gustat præter mel suum.

Qui hoc modo vivit, & moritur in Domino, o quam beatam habet mortem! Nam illam statim; aut brevi post, sequetur quies non solum negativa, id est cessatio à molestiis & laboribus hujus vitæ; sed etiam quies positiva, id est possessio & fructio summæ & omnis boni. Et ideo
additur

additur: *Amodo jam dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis.* Ubi notandum est, quod talē mortem beatam, & quæ eam cōsequitur statim quietem, non unus, sed multi præcedere debent labores, pro gloria Dei tolerati, alioquin non diceretur, *ut requiescant à laboribus suis;* nec requiescerent *Amodo*, sed quies differretur diutius in purgatorio, si pauci præcederent labores. Cum autem multi præcedunt in hac vita labores, sequitur mors gloriosa, quam videlicet sequuntur opera, quasi quidam comitatus honorificus in triumpho. Et sicut victores antiqui ingrediebantur urbem ducendo post se in triumpho Duces debellatos, & imagines urbium expugnatarum: ita iusti ingrediuntur cœlum, ducendo

de morte
duendo qua
ones sup
nes, diffic
vino vict
sequuntur

C A

Mors Lu

Timore
potissim
materia ju
& sentent
Materia
omnia pe
na quam
onis, quā
defectus
us non rec
trabit, pro
alibus h

Leuit.

de morte secura in iudicio 207

cendo quasi in triumpho tentationes superatas, debellatas passionibus, difficultates in obsequio divino victas: *opera enim illorum sequuntur illos.*

C A P U T XV.

Mors Iustorum in Dei iudicio secura.

Timorem Divini iudicii tripotissimum incutiunt, nempe materia iudicii, Persona Judicis, & sententia.

Materia iudicii erunt imprimis omnia peccata nostra tam interna quam externa, tam commissi-
onis, quam omissionis, omnesq; defectus occultissimi, quos Deus non recitabit, aut commemorabit, prout fieri solet in Tribunalibus hominum, sed illos ita
simul

simul in uno momento tempo-
ris revelabit, ut omnes appareāt
in omni parte^o nostri intima, si-
cut in vitro transparente posito
ad solem, omnes maculæ appa-
rent. Et ideo illa verba Aposto-
li 2. Cor. 5. *Omnes nos manifesta-
ri oportet ante Tribunal Christi,*
textus Græcus legit: *Pellucidos
fieri*, quia scilicet tunc apparebit
anima nostra ante tribunal Chri-
sti, tanquam crystallus ante so-
lem. **O** quæ confusio tunc no-
stra erit, cum anima alia appare-
bit intus, quam modo videatur
exteriùs ab hominibus! Tunc e-
nim verificabitur illud Thr. 1.
*Omnes qui glorificabant eam, spre-
verunt eam, quia viderunt igno-
miniam ejus.*

Deinde tunc judicabuntur nō
tantum iniquitates nostræ, sed e-
tiam

de mor-
tiam iust
Ego cum
as judica
nostra, q
justitiæ,
intentione
niem, & q
tias, an n
ut dicitur
rint iusta
quia non
requiritur
Nunc et
tæ sunt
tia cont
virtutis,
prout de
Indutus
oportus es
pè item
tia laxa v
id iustitia

riam iustitiæ, juxta illud Psal. 74:
Ego cum accepero tempus, iustiti-
as judicabo: nempe tunc opera
nostra, quæ nunc videntur de se
iustitiæ, examinabuntur quoad
intentionem, quoad applicatio-
nem, & quoad alias circumstan-
tias, an non fuerint vitiata. Nam
ut dicitur Sap. 6: *Qui custodie-*
rint iusta iustè, justificabuntur,
quia non satis est facere iusta, sed
requiritur ut iusta fiant iustè.
Nunc etiam multæ nostræ iusti-
tiæ sunt palliatæ, quia scilicet vi-
tia contegimus aliquo prætextu
virtutis, v. g. iracundiam zelo,
prout de quodam dicitur Isa. 59:
Indutus est vestimentis ultionis, &
opertus est quasi pallio zeli. Sæ-
pè item operamur ex conscien-
tia laxa vel affectata, iudicando
id iustum esse & licitum, quod
est

est injustum, v. g. me hic & nunc non teneri ad restitutionem, non teneri ad reconciliationem cum inimico, ad removendam talem occasionem peccandi, potestq; de talibus dici, quod *ipsi sibi sunt lex* Rom. 2. Sed in die iudicii tales iustitiæ judicabuntur, & apparebunt injustitiæ.

Præterea materia iudicii Divini erunt media nobis ad salutem concessa, uti sunt Christus, ejusq; merita, Sacramenta, conciones, exempla bonorum, illuminationes, inspirationes Divinæ: item occasiones meritorum: item doctes & talenta à Deo collata; insuper ipsum tempus ejusq; momenta: unde dicitur Thr. 1. *Vocavit adversum me tempus.* De his enim omnibus stricta ratio reddenda erit, quomodo his uti simus.

Atq;

de mor

Atq; ira
servus, p
talentoru
ni sui to
fructu ex

Quod
dicis, ho
manus De
enim huc
mus, qui
pus perder
nemo resi
entissimus
test, qui
sunt oculi
lus eum
stissimus,
tunc corri
lege iustit
quem non
serpens di
aliæ limi

Atq; ita non unus tunc apparebit servus, plusquam decem millium talentorum debitor, quod Domini sui tot talenta prodigè & sine fructu expendit.

Quod spectat ad Personam Iudicis, *horrendum est incidere in manus Dei Iudicis* Heb. 10. Est enim hic Iudex omnipotentissimus, qui *potest & animam & corpus perdere in gehennam*, & cui nemo resistere potest. Est sapientissimus, quem nihil latere potest, *quia omnia nuda & aperta sunt oculis eius*. Heb. 4. nec ullus eum potest fallere. Est iustissimus, qui nullis muneribus tunc corrumpi, nullis precibus à lege justitiæ flecti poterit: apud quem non valebit illa excusatio: *serpens diabolus decepit me*: nec aliæ limiles excusationes; nullis etiam

etiam respectibus ducetur, non nobilitate, non ingenio, non sapientiâ, non eloquentiâ. Est Judex in suis decretis immutabilis, ac proinde feret sententiam irrevocabilem. Est Judex supremus, à quo ad forum altius non datur appellatio.

Quàm porro exactè omnia examinabit, ipse testatur Soph. i. *Erit in tempore illo, scrutabor Ierusalem in lucernis*, id est cum tanto studio & sollicitudine quæret in anima nostra bonum opus, cum quali, mulier illa *accendit lucernam*, drachmam quærendo. Itaque ad has lucernas apparebunt tunc omnia nostra opera quæ sūt in tenebris, id est siue interna, quæ sunt in profundo cordis, siue externa, quæ sunt in tenebris occultationis, vel oblivionis; imò appa-

apparebu
mæ nost
lucerna a
reâr ea q
quæ sunt
dum est c
suis medi
Judex hi
scrutabit
scrutabit
Nam scr
entiz sua
spectu non
tura. Heb
men ratio
bat hoc
dicitur P
per nos lu
Scrutabit
legis suæ
& per Pr
datum lu

apparebunt tunc etiam minutissimæ nostræ imperfectiones; quia lucerna ad id adhibetur, ut appareāt ea quæ sunt in tenebris, aut quæ sunt minuta. Ubi advertendum est cum P. Paulo Segneri in suis meditationibus, quod tunc Iudex hic non in una lucerna scrutabitur animam nostram, sed scrutabitur in multis lucernis. Nam scrutabitur ad lumen sapientiæ suæ infinitæ, *in cuius conspectu non est invisibilis ulla creatura*. Hebr. 4. Scrutabitur ad lumen rationis nostræ, quod dictabat hoc esse illicitum: de quo dicitur Psal. 4: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*. Scrutabitur ad lucernam fidei, & legis suæ promulgatæ per libros, & per Prædicatores: nam *Mandatum lucerna est, & lex lux* Proverb.

verb. 6. Scrutabitur ad lucernam exemplorum Christi & Sanctorū, videndo an opera nostra fuerint illis conformia; nam ideo Christus tam seipsum, quā Sanctos vocavit *Lucem mundi*, propter exempla, quæ nos illuminant. Deniq; scrutabitur ad ipsum lumen solis, quod multa nostra mala opera videt de die, & ad lumen stellarum, quæ vident mala nostra opera de nocte: Unde dicitur Job. 20: *Revelabunt cæli iniquitatem ejus*. Tam exactum erit hoc scrutinium, seu iudicium.

Deniq; illa hujus Judicis sententia: *Discedite à me maledicti in ignem æternum*, quā tremenda est! Quæ videlicet removebit reprobos à statu beatitudinis, seu à statu omnium bonorū aggregatione perfecto, & à Decummo

de morte

summo bono
um malo
mulatissim
mi & infir
revocabili
Quod eni
gitari pot

Cæterū

Dei ex his
rendum, m
di, quibus
lud facile
in illo secu

imus m
examen co
per confe
iudicare,
ro: Nam c
n. Si nos
non utiq; j
2dus. E
frequentat

ernam summo bono, ad statum omnium malorum aggregatione cumulatissimum, cum jactura summi & infiniti boni, & quidem irrevocabiliter, & in æternum. Quod enim hoc malo pejus cogitari potest?

Cæterum quamvis judicium Dei ex his capitibus sit adeò horrendum, non desunt tamen modi, quibus justì homines sibi illud facile reddunt, & quandam in illo securitatem sibi conciliant, primus modus est, seipsum per examen conscientie exactum, & per confessionem sacramentalem judicare, condemnare, & plectere: Nam dicit Apostolus I. Cor. 1. *Si nosmetipsos judicavimus, non utiq; judicemur.*

2dus. Exemplo S. Hieronymi frequenter recordari Divini judi-

cui; nam ejus timore vitabimus peccata, subtrahemusq; materiã ejusdem horrendi judicii. Ita de seipso dicit David Psal 17: *Custodivi vias Domini, nec impiè gessi à Deo meo, quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo.*

3tius. Neminem judicare. Est enim promissio Christi Mat: 7. & Luc. 5: *Nolite judicare, ut non judicemini: in quo enim judicio judicaveritis, judicabimini.*

4tus. Condonare offensas inimicis, ut Deus nostras condonet in suo judicio. De quo talis est Christi promissio Mat. 6: *Si dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet & vobis Pater vester cælestis delicta vestra: si autem non dimiseritis hominibus, nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra.*

5. Nunc

de morte

5. Nun

dere faver

exemplo

ens fratre

insensum

muneribus

forstan pr

6tus. M

judicii eri

runt in m

sunt Chri

Nam jili

promissio

lores Chri

lis enim

dico vobis

stis me, (

omnia, qu

regenerati

hominis in

debitis &

tes.

de morte secura in iudicio. 217

abimus
materiā
i. Ita
17: Cu
piē ges
nia ju
re. -Est
Mat: 7
, ut non
dicio ju
nfas ini
ndone
ralis est
Si dimi
eorum
effer ca
tem non
ec Pate
cata v
5. Nunc

3. Nunc conciliare tibi & red-
dere faventem Christum Judicē,
exemplo Jacob Gen. 32, qui sci-
ens fratrem suum Esau sibi esse
inensum, dixit: *Placabo illum*
muneribus, & postea videbo illum:
forſitan propitiabitur mihi.

6tus. Maxima securitas in die
iudicii erit Religioſis, qui relique-
runt in mundo omnia, & ſecuti
ſunt Christum per imitationem.
Nam illi juxta jaratam Christi
promiſſionem, erunt tunc Aſſeſ-
ſores Christi, & alios judicabunt.
Iis enim dicitur Mat. 19: *Amen*
dico vobis, quod vos qui ſecuti e-
ſtis me, (relinquendo videlicet o-
mnia, quod præmiſſum fuit,) *in*
regeneratione, cum venerit Filius
hominis in ſede majeſtatis ſuæ, ſe-
debitis & vos ſuper ſedes, judican-
tes.

K 2

CA-

CAPUT XVI.

Mors Sanctorum, virtutum Actibus ornata.

Ponentur hîc variarum virtutum Actus ex Sacra scriptura, qui morientibus usui esse possunt. Producentur item fusiùs affectus ex S. Augustino: tum quia eius opera apud multos non habentur: tum quia in ejus libris, hi affectus non habentur hoc ordine dispositi.

§ I. *Actus Fidei.*

1. Prima summaq; tam in cognoscendo, quàm in dicendo Veritas Deus meus, credo in te; & omnia quæcunq; in Ecclesia Catholica revelasti, ac per tot prophetias impletas, per tot miracula, per tot martyria, per consensum

§ I
tum popul
luti figill
firmilime
tuam ver
hac, in ha
operari, &
tiam mor
sum.

2. Cre
Filius: nil
verus. S.
pressè fir
omnia, & p
esseq; un
in Person
um, & S.
Deum es
norum o
Credo et
esse veru
humani g
mortem

um populorum ac gentium, ve-
luti sigillis tuis confirmasti, ego
firmissimè amplector, propter
tuam veritatem revelantē. Cum
hac, in hac, ex hac fide vivere,
operari, & mori volo: immo e-
tiam mori pro hac fide paratus
sum.

2. Credo quidquid dixit Dei
Filius: nihil hoc verbo veritatis
verus. S. Thom. Nominatim ex-
pressè firmâ fide credo super om-
nia, & profiteor Deum existere,
esseq; unum in Essentia, & trinū
in Personis, nempe Patrem, Fili-
um, & Spiritum S, atq; eundem
Deum esse Remuneratorem bo-
norum operum & malorum.
Credo etiam JESUM Christum
esse verum Deum & hominem,
humani generis per passionem &
mortem suam Redemptorem

Judicem vivorum & mortuorum.
 Credo Spiritum S. esse eundem
 verum Deum, à Patre Filioque
 procedentem. Credo unam San-
 ctam, Catholicam, & Apostolicam
 Romanam Ecclesiam, ejusq; om-
 nes definitiones firmissimè as-
 sero.

3. Circa omnes articulos hu-
 jus fidei captivo in obsequium tu-
 um Christe intellectum meum,
 quia veracitas tua revelans digni-
 or est assensu, omnibus scientiis
 naturalibus.

4. Renovo omnes actus fidei,
 à SS. Martyribus, & Ecclesiæ Do-
 ctoribus unquam elicitos, eosq;
 approbo, & tibi Domine offero
 in supplementum meæ fidei im-
 perfectæ. Omnes infidelium se-
 ctas, & hæreses quascunq; ab Ec-
 clesiâ damnatas, ego pariter rei-
 cio

cio, dam-
 veracitati
 s. Pro
 extremu
 dem conf
 & quidqu
 mentem v
 & fore c
 tem. Ita
 demptoris

Actus

Credo L
 litatem m
 Domine
 credit, eti
 vet, & om
 me, non m
 an. II, im
 Credo ex
 Dei vivi;
 penisti.

cio, damno, & execror, quia
veracitati Divinæ oppositas.

5. Protestor coram te, usq; ad
extremum spiritum, me hanc fi-
dem constantissimè retenturum,
& quidquid mihi contra illam in
mentem venerit, id penitus esse
& fore contra meam volunta-
tem. Ita me adjuvet gratia Re-
demptoris mei.

Actus fidei ex Scriptura.

*Credo Domine, adjuva incredu-
litatem meam. Mar. 9.*

Domine qui dixisti: *Qui in me
credit, etiamsi mortuus fuerit, vi-
vet, & omnis qui vivit & credit in
me, non morietur in æternum.* Jo-
an. 11, imple promissum tuum.

*Credo enim quia tu es Filius
Dei vivi, qui in hunc mundum
venisti. Joan. 11.*

JESU mi amo te, & credo, quia
à Deo existi. Joan. 16.

Credo Filius Dei esse IESVM
Christum. Act. 8.

Non erubesco Evangelium: vir-
tus enim est in salutem omni cre-
denti. Rom. 1.

Domine, adauge mihi fidem.
Luc. 17.

Domine, sicut dixisti Magdale-
næ & aliis, dic animæ meæ: Fi-
des tua te salvum fecit. Matt. 8.
Luc. 7.

Tu es Christus Filius Dei vivi.
Mat. 16.

JESU bone roga pro me Patrē,
ut non deficiat fides mea, sicut pro
Petro rogasti. Luc. 22.

In fide vivo & maior Filius
Dei, qui dilexit me, & tradidit se-
metipsum pro me. Gal. 2.

Non est in aliquo alio salus, ni-
si in

si in non
aliud non
minibus,
vos fieri.

Habem
sermonem
lucerna luc
donec dies
2. Petr. 1.

Credo &
mini in tē
Testimon
bilis facta

Tu es i
meus, qui
Psal. 42.

Emitte
tuam, ipsa
tant ad te
ad coelum,
Psal. 42.

Lex D

¶ 1. Actus fidei 223

¶ in nomine JESU Christi, nec
aliud nomen sub cælo datum ho-
minibus, in quo oporteat nos sal-
vos fieri. Act. 7.

Habemus firmiorem propheti-
cū sermonem, cui attendimus quasi
lucernæ lucenti in caliginoso loco,
donec dies illucescat æternitatis.

2. Petr. 1.

Credo & spero videre bona Do-
mini in terra viventium. Psal. 26.

Testimonia tua Domine credi-
bilia facta sunt nimis. Psal. 92.

Tu es ipse Rex meus & Deus
meus, qui mandas salutes Iacob.

Psal. 42.

Emitte lucem fidei & veritatē
tuam, ipsa me deducant, & addu-
cant ad templum sanctum tuum,
& coelum, & in tabernacula tua.
Psal. 42.

Lex Domini immaculata con-
vertens

vertens animas, testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis, præceptum Domini lucidum illuminans oculos. Psal, 18.

Tu illuminas lucernam meam, intellectum meum, Deus meus illuminata tenebras meas ignorantia mea. Psal. 17.

Adhæsi per fidem testimoniis tuis Domine, noli me confundere. Psal. 118.

In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis. Ib.

Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, revelatio tua, super mel ori meo. Ib.

Lucerna pedibus meis verbum tuum, Plumen semitis meis in via æternitatis. Ibid.

Hereditate acquisivi testimonia tua, quia exultatio cordis mei sunt. Ibid. Domi-

Domini
dem. Jere
am.

Iste D
um, Deus
eum. Exc
Da mih
lectum. P

E

Vide t
ubi habet

In ten
hac servi
Soliloq. c
cui omni
dis est vi
super faci
tu es lum
aquas co
tas. O
ta sunt c

Domine oculi tui respiciunt fidem. Jerem. 5. Respice fidem meam.

Iste Deus meus, glorificabo eum, Deus Patris mei, & exaltabo eum. Exodi 15.

Da mihi Domine fidei donum electum. Prov. 3.

Ex S. Augustino.

Vide totum caput 32. Soliloq. ubi habetur confessio fidei.

In tentationibus contra fidem hæc servire possunt, quæ habentur Soliloq. c. 3. O lux invisibilis, cui omnis abyssus humani cordis est visibilis: ecce tenebræ super faciē abyssi mentis meæ: tu es lumen. Ecce caligo super aquas cordis mei: tu es veritas. O verbum per quod facta sunt omnia, sine quo factum est

„ est nihil - - Verbum quod di-
 „ xisti ab initio, fiat lux, & facta
 „ est lux, &c etiam mihi, fiat
 „ lux; & facta sit lux, & videam
 „ lumen, quia sine tua luce non
 „ est veritas, adest error, adest
 „ vanitas: non est discretio, ad-
 „ est confusio; adest ignorantia,
 „ non est scientia: adest cæcitas,
 „ non est visio: adest mors, non
 „ est vita.

Et cap. 4. Sol. O Domine ver-
 „ bum, ô Deus verbum, qui es
 „ lux, per quem facta est lux; qui
 „ es via, veritas, & vita, in qua
 „ non sunt tenebræ, error, vani-
 „ tas, neq; mors. Lux, sine qua
 „ tenebræ: via sine qua error; ve-
 „ ritas, sine qua vanitas: vita, si-
 „ ne qua mors: dic verbum Do-
 „ mine, fiat lux, ut videam lucē,
 „ & vitem tenebras infidelita-

tis

tu, vic
 vium, V
 tem va
 & vite
 re Do
 tio me
 minare
 in tene
 sedet,
 viam p
 ar in lo
 rabilis u
 voce ex
 onis. V
 via, pe
 yiam, p
 yio, &
 tu es vo

I. Su
 in pron

tu, videam viam, & vitem in-
vium, videam veritatem, & vi-
tem vanitatem, videam vitam,
& vitem mortem. Illumina-
re Domine lux mea, illumina-
tio mea, & salus mea -- Illu-
minare lux huic cæco tuo, qui
in tenebris & in umbra mortis
sedet, & dirige pedes ejus in
viam pacis, per quam ingredi-
ar in locum tabernaculi admi-
rabilis usq; ad domum Dei, in
voce exultationis & confessi-
onis. Vera enim confessio est
via, per quam ingrediar ad te
viam, per quam egrediar ab in-
vio, & revertar ad te viam, quia
tu es vera via vitæ.

§ 2. Actus Spei.

I. Summa Bonitas, & Fidelitas
in promissis infallibilis, Deus me-
us in

us, in te, & per te spero omnia bona, quæcunq; promissisti, tam temporalia quàm æterna. Cum hac spe, in hac spe, ex hac spe vivere, operari, & mori volo.

2. Mi Deus, major est bonitas tua, quàm mea malitia: Tua misericordia superexaltat iudicium: in te igitur totam spem meam repono.

3. Tu Domine es omnipotens, qui potes mihi dare omnia bona: es omniscius, qui vides meam indigentiam: es misericors & summe bonus, qui vis mihi bonum: spero igitur propter has tuas perfectiones, remissionem peccatorum, finalem gratiam, & vitam æternam.

4. JESU benignissimè, qui *factus es nobis iustitia, & sanctificatio, & redemptio.* 1. Cor. I. desidero omni-

omnino
sed per
infinita
gratiam

Dom
meum,
fortis m
vator m
Salvator
rabis me

Etiam
sperabo

Qui
est. Pro
hac spe

Nullu
confusu
non me

Qui
bunt fo

omnino viribus & meritis meis,
sed per bonitatem & merita tua
infinita spero veram peccatorum,
gratiam, & gloriam.

Ex Scriptura.

Dominus petra mea, & robur
meum, & Salvator meus, Deus
fortis meus, sperabo in eum: ele-
vator meus, & refugium meum,
Salvator meus de iniquitate libe-
rabis me. *2. Reg. 22.*

Etiam si occiderit me, in ipso
sperabo. *Iob. 13.*

Qui sperat in Domino, beatus
est. *Prov. 16.* Fac Domine, ut
hæc spes me beatum faciat.

Nullus speravit in Domino, &
confusus est. *Eccl. 2.* Domine
non me confundat spes mea.

Qui sperant in Domino muta-
bunt fortitudinem, assumēt pen-
nas

nas sicut aquilæ, current & non laborabunt, ambulabunt, & non deficiēt. *Isa. 40.* Da Domine mihi pennas spei, ut ad te perveniam.

Bonus est Dominus sperantibus in eum, animæ quærenti illū. *Thren. 3.* Experiar id Deus meus.

Scio quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & in carne mea videbo Deum meum: - - reposita est hæc spes mea in sinu meo. *Iob. 19.*

Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis. *Sap. 3.*

Domine non sis mihi formidini, spes mea tu in die afflictionis. *Ier. 17.*

Spero videre bona Domini in terra viventium. *Psal. 26.*

Tu Domine fasceptor meus es,
gloria

gloria mea
um. *Psal.*

Non t
cum danti
salvum m

Sperant
men tuum
linquis q
Et factus
pauperi;
tatibus, in

Domin
tu es qu
meam m

Adim
tu tuo,
tua usq;

Provid
spectu m
dextris e

Propter
um, insu

gloria mea, & exaltans caput meum. *Psal. 3.*

Non timebo milia inferni circumdantis me: exurge Domine, saluum me fac Deus meus. *Ibid.*

Sperent in te qui noverunt nomen tuum, quoniam non derelinquis quærentes te Domine. Et factus est Dominus refugium pauperi, adiutor in opportunitatibus, in tribulatione. *Psal. 9.*

Dominus pars hereditatis meæ: tu es qui restitues hereditatem meam mihi. *Psal. 15.*

Adimplebis me lætitiâ cum vul-
tu tuo, delectationes in dextera
tua usq; in finem. *Ibid.*

Providebo Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commovear. Propter hoc lætatum est cor meum, insuper & caro mea requiescet

scet in spe. Quoniam non defelinques animam meam in inferno, nec dabis servum tuum videre corruptionem. *Ibid.*

Deus meus adiutor meus, & sperabo in eum; Protector meus, & cornu salutis meæ, & susceptor meus. *Psal. 17.*

Circumdederunt me dolores mortis, & torrentes iniquitatis conturbaverunt me, dolores inferni circumdederunt me, præoccupaverunt me laquei mortis: in tribulatione mea invocabo Dominum, & exaudiet de templo sancto suo vocem meam. *Ibid.*

In te Domine eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum. *Ibid.*

Deus Deus meus - - in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te, me suscepit dextera tua. *Psal. 62.*

Do nin
salus mea,
nus prote
trepidabo

Quare
quare co
Deo, quo
illi, saluta
meus. *Psa*

Adjuto
Deus me
Deus me
Psal 58,

Deduc
factus es
dinis à fa

In Dec
anima me
deducet i
59. & *Psa*

Ipsè
susceptor

Domini^{us} illuminatio mea & salus mea, quem timebo? Domini^{us} protector vitæ^e meæ, à quo trepidabo? *Psal. 26.*

Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus. *Psal. 41.*

Adjutor meus tibi psallam, quia Deus meus susceptor meus es, Deus meus misericordia mea. *Psal. 58.*

Deduc me Domine *ad te*, quia factus es spes mea, turris fortitudinis à facie inimici. *Psal. 60.*

In Deo faciemus virtutem, *ô anima mea*, & ipse ad nihilum deducet inimicos nostros. *Psal. 59. & Psal. 107.*

Ipsè Deus & salutaris meus, susceptor meus: non movebor
ampli-

amplius. Ipse Deus & Salvator meus non emigrabo ab eo. In Deo salutare meum, & gloria mea, Deus auxilii mei, & spes mea in Deo est. *Psal. 61.*

Deus noster Deus salvos facienti, & Domini exitus mortis. *Psal. 67.*

Domine spes mea à juventute mea, in te confirmatus sum ex utero, de ventre matris meæ tu es protector meus. *Psal. 70.*

Nunquid in æternum projiciet Deus? aut non apponet, ut complacitior sit adhuc? aut in finem misericordiam suam abscindet? aut obliviscetur misereri Deus? aut continebit in ira sua misericordias suas? *Psal. 76.*

Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te. *Psal. 83.*

Miserator & misericors Do-

minus

6
minus, lo
misericors
trascetur, n
nabitur:
nostra fec
iniquitate.
Psal. 102.

Quomo
orum, mis
tibus se, c
figmentum
tur quonia
sicut fænu
cordia Do
in æterno
Ibidem.

Adjuto
tu, & in v
ravi. *Psal.*

Vivet
te, & lau
adjuvabun

minus, longanimus & multum
misericors, non in perpetuum i-
rascetur, nec in æternum commi-
nabitur: non secundum peccata
nostra fecit nobis, neq; secundum
iniquitates nostras retribuit nobis.

Psal. 102.

Quomodo miseretur Pater fili-
orum, miseretur Dominus timen-
tibus se, quoniam ipse cognovit
figmentum nostrum. Recordat-
ur quoniam pulvis sumus, homo
sicut fœnum dies ejus -- Miseri-
cordia Domini ab æterno usque
in æternum super timentes se.
Ibidem.

Adjutor & susceptor meus es
tu, & in verbum tuum superspe-
cavi. *Psal. 118.*

Vivet anima mea in aternita-
te, & laudabit te, & judicia tua
adjuvabunt me. *Ibid.*

Leva;

Levavi oculos meos in montes, in sanctos Dei, unde veniet auxilium meum mihi. Auxiliū meum à Domino qui fecit cœlum & terram. *Psal. 120.*

Qui confidit in Domino, sicut mons Sion, non commovebitur in æternum. *Psal. 124.*

Dominus firmamentum meū, & refugium meum, & liberator meus. *Psal. 17.*

Dominus mihi adiutor, & ego despiciam inimicos meos. Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine. Bonum est sperare in Domino, quàm sperare in Principibus. *Psal. 117.*

Oculi mei semper ad Dominū, quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos. *Psal. 24.*

In Domino sperans non infirmabor; quoniam misericordia tua,

tu Dom
est, & co
promitten

Domini
mihi de
me collo
fectionis e

Si amb
bra mort
quoniam

Tu es q
tre. Spes

mea: in
tero, de
us meus e
Psal. 21.

Benep
per timen
sperant in
146.

In pac
& requie

mon- tua Domine ante oculos meos
veniet est, & complacui in veritate tua
Auxiliū promittente mihi illam. *Psal. 25.*

cit coe- Dominus regit me, & nihil
mihi deerit, in loco pascuæ ibi
me collocabit, super aquam re-
fectionis educabit me. *Psal. 22.*

o, sicut Si ambulavero in medio um-
bræ mortis, non timebo mala,
vebitur quoniam tu mecum es. *Ibid.*

n meū, Tu es qui extraxisti me de ven-
berator tre. Spes mea ab uberibus matris
& ego meæ: in te projectus sum ex u-
s. Bo- tero, de ventre matris meæ De-
omino, us meus es tu, ne discesseris à me.
ne. Bo- *Psal. 21.*

o, quā Beneplacitum est Domino su-
per timentes eum, & in eis qui
sal. 117. sperant in misericordia eius. *Pf.*
o. ninū, 146.
laqueo

on infir- In pace in idipsum dormiam
ericordia & requiescam, quoniam tu Do-
tua mine

mine singulariter in spe constituisti me. *Psal. 4.*

In te Domine speravi, non confundar in æternum. *Psal. 30.*

Qui habitat in adjutorio altissimi, in protectione Dei coeli commorabitur. Dicet Domino, susceptot meus es tu, & refugium meum, Deus meus sperabo in eum. Ipse liberabit me de laqueo venantium, & à verbo aspero in die judicii, scapulis suis in cruce extensis obumbrabit mihi, & sub pennis ejus sperabo. Scuto circumdabit me veritas ejus, non timebo à timore nocturno -- Quoniam tu Domine spes mea altissimum posuisti refugium tuum. *Psal. 90.*

Tibi derelictus est pauper: orphanus tu eris adjutor. *Psal. 10.*

Ecce Deus Salvator meus, fiducia.

ducialiter
quia fort
minus, &
tem. *Isa.*

Domine
tector me
meum, &

Ego au
bo, exulta
cordia tua

Jacta su
tuam o an
triet, non
quationem

Miserer
mei, quo
ma mea, c
rum spera

Si Deus
nos? Qu
uo non p
omnibus

constitu-
ducialiter agam & non timebo :
quia fortitudo mea & laus Do-
minus, & factus est mihi in salu-
tem. *Isaia 12.*

Dominus adiutor meus & pro-
rector meus, in eo speravit cor
meum, & adjutus sum. *Psal. 27.*

Ego autem in Domino spera-
bo, exultabo & lætabor in miseri-
cordia tua. *Psal. 30.*

Jacta super Dominum curam
tuam *ô anima mea*, & ipse te enu-
triet, non dabit in æternum flu-
tuationem iusto. *Psal. 54.*

Miserere mei Deus, miserere
mei, quoniam in te confidit ani-
ma mea, & in umbra alarum tua-
rum sperabo. *Psal. 56.*

Si Deus pro nobis, quis contra
nos? Qui etiam proprio Filio
suo non pepercit, sed pro nobis
omnibus tradidit eum, quomodo

L

non

non et in cum nullo omnia donavit? *Rom. 8.*

Si mortui sumus cum Christo, credimus quia simul vivemus etiam cum Christo. *Rom. 5.*

Omnia possum in eo, qui me confortat. *Phil. 4.*

Scio cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum meritorum servare in illum diem iustus Iudex. 2. *Tim. 1.*

Domine spem mihi facit verbum tuum, quo dixisti: Ego sum resurrectio & vita; qui credit in me etiam si mortuus fuerit, vivet, & omnis qui vivit, & credit in me non morietur in æternū. *Ioan. 1.*

Cum corpus istud meum cadi in sepulchrum: seminatur in corruptione, surget in incorruptione: seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate,

mitate, su

Ecce

rogo, qui

Eateor her

quæ postu

na, sed m

plicia. An

plicani, m

qui faucib

neē eruti

Pastoris.

monium D

operibus

mirabilio

in operib

te ipso di

eius supe

... Null

minem a

horresci

a dona: mitate, surget in virtute. 1. Cor. 15

Ex S. Augustino.

Christo,
nus eti-
qui me
us sum
a meum
m diem
ut verbi
sum re
ut in me
vivet, &
ut in me
Ioan. 1
m cada
t in cor
ruptione
litate, su
t in infir
mitate.

Ecce Plasmator mi multa
rogo, qui nec pauca promerui.
Fateor heu fateor, non solum
quæ postulo non debentur do-
na, sed multa & exquisita sup-
plicia. Animant tamen me pu-
blicani, meretrices & latrones,
qui faucibus hostis momenta-
neè eruti, sinibus excipiuntur
Pastoris. Tu enim factor o-
mnium Deus, licet in cunctis
operibus tuis sis mirabilis,
mirabilior tamen crederis esse
in operibus pietatis. Unde de
te ipso dicitur: Miserationes
ejus super omnia opera ejus.
- - - Nullum enim spernis, ne-
minem abijcis, neminem per-
horrescis, nisi forte qui amens

L a

te ex:

„ te exhorruerit. Ergo iratus
 „ non modo non percutis, sed ir-
 „ ritantibus ^{te}, dona si quieverint
 „ tribus. -- Revocas errantem,
 „ invitas repugnantem, expectas
 „ torpentem, amplexaris rede-
 „ untem. Doces ignorantem,
 „ mœrentem mulces, à ruina su-
 „ scitas, post lapsum reparas, pe-
 „ tenti largiris, quærenti inveni-
 „ ris, pulsanti aperis. *Med. cap. 2*
 „ *Amplectere me redeuntem Pater*
 „ *misereticordiarum, & Deus toti-*
 „ *us consolationis, quærenti inve-*
 „ *nire, pulsanti aperi.*

Multum est quod mea merc-
 „ tur impietas, sed longè majus,
 „ quod Redemptoris mei repo-
 „ scit pietas. Magna est mea
 „ injustitia, verum major Redē-
 „ ptoris justitia. Quantò nam-
 „ „ que superior est Deus homine,

tantò

S
 rantò me
 ejus boni
 quantitat
 nim delict
 redemerit
 mo, *Ibid*

Est in
 Christo d
 mo, atq;
 cuiusq; n
 & sangui
 in celo p
 me regn
 mea glori
 osum esse
 gvis me
 dominar
 mea me
 munio n
 nim tam
 ut obliu
 ipse gest

tantò mea malitia est inferior
ejus bonitate, & qualitate, &
quantitate. cap. 8. Quid e-
nim deliquit homo, quod non
redemerit Filius Dei factus ho-
mo, *Ibidem.*

Est in te Domino J E S U
Christo dulcissimo, benignissi-
mo, atq; clementissimo unius-
cujusq; nostrum portio, caro,
& sanguis. Ubi ergo *nempe*
in cælo portio mea regnat, ibi
me regnare credo. Ubi caro
mea glorificatur, ibi me glori-
osum esse cognosco. Ubi san-
guis meus dominatur, ibi me
dominari sentio. Et si delicta
mea me excludunt, naturæ cõ-
munio non repellit. Non e-
nim tam immitis est Dominus,
ut obliviscatur hominis, quem
ipse gestat, & quem mei causa

„ suscepit. Mitis verò & valdè
 „ benignus est Dominus Deus
 „ noster, & diligit carnem suam;
 „ membra sua, & viscera sua. - -
 „ Sumus autem caro ejus, &
 „ membra ejus. Ipse denique
 „ est caput nostrum, ex quo to-
 „ tum corpus; os de ossibus me-
 „ is, & caro de carne mea; & ne-
 „ mo unquam carnem suam o-
 „ dio habuit, sed diligit, & fovet
 „ eam. *Med. t. 15. & Man. t. 12.*

Defecisti in te? spera in Do-
 „ mino *anima mea*. Turbaris
 „ in te? spera in Deo, qui te e-
 „ legit ante mundi constitutio-
 „ nem, qui te prædestinavit, qui
 „ te vocavit, qui te impium ju-
 „ stificavit, qui tibi glorificatio-
 „ nem promisit, qui pro te mor-
 „ tem sustinuit, qui pro te san-
 „ guinem fudit, qui te in se trās-
 „ figuravit. *Ser. 20. Novor.*

Ego cr
 bra alarum
 bonitate,
 juva crea
 creavit b
 pereat in
 perata est
 pereat in
 cit summa
 Hac te e
 meus clen
 quæ te co
 tē vincat
 nec nunc
 charitas-t
 idem es.

Confit
 pus manu
 te tuo: qu
 sperabo,
 salvabit n
 & brachi

Ego creatura tua Deus sub um-
bra alarum tuarum sperabo in
bonitate, quâ me creasti. Ad-
juva creaturam tuam, quam
creavit benignitas tua. Non
pereat in malitia mea, quam o-
perata est bonitas tua. Non
pereat in miseria mea, quam fe-
cit summa clementia tua. - - -
Hæc te cogat Domine Deus
meus clementia ad salvandum,
quæ te compulit creare. Ipsa
te vincat ad salvandum, quia
nec nunc minor est: quia ipsa
charitas tu ipse es, qui semper
idem es. *Solil. c. 11.*

Confitebor tibi Domine o-
pus manuum tuarum in timo-
re tuo: quia non in arcu meo
sperabo, & gladius meus non
salvabit me, sed dextera tua,
& brachium tuum, & illumi-

„ natio tua: alioquin desperarẽ.
 „ Quoniam spes mea tu es, qui
 „ creasti me: quoniam non de-
 „ relinquis sperantes in te. Tu
 „ quippe es Domine Deus no-
 „ ster suavis & patiens, in miseri-
 „ cordia disponens omnia. Nam
 „ si peccaverimus, tui nos sumus
 „ quoniam apud te sumus com-
 „ putati. -- Tu nosti figmentum
 „ nostrum Domine Deus no-
 „ ster. Num Deus inæstimabi-
 „ lis fortitudinis, contra folium
 „ quod à vento rapitur, ostende-
 „ re vis potentiam tuam? & sti-
 „ pulam siccã persequeris? Num
 „ damnabis Rex Iſraël æterne
 „ canem unum? Num damnabis
 „ pulicem unum? Audivimus
 „ Domine de misericordia tua,
 „ quoniam tu mortem non facis,
 „ nec lætatis in perditione mor-
 „ rient-

rientium
 perditione
 Domine
 semper l
 tione?
 me salvan
 & salvas
 Despe
 propter r
 vitia & c
 quotidie
 de, ore, c
 tuum De
 & habita
 sperare j
 am sube
 mortem
 tulit chir
 nostroru
 cruci, pe
 mortem
 tus respi

rientium. -- Si enim doles de ,,
perditione, quid te prohibet ,,
Domine, qui omnia potes, ne ,,
semper lateris de nostra salva- ,,
tione? Domine si vis, potes ,,
me salvare. Solil. c. 24. *Velis,* ,,
& saluus ero.

Desperare utiq; potuisssem ,,
propter nimia peccata mea, & ,,
vitia & culpas, quas ego, & ,,
quotidie indefinenter ago cor- ,,
de, ore, & opere, nisi Verbum ,,
tuum Deus meus, caro fieret ,,
& habitaret in nobis. Sed de- ,,
sperare jam non audeo, quoni- ,,
am subditus ille tibi usq; ad ,,
mortem, mortē autem crucis, ,,
tulit chirographum peccatorū ,,
nostrorum, & affigens illud ,,
cruci, peccatum crucifixit, & ,,
mortem. In ipso autem secu- ,,
rus respiro, qui sedet ad dexte- ,,

ram tuam, & interpellat pro
nobis. In ipso confisus ad te
pervenire desidero, in quo jam
resurreximus & reviximus, jam
in coelum conscendimus, & in
coelestibus confidemus *Ma-*
nual. c. 13. Idem fere habet
Medit. c. 14.

Deus amore venit ad homines,
venit in homines, factus est ho-
mo. Amore Deus invisibilis
servus factus est visibilis. Amo-
re vulneratus est propter deli-
cta nostra. Tuta & firma te-
quies est infirmis in vulneribus
Salvatoris. Securus illic habi-
to. Patent mihi viscera per
vulnera. Quidquid mihi ex
me deest, usurpo mihi ex visce-
ribus Domini mei, quoniam
misericordiâ affluunt, nec de-
sunt foramina per quæ efflu-
ant.

ant. Po-
patent m-
tent visce-
nostri, i-
oriens e-
SU Chri-
diâ, plen-
dine, &
manus e-
latus eius
mihi gul-
Domini
revera sy-
misericor-
vocantib-
mnibus
ximè dil-
Tota
Domini
ritum m-
um, salu-
mea. M-

ant. Per foramina corporis „
patent mihi arcana cordis. Pa- „
tent viscera misericordiæ Dei „
nostri, in quibus visitavit nos „
oriens ex alto. Vulnere JE- „
SU Christi plena sunt misERICOR- „
diâ, plena pietate, plena dulce- „
dine, & charitate. Foderunt „
manus ejus, & pedes ejus, & „
latus ejus. Per has rimas licet „
mihi gustare, quàm syavis est „
Dominus Deus meus, quoniâ „
revera syavis & mitis, & multæ „
misericordiæ est omnibus in- „
vocantibus eum in veritate, o- „
mnibus inquirentibus, & ma- „
ximè diligentibus. *Manual. 21.*

Tota spes mea est in morte „
Domini mei. Mors ejus me- „
ritum meum, & refugium me- „
um, salus, vita, & resurrectio „
mea. Meritum meum misera-

rio

„ tio Domini. Non sum meriti
 „ inops, quamdiu illic misratio-
 „ num Dominus non defuerit.
 „ Et si misericordiæ Domini mul-
 „ tæ, multus ego sum in meritis.
 „ Quantò ille potentior est ad
 „ salvandum, tantò ego securior.
 „ Man. c. 22.

Peccavi peccatum grande, &
 „ multorum sum mihi conscius
 „ delictorum: nec sic despero.
 „ quoniam ubi abundaverūt de-
 „ licta, superabundavit & gratia.
 „ Qui de venia peccatorum su-
 „ orum desperat, negat Deum
 „ esse misericordem. Magnam
 „ injuriam Deo facit, qui de e-
 „ jus misericordia diffidit. Quā-
 „ tum in se est, negat Deum ha-
 „ bere charitatem, veritatem, &
 „ potestatem, in quibus tota spes
 „ mea consistit,

Nunc

Nunc
 quantum
 cogitati
 nim es t
 illa? qu
 tinere sp
 aliter re
 credidi, c
 adoptavi
 verax est
 tens in e
 facere, c
 sum terr
 torum n
 mini in
 rit: quo
 vincere
 & lance
 verè rec
 si enim
 aperuit
 eea, &

meriti
 ratio-
 fuerit.
 ni mul-
 meritis.
 est ad
 turior.
 de, &
 nscius
 spero:
 ſūt de-
 gratia.
 m ſu-
 Deum
 gnam
 de e-
 Quā-
 m ha-
 m, &
 a ſpes
 - - -
 Nunc

Nunc igitur murmuret jam „
 quantum voluerit inſipiens „
 cogitatio mea diſens: Qui e- „
 nim es tu? & quanta gloria „
 illa? quibus meritis illam ob- „
 tinere ſperas? Et ego ſiduci- „
 aliter respondebo: Scio cui „
 credidi, quia in charitate nimia „
 adoptavit me in filium, quia „
 verax eſt in promiſſione, po- „
 tens in exhibitione, & licet ei „
 facere, quod vult. Non poſ- „
 ſum terri multitudine pecca- „
 torum meorum, ſi mors Do- „
 mini in mentem meam vene- „
 rit: quoniam peccata mea illū „
 vincere non poſſunt. Clavi „
 & lancea clamant mihi, quod „
 verè reconciliatus ſum Chriſto „
 ſi enim amavero, Longinus „
 aperuit mihi latus Chriſti lan- „
 ceâ, & ego intravi, & ibi re- „
 quie-

„ quiesco securus. Qui timer,
 „ a met: quoniam charitas foras
 „ mittit timorem. Redemptor
 „ meus extendit brachia sua in
 „ cruce, & expandit manus suas;
 „ paratus in amplexus peccato-
 „ rum. Inter brachia Salvato-
 „ ris mei & vivere volo, & mori
 „ cupio. Ibi securus decanta-
 „ bo: Exaltabo te Domine,
 „ quoniam suscepisti me, nec de-
 „ lectasti inimicos meos super
 „ me. Salvator noster caput in-
 „ clinavit in morte, ut oscula
 „ daret suis dilectis. Toties
 „ Deum osculamur, quoties in
 „ ejus amore compungimur.

„ *Mat. c. 23.*

„ Securus sum, accepturum me
 „ vitam ipsius, qui pignus habeo
 „ mortem ipsius. - - Impius e-
 „ ram & mortuus est pro me;
 „ *justifi-*

„ justifi-
 „ Qui iu-
 „ quer p-

„ 1. Sum
 „ & omne
 „ meus, te
 „ amplecto
 „ ata prop
 „ ratem, di
 „ ac dulce
 „ hoc am
 „ mori vo-

„ summe
 „ tenive,
 „ bonus es
 „ plo & ti
 „ Hinc ma
 „ bonis ex

§ 3. Actus charitatis 233

6. justificatus sum & deferret me?
" Qui iustificavit impium, relin-
" queret piū? In *Psalm.* 96.

*§ 3. Actus charitatis erga
Deum.*

1. Summum Bonum, purum
& omne Bonum meum, Deus
meus, te ego aestimo, amo, &
amplector supra omnia bona cre-
ata propter infinitam tuam boni-
tatem, dignitatem, pulchritudinē
ac dulcedinem. Cum hoc, in
hoc amore vivere, operari, &
mori volo.

2. Amo te summè obiectivè,
summè appretiativè, summè in-
tensivè, non tantum quia mihi
bonus es, sed magis quia in te i-
pso & tibi ipsi summè bonus es.
Hinc malo privari omnibus aliis
bonis externis & internis, etiam
vita

vita & esse meo, quam privari gratiâ tuâ, vel quam te mi Deus privare gustu & gloriâ tuâ.

3. O centrum cordis mei, abstraho cor meum ab omnibus creaturis, tibiq; totus adhæreo, ac me totum tibi unio & inseparabiliter adstringo in vita, in morte, & æternitate, quia dignus es omni amore.

4. Amo te quantum debeo, quantum possum, quantum vis, quantum donas, quantum dignus es. Amo te in omnibus, sine omnibus, præ omnibus, pro omnibus. Amo te Seraphice, Marianè, vellem etiam Theandricè. Amo te omnibus viribus meis, omnibus atomis totius substantiæ meæ, secundum totam vim activam meam, vellē etiam, si possem, secundum totam amabilita-

tem

tem tuam
vellem et
toto Te.

5. Ex
tulorq; t
de omnib
nis, quan
tibi faveo
ea augere
lem, si id

6. De
ab omnib
omnia, ma
meris &
quia vis
rō unicē
bus meis
& omissi
luntatem
altare tu
omnia i
ones, e
si tibi p

em tuam. Amo te toto me:
vellem etiam, si possem, amare te
toto Te.

5. Ex amore tui, gaudeo gra-
tulatorq; tibi de tua divinitate, &
de omnibus bonis tuis tam inter-
nis, quàm externis, eaq; omnia
tibi faveo, ac si mea essent, atque
ea augere millies ac millies vel-
lem, si id fieri posset.

6. Desidero ardentissimè, ut
ab omnibus, in omnibus, super o-
mnia, magis ac magis sine fine a-
meris & glorificeris in æternum,
quia vis, quia dignus es. Ipse ve-
rò unicè volo mi Deus in omni-
bus meis actionibus, passionibus,
& omissionibus implere tuam vo-
luntatem, atq; dare gustum & ex-
altare tuam dignitatem, per mea
omnia incommoda, per depressi-
ones, etiam per ipsam mortem,
si tibi placet.

7. De-

7. Desidero te videre, te amare, teq; frui in æternum, ô pulchritudo infinita, non tam quia id bonum meum est, sed magis quia id bonum tuum est, ut videlicet læteris de creatione & redemptione mei, utq; hoc modo crescat gloria tua.

8. Da Domine quod vis, ut amem te perfectè, in vita, morte, & æternitate.

Ex Scriptura

Ego autem in domino gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo. Hab. 3.

Diligam te Domine fortitudo mea: Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus. Psal. 17.

Quàm dulcis & rectus Dominus Psal. 24.

Quàm bonus Deus, his qui recto sunt corde, Psal. 72.

Quid

*Quid mihi
volumi super
spars me*

Mihi a

ponere in

Indica n

mea, ubi e

vidie. Can

Surgam

Cælestem,

anima me

quem dilig

ita est; ut

inveniam

mea. Ten

Cant. 3.

O Sapien

no te regn

nihil esse

super salu

Sap. 7.

Domine

Quid mihi est in calo, & à te quid
volui super terrā Deus cordis mei
& pars mea Deus in aeternū. Ibid.

Mihi adherere Deo bonum est,
honore in Deo spem meam. Ibid.

Indica mihi quem diligit anima
mea, ubi cubes, ubi pascas in me-
ridie. Cant. 1.

Sargam & circuibo civitatem
Caelestem, quaram quem diligit
anima mea. Ô Sancti Dei: num
quem diligit anima mea videtis?
ita est; utinam & ego vobiscum
inveniam quem diligit anima
mea. Tenebo illum, nec dimittam.
Cant. 3.

O Sapientia Dei increata prapo-
no te regnis & sedibus, & divitiis
nihil esse duxo comparatione tui:
super salutem & speciem diligo te.
Sap. 7.

Domine tu omnia nosti, tu scis
quia

quia amo te. Ioan. 21.

Quis me separabit à charitate Christi? tribulatio an angustia?

- Certus sū quia neq; mors neq; vita, neq; Angeli, neq; principatus, neq; virtutes, neq; instantia, neq; futura, neq; fortitudo, neq; altitudo, neq; profundum, neq; creatura alia poterit me separare à charitate, quæ est in Christo IESV Domino nostro. Rom. 8.

O amabilis IESV, qui dixisti Ioan: 14. *Qui diligit me diligitur à Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum: da ut te diligam super omnia.*

Ex S. Augustino.

// Spes cordis mei, virtus animæ meæ, si nondum merui,
// quantum debitor sum amare,
// utiq; saltem desidero te amare,
// quantum debeo : - da ut quan-

quantum i
rear aman
incepisti,
dignum p
re fecisti.
me meum
tissimum t
IESV d
me, aman
potentissi
pretiosissi
pulcherrin
lacte & ni
re svavio
pretiosior
divitiis, &
rior -- Sc
tor Deus,
râ & om
tu mihi ac
bilior es.
per calu

aritate
gustia?
negotii
cipatus
a, neg
altitu-
eatura
harita.
Domi.
dixisti
dilige.
diligam
eipsum.
ma.
tus ani-
merui,
amare,
amare,
da ut
quan-

quantum iubes, tantum te me- //
 ear amare: - - perfice quod //
 inceperisti, & dona, quod me in- //
 dignum præveniendo desidera- //
 re fecisti. Converte benignissi //
 me meum torporem in ferven- //
 tissimum tui amorem. *Med. c. 47.* //
 IESV dulcissime, benignissi //
 me, amantissime, charissime, //
 potentissime, desideratissime, //
 pretiosissime, amabilissime, //
 pulcherrime, tu melle dulcior, //
 lacte & nive candidior, necta- //
 re suavior, gemmis & auro //
 pretiosior, cunctisq; terrarum //
 divitiis, & honoribus mihi cha- //
 rior - - Scis occultorum cogni- //
 tor Deus, quoniam cælo, ter- //
 rā & omnibus, quæ in ea sunt, //
 tu mihi acceptior tu mihi ama- //
 bilior es. Diligo enim te su- //
 per cælum & terram, & cæte- //

// ra omnia, quæ in eis sunt.
 // Amo te Deus meus amore ma-
 // gno, magisq; te amare cupio;
 // da mihi, ut amem te semper
 // quantum volo, quantum de-
 // beo, ut tu solus sis tota inten-
 // tiõ mea, & omnis meditatio
 // mea. Te mediter per dies sine
 // cessatione, te sentiam per so-
 // pore in nocte, te alloquatur
 // spiritus meus, tecum fabuletur
 // mens mea - - Et quia tui va-
 // lida est ut mors dilectio, ab-
 // sorbeat quæso mentem meam
 // ignita & melliflua vis amoris
 // tui, ut tibi soli inhæream, so-
 // laq; tuæ suavitatis memoriã
 // patiar - -

Domine spes Sanctorum, &
 // turris fortitudinis eorum, De-
 // us vita animæ meæ, per quam
 // vivo sine qua morior, lumen
 oculo-

oculorum
 video, sine
 cordis me
 mei: dil
 meo, &
 totis med
 is, quia tu
 Solil: c. 2

Amo
 semper a
 es revera
 omni lac
 luce clari
 mine auru
 lapidem
 charior.
 ardes &
 o amor
 nunquam
 me: acc
 totus di
 te amat

§ 2. *Actus spei* 281

sunt. oculorum meorum, per quod //
 video, sine quo orbor; gaudium //
 cupio; cordis mei, & lætitia spiritus //
 semper mei: diligam te toto corde //
 am de meo, & tota anima mea, & //
 inten- totis medullis & visceribus me- //
 ditatio is, quia tu prior dilexisti me. //
 es sine *Solil: c. 7.* //

per so- Amo te Deus meus, magisq;
 quatur semper amare cupio, quia tu //
 puletur es revera omni melle dulcior, //
 tui va- omni lacte nutribilior, omni //
 io, ab- luce clarior. Idcirco supra o- //
 meam mne aurum, & argentum, & //
 amoris lapidem pretiosum es mihi //
 am, so- charior. O ignis qui semper //
 temporaria ardes & nunquam exstingueris: //
 o amor qui semper ferves, & //
 um, & nunquam tepescis, accende //
 m, De- me: accendar à te totus, ut //
 r quam totus diligam te. Minus enim //
 lumen te amat, qui tecum aliquid a- //
 oculo- mas

// mat, quod propter te non a-
 // mat *Solil. c. 19.*

// O ignis qui semper luces, &
 // nunquam obfuscaris, illumina
 // me. O utinam arderem ex te.
 // Ignis sancte quam dulciter ar-
 // des, quam secretè luces, quam
 // desideranter aduris! vix qui
 // non illuminantur ex te. *Solil. c. 34.*

// O anima mea insignita dei
 // imagine, redempta Christi san-
 // ctæ, desponsata fide, dotata
 // spiritu, ornata virtutibus, de-
 // putata cum Angelis, dilige il-
 // lum à quo tantum dilecta es.
 // Intende illi, qui intendit tibi.
 // Quære quærentem te. Ama a-
 // matorem tui, à quo amaris,
 // cuius amore præventa es, qui
 // est causa amoris tui. Ipse est
 // meritum, ipse præmium, ipse
 // fructus, ipse usus, ipse finis

Ama

Ama illum
 cu miser
 Elige illum
 omnibus
 omnia sub
 tibi fidem
 pultura tu
 et tui rece
 derelinq
 gentibus p
 & conduc
 regionem
 plateas sup
 locabit te
 faciē maje
 O dulce
 duicedinis
 meus, & n
 pleantur v
 mens me
 Charitas I
 e, lac riv

non a- Ama illum qui eduxit te de la-
 u miseriae & de luto fecis.
 ces, & Dilige illum amicum tuum, præ
 lumina omnibus amicis tuis, qui cum
 n ex te, omnia subtracta fuerint, solus
 iter ar- tibi fidem servabit. In die se-
 quam culturae tuae, cum omnes ami-
 ra qui tui recedent à te, ille non
 lil: c. 34 derelinquet, sed tuebitur à ru-
 ita dei pientibus præparatis ad escam,
 isti san- & conducet te per ignotam
 dorata regionem, atq; perducet ad
 us, de plateas supernae Sion, & ibi col-
 lige il- locabit te cum Angelis ante
 cta es. gloriæ maiestatis suae. *Man. c. 24*
 lit tibi. O dulcedo amoris, o amor
 Ama a- dulcedinis, comedat te venter
 amaris, meus, & nectare tui amoris re-
 es, qui pleantur viscera mea, & eructet
 ppe est mens mea verbum bonum.
 m, ipse Charitas Deus meus, mel dul-
 se finis te, lac nympha, cibus es grandi-

Ama M um,

um, fac me crescere in te, ut
 „ sano palato possis manducari à
 me. Tu es vita mea, quâ vi-
 „ vo, spes cui inhæreo, gloria
 quam adipisci desidero. Tu mi-
 „ hi cor tene, mentem rege, in-
 tellectum dirige, amorem eri-
 „ ge, & in superna fluenta os si-
 tientis te spiritûs trahe. *Man,*
cap. 12.

Amo te Deus meus, amo te,
 „ & magis ac magis amare volo.
 „ Da mihi Domine Deus meus,
 „ speciosè præ filiis hominum,
 „ ut desiderem te, & amem te,
 „ quantum volo, & quantum de-
 beo. Immensus es, & sine men-
 „ sura debes amari, præsertim à
 „ nobis, quos sic amasti, sic sal-
 „ vasti, pro quibus tanta & talia
 „ fecisti. O amor qui semper
 „ ardes & nunquam extingveris,
 „ dulcis

dulcis Christi-
 tas Deus
 totum igno-
 redine tuâ
 siderio tu
 xultatione
 vitate tuâ,
 pscientia tu
 sta est: ut t
 is tui ple
 charitatis t
 te Domin
 num, pul
 corde meo
 ex totis v
 attention
 cordis co
 rum fonte
 tia, & tre
 corde, & i
 meis, sem
 aullis in

te, ut
ucari à
uâ vi-
gloria
a mi-
ge, in-
m cri-
a os si-
Man,
mo te,
e volo.
s meus,
minum,
em te,
tū de-
ne mea-
ertim à
sic sal-
a & talia
semper
ingveris,
dulcis

ulcis Christe, bone JESU, cha-
tas Deus meus, accende me
otum igne tuo, amore tui, dul-
edine tuâ, dilectione tui, de-
derio tui, jucunditate & e-
ultatione tui, pietate & sva-
itate tuâ, voluptate & concu-
iscentia tui, quæ bona & san-
ta est: ut totus dulcedine amo-
is tui plenus, totus flammâ
haritatis tuæ vaporatus, diligâ
e Dominum meum dulcissi-
num, pulcherrimum, ex toto
orde meo, ex tota anima mea,
x totis viribus meis, ex omni
ntentione mea, cum multa
ordis contritione, lachryma-
um fonte, cum multa reverē-
ia, & tremore, habens te in
orde, & in ore, & præ oculis
neis, semper & ubiq; : ita ut
nullis in me adulterias amo-
ribus

ribus pateat locus. *Man. 10. &*
Medit. c. 35.

Excita, te nunc anima mea, &
 erige totum intellectum tuum,
 & cogita quantum potes, quan-
 tum & quale sit illud bonum,
 quod est Deus; si enim singu-
 la bona delectabilia sunt; co-
 gita intentè, quàm delectabile
 sit illud bonum, quod continet
 jucunditatē omnium bonorum.
 Si est bona vita creata quàm bo-
 na est vita creatrix! Si jucunda
 est salus facta, quàm jucunda
 est salus, quæ fecit omnem sa-
 lutem - - O qui hoc bono fru-
 etur, quid illi erit? quid illi nō
 erit? Certè quidquid volue-
 rit, illi erit; quidquid noluerit,
 illi non erit - - Cur ergo per-
 multa vagaris homuncio, quæ-
 rendo bona animæ tuæ, & cor-
 poris

poris tui
 num, in
 & sufficit
 bonum, c
 & satis est

§ 4. Affe

1. Deu
 eternum,
 bus, super

2. Sun
 gnissima l
 Spiritus S
 creatura,

prostratus
 neq; laude
 & amplius

3. Appr
 actus laud
 elicitos un
 mō & elio

poris tui? Ama unum bonum, in quo sunt omnia bona, „ & sufficit. Desidera simplex bonum, quod est omne bonū, „ & satis est. *Man. c. 33. & 34.*

§ 4. *Affectus laudis Dei & glorificationis.*

1. Deus meus sis benedictus in eternum, ab omnibus, in omnibus, super omnia.

2. Summa & omni cultu dignissima Majestas, Pater, Fili, & Spiritus S. te ego vilissima tua creatura, in centrum nihili mei prostratus, adoro cultu latriæ, æq; laudo, & glorifico, amplius & amplius sine fine.

3. Approbo & renovo omnes actus laudis & glorificationis tui, elicitos unquam, eliciendos, imo & elicibiles, ab omnibus cre-

aturis rationalibus, præteritis, præ-
sentibus, & futuris, imò etiam
possibilibus: eosq; tibi offero mi
Deus ad gustum & gloriam tuam.

4. Cum omnibus Seraphinis,
ac Sanctis omnibus tecum regnā-
tibus, millies ac millies, imò non
toties, quin pluries ingemino:
Sanctus, Sanctus, Sanctus Domi-
nus Deus Sabbaoth: plena est o-
mnis terra gloriā ejus.

5. Gaudeo summe Deus, quòd
tu teipsum condigne laudes &
glorifices in æternum: atq; hunc
affectum laudis & amoris, quo te
ipsum ab æterno prosequeris, tibi
offerò in supplementum mei im-
perfecti erga te affectus.

6. Adoro, benedico, & glori-
fico in æternum tuam *Affectionem*,
seu Tibi se solā sufficientiam, cui
meas præsentò omnes indigētias

Tuam

Tuam
quæ sunt
& omni
gaudeo
plusquam

Tuam
tem con
omnia a
futura, &
& aperta

Tuam
tus ubiq;

Tuam
per es, &

Tuam
mnes in

les in te

Adoro
racitatem

cui credo

Tuam
promittit

cui conf

§ 4. Actus laudis Dei 269

Tuam *Omnipotentiam*, omnia
quæ sunt creantem, conservantē,
& omnibus cooperantem, à qua
gaudeo me totaliter dependere,
plusquam radiū à sole.

Tuam *Sapientiam*, cognoscentem
comprehensivē teipsum, &
omnia alia præsentia, præterita,
futura, & possibilia, cui nuda sunt
& aperta omnia opera mea.

Tuam *Immensitatem*, quā totus
ubiq; es, & in me totus es.

Tuam *Æternitatem*, quā semper
es, & eris sine fine.

Tuam *Infinitudinem*, quā omnes
infinitas creaturas possibiles
in te contines, & excedis.

Adoro & glorifico tuam *Veracitatem*
infallibilem revelantem,
cui credo.

Tuam infallibilem *Fidelitatem*
promittentem mihi bona æterna,
cui confido.

Tuam

Tuam infinitam *Bonitatem*; quam summe amo, æstimo, & amplector.

Tuam *Pulchritudinem* beatificantem Sanctos, quam videre desidero.

Tuam *Dulcedinem* suavissimã, quam cupio gustare.

Tuam *Liberalitatem* & *Beneficentiam*, cui gratias ago pro omnibus beneficiis.

Tuam *Iustitiam* quam timeo: *Misericordiam* quam invoco.

Tuam *Voluntatem*, rectissimã regulam morum, cui me in omnibus conformare volo.

Tuam *Providentiam*, in cuius sinum me projicio.

Tuas *Relationes ad intra*, *Notiones*, *Origines*, *Processiones*, *Subsistentias*, quas veneror, & admittor.

Tua

Tua E

bus disp

bus me t

ijcio quo

ternitate

Vivat

Deus meu

lutis mea.

Deus m

tribus Deus

te. Psal. I

in æternu

Benea

tempore;

meo: Psal

O sanct

cate Domi

mus nomen

Anima

ni, & hie

S. 4. Actus laudis Dei 278

Tua Libera Decreta, de omnibus disponentia ab aeterno, quibus me totum & omnia mea subijcio quoad vitam, mortem, & aeternitatem;

Ex Scriptura.

Vivat Dominus, & benedictus Deus meus, & exaltetur Deus salutis meae. Psal. 117.

Deus meus es tu. & confitebor tibi: Deus meus es tu & exaltabo te. Psal. 117. Domine Deus meus in aeternum confitebor tibi. Ibid.

Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo. Psal. 33.

O Sancti Dei omnes: magnificate Dominum mecum, & exaltemus nomen eius in idipsum. Ibid.

Anima mea exultabit in Domino, & relectabitur super salutari suo.

quo. omnia ossa mea dicent: Domine quis similis tibi? Psal. 34.

Magnus Dominus & laudabilis nimis in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus. Psal. 47.

Benedictus Dominus Deus, qui facit mirabilia magna solus: & benedictum nomen maiestatis eius in eternum, & repleatur maiestate ejus omnis terra. Psal. 71.

Quis Deus magnus sicut Deus noster? tu es Deus qui facis mirabilia. Psal. 76.

Domine Deus virtutum quis similis tibi? potens es Domine, & veritas tua in circuitu tuo -- Tu sunt cœli, & tua est terra, orbem terrarum & plenitudinem ejus tu fundasti. -- Tuum brachium cum potentia. Psal. 88.

Tu Dominus altissimus super omnem terram, nimis exaltatus es super omnes Deos. Ps. 96. Mi-

94.
Miser
tabo tibi
Bene
li eius,
lis verb
Domino
loco dom
nima me
Domini
tus es ve
Quân
tua Dom
cisti, imp
tua. Ps
Sit gl
tetur D
Psal. 10
Exalt
super om
-- Mag
cordia t
tas tua.

¶ 4. Actus laudis Dei 273

Misericordiam & iudicium can-
tabo tibi Domine. Psal. 100.

Benedicite Domino omnes Ange-
li eius, potentes virtute, qui faci-
lis verbum eius. - - Benedicite
Domino omnia opera eius in omni
loco dominationis eius. Benedic a-
nima mea Domino. Psal. 102.

Domine Deus meus magnifica-
tus es vehementer. Psal. 103.

Quàm magnificata sunt opera
tua Domine; omnia in sapientia fe-
cisti, impleta est terra possessione
tua. Psal. 103.

Sit gloria Domini in sacula, la-
tetur Dominus in operibus suis.
Psal. 106.

Exaltare super caelos Deus, &
super omnem terram gloria tua.
- - Magna est super caelos miseri-
cordia tua, & usque ad nubes veri-
tas tua. Psal. 107.

Exalta;

Exaltabo te Deus meus Rex, &
 benedicam nomini tuo in seculum,
 & in seculum seculi. Psal. 144.

Magnus Dominus & laudabi-
 lis nimis, & magnitudinis eius non
 est finis. Ibid. Censiteantur tibi
 Domine omnia opera tua & San-
 cti tui benedicant tibi. Ibid. Fi-
 delis Deus in omnibus verbis suis,
 & sanctus in omnibus operibus suis.
 Ibidem.

Iustus es Domine & rectum ju-
 dicium tuum. Psal. 118.

Lauda anima mea Dominum,
 laudabo Deum in vita mea, psal-
 lam Deo, quamdiu fuero. Psal. 145.

Magnus Dominus, & magna
 virtus eius, & sapientia eius non
 est numerus. Psal. 146.

Domine Deus Patrum nostrorum
 benedicant te caeli & terra, mare &
 & fontes, & flumina, & omnes cre-
 atura

atura tua.

Benedictio

trum nostro

gloriosus &

cula, & ven-

tura sanctorum

exaltatum i

Dan. 3.

Regi secu-

visibili soli

Tim. 1.

Benedicti

cia, & gratia

et, & fortitu-

la seculorum

Dignus

est, accipere

& sapientiam

honorem, &

nem. Apoc.

Sedenti in

dictio & bon-

in seculum

Flavit.
§ 4. *Attus laudis Dei* 275

atura tua quæ in eis sunt. Tob. 3.

Benedictus es Domine Deus Pa-
trum nostrorum, & laudabilis, &
gloriosus, & superexaltatus in se-
cula, & benedictum nomen gloriae
santum, & laudabile, & super
exaltatum in omnibus seculis.

Dan. 3.

Regi seculorum immortalis & in-
visibili soli Deo honor & gloria. 1.

Tim. 1.

Benedictio & claritas, & sapien-
tia, & gratiarum actio, honor, vir-
tus, & fortitudo Deo nostro in saecula
seculorum. Apoc. 7.

Dignus est Agnus, qui occisus
est, accipere virtutem & divinitatē,
& sapientiam, & fortitudinem, &
honorem, & gloriam, & benedictio-
nem. Apoc. 4.

Sedenti in throno, & Agno bene-
dictio & honor & gloria, & potestas
in secula. Ibid. Sanz

*Sanctus, Sanctus, Sanctus Domi-
nus Deus omnipotens, qui erat, &
qui est, & qui venturus est. Ibid.*

Ex S. Augustino.

Deus meus, vita mea, fortitu-
do mea, & laudatio mea, di-
gnare me laudare te. Da mihi
lumen in corde, verbum in o-
re, ut cor meum meditetur glo-
riam tuam, & lingua mea can-
tet laudes tuas. *Med. c. 33.*

Quis sum ego Domine per me,
ut laudem te? Pulvis & cinis
ego sum; canis mortuus & fœ-
tens ego sum; vermis & putre-
do ego sum. Nunquid tene-
bræ laudabūt lucem, aut mors
vitam? Tu lux, ego tenebræ:
tu vita, ego mors. Nunquid
vanitas veritatem laudabit?
Tu veritas, ego homo similis

factus

factus vani
ergo te D
incompre
incircūscrip
ineffabilis b

Quid dico
Quid dico
cura? Dic
non dico, c
nam possim
lia illi hym
chori! O
in laudibus
rem! O
illa celesti
ad laudem
tui in med
bilis perora
non possum
Væ tacenti
torum ora
infantium

factus vanitati. . . . Laudet
ergo te Domine Deus meus „
incomprehensibilis potentia tua,
incomprehensibilis sapientia tua,
ineffabilis bonitas tua. Sol. c. 10.

Quid dico de te Deus meus? „
Quid dico dulcedo felix & se- „
cura? Dico quod valeo, sed „
non dico, quod debeo. Uti- „
nam possim talia dicere, qua- „
lia illi hymnidici Angelorum „
chori! O quam libenter me „
in laudibus tuis totum effunde- „
rem! O quam devotissimè „
illa coelestis melodiarum cantica „
ad laudem & gloriam nominis „
tui in medio Ecclesiae infatiga- „
bilis perorarem! Sed quia talia „
non possum, nunquid tacebo? „
Vae tacentibus de te, qui mu- „
torum ora resolvīs, & linguas „
infantium facis esse disertas. „

Vae tacentibus de te, quoniam
 ipsi loquaces muti sunt; cum
 non tuas laudes dicunt. Quis
 dignè te laudare potest ô inef-
 fabilis virtus & sapientia Patris?
 Et quoniam nulla invenio ver-
 ba, quibus te sufficienter vale-
 am explicare cunctipotens, &
 omniscium Verbum, dicam
 interim quod valeo, donec ju-
 beas me venire ad te, ubi pos-
 sim dicere, quod te decet, &
 me oportet. Et ideo suppli-
 citer rogo, ut non respicias
 tantum ad id, quod modo di-
 co, sed ad id quod dicere o-
 pro. Cupio enim desiderio
 magno, de te loqui quod o-
 portet, & decet, quia te decet
 laus, te decet hymnus, tibi que
 debetur omnis honor. Med.

cap. 35.

§ s.

§ s. Actus

§ s. Actus

Summa
 quomodo
 ingraturum
 tua?

Sis bene
 omnibus de
 gloria, præ
 promeritis,
 rendis mihi
 tuis. Sis b
 ricordiarum
 pro conser
 Angelica,
 actus hono

Sis bene
 pror mei,
 pro doctri
 um, pro in
 ministratio

Thom.
§ 5. *Actus gratiar. action:* 279

§ 5. *Actus Gratiarum actionis
pro beneficiis.*

Summa bonitas Deus meus,
quomodo super me indignum &
ingratum multiplicas beneficia
tua?

Sis benedictus in æternum pro
omnibus donis naturæ, gratiæ,
gloriæ, prædestinatis, per Christum
promeritis, à te collatis & confere-
endis mihi, & omnibus electis
tuis. Sis benedictus Pater miseri-
cordiarum pro creatione mei,
pro conservatione, pro custodia
Angelica, pro concursu ad omnes
actus honestos.

Sis benedictus Fili Dei, Redem-
ptor mei, pro tua Incarnatione,
pro doctrina, pro exemplis virtu-
um, pro institutione, usu, & ad-
ministratione Sacramentorum mi.

hi con: =

hi concessis, pro mei per passionem & mortem tuam redemptione.

Sis benedictus Spiritus S. Deus, pro sanctificatione mei per gratiam habitualement, pro habitibus virtutum infusis, pro donis tuis, pro gratiis actualibus excitantibus, adjuvantibus, operantibus, subsequentibus: pro vocatione ad fidem, ad Religionem, pro praeservatione à peccatis gravioribus, pro externa protectione tua.

Pro his omnibus ac singulis, aliisque innumeris beneficiis confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi.

Ex Scriptura.

Benedicimus Deum cæli, & coram omnibus viventibus confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam. Tob. 12. Do-

§ 5. Actus

Domine
memor es
quia reputas

Confiteor
corde meo,
meum & ca
factus est D
peri, adjut
in tribulati

Benedict
vit oratione
am suam d
Tenuisti

am ne pec
deduxisti m
sti me. Ps

Confite
mtus in tol
bo nomen t
misericordi
me, & servi
ferno infe

5. Actus gratiar. action. 281

*Domine, quid est homo, quod
memor es eius, & filius hominis,
quia reputas eum? Psal. 8.*

*Confitebor tibi Domine in toto
corde meo, quoniam fecisti iudiciū
meum & causam meam. - - Et
factus est Dominus refugium pau-
peri, adjutor in opportunitatibus,
in tribulatione. Psal. 9.*

*Benedictus Deus, qui non amo-
vit orationem meam & misericordi-
am suam à me. Psal. 65.*

*Tenuisti manum dexteram me-
am ne peccarē, & in voluntate tua
deduxisti me, & cum gloria suscepi-
sti me. Psal. 72.*

*Confitebor tibi Domine Deus
in toto corde meo, & glorifica-
bo nomen tuum in aeternum, quia
misericordia tua magna est super
me, & servisti animam meam ex in-
ferno inferiori. Psal. 85.*

M

Misericordias Domini in aeternū
cantabo. Psal. 88.

Benedic anima mea Domino, &
omnia quæ intra me sunt nomint
sancto ejus. Benedic anima mea
Domino, & noli oblivisci omnes re-
tributiones ejus: Qui propitiatur
omnibus iniquitatibus tuis; qui sa-
nat omnes infirmitates tuas: qui
redimit de interitu vitam tuam:
qui coronat te in misericordia &
miserationibus: qui replet in bo-
nis desiderium tuum. Psal. 105.

Quid retribuam Domino pro o-
mnibus quæ retribuit mihi? Ca-
licem salutaris, passionem Christi
& meam, accipiam, & nomen Do-
mini invocabo. Psal. 115.

Benedictus Deus, qui non dedit
nos in captionem dentibus inimi-
corum. Anima nostra erepta est
de laqueo venantium. Laqueus
contri-

§ 5. Actus

contritus est.
Adjutorium

mini, qui fo
Psal. 123.

Confirm
bonus, quoni
cordia ejus.

Confitebor
collaudabo t
meum: confit

niam adjutor
mihi, & libe
perditione.

cundum mu
dia tue & v
ad escam, de

animam me.

Benedictu

mini nostri

solatur nos in

fra. 2. Cor.

Benedictu

consecratus est, & nos liberati sumus.
Adjutorium nostrum in nomine Do-
mini, qui fecit cælum & terram.
Psal. 123.

Confitemini Domino, quoniam
bonus, quoniam in secula miseri-
cordia eius. Psal. 135.

Confitebor tibi Domine Rex, &
collaudabo te Deum Salvatorem
meum: confitebor nomini tuo, quo-
niam adjutor & protector factus es
mihi, & liberaſti corpus meum à
perditione. - Et liberaſti me se-
cundùm multitudinem misERICOR-
DIE tue à rugientibus preparatis
ad escam, de manibus quærentium
animam meam. Eccli. 51.

Benedictus Deus & Pater Do-
mini nostri IESU Christi qui con-
solatur nos in omni tribulatione no-
stra 2. Cor. 1.

Benedictus Deus & Pater Domi-
ni nostri

ni nostri IESV Christi, qui secundum misericordiam suam magnā, regeneravit nos in spem vivam, per resurrectionem IESV Christi ex mortuis, in hereditatem incorruptibilem, & immarcescibilem. I. Petr. I.

Magnificat anima mea Dominū,
-- quia respexit humilitatem servi sui. Luc. I.

Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit & fecit redemptionem plebis suae. Ibid.

Ex S. Augustino.

Gratias ago tibi clementissime & benignissime amator hominum Deus, qui per JESUM Christum Filium tuum Dominum nostrū, cū non essemus, potenter fecisti nos, & cū nō perditī fuīssēmus culpā nostrā
mirabi-

S. S. Actus g
mirabiliter lib
rasti nos. Gr
tua, & mult
ro ex totis pra
propter tuam
dilectionem, c
& indignos, n
amare dignatu
dem unigenitu
tuo, salvere no
res, filios per
as ago tibi pro
tione & nativi
triosa Genitric
pse carnem a
est propter no
stam salutem
verus de Deo
ex homine es
bi ago pro pa
jus, pro mort
ne ejus, pro a

§ 5. Actus gratiar. action. 285

qui secundum magnam
viam,
V Coristi
tem inenarrabilem, I.
Dominum,
atam ser.
Deus Isra
redempti-
mentissime
tor homi-
JESUM
m Domi-
n effemus,
, & cum
pâ nostrâ
mirabi-

mirabiliter liberaſti, & recuperaſti nos. Gratias ego pietati tuæ, & multas tibi laudes refero ex totis præcordiis meis, qui propter tuam inenarrabilem dilectionem, quâ nos miſeros & indignos, mirabili bonitate amare dignatus es, miſiſti eundem unigenitum tuum de ſinu tuo, ſalvare nos tunc peccatores, filios perditionis. Gratias ago tibi pro ſancta incarnatione & nativitate eius, & glorioſa Genitrice ſua, de qua ipſe carnem aſſumere dignatus eſt propter nos, & propter noſtram ſalutem, ut ſicut Deus verus de Deo, ita verus homo ex homine eſſet. Gratias tibi ago pro paſſione & cruce eius, pro morte & reſurrectione ejus, pro aſcenſione ejus ad coelum

„ coelum, & sede maiestatis eius
 ad dexteram tuam. -- Gratias
 tibi ago pro sacratissima illa
 „ effusione pretiosi sanguinis e-
 ius, quo sumus redempti, si-
 mul & pro sacrosancto & vi-
 „ vifico mysterio corporis & san-
 guinis eius, quo quotidie in
 „ Ecclesia tua pascimur, & pota-
 mur, abluimur & sanctifica-
 mur, & unius summæ divinita-
 „ tis participes efficimur. Gra-
 tias ago tibi pro mira & inenar-
 rabili charitate, quâ nos indi-
 „ gnos sic amasti, & salvasti per
 unicum, & dilectum Filium tu-
 um. Sic enim dilexisti mun-
 „ dum, ut unigenitum tuum da-
 res, ut omnis qui credit in e-
 um, non pereat, sed habeat
 „ vitam æternam. *Med. c. 14.*
 Gloria Patri qui creavit nos;
 gloria

§ 5. *Alus*
 gloria Filio,
 gloria Spiritu
 vit nos: glo
 viduæ Trinit
 inseparabilia
 rium sine fine
 Collaudabo
 qui creasti me
 qui illuminasti
 nebris essem
 me, cum mo
 qui pavisti me
 omnibus bon
 inutilem ven
 peccatis, nu
 nis tuis. --
 toto corde
 cordia tua m
 & eruisi ani
 ferno inferio
 homo, quod
 aut filius hom

estatis ejus
- - Gratias
tissima illa
ngvinis e-
tempti, si-
cto & vi-
oris & san-
uotidie in
r, & pota-
sanctifica-
a divinita-
tur. Gra-
a & inenar
a nos indi-
salvasti per
Filiu tu-
xisti mun-
tuum da-
redit in e-
sed habeat
d. c. 14.
cavit nos;
gloria

gloria Filio, qui redemit nos:
gloria Spiritui S, qui sanctifica-
vit nos: gloria summæ & indi-
viduæ Trinitati, cujus opera
inseparabilia sunt, cujus impe-
rium sine fine manet. *Med. c. 33.*

Collaudabo te Deus meus,
qui creasti me, cùm non essem;
qui illuminasti me, cùm in te-
nebris essem: qui resuscitasti
me, cùm mortuus essem: qui
qui pavisti me à juventute mea
omnibus bonis tuis: & hunc
inutilem vermem fatentem
peccatis, nutris omnibus do-
nis tuis. - - Confiteor tibi in
toto corde meo, quia miseri-
cordia tua magna est super me,
& eruisti animam meam ex in-
ferno inferiori. Et quid est
homo, quod memor es eius,
aut filius hominis, quoniam vi-

N

sitas

fitas eum? - - - Et unde hoc
 „ mihi, ô Creator coeli & terræ,
 „ qui bonorum meorum non
 „ indiges, unde hoc mihi, quod
 „ dilexisti me? O sapientia quæ
 „ aperis os mutum, da mihi vocẽ
 „ laudis, ut enarrem omnia be-
 „ neficia tua, quæ mihi à princi-
 „ pio contulisti, *Solil. c. 7.*

Medice spirituum sana animã
 „ meam, ut confitear tibi salutem
 „ animæ meæ super omnibus be-
 „ neficiis tuis, quibus pascis me
 „ à juventute mea, & usq; in se-
 „ nectam & senium. Te depre-
 „ cor per teipsum, ne derelin-
 „ quas me. Fecisti me cum nõ
 „ essem; redemisti me cum peri-
 „ issem: perieram, mortuus fue-
 „ ram, ad mortuum descendisti,
 „ mortalitatem suscepisti; ad ser-
 „ vum Rex descendisti, ut servũ
 „ redi-

§ 5. *Actus*
 redimeres, t
 ut ego vive
 suscepisti, m
 instaurasti, c
 Perieram, ab
 venundatus e
 me ut redime
 me dilexisti,
 um dares in
 Dilexisti me
 te, quia mor
 Tali pacto, r
 duxisti me de
 me de serviti
 supplicio.
 ne tuo, figi
 tuo, ut me n
 per esset apu
 recederet à c
 me non rece
 xisti me oleo
 unctus fuiti

unde hoc
li & terraz,
prum non
mihi, quod
mentia qua
mihi vocē
omnia be-
ni à princi-
c. 7.
fana animā
ar tibi salus
mnibus be-
s pacis me
uq; in se-
Te depre-
ne derein-
me cum nō
e cum peri-
ortuus tue-
descendisti,
pisti; adter-
ti, ut leivū
redi-

redimeres, teipsum tradidisti;
ut ego viverem, tu mortem
suscepisti, mortem vicisti. Me
instaurasti, cum te humiliasti.
Perieram, abieram, in peccatis
venundatus eram; venisti pro
me ut redimeres me, & tantū
me dilexisti, ut sanguinem tu-
um dares in pretium pro me.
Dilexisti me Domine plusquam
te, quia mori voluisti pro me.
Tali pacto, tam caro pretio re-
duxisti me de exilio, redemisti
me de servitio, retraxisti me à
supplicio. Vocasti me nomi-
ne tuo, signasti me sanguine
tuo, ut me nōiale tuum sem-
per esset apud me, & nunquam
recederet à corde meo, qui pro
me non recessit à cruce. Un-
xisti me oleo tuo, in quo tu
unctus fuisti, ut à te Christo

„ dicerer Christianus. En in manibus tuis descripsisti me, ut semper sit memoria mea apud te, si tamen memoria tua fuerit jugiter apud me. Sic igitur gratia tua semper & misericordia prævenerunt me. De multis namq; & magnis periculis liberaisti me liberator meus. Quando erravi, ad viam reduxisti me: quando ignoravi, docuisti me: quando peccavi, corripuisti me: quando tristis fui, consolatus es me: quando desperavi, confortasti me: quando cecidi, erexisti me: quando steti, tenuisti me: quando ivi, deduxisti me: quando veni, suscepisti me: quando dormivi, custodisti me: quando clamavi, exaudisti me. *Solil. c. 13.*

„ Confiteor tibi Domine Deus pauper.

§ 1. *Actus.*
 us pauper
 tibi tua glori
 rum est bo
 Domine co
 me, nihil ali
 versa vanitas
 abyssus quæ
 terra inanis
 tua benedict
 nat, fructum
 nisi confusio
 mortem. S
 habui, à te re
 ni habeo, tu
 beo. Si qu
 ti; sed quan
 cidi, & sempe
 nisi me erex
 fuisset, nisi
 quando cecid
 sem nisi tu m
 xisses; Post

§ 5. Actus gratiar. action. 291

us paupertatem meam, & sit
tibi tua gloria tota, quoniam „
tuum est bonum per me gestū.
Domine confiteor, ut docuisti
me, nihil aliud sum, quàm uni- „
versa vanitas, umbra mortis, &
abyssus quædam tenebrosa, &
terra inanis & vacua, quæ sine „
tua benedictione nihil germi-
nat, fructum quoq; non facit,
nisi confusionem, peccatum, & „
mortem. Si quid boni unquā
habui, à te recepi; quidquid bo-
ni habeo, tuum est, vel à te ha- „
beo. Si quādo steteri, per te ste-
ti; sed quando cecidi, per me ce-
cidi, & semper in luto jacuissē, „
nisi me erexisses, semper cæcus
fuissem, nisi me illuminasses:
quando cecidi, nunquā surrexis- „
sem nisi tu mihi manum porre-
xisses: Postquam me etiam ere-

xisti, semper cecidissem, nisi tu
 me sustinuisses: sæpius perissem
 „ nisi tu me gubernasses. Sic
 semper Domine gratia tua, &
 misericordia tua prævenit me,
 „ liberans me ab omnibus malis,
 salvans à præteritis, suscitans à
 præsentibus, & muniens à futu-
 „ ris: præcidens etiam ante me
 laqueos peccatorum, tollens oc-
 cisiones, & causas; quia nisi tu
 „ hoc mihi fecisses, ego omnia
 peccata mundi fecissem. Quo-
 niam scio Domine, quod nul-
 „ lum peccatum est, quod unquã
 fecerit homo, quod non possit
 facere alter homo, si Creator
 „ desit, à quo factus est homo.
 Sed quod non facerem, tu fe-
 cistis quod abstinerem, tu jussi-
 „ stis; & quod tibi crederem, gra-
 tiam tu infudisti. Tu namque
 Domine;

Domine rego
 peccatum in
 gratiam & in
 §. 15. Tenta-
 deesset, tu feci-
 pus defuit, &
 tu fecisti. Aff-
 defuit locus,
 pus; sed ut n-
 tu me tenuisti
 tor tenebrosu-
 um despiceret
 rasti. Venit
 & fortis; &
 ret, tu eum re-
 borasti. Veni-
 figuratus in A-
 ut me non d-
 increpasti, &
 scerem, tu me
 lil. cap. 16.

Gratias tibi

Domine regebas me tibi, & ut
peccatum non committerem,
gratiam & lumen donasti. Sol. 11
c. 15. Tentator defuit, & ut
deesset, tu fecisti: locus & tem-
pus defuit, & hæc ut deessent,
tu fecisti. Affuit tentator, non
defuit locus, non defuit tem- 11
pus; sed ut non consentirem,
tu me tenuisti. Venit tenta-
tor tenebrosus, ut est, & ut e- 11
um despicerem, tu me confor-
tasti. Venit tentator armatus
& fortis; & ut me non vince- 11
ret, tu eum refrenasti, & mero
borasti. Venit tentator trans-
figuratus in Angelum lucis; & 11
ut me non deciperet, tu eum
increpasti, & ut eum cogno-
scerem, tu me illuminasti. So- 11
lil. cap. 16.

Gratias tibi agam Domine,

N 4 ne

ne sim ingratus tibi, liberator
 „ meus: quoniam liberaſti me.
 Quoties jam me abſorbuerat il-
 „ le draco, & tu Domine ab ore
 eius extraxiſti me. Quoties e-
 „ go peccavi, & ipſe præparatus
 „ fuit deglutire me: ſed tu Do-
 mine Deus meus defendiſti me.
 Cùm contra te iniquè agebam,
 „ cum tua mandata frangebam,
 ſtabat ipſe paratus ut me rape-
 „ ret ad infernum: ſed tu prohi-
 „ bebas. Ego te offendeſbam, &
 tu me defendebas. Ego te non
 „ timebam, & tu me cuſtodie-
 „ bas. A te recedeſbam, & ini-
 mico meo me exhibebam; tu
 „ ipſum, ne me acciperet, deter-
 „ rebas, & ego miſer non cogno-
 ſcebam. Sic enim multoties à
 faucibus diaboli me liberaſti,
 de ore leonis eripuſti, & ab in-
 ferno

Ps. Alms
 ſerno licet no-
 „ tis vicibus re-
 enim uſq; a-
 „ ne illuc intra-
 ſti. Appropin-
 „ portas mortis
 „ rent, tu feciſti
 „ am corporis
 „ Salvator me-
 „ morbi tenerer
 „ periculis mult
 „ terras, ab igne
 „ omni pericul
 „ per mihi aditu
 „ diter ſalvans.
 „ ta mihi alia
 „ ſti, & ego co-
 „ cognovi, dor-
 „ En illumi-
 „ gnoſco te, qu
 „ gratias ago t
 „ exiles, & imp
 N

ferno licet neicientem me mul-
tis vicibus reduxisti. Descendi
enim usq; ad portas inferni: &
ne illuc intrarem, tu me tenui-
sti. Appropinquabam usq; ad
portas mortis, & ne me cape-
rent, tu fecisti. De morte eti-
am corporis sæpius eruisti me
Salvator meus, cum graves
morbi tenerent me, cum fui in
periculis multis per mare, per
terras, ab igne, & gladio, & ab
omni periculo liberans, sem-
per mihi aditans, & misericor-
diter salvans. - - Hæc & mul-
ta mihi alia beneficia exhibui-
sti, & ego eram cæcus, & non
cognovi, donec illuminasti me.
- - En illuminasti me, & co-
gnosco te, quia vivo per te, &
gratias ago tibi licet viles, &
exiles, & impares beneficiis tu-

N s

is, qua-

is, quales habet mea fragilitas
 „ offero: quoniam tu es solus
 „ Deus meus, Creator meus be-
 „ nignus, qui amas nostras ani-
 „ mas, & nihil odisti eorum, quæ
 „ fecisti. En ego primus inter
 „ peccatores, quos salvasti, ut e-
 „ xemplum aliis tribuam beni-
 „ gnissimæ pietatis tuæ, confite-
 „ ar tibi beneficia tua magna,
 „ quoniam eripuisti me de infer-
 „ inferiori, semel, & secundo, &
 „ tertio; & centies, & millies; &
 „ ego semper ad infernum ten-
 „ debam, & tu me semper redu-
 „ cebas, & iuste millies damna-
 „ ses me, si voluisses. Noluisti,
 „ quia amas animas, & dissimu-
 „ las peccata hominum propter
 „ poenitentiam Domine Deus
 „ meus. *Solil. c. 18.*

1. Summa
 „ us, quam ter-
 „ timeat te, du-
 „ tremiscunt, &
 „ tuum? Et si
 „ vilis de pal-
 „ cula, timeo
 „ reverentia-
 „ supra me dig-
 „ gnoscendo in-
 „ tiam, recedo,
 „ nihili mei, in
 „ & sepe.

2. Timeo
 „ quam poten-
 „ servus profug-
 „ ns Judicem ju-
 „ er in gehenna.

3. Timeo
 „ in, ut pessim-

§ 6. Actus Timoris Dei.

1. Summa Majestas, Deus meus, *quàm terribilis es!* & quis non timeat te, dum columnæ cæli contremiscunt, & pavent ad nutum tuum? Et ego vermiculus tuus, & vilis de palude prædiens ranuncula, timeo te imprimis timore reverentiali, tuamq; admirando supra me dignitatem, & meam agnoscendo infinitam à te distantiam, recedo, & reililo in abyssum nihili mei, in eoq; me immergo & sepelio.

2. Timeo te timore servili tanquam potentissimum Dominum servus profligatus, & tanquam reus Judicem iustissimum, ne crucier in gehenna.

3. Timeo te timore mercenarii, ut pessimus operarius Remu-

nera;

neratorem, ne excludar à gloria,
quàm præparasti diligentibus te.

4. Sed maxime timeo te timore filiali, tanquam filius Patrē amantissimum; ne deserar à gratia tua, ne tibi displiceam, ne te offendam.

Ex Scriptura

Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto ejus? Innocens manibus, & mundo concorde. Ps. 23. Væ mihi quia talis non sum.

Cur timebo in die mala? iniquitas calcanei mei, defectus quos cōtemno, circumdabit me. Psal. 48. Timeo id Domine.

Cor meum conturbatum est in me, & formido mortis cecidit super me: Timor & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebræ.

Quis

*Quis dabit
lumba, & vo
coelo. Psal.*

*Tu terrib
quis resisset
Psal. 34.*

*Quis nov
& pra timore
merare? Psal.*

*Confige ti
à judicis en*

*Nisi Dom
mum in cœ
verunt, q*

*Dominus cu
dis, frustra
am. Psal. 12*

*Si iniqui
mine, quis s*

*Domine q
quò à facie
dero ad cœli*

Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam in coelo. Psal. 54.

Tu terribilis es Deus meus & quis resistet tibi? ex tunc ira tua. Psal. 34.

Quis novit potestatem ira tua, & pra timore tuo iram tuam dinumerare? Psal. 89.

Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis timui. Ps. 118.

Nisi Dominus edificaverit domum in coelis, in vanum laboraverunt, qui edificant eam: nisi Dominus custodierit civitatem cordis, frustra vigilat, qui custodit eam. Psal. 126.

Si iniquitates observaveris Domine, quis sustinebit? Psal. 129.

Domine quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie tua fugiam? Si ascendero ad cælum, tu illic es: si descendero

Quis

dero in infernum, aues. - - Tenebra non obscurabuntur à te, & 108
sicut dies illuminabitur. - - Im-
perfectum meum viderunt oculi tui
Psal. 138.

Domine ne in furore tuo arguas
me, neq; in ira tua corripas me.
Psal. 6.

Ne projicias me à facie tua &
Spiritus S. tuum ne auferas à me.
Psal. 50.

Domine dum veneris judicare,
noli me condemnare. Job. 10.
Vereor opera mea, sciens, quod nō
parcas delinquenti. Job. 9.

Timenti Dominum bene erit in
extremis, & in die defunctionis suae
benedicetur. Eccl. 1.

Sit mihi timor Domini gloria, &
gloriatio, & latitia, & corona exul-
tationis. Ibid.

Iusta & recta sunt via tua Rex
saeculo-

saeculorum: q
mine, & me
Apoc. 15.

Horrendu
nus Dei virue
Nihil mihi
in hoc iustific
dicat me Dom

Non intres
vo tuo Domi
bitur in cans
vens. Psal. 1

Nunquid h
one iustificab
purior erit v
ei sunt instia
reperit pravi
qui habitant
renum haben
sumitur vel

Quid facia
iudicium Deu
quia responde

§ 6. Actus timoris 301

seculorum: quis non timebit te Domine, & magnificabit nomen tuum?
Apoc: 15.

Horrendum est incidere in manus Dei viventis. Heb. 10.

Nihil mihi conscius sum, sed nō in hoc justificatus sum: qui enim fēdicat me Dominus est. 1. Cor. 4.

Non intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Psal. 142.

Nunquid homo, Dei comparatione iustificabitur? aut factore suo purior erit vir? Ecce qui serviunt ei sunt instabiles. & in Angelis suis reperit pravitatem: quanto magis, qui habitant domos luteas, qui terrenum habent fundamentum, consumuntur velut à tineis? Job. 4.

Quid faciam cum surrexerit ad iudicium Deus? & cum quaeseris, quia respondeo mihi? Job 31.

Nescit homo, utrum amore in odio dignus sit, sed omnia in futurum servantur incerta. Eccl. 9.

Quis mihi hoc tribuat, ut in vulneribus Salvatoris mei abscondas me, donec pertranseat furor tuus? Job 14.

Ex S. Augustino.

Deus Deorum Domine præ-
 stabilis super malitia, novi quia
 manifestus venies, novi quia
 non semper silebis: cum in con-
 spectu tuo ignis exardescet, &
 in circuitu tuo tempestas vali-
 da ingruerit, cum advocaveris
 coelum desuper, & terram di-
 scernere populum tuum, & ec-
 ce coram tot millibus populo-
 rum nudabuntur iniquitates
 meæ, tot agminibus Angelo-
 rum patebunt universa scelera
 mea.

mea. Tot ju-
 stabo, quot n-
 opere bono.
 confundar, q-
 runt bene vi-
 Tot convinci-
 me monueru-
 monibus. Me-

Magna fun-
 mine Deus, ju-
 judicas æquita-
 bilia facis, &
 cum consider-
 omnia ossa m-
 securatur ho-
 terram, ut ser-
 castè cunctis
 in timore, &
 cum tremore,
 tum sine tim-
 um sine trem-
 etur accinctus

mea. Tot iudicibus inops ad-
stabo, quot me præcesserunt in
opere bono. Tot arguentibus
confundar, quot mihi præbue-
runt bene vivendi exemplar.
Tot convincar testibus, quot
me monuerunt proficuis ser-
monibus. *Med. c. 4.*

Magna sunt judicia tua Do-
mine Deus, justè & fortis, qui
iudicas æquitatem, & inscruta-
bilia facis, & profunda. Quæ
cum considero, contremiscunt
omnia ossa mea, quoniam non
securatur homo vivens super
terram, ut serviamus tibi pie &
castè cunctis diebus vitæ nostræ
in timore, & exulemus tibi
cum tremore, ut non sit servi-
tium sine timore, neq; gaudi-
um sine tremore, & non glori-
etur accinctus equè, ac discin-
ctus,

mea.

Etus, neq; gloriatur ante te o-
 „mnis caro, sed paveſcat & con-
 tremiſcat à facie tua; tum igno-
 „ret homo utrum amore an o-
 „dio dignus ſit, ſed in futurum
 omnia reſervantur incerta. Vi-
 „dimus enim multos Domine,
 „& à Patribus noſtris audivi-
 mus, quod utiq; ſine magno
 tremore non recolo, ſine mul-
 „to timore non confiteor, ascen-
 diſſe primitus quodammodo
 „uſq; ad coelos, & inter ſidera
 „nidum ſuum collocaffe, poſt
 modum autem cecidiſſe uſque
 ad abyſſos, & animas eorum in
 „malis obſtupuiſſe. Vidimus
 ſteillas de coelo cecidiſſe, ab im-
 petu ferientis caudæ Draconis :
 „& eos qui jacebant in pulvere
 terræ, à facie ſublevantis ma-
 nus tuæ Domine mirabiliter
 ascen-

cendiſſe. - -
 prenebraſſe, &
 an proceſſiſſe
 meretrices
 is, in regno co-
 em regni eiſci
 bras exteriores.
 ta omnia? ni
 em illum ascen-
 rimus ascendi
 eſcendit diabo
 Væ mihi miſ-
 it dies judicii,
 ori conſcienti-
 etur de me :
 pera ejus. C
 Domine Deus
 revelabunt in
 in, & adverſum
 rget? Ecce n
 ptero, ſed de
 e conſulione

ante te o-
atendisse. - Vidi nus lucem
scat & con-
orenebrasse, & de tenebris lu-
tum igno-
can processisse; quia publicani
more an o-
meretrices præcedunt inco-
in futurum
is, in regno cœlorum, filii au-
ncerta. Vi-
um regni eiiciuntur in tene-
Domine, has exteriores. Quare autem
is audiui-
ta omnia? nisi quia in mon-
ne magno-
um illum ascenderunt, in quem
sine mul-
primus ascendit Angelus, &
teor, ascen-
descendit diabolus. *Solil. c. 29.*
dammodo
Væ mihi misero cum vene-
nter sidera-
et dies iudicii, & aperti fuerint
caise, post-
bri conscientiarum, cum di-
cisse usque-
etur de me: Ecce homo, &
eorum in-
vera ejus. Quid faciam tunc
Vidimus
Homine Deus meus, cum cœ-
dile, ab im-
revelabunt iniquitatem me-
Draconis
an, & adversum me terra con-
in pulvere
sigeret? Ecce nihil respondere
vantis ma-
piro, sed demisso capite,
mirabiliter
pæ confusione coram te stabo
ascen-
trepit-

trepidus & confusus. *Med. c. 39.*

” O quàm sumus fragiles, &
 nullius virtutis homunciones,
 animalia ventris & carnis man-
 cipia, in quibus vix aliquod
 virtutis vestigium apparet. Et
 tamen sub Christi confessione
 positi, ligno crucis ferimur,
 navigantes per hoc mare ma-
 gnum & spatiosum, ubi sunt
 reptilia, quorum non est nu-
 merus: ubi sunt animalia pusil-
 la cum magnis: ubi est Draco
 sævissimus semper paratus ad
 devorandum. Ubi sunt loca
 periculosa Scylla & Charibdis,
 & alia innumerabilia in quibus
 naufragantur incauti, & in fi-
 de dubii. *Med. c. 24.*

nore dignissim

ex amore tui d

omnia & sing

de illisq; doleo

pter te, quia su

malum tuum,

bono opponu

Doleo etian

aliarum virtut

qui sunt irre

tua. Doleo

ustitia & iust

in omnes crea

sunt inobedi

orum. Dole

titudo pro tot b

3. Utinam

dilem o puru

7. Actus Contritionis seu Pa-
nitentia.

1. Summum bonum, omni a-
more dignissimum Deus meus;
ex amore tui detestor, & retracto
omnia & singula mea peccata;
de illisq; doleo super omnia, pro-
pter te, quia sunt offensa tua, &
malum tuum, quia tibi summo
modo opponuntur & displicent.

Doleo etiam de iis, ex motivis
aliorum virtutum, doleo de iis,
qui sunt *irreverentia Majestatis*
tuae. Doleo de iis, quia sunt *in-*
justitia & lesio supremi juris tui,
in omnes creaturas. Doleo, quia
sunt *inobedientia mandatorum tu-*
orum. Doleo, quia sunt *ingra-*
titudo pro tot beneficiis tuis.

3. Utinam te nunquam offen-
dissem ô purum, ô summum, ô
infini-

infinitum, ac omne bonum meū.
Væ tempori, quo te offendi.

4. Confundor & erubescō de
mea protervia, ac insania, quod
ego vilis terræ vermiculus ausus
sum insurgere contra tuam maje-
statem, meq; opponere tuæ o-
mnipotentiae, Sapientiae, Bonitati.
Et quis ego sum comparatione
tui? O quàm abominabilis sum
factus in conspectu tuo, totiusque
curiae tuæ cœlestis, propter pec-
cata mea, tanquam ulcus ex quo
tanta sanies peccatorum, tantaq;
lues vitiorum effluxit!

5. Quando tandem erit finis
turpitudinis meae? Ecce nunc
amore tui Deus meus firmissimè
statuo custodire judicia justitiae
tuæ. Protestor quod malo mo-
ri, malo omnia vitæ hujus præ-
sentis ac futuræ mala pati, quàm
te ul-

te ullo peccato
tendere: quia
gnitatis tuæ,
voluntatis.

Ex

Delicta quis
tis meis mund
parce seruo tu
Reminiscere
um Domine,
uarum, quæ d
ta juventutis
meas ne memi
ericordiam tu
propter bonit
Psal. 24.

Propter no
propitiaberis p
st enim. Via
am & laborem
universa delict

ne ullo peccato etiam veniali offendere: quia hæc est voluntas dignitatis tuæ, & hæc dignitas tuæ voluntatis.

Ex Scriptura.

Delicta quis intelligit? ab occultis meis munda me, & ab alienis arce servo tuo. Psal. 18.

Reminiscere miserationum tuarum Domine, & misericordiarum tuarum, quæ à sæculo sunt. Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris, secundum misericordiam tuam memento mei tu propter bonitatem tuam Domine Psal. 24,

Propter nomen tuum Domino propitiaberis peccato meo, multum est enim. Vide humilitatem meam & laborem meum, & dimitte universa delicta mea. Ibid.

Confi-

Confitebor adversum me in iustitiam meam Domino, & tu remittes impietatem meam. Psal. 31.

Domine ne in furore tuo arguas me, neq; in ira tua corripas me. - Quoniam iniquitates meae supergressae sunt caput meum, & sicut onus grave gravatae sunt super me. Iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo. Psal. 37.

Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum, dele iniquitatem meam. - - - Tibi soli peccavi & malum coram te feci. Peccatum meum contra me est semper. - - Averte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. Psal. 50.

Domine ne memineris iniquita-

tum
psal. 50.

una mearum a
incipient me m
pauper factus
vittutibus. A
caris noster, &
minis tui liber
esso peccatis n
uum. Psal. 76
Exitus aqu
mei, quia non
tuam. Psal. 118

Erravi sc
quare serpum
Haccine rea
ma mea, stult
quid non ipse
possedit te, &
Deum qui te g
oblita es Don
Deut. 32.

Peccavi, ini
Nunc rever

Leviti.

§ 7. Actus contritionis 311

me in ju-
Et tu remit-
Psal. 31.
tuos arguas
proprias me,
tes mee su-
neum, & si-
ta sunt su-
meam an-
pro peccato

une mearum antiquarum, citò an-
cipient me misericordia tua, quia
pauper factus sum nimis, nempe in
vicibus. Adjuda me Deus salu-
aris noster, & propter gloriam no-
minis tui libera me, & propitius
esto peccatis meis propter nomen
tuum. Psal. 76.

secundum
tuam, &
miserati-
iniquitatem
li peccavi &
Peccatū me-
per. -- A-
peccatis meis,
neas dele.

Exitus aquarum deducant oculi
mei, quia non custodierunt legem
tuam. Psal. 118.

Erravi sicut ovis quæ perit,
quare servum tuum Domine. Ibid.

Hæcine reddidisti Domino ani-
ma mea, stulta & insipiens? Nun-
quid non ipse est Pater tuus, qui
possedit te, & fecit te, & creavit te?
Deum qui te genuit dereliquisti, &
oblita es Domini Creatoris tui.
Deut. 32.

Peccavi, iniquè egi, impiè gessi,
& nunc reveror ad te Deus in u-
niver-

O

niverso corde meo, & tota anima mea. 3. Reg. 8.

Peccavi, injustè egi, iniquitatem feci: Tu qui pius es miserere mei Jud. 7.

Pater peccavi in cœlum & coram te, non sum dignus vocari Filius tuus. Luc. 15.

Deus propitius esto mihi peccatori. Luc. 18.

Ex S. Augustino.

Deus meus, cornu salutis meae,
& susceptor mei, ego infelix
ego te irritavi, ego malum coram
te feci, furorem tuum
provocavi, iram promerui
peccavi & passus es; deliqui &
adhuc sustines. Si poenitet
parcis: si revertor, suscipis: in
super dum differo, præstolaris
Revocas errantem, invitas re
pugnan-

eugnantem, e
tem, ample
Fortitudo me
mentum me
fugium me
mei, suggere
tem, quibus
vocem, da qu
bi placeam.

unum quo tu
quod non spe
ibi spiritus
crificium, &
tritum & h
me Deus me
his contra in
testionibus.

Heu mihi,
ad te Deus
quàm tardè
quia curro po
gnans præcav

pugnantem, expectas torpen-
 tem, amplexaris redeuntem. „
 Confititudo mea Domine, firma-
 mentum meum, Deus meus, re- „
 fugium meum, & liberator
 mei, suggere quid de te cogi-
 tem, quibus te sermonibus in- „
 vocem, da quibus operibus ti-
 bi placeam. Scio namq; scio „
 tantum quo tu placaris, & aliud „
 quod non spernis. Est utiq; „
 tibi spiritus contribuendus sa-
 crificium, & acceptas cor con- „
 tritum & humiliatum. His
 me Deus meus dita mune.ibus: „
 his contra inimicu muni pro-
 tectionibus. *Med. c. 2.*

Heu mihi, quàm serò venio „
 ad te Deus meus! heu heu „
 quàm tardè festino, heu me „
 quia curro post vulnera, dedi- „
 gnans prævare jacula. Negle

xi prospicere tela: modo verò
 „ solicator de morte vicina. Vul-
 nera vulneribus inflexi, quia Domine JE-
 scelera sceleribus addere non
 „ timui. Recenti cicatrices la-
 be respersi, quia prisca flagitia
 modernis iniquitatibus recipro-
 „ cavi, & quæ divina solidave-
 rat medicina, mea resolvit pru-
 rigo phrenetica. Cutis quæ
 „ superducta vulneribus morbū
 celaverat, sanie erumpente pu-
 truit, quia iterata iniquitas cō-
 „ cessam misericordiam exinanivi-
 rit. - - Quoties ut canis ad
 vomitum redii, & quasi sus re-
 „ petii volutabrum? - - Sed tu
 justus Judex signans peccata
 quasi in sacco, observasti o-
 „ mnes semitas meas, & cunctos
 gressus meos dinumerasti. Ta-
 cuisti, semper siluisti, patiens

fueristi

„ fuiti. Væ mihi
 „ quasi partu-
 „ Domine JE-
 „ meritoria tuæ
 „ quid irasceris n-
 „ placare obsecro
 „ mei, & ne avert
 „ me, qui pro me
 „ iē tuam non a-
 „ tantibus & con-
 „ lateor quia pec-
 „ entia mea mer-
 „ tem, & positi-
 „ nit ad satisfacti-
 „ um est, quod
 „ superet omne
 „ Noli quæso p-
 „ scribere adver-
 „ tudines meas,
 „ iudicium cum
 „ secundum mul-
 „ tationum tuarū

O

§ 7. Actus contritionis 315

modo ver-
vicina. Vult
fluxi, qui
addere no-
citrices la-
rica flagiti-
bus recipi-
ha solidave-
esolvit pru-
Cutis que
bus morbo-
mpente pu-
iniquitas cō-
am exinani-
ur canis ac-
quasi sus re-
Sed tu
ans peccatū
bservasti o-
, & cuncto
nerasti. Ta-
uisti, patien-
fuisti

Væ mihi, deum loque-
s quasi parturiens. *Med. c. 3.* „
Domine JESU, ubi sunt mi-
sericordiæ tuæ antiquæ? Nun-
quid irasceris mihi in finem? „
Placare obsecro & miserere
mei, & ne avertas faciem tuā a
me, qui pro me redimendo fa- „
ciem tuam non avertisti ab incre-
dulis & conspuentibus in te.
Miserere quia peccavi, & consci- „
entia mea meretur damnatio-
nem, & poenitentia non suffi-
cit ad satisfactionem: sed cer- „
tum est, quod misericordia tua
coperet omnem offensionem.
Noli quæso piissime Domine „
scribere adversum me amari-
tudines meas, & non intres in
iudicium cum servo tuo, sed „
secundum multitudinem mise-
rationum tuarum, dele iniqui-
tatem

tatem meam. - - - Ira omni
 „ potentis non irruas super me
 quia nunquam capi posses in
 me. Certe non est in tot
 „ me, quod posset tolerare te
 Si ego commisi, unde me da
 mnare potes: tu non amisisti
 „ unde salvare soles. Tu Do
 mine non vis mortem peccato
 rum, nec lætaris in perditione
 „ morientium; immò ut mor
 tui viverent, tu mortuus es, &
 mors tua peccatorum mortem
 „ occidit: & si ipsi moriente
 vixerunt, obsecro te Domine
 ut ego te vivente non moriar
 „ - - Ne memineris dulcissim
 JESU tuæ justitiæ adversus pe
 ccatorem tuum, sed esto memo
 „ benignitatis tuæ adversus cre
 aturam tuam. Ne memineri
 tiæ adversus reum, sed memo
 esto

esto miseratio
 miserum.
 Ecce Dom
 supergressa
 & sicut onu
 sunt super m
 proprium est
 & parcere, de
 statis suppon
 miserabiliter
 Ecce insultat
 micus meus,
 reliquit eum
 prehendam
 est, qui eripi
 ne usqueque
 eripe anima
 me fac prop
 tuam. Mife
 in dolore no
 sti, & noli
 meum, ut c

Leuit.
§ 7. *Actus contritionis* 317

esto miserationis tuæ adversus „
miserum.

Ecce Domine iniquitates meæ
supergressæ sunt caput meum, „
& sicut onus grave gravatæ
sunt super me; & nisi tu, cui
proprium est semper misereri „
& parcere, dexteram tuæ maje-
statis supponas, mergi cogor
miserabiliter in profundum. „
Ecce insultat adversum me ini-
micus meus, dicens: Deus de-
reliquit eum, persequar & cō- „
prehendam eum, quia non
est, qui eripiat. Et tu Domi-
ne usquequo? Convertere &
eripe animam meam, salvum „
me fac propter misericordiam
tuam. Miserere filio tuo, quē
in dolore non modico genui- „
sti, & noli attendere malum
meum, ut obliviscaris bonum

tuum. Quis Pater filium non
 „ liberet? Ergo Pater & Domi-
 ne, licet peccator sim, non pos-
 „ sum non esse filius tuus, quia
 tu me fecisti & refecisti. Nun-
 quid oblivisci potest mater in-
 „ fantem uteri sui, & certè si illa
 oblita fuerit, tu Pater promi-
 sisti te non oblivisci. *Med. c. 30*
 „ O Deus Verbum, per quod
 facta sunt omnia, sine quo ni-
 hil. Væ mihi misero toties ob-
 „ cæcato, quia tu es lux, ego sine
 te. Væ mihi misero toties vul-
 nerato, quia tu salus, & ego si-
 „ ne te. Væ mihi toties infatua-
 to, quia tu es veritas, & ego si-
 ne te. Væ mihi misero toties
 „ aberrato, quia tu es via, & ego
 sine te. Væ mihi misero toties
 mortuo, quia tu es vita, & e-
 „ go sine te. Væ mihi misero
 toties

toties annih-
 Verbum, pr
 omnia, & es

O Deus
 fui, non fui,
 deo cæcus er
 infemibilis,
 discernebam,
 ebam, nec de
 sentiebam, n
 videbam, qui
 ra luce, quæ
 hominem ve
 mundum. V
 runt me, &
 runt me, &
 hil eram, qu
 quæ est Verb
 ita sunt om
 ne, lux mea
 fecerunt, qua
 percusserunt

toties annihilato, quia tu es Verbum, per quod facta sunt omnia, & ego uide te. *Sol. c. 4.*

O Deus meus, cum sine te fui, non fui, sed nihil fui, & ideo cæcus eram, & surdus, & insensibilis, quia nec bonum discernebam, nec malum fugiebam, nec dolorem vulnerum sentiebam, nec tenebras meas videbam, quia eram sine te vera luce, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum. Væ mihi: vulneraverunt me, & non dolui; traxerunt me, & non sensi, quia nihil eram, quia sine vita eram, quæ est Verbum, per quod facta sunt omnia. Ideo Domine, lux mea, inimici mei de me fecerunt, quæcunq; voluerunt, percusserunt, nudaverunt, pol-

O s

luerunt

luerunt, corruerunt, vulnera-
runt. & occiderunt me; quia
recessi à te, & factus sum nihil
sine te. Heu Domine, vita
mea qui fecisti me; lux mea,
qui direxisti me; defensor vitæ
meæ, resuscita me Domine De
us meus, spes mea, virtus mea,
fortitudo mea, cōsolatio mea.
&c. *Sell. c. 6.*

Serò te amavi Pulchritudo
tam antiqua, & tam nova, serò
te amavi. Tu intus eras, & e-
go foris: & ibi te quætebam,
& in ista formosa, quæ feci-
sti, ego deformis irruēbam.
Mecum eras, & tecum non e-
ram. Eā me tenebant longè
à te, quæ esse non poterant, ni-
si in te. Erat tempus
quando non cognoscebam te.
Væ tempori illi, quando non
cogno-

cognoscebam
illi, quando
Væ surditati
audiebam te

Serò te c
rum, serò te
tem nubes m
fa, ante ocul
ita ut videre
justitiæ, & lu
volvebar in t
brarum. tene
quia lumen
Cæcus eram
bam, & ad
bras ambul
me eduxit,
cus, sedens
bra mortis?
num meam,
rer? Quis
meus? No

§ 7. Actus contritionis

121

cognoscebam te. Væ cæcitati illi, quando non videbam te. „
Væ surditati illi, quando non audiebam te. *Solil. c. 31.* „

Serò te cognovi lumen verum, serò te cognovi. Erat autem nubes magna & tenebrosa, ante oculos vanitatis meæ, „
ita ut videre non possem solem „
iustitiæ, & lumen veritatis. Involvebar in tenebris filius tenebrarum, tenebras meas amabam, „
quia lumen non cognoscebam. Cæcus eram, & cæcitatem amabam, „
& ad tenebras per tenebras ambulabam. Quis inde me eduxit, ubi eram homo cæcus, „
sedens in tenebris & umbra mortis? Quis accepit manum meam, ut inde me educeret? „
Quis est ille illuminator meus? Non enim cum quærebam

rebam, & ipse scivit me. Non
 vocabam eum, & ipse vocavit
 me. Tu es Domine Deus me-
 us, misericors & miserator, Pa-
 ter misericordiarum, & Deus
 totius consolationis. --- Se-
 rò cognovi te veritas antiqua,
 serò te cognovi veritas æterna.
 Tu eras in lumine, & ego in te-
 nebris, & non cognoscebam te:
 quia illuminari non poteram
 sine te, & non est lux extra te.
Solil. c. 33.

Ad Christum crucifixum.

Quid commisisti dulcissime JE-
 SU, ut sic judicareris? Quod
 scelus tuum? quæ noxa tua?
 quæ causa mortis? quæ occasio
 damnationis? Ego ego sum
 tui plaga doloris, tuæ causa oc-
 cisionis. Ego tuæ mortis meri-
 tum, tuæ vindictæ flagitium.
 Ego

Ego tuæ pas-
 ciatus labo-
 rur cond-
 mysterii di-
 niquus, & p-
 quit reus, &
 offendit im-
 pius. Quo-
 descendit h-
 flagravir ch-
 sit pietas?
 gnitas? quò-
 quò perven-
 enim iniqui-
 mulctaris.
 tu ultione
 men edidi,
 ris. Ego su-
 aris. Ego t-
 Ego inobed-
 diens inobe-
 Ego gula p-

me. Non
ole vocavit
Deus me-
erator, Pa-
, & Deus
. . . . Se-
as antiqua,
as aterna.
ego in te-
cebam te:
poteram
extra te,

sum.
issime JE-
is? Quod
noxa tua?
z occasio
ego sum
causa oc-
ortis meri-
lagitium.
Ego

Ego tuæ passionis livor, tui cru-
ciatus labor. O mirabilis cen-
suræ conditio! ô ineffabilis
mysterii dispositio! Peccat i-
niquus, & punitur justus: delin-
quit reus, & vapulat innocens:
offendit impius, & damnatur
pius. Quò nare Dei, quò tua
descendit humilitas? quò tua
flagravit charitas? quò proces-
sit pietas? quò excrevit beni-
gnitas? quò tuus attigit amor?
quò pervenit cõpassio? Ego
enim iniquitatem egis tu poena
multaris. Ego facinus admisi;
tu ultione plecteris. Ego cri-
men edidi, tu torturæ subijce-
ris. Ego superbiui, tu humili-
aris. Ego tumui, tu attenuaris.
Ego inobediens existi, tu obe-
diens inobedientiæ scelus luis.
Ego gulæ parui, tu inediâ affi-
celis.

ceris. Me ad illicitum concu-
 piscentiæ rapuit ardor, te per-
 fecta charitas duxit ad crucem.
 Ego præsumpsi vetitum, tu su-
 bisti equuleum. Ego delector
 cibo, tu laboras patibulo. Ego
 fruor deliciis, tu lanianis clavis.
 Med. c. 7.

§ 8. *Actus Resignationis in Dei
 voluntatem.*

1. Adoranda Dei mei volun-
 tas, amore tui, meam ego peni-
 tus abnego, exuo, & tibi in sacri-
 ficiū immolo voluntatem. Ni-
 hil me volo velle, scire, ac posse,
 & facere, nisi quod tu vis: & si
 quid in me esset mi Deus tuæ con-
 tradicens voluntati, vellem totum
 reduci in pulverem, ac in ventum
 projici.

2. O Dignitas Divinæ volun-
 tatis,

§ 8. *Actus*
 tatis, o volun-
 tas, meam
 voluntatem.
 amo, & an-
 bona mea,
 solubiler in
 3. Mi De-
 tum apud te
 hil discernit,
 sursum, sive
 trorsum; li-
 tatq; tam a-
 tam noctu,
 4. Deus
 vitæ & nec-
 cut vas figi-
 ergo altiss-
 me totum
 ta, morte,
 me, sicut f-
 solūm quoz
 tem, sed et
 gratiæ & g

§ 8. Actus Resignationis 325

tatis, o voluntas Divinae dignita-
tis, meam ego tibi desponso vo-
luntatem. - Te proinde aestimo,
amo, & amplector supra omnia
bona mea, tibiq; me unio indis-
solubiliter in aeternum.

3. Mi Deus, volo esse ut jumē-
tum apud te, quod nihil eligit, ni-
hil discernit, sed duei se finit sive
fursum, sive deorsum: sive dex-
trorsum; sive sinistrorsum; por-
tatq; tam aurum, quam plumbū,
tam noctu, quam interdiu.

4. Deus meus, tu es Dominus
vitae & necis: ego autem sum si-
cut vas figuli in manu tua: Tuo
ergo altissimo Juri & Dominio,
me totum subdo & subicio in vi-
ta, morte, & aeternitate. Fac de
me, sicut scis, vis, & potes, non
solum quoad vitam meā, & mor-
tem, sed etiam quoad mensuram
gratiae & gloriae.

§. A.

5. Adoro, laudo, approbo, cum gustu accepto omnia de me, circa me, & circa omnia mea, Domine decreta tua, tam in ordine naturæ, quàm in ordine gratiæ & gloriæ. Ita Pater, quia sic placitum fuit ante te.

6. Ille est cibus meus, ut faciam Deus in omnibus tuam voluntatem. Hunc cibum unicè esurio: hoc cibo sustentari, nutrirî, delectari, satiari appeto in æternum.

7. O Divina Providentia, quæ omnia disponis suaviter, quandoquidem omnia tam prospera quàm adversa à te, & de manu tua, ad me veniunt, transeuntq; per dulcissimum cor tuæ voluntatis, ego quoq; illa omnia, utpote sic condita tuâ voluntate, libens accepto, & cum gustu suscipio, tanquam
non

non in seipsum
tuæ voluntat
tuos legatos
Atq; ita ma
amara dulco
aurar omnia

8. Confido

Deus, atq; in
num, omnem
projicio, ibi
nim sis sapien
spositione no
optimus non
cæcus fudit c
centi: cur e
Dominus re
decriit. Gl
minum. Ecc

9. Omnipot
sima, benevo
voluntas, qui
vis, quando,

non in seipſis, ſed in altiori ſtatu
tuæ voluntatis ſpectata, tanquam
tuos legatos, tanquam dona tua.
Atq; ita tua voluntas mihi omnia
amara dulcorat, omnia vilia de-
aurat omnia ſanctificat.

8. Conſido tuæ Providentiæ mi
Deus, atq; in tuum paternum ſi-
num, omnem ſollicitudinem meā
projicio, ibiq; ſepelio. Cū e-
nim ſis ſapientiſſimus, in tua di-
ſpoſitione non falleris; & cū ſis
optimus non vis mihi male. Si
cæcus fudit cani, vel puero ſe du-
centi: cur ego non fidam tibi?
Dominus regit me, & nihil mihi
decrit. Gloria magna ſequi Do-
minum. Eccl. 22.

9 Omnipotentiffima, ſapientiſ-
ſima, benevolentiffima Dei mei
voluntas, quidquid vis, quomodo
vis, quando, & ubi vis, ego volo
ideo

ideo quia tu vis. In me, de me
per me, circa me; circa omnia
mea fiat voluntas tua mi Deus.
Volo in omnibus amplecti, age-
re, & pati tuam voluntatem.

10. Domine hæc mihi sit sum-
ma consolatio tuæ voluntatis ad-
impletio. Dicebat S. Franciscus.

11. S. Pater Ignati, Pater in vi-
sceribus Christi amande, omnesq;
Sancti Patroni mei, impetrate mi-
hi, Divinæ voluntatis, in omni-
bus & agnoscendæ, & exequendæ
facultatem. Ita scribebat S. Fran-
ciscus Xaverius ad S. Ignatium.

Ex Scriptura.

Domine vita est in voluntate
tua. Psal. 29.

Holocaustum martyrii mei pro
peccato, Domine, non postulasti:
tunc dixi: Ecce venio ad mortem.

In

In capite li-
scriptum est
luntatem i-
meus volo,
cordis mei

Nonne D-
mea? quon-
meum. Psal-

Deus me-
is sordes, me-
Doce me

am, quia D-
Dominus
utulis suis f-

Num De-
Iuntati? G-

Domine
tione tua t-
est qui possi-
Eth. 13.

Meus cil-
tatem ejus,

§ 8. *Actus resignationis* 329

In capite libri decretorum tuorum scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam moriendo, Deus meus volo, & legem tuam in medio cordis mei repono. Psal. 39.

Nonne Deo subjecta erit anima mea? quoniam ab ipso salutare meum. Psal. 61.

Deus meus es tu, in manibus tuis sortes meae. Psal. 30.

Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Ps. 142

Dominus est, quod bonum est in oculis suis faciat. 1. Reg. 3.

Num Dei possumus resistere voluntati? Gen. 30.

Domine Rex omnipotens, in ditione tua cuncta sunt posita, & non est qui possit tua resistere voluntati. Esth. 13.

Meus cilivus est ut faciam voluntatem ejus, qui misit me. Joan. 4.

Pater

Pater mi si possibile est, transeat à me calix iste: verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.
Matt. 26.

Non quero voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me.
Joan. 5.

Pater si vis, transfer calicem istum à me: verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat. *Luc. 22.*

O homo tu quis es, qui respondeas Deo? nunquid dicit figmentum ei qui se finxit, quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus luti, ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliā? *Rom. 9.*

Mihi vivere Christus est, & mori lucrum. *Phil. 1.*

Nemo sibi vivit, & nemo sibi moritur. Sive enim vivimus, Domino vivimus: sive morimur, Do-

mino

mino morimur, sive vivamus, sive moriamur. In hoc certum est Gregoriorum & virorum.
Rom. 14.

1. Dominus dicens suscipio tua, has omnes leſtias, dolore mortem, tantum te immiſſa, & ta in bonum num animæ nera tua, ta Crucis Domini ſti, tanquam juſ calice mihi

2. Placeo miſeris tuis, in

¶ 8. Actus patientia 331
omino morimur. Sive ergo vivi-
mus, sive morimur, Domini su-
mus. In hoc enim Christus mor-
tuus est & resurrexit, ut & mortu-
orum & vivorum dominetur.
Rom. 14.

¶ 9. Actus Patientia.

1. Domine, amplector, & gau-
dens suscipio de paterna manu
tua, has omnes infirmitates, mo-
lestias, dolores, & tædia, ipsamq;
mortem, tanquam hæc omnia à
te immissa, & ab æterno ordina-
ta in bonum gloriæ tuæ, & in bo-
num animæ meæ; tanquam mu-
nera tua, tanquam Reliquias S.
Crucis Domini mei JESU Chri-
sti, tanquam guttas ex amaro
jus calice mihi propinatas.

2. Placeo mihi in his infirmita-
tibus meis, in necessitatibus. in an-
gustia

gustis. 2. Cor. 12. In his omnibus obmutesco, & non aperio os meum, quoniam tu fecisti. Psal. 38: sed potius gaudeo quod iustitia Divina exerceatur in corpus & animam meam.

3. Conjungo Domine dolores meos doloribus JESU Christi Domini mei, illosq; ejus manibus sanctificatos, sanguine asperfos, in vulneribus depositos, offero ad gustum & gloriam tuam, in satisfactionem pro peccatis meis, ad tuam voluntatem implendam.

4. JESU & MARIA amores mei dulcissimi patiar ego, moriar ego amore vestri, ut sim conformis imagini Filii Dei, pro me crucifixi.

5. Et quid sunt ista, quæ ego patior comparatione eorum, quæ pro me passus est in cruce Filius Dei?

§ 9. A
Dei? Quid
eorum quæ
Sancti ejus M
paratione po
ferni, quas p
paratione pra

Hoc momentan
tionis nostræ,
dus operatur

6. Infernu
Vivo eductus
nitentiam. I
ure, hic seça,
cas. August.

7. Domin
loribus sis b
Ecce me ad p
amplius, etia
tatem, si tibi
hi serva ang
IESV pro m
cebat P. Fra
Generalis,

Dei? Quid sunt comparatione eorum quæ pro Christo passi sunt Sancti ejus Martyres? Quid comparatione poenarum æternarum inferni, quas promerui? Quid cōparatione præmii æterni in coelo? *Hoc momentaneum & leve tribulationis nostræ, æternum gloriæ pondus operatur in nobis, 2. Cor. 4.*

6. Internus domus mea est. Vivo eductus ex inferno ad poenitentiam. Ergo, Domine, hîc ure, hîc seca, ut in æternum parcas. August.

7. Domine pro his omnibus doloribus sis benedictus in æternum. Ecce me ad patendum amplius, & amplius, etiam per totam æternitatem, si tibi placet. Tantum mihi serva angulum in cruce tua, IESU pro me crucifixe. Ita dicebat P. Fran. Piccolomini S. I. Generalis.

8. Agno-

8. Agnosco Domine tuum in meam sanitatem, & in vitam supremum dominium; tuæ proinde dispositioni, tam sanitatem, quam vitam meam plenè subijcio, & immolo.

9 Cedant mi Deus hæ amaritudines meæ ad gustum tuæ voluntatis.

10. *Aut pati, aut mori.* S. Teresa. *Pati, non mori.* S. Magdalena de Pazzis. *Domine amplius & amplius cruciari.* S. Franciscus Xaverius.

11. Salve Crux pretiosa & desiderabilis, in corpore Christi dedicata, ô infirmitas mea. Suscipe me discipulum ejus, qui in te pependit. Dicebat S. Andreas Apostolus.

12. Compendium perfectionis est in hac vita, pati amando, & amare

amare patientia
tudo viæ:
um. Maria
legit, stando
vita non est
clavos in cruc
tus in ea, & c
Dei, ut me in
P. Vincentius
ralis.

13. Domine
auge patientiam
14. Concede
nulla tribulatio
lore à te receo

15. En ego
vus debitor,
cem millium
dens coram te
habe in me, es
Mat. 8. Illam
mihi applica,

§ 9. Actus patientia 375

amare patiēdo. Hæc est beati-
tudo viæ: hoc unum necessari-
um. Maria optimam partem e-
legit, stando juxta crucem. In hac
vita non est tempus evellendi
clavos in cruce; ergo moriar pri-
us in ea, & deinde veniet Mater
Dei, ut me inde solvat. Dicebat
P. Vincentius Carafa, S. I. Gene-
ralis.

13. *Domine auge dolorem, sed
auge patientiam.* B. Pius V.

14. *Concede mihi Domine, ut
nulla tribulatione, angustia, & do-
lore à te recedam.* S. Franciscus.

15. En ego Domine, ille ser-
vus debitor, reus plusquam de-
cem millium talentorum, proci-
dens coram te, peto: *Patientiam
habe in me, & omnia reddam tibi.*

Mat. 8. Illam inquam patientiā
mihi applica, quam habuit Chri-
stus

P.

stus

stus in cruce: aut certe dona mihi in hoc morbo meam patientiam, quæ etiam tua est; *quoniam à te patientia mea*: Psal. 61. imò, *tu es patientia mea Domine*. Ps. 70

16. Andreas Oviedus Patriarcha Æthiopix è Soc. JESU dicebat: *Ecce me, Deus, ad omnem, ad omnem mi Deus eventum, jube mori, jube vivere, jube uri doloribus. Ecce ego mi Deus non recusabo. Ego devota tibi victima sum ad lanienam morbi mortisque omnem.*

17. Sacrifico mi Deus tuæ justitiæ istum morbum, tædia, omnesque molestias ac mortem, ad exhibendam plenam pro peccatis satisfactionem.

Ex Scriptura

Circumdederunt me dolores mor

tis

us, & torrentes
baverunt me
cum dederunt
me laquei mor
ne mea in voc

Deum meum o
de templo jan
Psal. 17.

Circumdederunt
tis, & pericula
me: Tribulatio
veni, & nomen
ò Domine lib
Psal. 114.

Tribulatio
PLICATE sunt,
erue me. Vi
& laborem m
versa delicta

Melior est
per vitas. Pla
mine vitam

§ 9. Actus patientie 337

eis, & torrentes iniquitatis conturbaverunt me: dolores inferni circumdederunt me, praecipuerunt me laquei mortis. In tribulatione mea invocabo Dominum, & ad Deum meum clamabo, & exaudiet de templo sancto suo vocem meam. Psal. 17.

Circumdederunt me dolores mortis, & pericula inferni invenerunt me: Tribulationem & dolorem inveni, & nomen Domini invocabo, ô Domine libera animam meam. Psal. 114.

Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt, de necessitatibus meis erue me. Vide humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte universa delicta mea Psal. 24.

Melior est misericordia tua super vitas. Psal. 62. Cur ergo Domine vitam appeto longiorem?

*Dominus dedit, Dominus au-
fert sanitatem, viram: sicut Domi-
no placuit, ita factum est. Sit. no-
men Domini benedictum. Job 1.*

*Beatus homo qui corripitur à
Domino: --- quia ipse vulnerat,
& medetur; percutit & manus ejus
sanabunt. Job 5.*

*Iustus es Domine & rectum ju-
dicium tuum, Psal. 118.*

*Iram Domini portabo, quia pec-
cavi ei. Mich. 7.*

*Si bona de manu Dei suscepimus,
mala quare non suscipiamus? Job 2*

*Omnia quæ fecisti mihi Domine,
in vero iudicio fecisti. Dan. 3.*

*Domine qui dixisti: In patien-
tia vestra possidebitis animas ve-
stras: Luc. 21. da, ut in patientia
possideam animam meam.*

*Si te Domine oportuit pati, & ita
intrare in gloriam propriam. Luc.*

24. cur

24. cur aliâ a-
lun?

Fac Do ni
mea patientia

probationem,

sp's autem n

Rom. 5.

Patientia n
saria est, ut re

nes. Heb. 10.

Per patienti
positum nobis

in Authorem j

rem IESVM,

dio, sustinuit

Patientia

Jac. 1. Fac L

firmitatem p

Gaudeo in

pleo ea, quæ a

sti in carne m

Repletus j

§ 9. Actus patientie 339

24. cur aliâ ad coelum viâ ire ve-
lun?

Fac Domine, ut hac tribulatio
mea patientiam operetur, patientia
probatorem, probatio autem spm,
sp's autem non me confundat.
Rom. 5.

Patientia nobis ô anima neces-
saria est, ut reportemus promissio-
nes. Heb. 10.

Per patientiam curramus ad pro-
positum nobis certamen, aspicientes
in Authorem fidei & consummato-
rem IESVM, qui proposito sibi gau-
dio, sustinuit crucem. Heb. 12

Patientia opus perfectum habet:
Jac. 1. Fac Domine, ut meam in-
firmitatem perficiat.

Gaudeo in passionibus, & adim-
pleo ea, quæ desunt passionum Chri-
sti in carne mea. Colol. 1.

Repletus sum consolatione, su-

P 3 per-

perabundo gaudio in omni tribulatione nostra. 2. Cor. 7.

Communicantes Christi passionibus gaudeamus; ut in revelatione gloria ejus gaudeamus exultantes. 1. Pet. 4.

Ex S. Augustino.

Miserere Domine, miserere
 „ pie, miserere mei. peccatori
 indigna agenti, & digna pati-
 „ enti. Si penso malum quod fe-
 „ ci, non est tantum quod patior:
 gravius est, quod commisi, le-
 „ vius est quod tolero. Justus
 „ es Domine, & rectum judiciū
 tuum. Omnia tua judicia ju-
 „ sta sunt & vera. Justus & re-
 „ ctus tu es Domine Deus no-
 „ ster, & non est iniquitas in te.
 „ „ Tu Domine qui exterius
 „ flagella irrogas, da semper in-
 „ „ defi-

deficientem
 laus tua re-
 meo. Med.

O anima
 porteret no-
 re: si ipsam
 tempore tol-
 in gloria sua
 & sanctis ejus
 dignum esset
 truite est, ut
 gloriæ parti-
 laudientur e-
 gant corpus
 carnem ve-
 vent, vigilia-
 rat, caput e-
 at, infletur
 vultus, infre-
 in dolore vi-
 in gemitibus
 do in ossibu-

7. Decet.

§ 9. Actus patientia 341

deficientem patientiam, ita ut
laus tua non recedat de ore
meo. *Med. c. 38.*

O anima mea, si quotidie o-
porteret nos tormenta perfer-
re: si ipsam gehennam longo
tempore tolerare, ut Christum
in gloria sua videre possemus,
& sanctis ejus sociari: nonne
dignum esset pati omne quod
triste est, ut tanti boni, tantaq;
gloriae participes haberemur.
Invidiantur ergo daemones, fran-
gant corpus jejunia, premant
carnein vestimenta, labores gra-
vent, vigiliae exuccent, calor u-
rat, caput doleat, pectus arde-
at, infletur stomachus, pallefcant
vultus, infirmer totus, deficiat
in dolore vita mea, & anni mei
in gemitibus, ingrediatur putre-
do in ossibus meis, ut requie-

scam in die tribulationis, & a-
scendam ad populum accinctū
nostrum. *Manual. c. 15.*

Similia dicēbat S. Ignatius
„ *Martyr:* Ignis, crux, bestia, cō-
fractio ossium, membrorum di-
vilio, & totius corporis contri-
tio, & tota tormenta diaboli
in me veniant, tantum ut Chri-
sto fiuar,

§ 10. *Actus Oblationis sui.*

2. Deus Trinus & unus: Pater,
Fili, & Spiritus S. te ego creatu-
ra tua vilissima recognosco, & re-
cipio in primum Principium & fi-
nem ultimum rerum omnium,
atq; in hanc recognitionem, &
in protestationem tui in vitam &
necem meam dominii supremi,
ac meæ omnimodæ subiectionis,
me ego totum, meamq; sanitatē,
ac vi-

ac vitam tibi
sacrificium
Domine uni-
tus es: amor
teq; ipsum
aliud posco,
2. JESU
dilexisti me,
disti pro me:
sti nascens in
in edulium, m
regnans, ut sp
mihi in proe
me totum, m
as vires ac p
am tibi offer
dono: Tor
eroq; in xte
meus esse vo
exaltandum t
me.

ac vitam tibi dono, dedico, & in sacrificium immolo, Suscipe Domine universa, quæ mihi largitus es: amorem solum tui mihi, teq; ipsum dones, nec quidquam aliud posco, & dives sum satis.

2. JESU Redemptor mei, qui dilexisti me, & te metipsum tradidisti pro me: te ipsum mihi donasti nascens in socium, convalescens in edulium, moriens in pretium, & regnans, ut spero, donabis te ipsum mihi in proemium; ego vicissim me totum, meam sanitatem, meas vires ac potentias, vitamq; meam tibi offero, ac irrevocabiler dono. Totus sum tuus mi JESU, croq; in æternum, sicut tu totus meus esse voluisti. Utere me ad exaltandum te, ad deprimendum me.

Ex Scriptura.

O Domine, ego servus tuus, & filius Ancilla tua, Matristuæ. Ps. 115.

Deus meus volo ut jumentum esse apud te, & ego semper tecum, Psal. 72, ut sum victima tibi.

Domine propter te volo mortificari totâ die, & estimari sicut ovis occisionis. Psal. 43.

Hostiam & oblationem noluisti, corpus autem aptasti mihi, tunc dixi: Ecce venio ad mortem, ut faciam Deus voluntatem tuam. Hebr. 10.

Tuus sum ego, salvum me fac. Psal. 118.

Ex S. Augustino.

Scio Domine, quia ex hoc, quod me fecisti, debeo tibi me-
ipsum

ipsum: & qui
pro me ho-
rem tibi plu-
rem, quare
pro quo de-
ce nec plus
habeo dare ti-
sed accipe me
ad te, ut tuu-
& dilectione
creatione &
c. 39. fine.

Tuum sit
Domine De-
totum me
spiritus, totu-
pus, tota vi-
vita mea dul-
me liberaſti,
ſideres; totu-
totum me re-
jam non mihi

§ 10. Actus oblationis 345

ipsum: & quia me redemisti, &
pro me homo factus es. debe-
rem tibi plusquam me, si habe-
rem, quanto tu major es eo,
pro quo dedisti te ipsum. Ec-
ce nec plus habeo, nec quod
habeo dare tibi possum sine te:
sed accipe me tu, & trah me
ad te, ut tuus sim imitatione,
& dilectione, sicut tuus sum
creatione & conditione. *Med.*
c. 39. fine.

Tuum sit totum quod vivo
Domine Deus meus, & totus
totum me tibi offero. Totus
spiritus, totum cor, totum cor-
pus, tota vita mea tibi vivat,
vita mea dulcis; quoniam totū
me liberaſti, ut totum me pos-
sideres; totum me refecisti, ut
totum me rehaberes. Vivat
jam non mihi, sed tibi tota vita
mea

mea, quæ perierat in miseria
 „ mea, & resuscitata est in misericordia tua. *Solil. c. 18.*

„ Sive vivimus; sive morimur,
 Domini sumus. Et unde factum est, ut ejus sim & mortuus?
 „ quia pretio sui sanguinis redemit me & mortuus. Quomodo perdet servum mortuum,
 „ cuius mors est pretium meum?
In Psal. 144.

§ II. *Actus desiderii Gloriæ
 cælestis.*

1. Summa ac infinita Pulchritudo Deus meus, ô Beata Trinitas, toto cordis mei affectu desidero te videre, & amare in cælo, tuâq; bonitate & dulcedine frui in æternum: non tam ideo, quia id meum bonum est, quàm potius ideo, quia id tuum bonum est.

est. Videlicet voluntas dignitas tua amplius huius sed potius ut glorificem in es objectum videatur & a modo gaude de tua creatio mei.

2. O centum meta cordium rerum, tæde Ad te unice fitio; ad te pscere, arde

3. JESU es via veritas sis ductor ad na, & beatitu

S. 11. Actus desiderii 247

est. Videlicet 1. quia hæc est voluntas dignitatis tuæ, & hæc est dignitas tuæ voluntatis. 2. ut amplius nunquam te offendam, sed potius ut magis te amem & glorificem in æternum. 3. quia es objectum dignissimum, quod videatur & ametur. 4. ut tu hoc modo gaudeas de mea salute, ac de tua creatione, & redemptione mei.

2. O centrum amoris mei, & meta cordium, ac finis omnium rerum, tædet me vivere extra te. Ad te unice suspiro, te esurio, & sitio, ad te pervenire, in te quiescere, ardentem concupisco.

3. JESU Redemptor mei, qui es via. veritas, & vita: sis mihi via, sis ductor ad te, qui es vita æterna, & beatitudo mea.

Ex

Ex Scriptura.

Notas fac mihi Domine vias
vite. Adimplebas me latius cum
vultu tuo quando illum videbo,
delectationes in dextra tua usque in
finem. Psal. 15.

Apparebo in conspectu tuo: sati-
abor cum apparuerit gloria tua.
Psal. 16.

Vnam petii à Domino, hanc re-
quiram, ut inhabitem in Domo Do-
mini omnibus diebus vite mea, &
videam voluptatem Domini, & vi-
situm templum ejus. Psal. 26.

Tibi dixit cor meum, exquisivit
te facies mea, faciem tuam Domi-
ne requiram, ut illam videam.
Ne avertas faciem tuam à me, ne
declines in ira à servo tuo. Ibid.

Quàm magna multitudo dulce-
dinis tue Domine, quam abscon-
disti

disti timentibus
eos in abscon-
ditam videbunt
minum: protu-
culo tuo à con-
Psal. 30.

Qua est ex-
Dominus? &
te est, nempe
isti. Psal. 36.

Quemadmo-
dum ad fontes
derat anima n-
trivit anima n-
vivum; quan-
bo ante fa-
mihi lacryma-
dum dicitur
Deus tuus? I-

Beatus que-
pisti, inhabi-
Replebimur i-

Thes.
§ II. Aclut desiderii 349
disti timentibus te. - - Abscondes
eos in abscondito faciei tuae, dum
eam videbunt, à conturbatione ho-
minum: proteges eos in taberna-
culo tuo à contradictione linguarum.
Psal. 30.

Qua est expectatio mea, nonne
Dominus? & substantia mea apud
te est, nempe in humanitate Chri-
sti. Psal. 38.

Quemadmodum desiderat cer-
vus ad fontes aquarum, ita desi-
derat anima mea ad te Deus. Si-
tivit anima mea ad Deum fontem
vivum; quando veniam & appare-
bo ante faciem Dei! Fuerunt
mihi lacrymae panes die ac nocte,
dum dicitur mihi quotidie, ubi est
Deus tuus? Psal. 4.

Beatus quem elegisti & assum-
pisti, inhabitabit in acriis tuis
Replebimur in bonis domus tuae
sanctum

Sanctum est templum tuum, mirabile in equitate. Psal. 64.

Qui sedes super Cherubim, manifestare: excita potentiam tuam, ut salvum me facias. Ostende faciem tuam & salvus ero. Psal. 79.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum. Psal. 83.

Beati qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te. - - Melior est dies una in atriis tuis super millia. Ibid.

Gloriosa dicta sunt de te Civitas Dei, ô Patria coelestis. - - sicut letantium omnium habitatio est in te. Psal. 86.

Misericordias Domini in aeternum cantabo. Psal. 88.

Beatus populus qui scit jubilationem

*tionem in illa
mine in lumine
bunt tota die,
altabuntur; q
tis eorum in e*

*Confitebor
corde meo, in
congregatione.*

*Convertere
em tuam in co
benefecit tibi.*

*in regione vir
Dirumpe
carnis meae, t
laudis in æte
dam in conspe
in atriis dom
tui coelestis*

*Hei mihi
prolongatus e
it anima mea
Psal. 119.*

§ 11. Actus desiderii 351

tionem in illa gloria cœlesti. Domine in lumine vultus tui exultabunt tota die, & in iustitia tua exultabuntur; quoniam gloria virtutis eorum tu es. Psal. 88.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo, in consilio iustorum & congregatione. Psal. 115.

Convertere anima mea in requiem tuam in cœlis, quia Dominus benefecit tibi. -- Placebo Domino in regione vivorum. Psal. 114.

Dirumpe Domine vincula mea carnis meæ, tibi sacrificabo hostiā laudis in æternum. Vota mea redam in conspectu omnis populi eius, in atriis domus Domini, in medio tui cœlestis Ierusalem. Psal. 115.

Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est: multum incola sum: anima mea extra patriam meā. Psal. 119.

Defe-

Defecit in salutare tuum anima mea, & in verbum tuum supersperavi: defecerunt oculi mei in eloquium tuum dicentem, quando consolaberis me. Psal. 118.

Latatus sum in his qua dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus. Psal. 121.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo. -- In conspectu Angelorum psallam tibi, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo. Psal. 137.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo, me expectant iusti, donec retribuas mihi. Psal. 141.

Domine nomen tuum & memoriale tuum in desiderio anima. Anima mea desideravit te in nocte huius vite, sed & spiritu meo in precordiis meis mane, initio diei eterni-

ternitatis, &

Quis mihi
o bone JES
matris mea,

& deosculer t

Dilectus m

& rubicundus

• totus desia

Surgam &

coelestem, qu

nima mea, &

Indica mihi

git anima me

Jesu in meridi

Trabe me

rem unguen

Desideriu

se cum Chry

Salvatore

num nostrum

qui reforma

nostrae, confi

latus sua, P

Theriac.

§ 17. *Actus desiderii* 355

eternitatis, vigilabo ad te. Isa. 26.

Quis mihi det te fratrem meū
ô bone JESU, sugentem ubera
matris meae, ut inveniam te foris,
et deosculer te. Cant. 8.

Dilectus meus JESUS, candidus
et rubicundus, electus ex millibus
- - totus desiderabilis. Cant. 5.

Surgam et circuibo civitatem
coelestem, queram quem diligit a-
nima mea, Deum meum. Can. 5.

Indica mihi ô JESU, quem dili-
git anima mea, ubi cubes, ubi pa-
scas in meridie beatitudinis. Can. 6.

Trabe me post te, curram in odo-
rem unguentorum tuorum. Ibid.

Desiderium habeo dissolvi, et ef-
fice cum Christo. Phil. 1.

Salvatorem expectamus Domi-
num nostrum IESUM Christum,
qui reformabit corpus humilitatis
nostrae, configuratum corpori clari-
tatis suae. Phil. 3.

Veni

Veni Domine IESU. Apoc. 22.

Ex S. Augustino.

Mater Jerusalem, civitas sancta Dei, charissima sponsa Christi, te amat cor meum, pulchritudinem tuam nimium desiderat mens mea. O quam decora, quam gloriosa, quam generosa tu es! Tota pulchra es, & macula non est in te. --- Felix anima mea, semperque felix in secula, si intueri meruero gloriam tuam, beatitudinem tuam, pulchritudinem tuam, portas & muros, & plateas tuas, & mansiones tuas multas, nobilissimos cives tuos, & fortissimum Regem tuum in decore suo. Muri namque tui ex lapidibus pretiosis, portae tuae ex margaritis optimis, plateae

tuae

tuae ex auro
bus jucundum
termisitione
tiosa facta es
is tuis Mater
in te tale, qu
lia in hac vita
Non sunt in
nox, aut quae
porum. No
lucernae, aut s
jubar stellarum
Deo, lux de l
illuminat te.
& immaculat
cherrimum
Sol tuus, &
mane bonum
cherrimi Reg
templatio. I
in medio tui
circuitu eius,

Thes.

§ 11. Actus desiderii 353

Apoc. 22. tuæ ex auro purissimo, in quibus
jucundum Alleluia sine intermissione
cōcinitur. - - Spectiosa facta es & s̄vavis in deliciis
tuis Mater Jerusalem. Nihil in te tale,
quale patimur, qualia in hac vitā misera
cernimus. Non sunt in te tenebræ, aut
nox, aut quælibet diversitas tēporum.
Non lucet in te lux lucernæ, aut splendor
lunæ, aut iubar stellarum, sed Deus de
Deo, lux de luce, Sol justitiæ illuminat te.
Agnus candidus & immaculatus, lucidum
& pulcherrimum est lumen tuum. Sol tuus,
& claritas tua, & omne bonum tuum,
hujus pulcherrimi Regis indeficiens
contemplatio. Ipse Rex regum in medio
tui, & pueri eius in circuitu eius, Ibi
hymnidici

Ange

Angelorum chori, ibi societas
 supernorum civium. Ibi dulcis
 solemnitas omnium ab hac tri-
 sti peregrinatione ad tua gau-
 dia redeuntium. Ibi Prophe-
 tarum providus chorus: Ibi du-
 odennis Apostolorum nume-
 rus: Ibi innumerabilium Mar-
 tyrum victor exercitus: ibi Sā-
 ctorum Confessorum sacer cō-
 ventus &c. - ; Felix ego, &
 verè in perpetuum felix, si post
 resolutionem huius corporis
 audire meruero illa cantica
 coelestis melodix, quæ cantan-
 tur ad laudem Regis æterni,
 ab illis supernæ patriæ civibus,
 beatorumq; spirituum agmini-
 bus. Fortunatus & ego, nimi-
 umq; beatus, si ipse meruero
 cantare ea, & assistere Regi
 meo, Deo meo, & Duci meo,

& ceteris

& cernere eu-

Med. 2. 25,

Dulcissime

nignissime, ci-

fissime, deside-

lissime, pulchre-

videbo? quan-

te faciem tuam

por de pulchri-

do educes me

tenebroso, ut

tuo, ut deinceps

gar? Quando

admirabilem,

domum tuam

lætitix & exu-

maculis iusto-

habitant in do-

in sæcula sæcu-

te. Beati & v-

legisti & affe-

coelestem her-

cernere eum in gloria sua. „
Med. v. 25.

Dulcissime, amantissime, be-
gnissime, charissime, pretio- „
issime, desideratissime, amabi- „
issime, pulcherrime, quando te „
videbo? quando apparebo an- „
te faciem tuam? quando satia- „
bor de pulchritudine tua? Quā „
do educes me de hoc carcere „
tenebroso, ut confitear nomini „
tuo, ut deinceps non compun- „
gar? Quando transibo in illam „
admirabilem, & pulcherrimam „
domum tuam, ubi personat vox „
gaudii & exultationis in taber- „
naculis justorum? Beati qui „
habitant in domo tua Domine, „
in sæcula sæculorum laudabunt „
te. Beati & verè beati quos e- „
legisti & assumptisti in illam „
coelestem hereditatem. Ecce „
Sancti

Sancti tui Domine flore-
bunt, ante te sicut lilium. Replen-
tur enim ab ubertate domus
tuæ, & torrente voluptatis tuæ
potas eos, quoniam tu es fons
vitæ, & in lumine tuo vident
lumen, usq; adeo ut ipsi lumē
illuminatum, per te Deum il-
luminantem, sicut sol effulge-
ant in conspectu tuo. O quam
mira, quam pulchra, quam ac-
ceptabilia sunt domus tuæ ha-
bitacula Domine Deus virtu-
tum, concupiscit in ea intrare
peccatrix anima mea. Domi-
ne dilexi decorem domus tuæ,
locū habitationis gloriæ tuæ.
Unam petii à Domino, hanc
requiram, ut inhabitem in do-
mo Domini omnibus, diebus
vitæ meæ. - - Quando vide-
bo Deum meum, quem sitit a-
nima

anima mea? Cum in terra vi-
sta enim terra
deri non poterit
culis. Quid fac-
compedibus m-
constrictus? Q-
sumus in corp-
mur à Domino
hic manentem
futuram inquir-
tem municipa-
Quis dabit mihi
lumbæ? & vol-
Nihil mihi ta-
cūm Domino
autem adhære-
est, *Med. c. 37.*
Deus meus
tolerator meus
te sitio, te es-
ad se suspiro

anima mea? Quando videbo
eum in terra viventium? In i-
sta enim terra morientium vi-
deri non potest mortalibus o-
culis. Quid faciam miser ego
compedibus mortalitatis meae
constrictus? Quid faciam? dum
sumus in corpore peregrina-
mur à Domino: non habemus
hic manentem civitatem, sed
futuram inquirimus: noster au-
tem municipatus in coelis est.
Quis dabit mihi pennas ut co-
lumbæ? & volabo, & requiescā.
Nihil mihi tam dulce, quam
cum Domino meo esse. Mihi
autem adhærere Deo bonum
est, *Med. c. 37.*

Deus meus Creator meus,
tolerator meus, nutritor meus,
te sitio, te esurio, te desidero,
ad te suspiro & concupisco, &

Q

sicut

sicut pupillus benignissimi Pa-
 tris orbatus præsentiâ, flens &
 ejulans incessanter ejus dilectâ
 faciem toto corde amplecti-
 tur; sic ego quantum quoque
 tuam faciem videre desidero.
 Et post plura: Defecit caro
 mea & cor meum, Deus cor-
 dis mei & pars mea Deus in æ-
 ternum. Renuit consolari a-
 nima mea, nisi de te dulcedo
 mea. Quid enim mihi est in
 coelo, & à te quid volui super
 terram? Te volo, te spero, te
 quero. Tibi dixit cor meum:
 Quæsiui vultum tuum, vul-
 tum tuum Domine requi-
 ram, ne avertas faciem tuam
 à me. Amator hominum
 benignissime, tibi derelictus
 est pauper, orphano tu eris
 adjutor. Mi advocate tutissi-
 me

§ II. Ad
 me miserere
 relictus; pupillus
 absque patre;
 mea lacrymas,
 donec redeas.
 appare mihi, &
 Revela gloriam
 perfectum gau-
 Quando venies
 us! O si quando
 um meum, quo
 si satiabor cum
 ria mea, quam
 inebriabor ab
 tua, quam suspi-
 bis me torren-
 quam sitio! Si
 Domine lacrym-
 die ac nocte, do-
 hi: Ecce Deus
 catur animæ me-
 lus tuus. Med.

me miserere mei orphani de-
 relicti; pupillus factus sum „
 absq; patre: respice orbitatis
 meæ lacrymas, quas tibi offero,
 donec redeas. Eja jam Domine „
 appare mihi, & consolatus ero.
 Revela gloriam tuam, & erit
 perfectum gaudium meum. „
 Quando venies consolator me-
 us! O si quando videbo gaudi-
 um meum, quod desidero! O „
 si satiabor cum apparueris glo-
 ria mea, quam desidero! O si
 inebriabor ab ubertate domus „
 tuæ, quam suspiro! O si pota-
 bis me torrente voluptatis,
 quam sitio! Sint mihi interim „
 Domine lacrymæ meæ panes
 die ac nocte, donec dicatur mi-
 hi: Ecce Deus tuus: donec di-
 catur animæ meæ; ecce spon-
 sus tuus. *Med. c. 41.*

Q 2

Osten-

Ostende te mihi consolator
 meus. Videam te lumen ocu-
 lorū meorum. Videā te gaudiū
 spiritūs mei. Videam te lætitiā
 cordis mei. Diligam te vita a-
 nimæ meæ. Appare mihi dele-
 ctatio mea magna, Solatium
 meum dulce, Deus meus vita
 mea, & gloria tota animæ
 meæ. Inveniam te desiderium
 cordis mei, teneam te amor a-
 nimæ meæ. Amplectar te spō-
 se cœlestis. Possideam te bea-
 titudo sempiterna, possideam
 te in medio cordis mei vita
 beata, dulcedo summa animæ
 meæ. Diligam te Domine for-
 titudo mea, Domine firmamē-
 tum meum, & refugium me-
 um, & liberator meus. Am-
 plectar te bonum, sine quo ni-
 hil bonum, fruor te optimum,

sine

§ II. Actus
 sine quo nihil
 vita, cui omni-
 quæ das mihi
 es mea vita
 vo, sine qua
 quam resuscito
 reor vita per q
 ne qua tribulo
 dulcis, & amab
 morialis, ubi q
 inveniam? ut i
 & in te subist
 sto in animo
 corde, quia
 qua sine te m
 colens suscit
 scit & deficit
 memoria tua,
 & apparebo
 Quare faciem
 dium meum, p

sine quo nihil optimum. O
vita, cui omnia vivunt; vita,
quæ das mihi vitam; vita, quæ
es mea vita; vita per quam vi-
vo, sine qua morior: vita per
quam resuscitor, sine qua pe-
reor: vita per quam gaudeo, si-
ne qua tribulor: vita vitalis,
dulcis, & amabilis, semper me-
moralis, ubi quæso es? ubi te
inveniam? ut in me deficiam,
& in te subsistam? Prope es-
to in animo, prope esto in
corde, quia amore langueo;
quia sine te morior, quia te re-
colens suscitior. - - Concupi-
scit & deficit anima mea de
memoria tua, quando veniam,
& apparebo tibi lætitia mea?
Quare faciem tuam avertis gau-
dium meum, per quod gaudeo?

Q. ubi

i consolator
lumen oeu-
eā te gaudiū
am te lætitia
am te vita a-
re mihi dele-
e, Solatium
s meus vita
otā animæ
e desiderium
a te amor a-
lectar te spō-
deam te bea-
e, possideam
dis mei vita
mma animæ
Domine for-
me firmamē-
refugium me-
meus. An-
e, sine quo ni-
te optimum,
lūc.

ubi est absconditus pulcher,
 quem desidero? - Cur faci-
 èn tuam abscondis? Fortè di-
 cis: non videbit me homo, &
 vivet. Eja Dō nīne moriar, ut
 te videam: videam, ut hīc mō-
 riar. Nolo vivere, volo mori:
 dissolvi cupio, & esse cum
 Christo: mori desidero, ut vi-
 deam Christum: vivere renuo,
 ut vivam cum Christo. O Do-
 mine JESU accipe spiritum
 meum. Vitā meā suscipe ani-
 mām meā. Gaudium meum
 attrahē cor meum. *Sol. l. c. 1.*
 Si Domine pro hoc corpore i-
 gnobili, & corruptibili, tam
 magna & innumerabilia bene-
 ficia præstas; qualia, quān ma-
 gna & innumerabilia sunt illa
 bona, quæ præparasti diligen-
 tibus te, in illa cœlesti patria,
 ubi

ubi te videbim
 eni. Si tanta
 cere, quanta ag
 tam innumera
 na tua, quæ nun
 ter tribuis & in
 magna & innum
 dulcia & delecta
 tus es largituru
 tanta solatia in
 marum, quanta
 nuptiari. n? Si
 lia continet carc
 tinet patria? C
 dit Deus abs te
 sti diligentibus
 enim magnam
 munificentia tua
 disti timentibus
 Tu Domine
 Israël, desiderium
 rat cor nostrum

tus pulcher,
 Car faci-
 lis? Fortè di-
 me homo, &
 ne moriar, ut
 in, ut hic mo-
 ro, volo mori:
 & esse cam
 sidero, ut vi-
 vivere renuo-
 nito. O Do-
 mipe spiritum
 a suscipe ani-
 madium meum
 in. *Solil. c. n.*
 de corpore i-
 mptibili, tam
 erabilia bene-
 a, quam ma-
 ria sunt illa
 arasti diligen-
 ex. eiti patria,
 ubi

ubi te videbimus facie ad facie
 e n. Si tanta nobis facis in car-
 cere, quanta agis in patria? Si
 tam innumera & varia sunt do-
 na tua, quæ nunc amicis pari-
 tær tribuis & inimicis: quàm
 magna & innumerabilia, quàm
 dulcia & delectabilia, quæ totis
 tuis es largiturus amicis? Si
 tanta solatia in hac valle lacry-
 marum, quanta contères in die
 nuptiarum? Si tanta delectabi-
 lia continet carcær, quant. con-
 tinet patria? Oculus non vi-
 dit Deus abs te, quæ præpara-
 sti diligentibus te. Secundu n
 enim magnam multitudinem
 munificentie tuæ, quàm absco-
 disti timentibus te &c. *Solil. c. 27.*

Tu Domine expectatio I-
 fraël, desiderium ad quod suspi-
 rat cor nostrum quotidie, fe-

Q

stina,

„ stina, ne tardaveris. Surge, pro-
 „ pera, & veni, ut educas me de
 „ isto carcere, ad confitendum
 „ nomini tuo, sit gloriemur in
 „ lumine tuo. Aperi aures tuas
 „ clamoribus lacrymarum pupil-
 „ lorum tuorum, qui clamant
 „ ad te: Pater noster da nobis
 „ hodie panem nostrum quoti-
 „ dianum, in cuius fortitudine
 „ ambulemus die ac nocte, us-
 „ quequò perveniamus ad mon-
 „ tem sanctum tuum Horeb. Et
 „ ego parvulus familiæ tuæ, De-
 „ us Pater & virtus mea, quando
 „ veniam & apparebo ante faci-
 „ em tuam? Beatus ero, si fue-
 „ ro admissus ad videndum cla-
 „ ritate tuam. Quis mihi hoc
 „ tribuat, ut ad hoc pervenire
 „ permittas me? Scio Domine,
 „ scio, & confiteor, me esse indi-
 „ gnum,

„ gnium, ut intre-
 „ tum, sed fac
 „ tuum, & non c
 „ fuerantem sei
 „ cap. 23.

„ O fons vitæ
 „ viventium, quan-
 „ aquas dulcedinis
 „ deserta, in via,
 „ ut videam virtu-
 „ gloriam tuam,
 „ quis misericordi-
 „ am. Sitio Dor-
 „ satia me. Sitio
 „ te Deum vivum
 „ Domine veniam
 „ ante faciem tu-
 „ videbo diem illa-
 „ jucunditatis &
 „ quam fecit Don-
 „ mur & exultemu-
 „ es præclara & pu-

is. Surge, pro-
 educa me de
 confitendum
 gloriemur in
 eri aures tuas
 marum pupil-
 qui clamant
 per da nobis
 strum quoti-
 s fortitudine
 c nocte, us-
 nus ad mon-
 n Horeb. Et
 nia tua, De-
 mea, quando
 bo arte faci-
 s ero, si fue-
 idendum cla-
 us mihi hoc
 oc pervenire
 cio Domine,
 me esse indi-
 gnum,

§ II. Actus desiderii

367.

gnum, ut intrem sub lectum
 tuum, sed fac propter honorem
 tuum, & non confundas, in te,
 sperantem servum tuum. *Solil.*
cap. 23.

O fons vitæ vena aquarum
 viventium, quando veniam ad
 aquas dulcedinis tuæ, de terra
 deserta, invia, & inaquosa?
 ut videam virtutem tuam &
 gloriam tuam, & satiem ex a-
 quis misericordiæ tuæ sitim me-
 am. Sitio Domine, fons vitæ
 satia me. Sitio Domine, sitio
 te Deum vivum. O quando
 Domine veniam, & apparebo
 ante faciem tuam! Putasne
 videbo diem illam, diem inquā,
 jucunditatis & lætitiæ, diem
 quam fecit Dominus, ut læte-
 mur & exultemus in ea? O di-
 ces præclara & pulchra, nesciens

Q

vespe

vesperum, nec habens occasum,
 „ in qua audiam vocem laudis,
 vocem exultationis & confes-
 „ sionis: in qua audiam: Intra in
 gaudium Domini tui: intra in
 gaudium sempiternum, in do-
 „ mum Domini Dei tui. Intra
 in gaudium sine tristitia, quod
 continet æternam lætitiā: ubi
 „ erit omne bonum, & non erit
 aliquod malum. Ubi erit quid-
 quid voles, & non erit quid-
 „ quid noles: ubi erit vita vitalis,
 dulcis & amabilis, semperque
 memorialis. - O gaudium su-
 „ per gaudium, gaudium vincens
 omne gaudium, extra quod nō
 est gaudium, quando intrabo
 „ in te, & videbo Deum meum,
 qui habitat in te? Ibo illuc,
 & videbo visionem hanc gran-
 „ dem. Quid est, quod me de-
 tinet?

tinet?

31. 17
 tinet? Heu m-
 tus meus pro-
 me, quamdiu
 est Deus tuus
 tur mihi: Ex-
 sta. Et punc-
 ratio mea, ne
 Deus meus, Sa-
 clamus Domini
 SUM Christum
 corpus humilita-
 figuratum cor-
 suæ. Expecta-
 quando reverte-
 inducat nos a
 Veni Domine
 Veni Domine
 nos in pace; V-
 ctos de carcere,
 ram te corde
 Salvator noster
 ratus cunctis ge-

ens occasi,
 cem laudis,
 s & confes-
 sionem: Intra in
 tra: intra in
 tra, in do-
 mi. Intra
 tra, quod
 titia n: uoi
 & non erit
 bi erit quid-
 erit quid-
 vita vitalis,
 temperque
 gaudium su-
 um vincens
 tra quod nō
 do intrabo
 in meum,
 lbo illuc,
 hanc gran-
 od me de-
 unet

rinet? Heu me, quia incolat-
 tus meus prolongatus est. Heu „
 me, quamdiu dicitur mihi: ubi
 est Deus tuus? quamdiu dice-
 tur mihi: Exspecta, Reexspe- „
 cta. Et nunc quæ est expecta-
 tio mea, nonne Dominus „
 Deus meus. Saluator. em exspe-
 ctamus Dominum nostrum JE-
 SUM Christum, qui reformabit „
 corpus humilitatis nostræ, con-
 figuratum corpori claritatis
 suæ. Exspectamus Dominum „
 quando revertatur à nuptiis, ut
 inducat nos ad suas nuptias.
 Veni Domine & noli tardare.
 Veni Domine JESU, & visita
 nos in pace: Veni & educ vin- „
 ctos de carcere, ut lætemur co-
 ram te corde perfecto. Veni „
 Salvator noster. Veni deside-
 ratus cunctis gentibus, ostende
 faciem

faciem tuam, & salvi erimus.
 Veni lux mea, Redemptor meus,
 educ de carcere animam meam
 ad confitendum nomini
 tuo. &c, &c. *Solil. c. 26.*

Da teipsum mihi Deus meus,
 redde te mihi. Tui amore
 teneor, tui desiderio flagro,
 tui dulci memoriâ delector. -
 - Assumat spiritus meus pen-
 nas ut aquilæ, volet, & non de-
 ficiat, volet & perveniat ad de-
 corem domus tuæ, & thronum
 gloriæ tuæ, & ibi super men-
 sam refectiois civium super-
 notum pascatur de occultis tu-
 is, in loco pascuæ, juxta fluen-
 ta plenissima. Tu esto exul-
 tatio nostra, qui es spes nostra,
 salus atq; redemptio. Tu esto
 nostrum gaudium, qui es futu-
 rus præmium. *Man. c. 3.*

Vide alia, quæ supra habentur c. 2.

Deus meus
 miserere mei,
 tes: Domine
 largitus es, tibi
 rem tui solum c
 ho dones, & di
 ultra aliud posco
 Oro te Deus
 misericordias tu
 lem in gratia tu

Ex Psalmis, &

*Exurge Domine
 fac Deus meus.*

*Domine ne in
 me, neq; in ira
 Miserere mei D
 firmus sum; san-
 nam conturbat*

§ 12. petitiones morien: 371

§ 12. Petitiones morientis.

Deus meus misericordia mea,
miserere mei, sicut scis, vis, & po-
tes. Domine omnia quæ mihi
largitus es, tibi restituo; amo-
rem tui solum cum gratia tuam
habeo dones, & dives sum factis, nec
ultra aliud posco. S. Ignat.

Oro te Deus meus per omnes
misericordias tuas, da mihi fina-
lem in gratia tua perseverantiam.

*Ex Psalmis, & ex aliis Scriptura
locis.*

*Exurge Domine, salvum me
fac Deus meus. Psal. 2.*

*Domine ne in furore tuo arguas
me, neq; in ira tua corripias me.
Miserere mei Domine quoniam in-
firmus sum, sana me Domine quo-
niam conturbata sunt ossa mea.*

— Con

Convertere Domine & eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam. Psal. 6.

Domine deduc me in iustitia tua, dirige in conspectu tuo ad coelum, viam meam. Psal. 5.

Domine Deus meus in te speravi, saluum me fac, ex omnibus persequentibus me, & libera me à tentationibus, ne quando rapiat ut leo animam meam, dum non est qui redimat, neq; qui saluum faciat, præter te. Psal. 4.

Miserere mei Domine, vide humilitatem meam de inimicis meis. Exalta me de portis mortis, ut annuntiem laudationes tuas in portis, Sion coelestis. Psal. 9. Exurge Domine Deus, exaltetur manus tua, ne obliviscaris pauperis. - - Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adiutor. Ibid.

Vsque-

Vsquequò Domine in finem? usquequò iustitiam tuam à me habetur inimicus? respice & exaudi meus. Psal. 11.

Illumina oculos. obdormiam in me. dicat inimicus: Peccatum. Ibid.

Perfice Domine semitis tuis, ut non confundamur. Mirabilia tua, qui salvos facis. Aresistenti. Stodi me ut pupillam. bra alarum tua. à facie impiorum.

Tu illuminas. Domine, Deus meus. bras meas. Psal.

Deus precing

ne eripe ani-
me fac pro-
m. lla o-
in iusticia tua,
ad coelum,
in te spera-
ex omnibus
libera me
quando rapiat
aum non est
salvum so-
4.
ne, vide hu-
militatis meis,
mortis, ut an-
tuas in portis,
9. Exurge
etur manus
pauperis. --
per, orphano

Vsque-

S 12. petitiones morien: 373

Vsquequò Domine obliuisceris
ne in finem? usquequò avertis fa-
ciem tuam à me. Vsquequò exal-
tabitur inimicus meus super me?
respice & exaudi me Domine Deus
meus. Psal. 11.

illumina oculos meos, ne unquà
obdormiam in morte, ne quando
dicat inimicus: Prevalui adversus
eum. Ibid.

Perfice Domine gressus meos in
semitis tuis, ut non moveantur ve-
stigia mea. Mirifica misericordias
tuas, qui salvos facis sperantes in
te. A resistentibus dextera tua cu-
todì me ut pupillam oculi; sub um-
bra alarum tuarum protege me,
& jacie impiorum. Psal. 16.

Tu illuminas lucernam meam
Domine, Deus meus illumina tene-
bras meas. Psal. 17.

Deus praeinge me virtute, &
pone

pone viam meam ad cœlum immaculatam. Perfice pedes meos tanquam cervorum, & super excelsa statue me. Doce manus meas ad prælum, & pone ut arcum arcum brachia mea. Da mihi protectionem salutis, & dextera tua suscipiat me. Ibid.

Ad te levō animam meam Deus
meus, in te confido non erubescam,
neq; irrideant me inimici mei: ete-
nam universi qui sustinent te, non
confundentur. Psal. 24. Vias tuas
ad coelum Domine demonstra mi-
hi, & semitas tuas edoce me. Diri-
ge me in veritate tua, & doce me,
quia tu es Deus Salvator meus.
Ibid.

*Respice in me, & miserere mei, quia
unicus & pauper sum ego. -- Cu-
stodi animam meam, & erue me, a
perditione, non erubescam, quoni-
am speravi in te. Ibid. Ne*

Ne perdas curam
animam meam, &
viam vitam meam.

De ventre m
us es tu, ne disc
niam tribulatio
niam non est qui
Psal. 21.

Domine ne
 um tuum à me
 meam conspice.
 tuæ vindictæ De
 De manu canis
 meam. Ibid.
 bernaculo tuo, i
 tege me in abs
 tui, cordis tui.

Adjutor meus
quas me, neq. de
lutaris meus. It

Exaudi Dom
tionis meae, dum

§ 12. petitiones morien. 3 7

Ne perdas cum impiis Deus animam meam, & cum viris sanguinum vitam meam. Psal. 25.

De ventre matris mea Deus meus es tu, ne discefferis à me, quoniam tribulatio proxima est, quoniam non est qui eripiat, nisi tu. Psal. 21.

Domine ne longaveris auxilium tuum à me, ad defensionem meam conspice. Erue à framea tuæ vindictæ Deus animam meam, & de manu canis infernalis unicam meam. Ibid. Absconde me in tabernaculo tuo, in die malorum protege me in abscondito tabernaculi tui, cordis tui. Psal. 26.

Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neq. despicias me Deus salutaris meus. Ibid.

Exaudi Domine vocem deprecationis meæ, dum oro ad te, dum ex-

solbo

Ne

sollo manus meas ad templum sanctum tuum, ad coelum. Ne simul trahas me cum peccatoribus ad infernum, & cum operantibus iniquitatem ne perdas me. Psal. 27.

*Domine educ ab inferno animam
meam, salva me à descendantibus
in lacum inferni, quoniam ira in
indignatione tua, & vita in volun-
tate tua. Psal. 29.*

Ad te Domine clamabo, & ad
Deum meum deprecabor: Que u-
tilitas in sanguine meo, dum descē-
do in corruptionem? Ibid.

In te Domine speravi, non confundar in aeternum, in iustitia tua, non mea, libera me. - - Esto mihi in Deum protectorem, & in locum refugii, ut salvum me facias. Quoniam fortitudo & refugium meum es tu, & propter nomen tuum deduces me ad coelum, & enutries me,

§ 12. petition
In manus tuas
animum meum, rede
us veritatis. Po
Miserere mei D
tribulor, conturbat

alius meus. 2.
 doloribus vita mea
 gemitibus. Psal. 30.
 Illustra faciem tuam
 tuum, salu
 cordia tua. D

Fiat misericordia
super me, quoniam
in t. Psal. 32.

Domine ne disci
ne intende judici
ai, & Dominus n
neam. Plal. 34.

Cor meum contri
buit me virtus
salutis meorum

12. petitiones morien. 377

In manus tuas commendo spiri-
tuum meum, redemisti me Domine
Deus veritatis. Psal. 30. & 70.
Miserere mei Domine, quoniam
conturbatus est in ira tua
animus meus. Quoniam defecit in
vultu meo, & anni mei in
lacrimis. Psal. 30.
Illustra faciem tuam super ser-
vum tuum, saluum me fac in mi-
sericordia tua. Domine non con-
fundar, quoniam invocavi te. Ib.
Fiat misericordia tua Domine
propter me, quemadmodum speravi
in te. Psal. 32.
Domine ne discedas à me: exur-
ge intende iudicio meo, Deus me-
us, & Dominus meus in causam
meam. Psal. 34.
Cor meum conturbatum est, de-
liquit me virtus mea, & lumen o-
culorum meorum & ipsum non est
mecum

mecum. Ne derelinquas me Domine Deus meus. Intende in adiutorium meum Domine Deus salutaris mea. Psal. 37.

Ne proijcias me à facie tua, & Spiritum Sanctum tuum ne auferas à me. Redde mihi latitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me. Psal. 50.

Notum fac mihi Domine finem meum, & numerum dierum meorum, ut sciam quid desit mihi. - - Ecce mensurabiles posuisti dies meos, & substantia mea tanquam nihilum ante te. Psal. 38. Domine, quoniam nimis patior, responde pro me. Exaudi orationem meam Domine, & deprecationem meam, auribus percipe lacrymas meas. - - Remitte mihi delicta mea priusquam abeam, & amplius non ero. ibid.

Exaudi Domine preces meas, & duc

duc me de lacu nequitie, & statue salutare meum. Christus pedes meos ad iustitiam.

39. Circumdederunt me iniqui, circumspice, & cor meum non est in pace. Circumdederunt me iniqui, circumspice, & cor meum non est in pace.

Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me.

Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me.

Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me.

Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me, Domine ad adiuuandum me.

inquas me Domine
Intende in a
omine Deus su
a facie tua,
tuum ne au
iui letitiam
itu principa
o.
Domine finem
dierum meo
desit mihi.
les posuisti die
mea tanquam
a. 38. Domine
de pro me. Ex
eam Domine.
m, auribus per
s. -- Remitti
priusquam ab
ero. ibid.
preces meas
edus

32. petitiones morien. 379

duc me de lacu miseria, & de luto
cis, & statue supra petram fidei
Christum pedes meos, & dirige
gressus meos ad eternitatem. Ps.
32. Circumdederunt me mala,
uorum non est numerus: compre
enderunt me iniquitates mea, mul
tiplicata sunt super capillos capitis
mei, & cor meum dereliquit me:
omplaceat tibi Domine, ut eripias
me, Domine ad adiuvandum me
aspice. Ibid.

Dominus opem ferat mihi super
etiam doloris mei. -- Domine
miserere mei, sana animam meam,
quia peccavi tibi. Psal. 40.

Exurge Domine, & ne repellas
in finem. -- Exurge Domine ad
iuvando me, & redime me propter no
men tuum. Psal. 43.

Exurgat Deus & dissipentur i
nimici eius, & fugiant qui oderunt

eum

cum à facie eius. Sicut deficit fumus deficient, sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei. Psal. 67.

Salvum me fac Deus quoniam intraverunt aquæ usq; ad animam meam. Exaudi me Domine quoniam benigna est misericordia tua, secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me. Et ne avertas faciem tuam à puero tuo, quoniam tribulor, velociter exaudi me. Intende anima mea, & libera eam, propter inimicos tuos eripe me. Ibid.

Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina; confundantur & revereantur, qui querunt animam meam. - Ego verò egenus & pauper sū, Deus adjuva me. Adjutor & liberator meus es tu, Domine ne moreris. Psal. 69.

Ne projicias me, Ne proijcias me, Ne derelinquas me, Ne elongeris à me.

auxilium meum ne tradas bestiæ.

Ne tradas bestiæ animam confitentem tibi.

tuam pauperis tui in finem. Psal. 73.

Protectoꝝ noster respice in faciem meam.

Converte me Domine, & averte iram tuam à me.

Ostende mihi Domine, misericordiam tuam, & salutare tuum.

Psal. 84.

Inclina Domine aurem tuam, & exaudi me, quoniam pauper sum ego.

Domine Deus meus sperans in te, Domine Deus meus.

Domine Deus meus sperans in te, Domine Deus meus.

Domine Deus meus sperans in te, Domine Deus meus.

Domine Deus meus sperans in te, Domine Deus meus.

Domine Deus meus sperans in te, Domine Deus meus.

Ne projicias me in tempore se-
cutoris, cum defecerit virtus mea,
derelinquas me. Psal. 70. De-
ne elongeris à me, Deus meus in

auxilium meum respice. Ibid.

Ne tradas bestiis infernalibus,
animam confitentem tibi, & ani-
mam pauperis tui ne obliviscaris
finem. Psal. 73.

Protector noster aspice Deus, &
aspice in faciem Christi tui. Ps. 83.

Converte me Deus salutaris no-
ster, & averte iram tuam à me.

Stende mihi Domine misericordi-
am tuam, & salutare tuum da mi-
hi. Psal. 84.

Inclina Domine aurem tuam &
exaudi me, quoniam inops & pau-
er sum ego. Custodi animam
eam: saluum fac servum tuum
Deus meus sperantem in te. Ps. 85.

Domine Deus miserator & mi-
sericors

sericors, patiens & multa miseri-
cordia, & verax, respice in me, &
miserere mei, da imperium regnū
coelorum, puero tuo, & saluum
fac filium Ancilla tua, Matris
tuæ, & Dominae meæ. Ibid.

Domine Deus salutis mea in di-
vita meæ, clamavi ad te, & nocte
mortis meæ coram te. Intret in
conspectu tuo oratio mea, inclina
aurem tuam ad precem meam, quia
repleta est malis peccatorum ani-
ma mea, & vita mea inferno ap-
propinquavit. Psal. 87.

Domine non intres in iudiciū
cum seruo tuo, quia non justificabi-
tur in conspectu tuo omnis vivens.
Psal. 142. Notam fac mihi viam
in qua ambulem ad te: doce me fa-
cere voluntatem tuam, quia Deus
meus es tu. Spiritus tuus bonus
deducet me in terram rectam, vi-

§ 12. petitiō

ventium. Propter
ine vivificabi-
in equitate tua.

Domine fac mi-
men tuum, quia
ricordia tua. L

genus & pauper eg-
am conturbatum

Adjuva me D-
s, servum me fa-
ricordiam tuam

Circumdederun-
tu, & pericula in-
me: - o Domine

meam. Miseri-
ustus, & Deus n-
Psal. 114.

Dominus custodi-
protectio mea - -
iat me ab omni

animam meam D-
nus custodiat inti-

venti-

R

multa miseri-
dice in me, o
perium regni
us, & saluum
tua, Matr.
bea. Ibid.
uis mea in di-
ad te. & no-
te. Intret in
mea, inclina
em meam, qui
ccatorum ani-
mea inferno ap-
87.
res in iudiciu-
non iustificabi-
o omnis vivens
fac mihi via-
te: doce me fa-
am, quia Do-
ritus tuus bonu-
am rectam, v-
venti-

entium. Propter nomen tuū Do-
mine vivificabis me vitā aeternā,
& aequitate tua. Ibid.

Domine fac mecum propter no-
men tuum, quia suavis est mise-
ricordia tua. Libera me quia e-
genus & pauper ego sum, & cor me-
um conturbatum est intra me. - -

Adjuva me Domine Deus me-
us, servum me fac secundum mi-
sericordiam tuam. Psal. 108.

Circumdederunt me dolores mor-
tis, & pericula inferni invenerunt
me: - - o Domine libera animam
meam. Misericors Dominus &
iustus, & Deus noster miseretur.
Psal. 114.

Dominus custodiat me, Dominus
protectio mea - - Dominus custo-
diat me ab omni malo: Custodiat
animam meam Dominus: Domi-
nus custodiat introitum meum ad
vitam

R

vitam æternam, *Ex exitum meum*
ex hac vita mortali, *ex hoc, nunc*
Et usque in seculum. Psal. 120.

Veniat super me misericordia
tua Domine, salutare tuum secun-
dum eloquium tuum. Psal. 118. -

- - *Fiat misericordia tua secundum*
eloquium tuum servo tuo. Ibid.

- - *Suscipe me secundum eloqui-*
um tuum. Et vivam vitam æternam, Et non
confundas me ab expectatione
mea. Adjuva me Et salvus ero

- - *Fac cum servo tuo secundum*
miserecordiam tuam. Ib. - - *Aspi-*
ce in me, Et miserere mei secundum
judicium diligentium nomen tuum.

- - *Gressus meos dirige in vitam*
æternitatis, secundum eloqui-
um tuum. Faciem tuam illumina su-
per servum tuum. Ibi. - - *Misere-*
cordie tue multe Domine, secun-
dum iudicium tuum vivifica me
vitam æternam. Ad

Ad te levavi oculos
bitas in celis. Et

porum in manibus
orum: ita oculi

Deum nostrum,
nostri. Miserere

miserere nostri. I
Domine miser

culum: opera in
desideras. Psal.

Domine Domine
mea, obumbra

in die belli. Psal.
Pater salvifica

Joan. 12.
Domine salu

Pater venit h
tuum, ut Filius

- - Et nunc cla
apud te metipsum

exitum meum

ex hoc, nunc

Psal. 120.

de misericordia

re tuum secun-

n. Psal. 118.

tua secundum

vo tuo. Ibid.

ad eloquium

eterna, & non

expectatione

& saluus ero.

uo secundum

ib. - - Affli-

ei secundum

in nomen tuum.

irige in vita

ad eloquium

illumina su-

bi. - - Miseri-

Domine, secun-

vivifica me

Ad

§ 12. petitiones morien. 385

Ad te levavi oculos meos qui ha-
bitas in caelis. Et te sicut oculi ser-
vorum in manibus Dominorum su-
orum: ita oculi nostri ad Dominum
Deum nostrum, donec misereatur
nostri. Misereere nostri Domine,
misereere nostri. Psal. 122.

Domine misericordia tua in sa-
culum: opera manuum tuarum ne
desibicias. Psal. 137.

Domine Domine virtus salutis
meae, obumbra super caput meum
in die belli. Psal. 139.

Pater salvifica me ex hac hora.
Joan. 12.

Domine salva me, pereo. Mat. 8.

Pater venit hora, clarifica filium
tuum, ut Filius tuus clarificet te.

- - Et nunc clarifica me tu Pater
apud te metipsum. Joan. 17.

R. 2

Varia

*Varia petitiones ex S. Augu-
stino.*

Domine Deus meus da cordi
meo te desiderare, desideran-
do quærere, quærendo inveni-
re, inveniēdo amare. *Med. c. 1.*

Totis medullis cordis, toto
usu mentis te rogo Omnipoten-
s Pater cum dilectissimo Fi-
lio tuo, teq; dulcissima proles
cum serenissimo invoco Para-
cleto, trahe me, quatenus post
te curram in odorem unguen-
torum tuorum dalciter. *Med.
cap. 4.*

Delinquentes servuli evadunt
supplicia, dum pro eis interce-
dit dulcedo filiorum: Sic te
Omnipotens Pater, per omni-
potentis Filii charitatem postu-
lo, educ e carcere ad confiten-

dum

dum nomini tu-
am: libera me
carorum per co-
cum tibi natum,
pria merita lethali
sententiam, pre-
dexteram tuam co-
is interpellatione
vitam. *Med. c. 5.*

Deus immensē
ua extra circum-
oles, supra regis
custodi me quæso
nunc & semper,
supra & infra, ci-
ut in me nullus pa-
diis inimicorum
s omnipotens, c-
ector in te spera-
uo nemo est tutus
ericulis liberatus

Christe Domine

ex S. Augu.

neus da cordi
e, desideran-
rendo inveni-
re. *Med. c. 1.*
cordis, toto
go Omnipot-
entissimo Fi-
ssima proles
invoco Para-
atenus post
em unguen-
aliter. *Med.*

ervuli evadunt
o eis interce-
rum: Sic te
r, per omni-
ritatem postu-
ad confiten-
dum

§ 12. petitiones morient 387

lum nomini tuo animam me-
am: libera me a vinculis pec-
atorum per coæternum uni-
um tibi natum, meq; , cui pro-
ria merita lethalem minantur
ententiam, pretiosissimæ ad
exteram tuam confidentis pro-
s interpellatione, restaura ad
itam. *Med. c. 5.*

Deus immensè, qui opera
a extra circumdas, intra re-
les, supra tegis, & infra fers,
astodi me quæso hic & ubiq; ,
unc & semper, foris & intus,
upra & infra, circumcirca, ita
t in me nullus pateat locus in-
dis inimicorum. Tu es De-
omnipotens, custos & pro-
ector in te sperantium, sine
no nemo est tutus, nemo de-
ericulis liberatus. *Med. c. 33.*

Christe Domine verbum Pa-

tris, rogo te per indulgentissimam
 misericordiam tuam viscera
 tolle de me, quod mihi nocet
 & tibi displicet, & da quod non
 est tibi placere & mihi prodesse
 -- Infunde obsecro multitudinem
 dulcedinis pectori meo
 ut nihil terrenum, nihil carnale
 desiderem, vel cogitem, sed
 solum te amem, te solum habeam
 in corde & in ore meo
 Scribe in pectore meo dulcem
 memoriam tui. Scribe in
 voluntate cordis mei voluntatem
 tuam, & justificationes tuas,
 & praecepta tua semper
 ubique habeam prae oculis meis
 Succende mentem meam igne
 illo tuo, quem misisti in terram
 & voluisti vehementer accendi.
 Med. c. 36.

Fons vitae reple mentem meam

torren

torren- volup-
 bria cor meum
 amoris tui, ut
 vana sunt & ter-
 habeam te jugiter
 mea. -- Animi
 & amicus me-
 via langvet, jace-
 tit valde; & non
 ponam ante illu-
 per sum & men-
 mine Deus meus
 bonorum, & da
 satietatis opulen-
 tor, da lasso cibum
 spersum, reinten-
 En stat ad ostium
 secro per viscera
 tua, quibus vili-
 ex alto, aperi p-
 manum pietatis
 propitiabili digni-

indulgentissimæ tuæ viscera
 torren-
 tua viscera cor meum sobria ebrietate
 amoris tui, ut obliviscar quæ
 & ea quod non vana sunt & terrena, & solum
 & mihi prodesse habeam te jugiter in memoria
 ero multitudinea. - - Animus meus, soci-
 pectori meo us & amicus meus, fatigatus de-
 m, nihil carna- ria langvet, jacet, cūrit, & si-
 cogitem, se- hit valdè; & non habeo quod
 te solum ha- bonam ante illum, quia pau-
 & in ore meo- per sum & mendicus. Tu Do-
 meo dulces- mine Deus meus dives omniū
 Scribe in te- bonorum, & dapum supernæ
 ei voluntate- caritatis opulentissime largi-
 rationes tuas: tor, da lasso cibum, collige di-
 tua semper s- persum, reintegra scissum.
 præ oculis meis En stat ad ostium & pulsat: ob-
 tem meam igne- cetro per viscera misericordiæ
 misisti in terra- tuæ, quibus vilitasti nos oriens
 ementer accen- ex alto, aperi pulsanti misero
 manum pietatis tuæ, & jube
 mentem meam propitiabili dignatione, ut in-
 torren- R 4 gredi;

grediatur ad te, requiescat in
te, reficiatur de te vivo cœle-
sti; pane. *Med. c. 38.*

Exurge Domine Deus, fortis
meus, & dissipentur inimici
tui, & fugiant qui oderunt te
à facie tua; & ego abscondar
in abscondito faciei tuæ, & gau-
deam cum filiis tuis, satiatus
omnibus bonis tuis. *Sol. c. 12.*

Respice Domine & exaudi, &
illumina me, & ostende mihi
teipsum. Restitue te mihi, ut
bene sit mihi, sine quo tam
male est mihi. Adjuva me ob-
secro Domine. Amaricatum
est cor meum tui desolatione;
indulcora illud tuâ consolatio-
ne. Esuriens cœpi quærere te,
ne desinam impastus à te. Fa-
melicus accessi, ne recedam
impastus. Pauper veni ad di-

vitem

Ps. 12. petiti-
vitem, miser a-
ne recedam va-
prus. Domin-
& non possum
scire erige
sursum videre
meæ supergre-
meum, obvolv-
cut onus grave
vo ve me, & e-
urgeat super m-
um. Doce me
ostende te quæ-
quærere te po-
ceas, nec inve-
das. *Man. c. 3.*

O immensa
mnum inteli-
veniat super r-
illa; quæ de t-
procedit. Infi-
profluit de te.

R,

requiescat in
te vivo coele.
c. 38.

Deus, fortis
entur inimici
ai oderunt te
go abscondas
ei tuæ, & gau-
tus, satiatu-
is. Sol. c. 12.
& exaudi, &
ostende mihi
te mihi, ut
ne quo tam
ad iava me ob-

Amaricatum
i desolatione:
na consolatio-
pi querere te,
itus a te. Fa-
ne recedam
ex veni ad
vitem

§ 12. petitiones morien. 391

vitem, miser ad misericordem,
ne recedam vacuus & contem-
ptus. Domine incurvatus sū,
& non possum nisi deorsum a-
sficere: erige me, ut possum
sursum videre. Iniquitates
meæ supergressæ sunt caput
meum, obvolverunt me, & si-
cut onus grave gravant me: e-
vo ve me, & exonera me, ne
urgeat super me puteus os su-
um. Doce me querere te, &
ostende te querenti te; quia nec
querere te possum, nisi tu do-
ceas, nec invenire, nisi te ostē-
das. *Man. c. 31.*

O immensa bonitas, quæ o-
mnium intellectum excedis,
veniat super me misericordia
illa, quæ de tanta opulentia
procedit. Influat in me, quæ
profluit de te. Parce per cle-

R; menti;

mentiam, ne ulciscaris per justitiam. *Man. c. 33.*

C A P U T XVII.

Mors inter Brachia Christi Crucifixi.

Sicut Moyses dicitur esse mortuus in osculo Domini: ita justus qui ex fide Christi vivit, moritur in osculo Domini, quia & ipse moriens defert oscula Christo crucifixo in ejus imagine, & Christus crucifixus illum morientem, velut Pater Filium ad se redeuntem, amplectitur & osculatur, assumitq; & portat ad illam beatam patriam, juxta suam promissionē, Joan. 14: *Iterum venio, & accipiam vos ad meipsum, ut ubi sum ego, & vos sitis.* Ergo optare debemus ut inter brachia hujus Patris amantissimi moriamur. *Quæ*
scis

Devotion: ad
scis contigit
S. I. Hic enim
dum moribundus
fixi oscularetur
refixis manibus
trō ita moribundus
um amplecti videtur
le expiravit.
in Domino, idem

Quod ut cur
ne fiat, propo
xerentia, quæ n
re potest, tenet
præ oculis h
Crucifixi.

S. I. *Exercitium*
ejaculatorias
scio crucifi

JESU pro
ro, te amo, C
num, miserere
& potes.

VII.
s per iusti:

XVII.
Christi Cru.

ur esse mor-
ti: ita iustus
vit, moritur
uia & ipse
ala Christo
ine, & Chri
morientem,
se redeun-
culatur, af-
lam beatam
promissionē,
is, & acci-
ut ubi jum
o optare de-
na huius Pa-
amur. Q. &
lois

Devotion. ad Chr. crucif. 393

Tors contigit P. Joanni Cardin
S.I. Hic enim teste P. Nadas,
dum moribundus vulnera Cruci-
fixi oscularetur, sacra illa effigies
refixis manibus ac pedibus, se ul-
tro ita moribundo iniecit, ut e-
um amplecti videretur; atq; ita il-
le expiravit. Id verò est *mori*
in Domino, ideoq; beatè mori.

Quod ut cum inajori devotio-
ne fiat, proponam hic aliqua e-
xercitia, quæ moribundus uturpa-
re potest, tenendo manibus, vel
præ oculis habendo, imaginem
Crucifixi.

§ 1. *Exercitium 1. per orationes*
ejaculatorias colloqui cum Chri-
sto crucifixo, quales sunt:

JESU pro me crucifixe te ado-
ro, te amo, sis benedictus in ater-
num, inferere mei licet scis, vis,
& potes.

JESU pro me moriens in cruce, per mortem tuam crudelissimam & ignominiosissimam, da mihi felicem mortem. Morti tuæ mortem meam unio, confectioq; morte tuâ. Mors tua, sit vita animæ meæ. Mortem meam tuæ morti conforma.

Tu es ipse Rex meus, & Deus meus. Psal. 43.

Dominus meus & Deus meus. Io. 20. Tu splendor gloria patris, & figura substantia ejus. Heb. 1. Tu candor lucis æternæ, & imago divine bonitatis. Sap. 7. Tu primogenitus mortuorum, & Princeps regum terræ. Apoc. 1. Tu primogenitus omnis creaturæ. Tu es ante omnes, & omnia in te constant. Tu es caput corporis Ecclesiæ. In te complacuit omnem plenitudinem Divinitatis inhabitare, & per te reconcili-

Devotion: a
conciliare omnem
redemptionem
remissionem peccatorum
In te Deus
omni benedictionibus.
In te
di constitutiones
& immaculati
Per te prædestinationem
filiorum
voluntatis sue
lio suo gratificatus
statuavit omnia
terra sunt. Et
omnes thesauri
Dei absconditi
Deus meus
Deus Patris
Ex. 15. Hic est
sipatus & pa
confidenter, pa
in semetipso.

VIIL.
Orans in cru-
am crucifissi-
simam, da
em. Morti
unio, conie-
Mors tua, sit
mortem me-
ma,
us, & Deus
meus. Io.
stris, & fi.
Heb. i. Tu
imago divi
Tu primoge-
nceps regum
primogenitus
es ante o-
nstant. Tu
sa. In te
lenitudinem
& per te re-
conci-

Devotion: ad Chr. crucif. 395
conciliare omnia. In te habemus
redemptionem per sanguinem tuū,
remissionem peccatorum. Colos. i.
In te Deus Pater benedixit nos
omni ben. dictione spiritali in cæ-
lestibus. In te elegit nos ante mū-
di constitutionem, & essemus sancti
& immaculati in conspectu ejus.
Per te prædestinavit nos in adopti-
onem filiorum. secundum proposi-
tū voluntatis suæ. In te dilect. o Fi-
lio suo gratificavit nos. In te in-
stauravit omnia, quæ in cælis & in
terra sunt. Eph. i. In te sunt o-
mnes thesauri sapientia, & scientiæ
Dei absconditi. Colos. 2. Hic est
Deus meus, & glorificabo eum,
Deus Patris mīi, & exaltabo eum
Ex. 15. Hic est qui expoliens prin-
cipatus & potestates, traduxit
confidenter palam triumphans eas
in semetipso. Col. 2. Hic Advo-
catus

catus noster apud Patrem, qui interpellat pro nobis. 1. Joan. 1. Hic pro omnibus mortuus est, ut qui vivunt, non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est. 2. Cor. 5. Hic dilexit me, & tradidit semetipsum pro me. Gal. 2. Ergo vicissim illum diligo, & animam meam pro ipso trado. Hic factus est nobis à Deo iustitia, sanctificatio & redemptio. 1. Cor. 1. Ergo in illo tota ratio spei meæ.

Memento mei Domine, quia iam venisti in regnum tuum. Luc, 23.

JESU esto mihi JESUS & Salvator.

O bone JESU exaudi me, intra vulnera tua absconde me, & ne permittas me separari à te in æternum.

JESU pro me crucifixe, serya mihi angulum in cruce tua.

Inter

Devotion: ad

Inter brachia

mei, mori volu

Latus Domini

pertum, esto

tam. Ita enim

Tract. 120. in lo

porta Domini, s

eam ad coelum

meo moriar, in v

Phoenix multipli

Hæc requies m

culi, hîc habitac

eam. Ita de

Bonav. sicut. p

Domine in

etere vulneru

ge hanc scriptu

August.

Crux tua sic

lum: clavi tui

culo crucis tua

clanem, termin

Devotion: ad Chr. crucif. 307

Inter brachia Dei mei, mei,
mei, mori volo.

Latus Domini mei lanceâ apertum, esto mihi ostium ad vitam. Ita enim te vocat August. Tract. 120. in Ioan. Psal. 117. *Hac porta Domini, iusti intrabunt per eam ad coelum. In hoc nidulo meo moriar, in vulnere tuo, & sicut Phoenix multiplicabo dies. Job 29. Hac requies mea in seculum seculi, hic habitabo, quoniam elegi eam.* Ita de vulneribus Christi Bonav. stin. p. 1. c. 1.

Domine in manibus tuis characterere vulnerum descripsisti me, lege hanc scripturam, & salva me, August.

Cruz tua sit mihi scala ad coelum: clavi tui sint claves. In baculo crucis tuæ volo transire Jordanem, terminum huius vitæ.

Domine

Inter

Domine tu dixisti: Ego veni,
ut oves meae vitam habeant, & a-
bundantiùs habeant; fac, ut in me
haec tua voluntas impleatur.

Quarens me sedisti lassus, redem-
misti crucem passus; tantus labor
non sit cassus.

S. Gertudis moriens dicebat:
Deus meus misericordia mea, ab-
sconde me in tuis manibus, in tuis
pedibus, in hoc amantissimo corde.
In te desigo mea desideria, mei ge-
mitus ad te sunt, ad te mea suspiria,
& omnis fiducia. Quando tecum ero
gloria mea? quando dissolvetur hic
laqueus mortis? Dilata misericor-
diam tuam erga magnam hanc peccatricem.

S. Hieronymus. O miseri-
cordissime IESU, spes mea, & forti-
tudo mea, assiste nunc mihi manu
potenti, ut jeliciter hunc passum
mortis pertranseam. Aperi mihi

Domini.

Devotioni ad
Domine portas v
cap. 20

Orationes ad C
ex S.

Domine JESU
Dei vivi, qui in
manibus, prop
omnium redem
sti calicem passi
die praeberis die
- Domine mi
quem in dolor
peperisti, & no
lum meum, u
nam tuum.
licet peccator
non esse filius
fecisti, & refu
te obsecro &
non avertas fa
qui pro me r

Devotioni: ad Chr. crucif. 399
Domine portas vita &c. vide infra
cap. 20.

Orationes ad Christum crucifixum
ex S. Augustino.

Domine JESU Christe, Fili „
Dei vivi, qui in cruce expansis
manibus, propter mortalium
omnium redemptionem hauli- „
sti calicem passionis, mihi ho-
die præbere digneris auxilium.
- Domine miserere Filio tuo, „
quem in dolore non modico
peperisti, & noli attendere ma-
lum meum, ut obliviscaris bo- „
num tuum. Pater & Domine
licet peccator sum, non possum
non esse filius tuus, quia tu me „
fecisti, & refecisti. - Placa-
re obsecro & miserere mei, &
non avertas faciem tuam à me, „
qui pro me redimendo faciem
tuam

tuam non avertisti ab increpan-
 ,, tibus & conspicientibus in te. - -
 - - Ecce iam morior, & JE-
 SUS non est mecum. Certè
 ,, melius est mihi non esse, quàm
 sine JESU esse: melius est non
 vivere, quàm vivere sine vita.
 ,, - - Quid est JESUS, nisi Salva-
 tor? Ergo JESU per temet-
 ipsum exurge in adjutorium mi-
 ,, hi, dic animæ meæ: salus tua e-
 go sum. *Med. c. 39.*

Mi JESU rogo te, per illa
 ,, salutifera vulnera tua, quæ pas-
 sus es in cruce pro salute no-
 ,, stra, è quibus emanavit ille pre-
 tiosus sanguis, quo sumus re-
 dempti; vulnera hanc animam
 ,, meam peccatricem, pro qua e-
 tiam mori dignatus es, vulnera
 cam igneo & potentissimo re-
 ,, lo tuæ nimie charitatis. Tu
 sagitta

Devotiori: ad
 sagitta electa, &
 tiffimus, qui
 humani cordi
 potentia vales
 um jaculo tui
 tibi anima me
 vulnerata su

Alia devota
 gustini, de vuln
 bentur supra c
 est illa:

Tuta & firm
neribus Salva
 vide supra pa
 Item illa:
morte Domini
 vide pag. 240.

Item illa:
 ex Man. c. 23

O JESU m
 us, vivus & v

ab increpan-
tibus in te, -
rior, & JE-
cum. Certè
on esse, quàm
elius est non
ere sine vita.
S, nisi Salva-
per temet-
utorium mi-
faius tua e-
te, per illa
ua, quæ pas-
o salute no-
avit ille pre-
o sumus re-
anc animam
, pro qua e-
es, vulnera
ntissimo re-
itatis. Tu
sagitta

Devotion: ad Chr. crucif. 401
sagitta electa, & gladius poten-
tissimus, qui durum scutum
humani cordis penetrare tuâ „
potentia vale; confige cor me-
um jaculo tui amoris, ut dicat
tibi anima mea : charitate tua „
vulnerata sum. *Med. c. 37.*

Aliæ devotæ orationes S. Au-
gustini, de vulneribus Christi, ha-
bentur supra cap. 16. § 2. Qualis
est illa:

*Tuta & firma requies est in vul-
neribus Salvatoris, ex Man. c. 12
vide supra pag. 248.*

Item illa : *Tota spes mea in
morte Domini mei, ex Man. c. 22
vide pag. 249.*

Item illa : *Non possum terreri,
ex Man. c. 23. vide pag. 251.*

O JESU mi, tu es Deus me- „
us, vivus & verus, Pater meus

San-

Sanctus, Dominus meus pius,
 Rex meus magnus, Pastor meus
 bonus, Magister meus unus,
 adiutor meus optimus, dile-
 ctus meus pulcherrimus, panis
 meus vivus, Sacerdos meus in-
 æternum, dux meus ad patriam,
 lux mea vera, dulcedo mea san-
 cta, via mea recta, sapientia
 mea præclara, misericordia
 mea magna, salus mea sempi-
 terna, vita mea æterna. Te
 deprecor, supplico & rogo, ut
 per te ambulem, ad te perve-
 niam, in te requiescam, qui es
 via, veritas, & vita, sine quo ne-
 mo venit ad Patrem -- dami-
 hi Deus meus te, redde mihi te
 in amore, ut currat vita mea
 in amplexus tuos, nec averta-
 tur, donec abscondatur in ab-
 sccondito vultus tui. *Med. c. 13.*

Audi

Devotion: ad

Audi ô Cr

sum, jam mori
 sum, jam ad n
 Plasma tuum in
 fecerunt me, &
 me: manus inq
 affixæ sunt pro
 nuum tuarum D
 spicias; vulnera
 precor ut aspici
 manibus tuis D
 plisti me, lege
 ram & salva me
 spiro creatura t
 recrea me. I
 factura tua: v
 me. En ad t
 plasma: plasm
 ra me. *Solil. c. 2*

Devotion: ad Chr. crucif. 403

Audi ô Creator, creatura tua

sum, jam morior. Factura tua
sum, jam ad nihilum redigor. „
Plasma tuum sum: manus tuæ
fecerunt me, & plasmaverunt
me: manus inquam, quæ clavis „
affixæ sunt pro me: opus ma-
nuum tuarum Domine non de-
spicias, vulnera manuum tuarum „
precor ut aspicias. Ecce in
manibus tuis Domine descri-
pisti me, lege ipsam scriptu- „
ram & salva me. En ad te su-
spiro creatura tua. Creator es,
recrea me. En ad te clamo „
factura tua: vita es, vivifica
me. En ad te respiro tuum
plasma: plasmator est, restau- „
ra me. *Solil. c. 2.*

771
s meus pius,
s, Pastor me.
t meus unus,
timus, dile-
rimus, panis
dos meus in
us ad patriâ,
do mea san-
a, sapientia
misericordia
mea sempi-
terna. Te
& rogo, ut
ad te perve-
scam, qui es
fine quo ne-
m -- dami
dde mihi te
ar vita mea
nec averta-
datur in ab-
Med. c. 13.

Audi

§ 2. *Considerationes officiorum
Christi crucifixi.*

1. JESU Redemptor mei, tu in hac cruce es Pater benignissimus, expansis ad amplexum brachiis, filium redeuntem expectans. Ego sum ille prodigus filius, qui à te recessi in regionem longinquā dissimilitudinis, ibique dissipavi substantiam tuam, vivendo luxuriose. Ad me reversus, ad te venio. Pater peccavi in cœlum, & coram te, non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unū de mercenariis tuis. Amplectere redeuntem filium his brachiis tuis. Jube proferri stolam gloriæ, quā indutus, coelesti convivio tuo accumbam.

2. Tu es Pastor bonus, qui dimissis 99 ovibus in deserto, veni-

*Devotion: ad
filii ut ovem a
Ecce me ovem
vi enim sicut
quare servum
humeros tuos
hanc ovem am
duc ad cœlum.*

Tu es Dom
servus ille debet
plus quam dece
qui scilicet tot
in ordine natura
gratiz abusus si
non habeam un
procido coram
tientiam habe
dam tibi. Pa
habe in me, n
tribuens mihi p
morbi doloribu
est patientia n
multo magis

Devotion: ad Chr: crucif. 405

ſi ut ovem amiſſam quæreſ.
Ecce me ovem perditam. Erravi enim ſicut ovis, quæ periit: quære ſervum tuum, impone in humeros tuos in cruce extenſos, hanc ovem amiſſam, eamq; reduc ad cœlum.

Tu es Dominus meus: ego ſervus ille debitor, qui tibi debeo plus quam decem millia talenta; qui ſcilicet tot talentis tuis, tam in ordine naturæ, quàm in ordine gratiæ abuſus ſum. Cùm autem non habeam unde reddam debitum: procido coram te, & rogo: *Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi.* Patientiam inquam habe in me, non ſolum meam, tribuens mihi patientiam in his morbi doloribus: *quoniam à te eſt patientia mea* Pſal. 216: ſed multò magis habe in me tuam patientiam.

patientiam, applicando mihi merita infinita passionis tuæ, ad obtinendam remissionem peccatorum meorum; *Et omnia reddam tibi*: major enim est dignitas meritorum tuorum, quam meorum peccatorum malitia.

4. Tu es constitutus à Deo Judex vivorum & mortuorum, nunc es in hac cruce misericors tanquam in throno gratiæ: accedo igitur reus tot delictorum, *cum fiducia ad hunc thronum, ut misericordiam consequar in tempore opportuno*, Herbr. 4. Justæ Judex ultionis, donum fac remissionis, ante diem rationis.

5. Tu in hac cruce es Sacerdos simul, & victima, qui teipsum Deo Patri, pro nostris peccatis, in hac ara, sacrificium reconciliationis obtulisti: offer hoc idem pro me propitiatorium sacrificium. Tu

Devotioni ad

6. Tu per hanc ostium ad celum, si quis ingreditur, & egredietur, non periet. Joan. 10.

ingrediar ad vitam, scua inveniam an-

7. Tu es Via, da ergo ut ad te veniam, te duce o veniam. Ita dicitur. 60. Salvator noster, Dux, & in se ducam, & ad se patriam.

8. Tu Mediator, reconcilia-

9. Tu Advocatus, Patrem potentius pro me, ostendisti, quæ tibi amor gressus fluxit, & exaudientia.

6. Tu per hæc vulnera aperta,
ostium ad cœlum, per quod quicumque
introducitur, si quis introierit, ingredietur,
& egredietur, & pascua inveniet. Joan. 10. O utinam per te
ingrediar ad vitam beatam, & pascua
inveniam animæ meæ.

7. Tu es *Via, Veritas, & Vita*:
ita ergo ut ad te ô vita, per te ô
via, te duce ô veritas securus per-
veniam. Ita dicit August. in Ps.
50. *Salvator nos deduxit tanquã
Dux, & in se ducit tanquam per
viam, & ad se ducit tanquam ad
patriam.*

8. Tu Mediator Dei & homi-
num: reconcilia me Deo offenso.

9. Tu Advocatus noster apud
Patrem potentissimus: interpella
pro me, ostensis hisce vulneribus
quæ tibi amor generis humani in-
fluxit, & exaudieris pro tuâ reve-
rentia.

S

10. Tu

10. Tu es omnium bonorum Dei Thesaurarius, & Dispensator, quia *omnia dedit tibi Pater in manus.* Joan. 13. Ergo de his manibus perforatis, in me indignum, divitias misericordiæ tuæ, benignus effunde.

11. Tu es Clavis David, qui habes claves vitæ & mortis, *qui aperis & nemo claudit, claudis, & nemo aperit.* Apoc. 3. Aperi mihi januam vitæ æternæ, ut per eam ingressus, misericordias tuas cantem in æternum.

12. Tu es Deut. 32. *Aquila provocans pullos tuos ad volandum, & super eos volitans, & expandens alas tuas, ut assumas eos, portesq; in humeris tuis: sub umbra alarū tuarum protege me, assume, & porta humeris tuis ad coelum.*

Devotion: ad C

§ 3. Horolog
De

Hora sexta
dicta sit hora, in
SU Chrifte, per
lavisti, & ip ultio
mentum Corpo
tui instruxisti, ne
Pro hac dignatio
ago, per eamq;
Quosam in mort
ti pro viatico su

Hora septima
in qua Domine
de charitate se
laudo & benedi
to, ut in charit
mi expirem.

Hora octava.
in qua Domine
ratione prostrat

§ 3. *Horologium Passionis
Domini.*

Hora sexta vespertina. Benedic-
ta sit hora, in qua Domine JESU
Christe, pedes discipulorum
lavisti, & in ultima coena, Sacra-
mentum Corporis ac sanguinis
tui instituisti, nobisq; reliquisti.
Pro hac dignatione, tibi gratias
ago, per eamq; supplex rogo fru-
ctuosam in morte hujus Sacramē-
ti pro viatico sumptionem.

Hora septima. Benedicta hora,
in qua Domine JESU sermonem
de charitate fecisti. Pro eo te
laudo & benedico, & supplex pe-
to, ut in charitate Dei & proxi-
mi exspirem.

Hora octava. Benedicta hora,
in qua Domine JESU fuisti in o-
ratione prostratus, & in volunta-

tem Patris resignatus. Te laudo & benedico, miserere mei, & da mihi in morte perfectam resignationem in Dei Voluntatem.

Hora nona. Hæc est hora, in qua Domine JESU Christe in agonia positus, coepisti tædere, parere, & mæstus esse, sudoremq; sanguineum effudisti. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & conforta me gratiâ tuâ in meis lethalibus tristitiis, tædis, ac sudoribus.

Hora decima. Hæc est hora, in qua Domine JESU fusti osculo Proditoris traditus, a Judæis ligatus, a Discipulis derelictus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo, & benedico. Per has miserere mei, & da gratiam, ne te in morte deseram, nec ab hostibus animæ meæ capiar.

Devotion: a

Hora undecima

in qua Domine JESU ductus ad Annam examinatus, & interrogatus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & da mihi in morte perfectam resignationem in Dei Voluntatem.

Hora 12. Hæc est hora, in qua Domine JESU ductus, ibiq; crucifixus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & da mihi in morte perfectam resignationem in Dei Voluntatem.

Hora 1. Hæc est hora, in qua Domine JESU crucifixus, & crucifixus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & da mihi in morte perfectam resignationem in Dei Voluntatem.

Hora 2. Hæc est hora, in qua Domine JESU crucifixus, & crucifixus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & da mihi in morte perfectam resignationem in Dei Voluntatem.

Hora 3. Hæc est hora, in qua Domine JESU crucifixus, & crucifixus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & da mihi in morte perfectam resignationem in Dei Voluntatem.

Devotion: ad Chr. crucif. 411

Hora undecima. Hæc est hora, in qua Domine JESU fuisti ductus ad Annam, ibiq; de doctrina examinatus, & alapâ percussus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has rogo miserere mei, & mihi dimitte omnia oris mei peccata.

Hora 12. Hæc est hora, in qua Domine JESU fuisti ad Caipham ductus, ibiq; à falsis testibus accusatus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & condona meas proximi obtrecciones.

Hora 1. Hæc est hora, in qua Domine JESU fuisti in faciem consputus, oculis velatus, colaphis & alapis cæsus, corpus percutientibus, & genas velientibus exponitus. Has dignationes tibi

offerō. Pro his te laudo & benedico. Per has te rogo miserere mei, & condona meas, quas proximo intuli, injurias.

Hora 2. Hæc est hora, in qua Domine JESU fuisti à Petro negatus, eumq; respiciens ad lacrymas contritionis movisti. Te laudo & benedico, petoque per hanc tuam afflictionem, ut me in fide vera conserves, veramq; dones mihi contritionem.

Hora 3. Hæc est hora, in qua Domine JESU fuisti in carcere multis contumeliis & blasphemiiis affectus. Has dignationes tibi offerō. Pro his te laudo & benedico. Per has rogo miserere mei, & da gratiam te cum Sanctis tuis glorificandi in æternum.

Hora 4 matutina. Hæc est hora, in qua Domine JESU mane coacto

coacto concilio fuisti pro concilio reus meus. Has dignationes tibi offerō. Pro his te laudo & te rogo, dimittas mea judicia pro

Domine JESU lato traditus, & criminibus accusetio usus. Has offerō. Pro his dico. Per has hora mortis datur, in quo me

Domine JESU fuisti spretus & alba indutus. Tibi offerō. Per benedico. Per

laudo & bene-
dico. Propter
ego miserere
mei, quas pro-
pitiabor.

hora, in qua
tu a Petro ne-
cens ad lacry-
masti. Te
perpetuoque per-
m, ut me in-
veniamus do-
m.

hora, in qua
tu in carcere
& blasphemis
nationes tibi
laudo & bene-
dico. Propter
miserere mei,
Sanctis tuis
am.

Hæc est ho-
ra JESU mane
coacto

Devotion: ad Chr. crucif. 413

coacto concilio, à Caïpha blasphe-
mus fuisti pronuntiatus, & à con-
cilio reus mortis acclamatus.
Has dignationes tibi offero. Pro
his te laudo & benedico. Per has
te rogo, dimitte mihi omnia
mea judicia proximi temeraria.

Hora 5. Hæc est hora, in qua
Domine JESU fuisti vinctus Pi-
lato traditus, à Judæis in falsis
criminibus accusatus, miro silen-
tio usus. Has dignationes tibi
offero. Pro his te laudo & bene-
dico. Per has te rogo, fac ut in
hora mortis dæmon non inveni-
at, in quo me justè accuset.

Hora 6. Hæc est hora, in qua
Domine JESU apud Herodem
fuisti spretus & illusus, vesteque
alba indutus. Has dignationes
tibi offero. Pro his te laudo &
benedico. Per has miserere mei,

& da, ut nuñc tuis inlignibus, o-
lim stolâ gloriæ indui merear.

Hora 7. Hæc est hora, in qua
Domine JESU fuisti ad columnâ
alligatus, vestibus spoliatus, fla-
gellis durissimè cæsus, toto cor-
pore sanguine perfusus. Has ti-
bi dignationes offero. Pro his te
laudo & benedico. Per has te ro-
go miserè mei, & dimitte mihi
carnis immortificatæ peccata.

Hora 8. Hæc est hora, in qua
Domine JESU fuisti iterum ve-
stibus spoliatus, chlamyde cocci-
neâ indutus, spinis coronatus, a-
rundinè tanquam sceptro insigni-
tus, Rex Judæorum amaro ludi-
brio salutatus, in faciem conspu-
tus, alapis cæsus, arundine percu-
sus. Has omnes dignationes tibi
offero. Pro his te adoro & be-
nedico. Per has miserere mei, &
da mi-

Prævision. ad

da mihi coronam

Hora 9. Ha-

Domine JESU

moribus popul-

latus, Barabbæ

us, ad cruce

Has omnes digni-

ro. Pro his te la-

Per has miserere

judicio noli me

Hora 10. Ha-

Domine JESU

dere gravatus, &

occisionem du-

tionem tibi offe-

do & benedico

mei, & da, ut v-

& crucem patie-

ad te perveniat

Hora 11. Ha-

Domine JESU

Calvaria: vino

VII.

in ignibus, &
in mercedem.

hora, in qua
ad columnam
condemnat, fia-
tus, toto cor-
tus. Has ti-
us. Pro his te
per has tero-
dimittite mihi
peccata.

hora, in qua
iterum ve-
myde cocci-
coronatus, a-
ptro insigni-
amaro iudi-
ciem conspu-
paine percus-
nationes tibi
adoro & be-
erere mei, &
da mi-

Devotion. ad Chr. crucif. 415

da mihi coronam perieuerantiæ.

Hora 9. Hæc est hora, in qua
Domine JESU, fuisti magnis cla-
moribus populi ad crucem postu-
latus, Barabbæ latroni postpoli-
tus, ad crucem condemnatus.
Has omnes dignationes tibi offe-
ro. Pro his te laudo & benedico.
Per has miserere mei, & in tuo
iudicio noli me condemnare.

Hora 10. Hæc est hora, in qua
Domine JESU fuisti crucis pon-
dere gravatus, & tanquam ovis ad
occisionem ductus. Has digna-
tiones tibi offero. Pro his te lau-
do & benedico. Per has miserere
mei, & da, ut vestigiis tuis insistā,
& crucem patienter ferendo, ad
ad te perveniam.

Hora 11. Hæc est hora, in qua
Domine JESU fuisti in monte
Calvarie vino myrrhato potatus,

SS

tertio

terno vestibus spoliatus, & clavis per manus & pedes cruci affixus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico. Per has miserere mei, & da ut tibi crucifixo conformis vivam, & moriar.

Hora 12. Hæc est hora, in qua Domine JESU fuisti in cruce elevatus, inter duos latrones positus, à prætereuntibus blasphematus & derisus, doloribus acerbissimis cruciatus. Has dignationes tibi offero. Pro his te laudo & benedico, Per has miserere mei, & sicut promissisti, sic exaltatus à terra trahe cor meum ad te.

Hora 1. pomeridiana. Hæc est hora, in qua Domine JESU pro inimicis tuis Patrem in cruce orastisti, & Latroni paradysum donasti. Pro hac dignatione te laudo, & benedico; per hanc te rogo
miserere-

Devotion: ad
miserere mei, &
me crucifixo re
ri Latrone, qui
am tuam, da pa

Hora 2. Hæc
Domine JESU
in filium tradidisti
licium à Patre at
felle & acero po
gnationes tibi o
laudo & benedico
go, ut moriar su
tris protectione
dulcedinis tuæ.

Hora 3. Hæc
Domine JESU
pra consummat
in manus Patris
inclinato capite
dignationes tibi
te laudo & be
miserere mei, &

477
tus, & clavis
cruci affixus.
Offero. Pro
nico. Per has
tibi crucifi-
& moriar.
hora, in qua
in cruce ele-
ones positus,
hematus &
ribusimis cru-
nes tibi of-
o & benedi-
mei, & sicut
atus à terra
e.
na. Hæc est
e JESU pro
in cruce o-
disum dona-
ne te laudo,
ane te rogo
misere-

Devotion: ad Chr. crucif. 477

miserere mei, & ora Patrem pro
me crucifixore tuo, mihiq; pejo-
ri Latrone, qui furatus sum glori-
am tuam, da paradisum morienti.

Hora 2. Hæc est hora, in qua
Domine JESU Joannem Matri
in filium tradidisti, in qua te dere-
lictum à Patre attestatus, & in siti
felle & aceto potatus es. Has di-
gnationes tibi offero. Pro his te
laudo & benedico. Per has te ro-
go, ut moriar sub tua, & tuæ Ma-
tris protectione, ac in siti Divinæ
dulcedinis tuæ.

Hora 3. Hæc est hora, in qua
Domine JESU omnia de te scri-
pta consummata testatus, spiritū
in manus Patris commēdans, cum
inclinato capite tradidisti. Has
dignationes tibi offero. Pro his
te laudo & benedico. Per has
miserere mei, & da, ut ad te per-
fectè

fectè conuersus spiritum meum
trada in manus tuas.

Hora 4. Hæc est hora, in qua
Domine JESU lancea in corde es
vulneratus. Pro hac dignatione
te laudo & benedico. Per eam te
rogo, ut anima mea toto corde
te amans, per latus tuum apertum,
coelum ingrediatur.

Hora 5. Hæc est hora, in qua
Domine JESU fuisti de cruce de-
positus, & sepultus. Has digna-
tiones tibi offero. Pro his te
laudo & benedico. Per has mise-
rere mei, & da animæ meæ requi-
em æternam post mortem meam.

§ 4. *Memoria vita & passionis
Christi, per modum peregrina-
tionis spiritualis.*

Cum juxta S. Augustinum, ani-
ma non ambulet pedibus, sed as-
sectu-

*Devotion: ad
scibus, isto m
Nazarethana,
divinum, de g
scendens, pro
in utero Virgi
bus exstans, sa
ru latria. Pro
benedico. Mil
ne sicut tu Fili
scendisti de coe
lus hominis: in
adoptionis vir
Dei, & de ter
dam.*

*Adsum in f
rico, ibiq; te
Virgine natu
& in præsep
Angelis, pasto
saluto; adoro.
nedico: miser
de, ut sicut*

Devotion: ad Chr. crucif.

pectibus, iusto me affectu in domo
Nazarethana, ibiq; te Verbum
divinum, de coelo in terram de-
scendens, pro me incarnatum, &
in utero Virginis novem mensi-
bus existens, saluto & adoro cul-
tu latriæ. Pro hac dignatione te
benedico. Misere mei, & fac
ut sicut tu Fili Dei in terram de-
scendisti de coelis, & factus es fi-
lius hominis: ita ego per gratiam
adoptionis vivam & moriar filius
Dei, & de terra ad coelum ascen-
dam.

Adsum in stabulo Bethlehem-
tico, ibiq; te Domine JESU de
Virgine natum, fasciis involutū,
& in præsepio reclinatum, cum
Angelis, pastoribus, & Regibus
saluto, adoro, complector & be-
nedico: misere mei, & conce-
de, ut sicut tu natus es ad hanc

viam

vitam miseram & mortalem: ita ego renascar moriendo ad vitam beatam & immortalem.

Adoro te & benedico in tua infantia, in circumcisione crucentatum, ac in templo per manus matris tuæ Deo præsentatum. Misere mei, & concede, ut vitiis circumcissus, sanguine tuo ablutus, per manus pretiosissimæ Matris tuæ in templo gloriæ tuæ merear post mortem præsentari.

Sisto me in Domo Nazarethana, ibiq; te JESU humillimè veneror, gloriâ apud homines privatum, viliusq; intentum laboribus, ac Mariæ & Joseph subditum. Pro his dignationibus sis benedictus, has tibi offero pro peccatis meæ superbiæ, & inobedientiæ.

Colloco me in deserto Iordanis,
ibiq;

ibiq; te Domine
junio 40 die
tentationibus
phantem, vel
Misere mei
jejunium igno
tiis meis: per
tentatoris, præ
tationibus dæ
Sisto me in o
lilæ, ibiq; te
dicantem Eva
mea salute lab
benedico, v
gratias ago: d
do, & observa
tam æternam.

Sisto me in
ultima coena
poris & sangui
SU, & sacerdot
Patri obtulisti
Patri obtulisti

71.
Ierusalem: ita
ad vitam
m.

dico in tua
one cruen-
per manus
ratum. Mi
e, ut vitiis
tuo ablu-
tissima Ma-
x tua me-
mentari.

Nazareth-
nullimè ve-
omines pri-
ntum labo-
ieph subdi-
tionibus sis
offero pro
, & inobe-
to Iordanis,
ibi;

Devotion: ad Chr. crucif. 420

Ibiq; te Domine JESU baptisatū,
jejunio 40 dierum confectum, de
tentationibus Dæmonis trium-
phantem, velleror & benedico.
Miserere mei, & per hoc tuum
jejunium ignosce intemperan-
tius meis: per tuam verò victoriā
tentatoris, præsta ne in morte tan-
tationibus dæmonis succumbam.

Sisto me in oppidis & pagis Gal-
ilææ, ibiq; te Domine JESU præ-
dicantem Evangelium, & pro
mea salute laborantem, adoro &
benedico, ti' iq; pro tua doctrina
gratias ago: da ut eam fide credē-
do, & observando, consequar vi-
tam æternam.

Sisto me in coenaculo, ubi in
ultima coena Sacramentum Cor-
poris & sangvinis tui Domine JE-
SU, & sacerdotes instituísti, te Deo
Patri obtulisti, ac nobis fruendum
& offe-

& offerendum reliquisti. Pro hac dignatione sis benedictus in æternum, & concede mihi fructuosam huius Sacramenti, præsertim in morte, susceptionem.

Adsum in horto Gethsemani, ibiq; te bone JESU in agonia positum, tristem, paventem, sudore sanguineo manantem, in oratione prostratum, & ab Angelo confortatum adoro, & benedico pro his dignationibus tuis: per has rogo, esto solatium mihi in mea agonia, conjunge meas tunc tristitias, tædia, pavores, sudoremque tuo sudori, & tristitiis ac tædiis, atq; in illis me per Angelos sanctos confortare velis.

Ibidem te proditum, comprehensum, ligatum, & conculcatum veneror & complector, oroq; per has dignationes tuas, ut me à vinculis

Devotion: ad C

calis peccatorum amore tui committas me ligatibus proijci in t

Præsentio me

Caipha, Pilati quos JESU iniquissimè accusatus, illusus, & his dignationibus æternum; per veneris judicare mnare.

Consisto in no ad columnam gloriæ alligatum crudelissimè flagramo, & benedignationem te regella æterna tua

Colloco me ibiq; te Dom

Devotion: ad Chr: crucif. 423

culis peccatorū meorū absolvas,
amore tui constringas, & ne per-
mittas me ligatis manibus ac pedi-
bus projici in tēnebras inferiores.

Præsentō me in domo Annæ,
Caiphæ, Pilati & Herodis, apud
quos JESU innocentissime fuisti
iniquissimè accusatus, traductus,
spretus, illusus, condemnatus. Pro
his dignationibus sis benedictus in
æternum; per has te rogo, dum
veneris judicare, noli me conde-
mnare.

Consisto in foro Jerosolymita-
no ad columnam ibiq; te Regem
gloriæ alligatum, denudatum, &
crudelissimè flagellatum, adoro,
amo, & benedico. Per hanc di-
gnationem te rogo, ut à me fla-
gella æterna tuæ iracundiæ avertas.

Colloco me in atrio prætorii,
ibiq; te Dominum meum ipsum
crude-

culis

crudelissimè coronatum, illusum,
adoro & benedico. Per has di-
gnationes da mihi coronam justi-
tiæ.

Sisto me in monte Calvariæ,
ibiq; te Domine JESU sub cruce
fatiscentem, eidem cruci affixum,
inter atrocissimos trium horarum
dolores, & ludibria hostium in-
sultantium, morientem, adoro, a-
mo, & benedico. Per has digna-
tiones Domine miserere mei, &
da finalem perseverantiam, mor-
temq; felicem.

Colloco me ad sepulchrum tu-
um, ibiq; Redemptor mi te tertia
die à morte redivivum, adoro &
benedico in æternum: præsta ut
ego quoq; post mortem inter e-
lectos tuos resuscitatus respirem.

Sisto me in monte Oliveti, ibi-
que te Rex gloriæ ad cœlum cum
capti-

Devotion: ad
captiva captivi
& in dextera
adoro, amo, &
ut animam mea
re trahas in cœl

§ 5. Praxis app
Ch

Dupliciter id
induendo digna
tientis, juxta co
Rom. 13: Indui
strum Iesum Ch
luendo animã i
pro nobis in p
lo, Qui dilexit
peccatis nostris in
dicitur Apoc. 1

Primus modus
sco Domine, &
meam, quia sum
bilis, & pauper
nihilq; mihi sum

trum, illustum.
Per has di-
coronam iusti-

te Calvariae,
SU sub cruce
truci affixum,
um horarum
hostium in-
m, adoro, a-
er has digna-
tere mei, &
atiam, mor-

pulchrum tu-
r mi te tertia
m, adoro &
: presta ut
em inter e-
s respirem.
Olivet, ibi-
coelum cum
capi-

Devotion: ad Chr. crucif. 425

captiva captivitate ascendentem,
& in dextera Patris collocatum
adoro, amo, & benedico, oroque,
ut animam meam post mortem ad
te trahas in coelum captivam.

*§ 5. Praxis applicandi sibi merita
Christi.*

Dupliciter id fieri potest. 1mo
induendo dignationes Christi pa-
tientis, juxta consilium Apostoli
Rom. 13: *Induimini Dominum no-
strum Iesum Christum.* 2do. ab-
luendo animā in balneo sanguinis
pro nobis in passione effusi ab il-
lo, *Qui dilexit nos & lavit nos à
peccatis nostris in sanguine suo*, ut
dicitur Apoc. 1.

Primus modus est talis. Agno-
sco Domine, & video paupertatē
meam, quia *sum miser, & misera-
bilis, & pauper & nudus.* Apoc. 3,
nihilq; mihi sum nisi *regio egesta-*

tis, ut dicit August. 3. Confess.
 10. Ad te proinde recurro, qui
dives es in omnes qui invocant no-
men tuum Rom. 10, & quod mi-
 hi deest usurpo ex vulneribus tu-
 is, tanquam ex meo thesauro.
 Atq; ita tuas dignationes & meri-
 ta vitæ, passionis, & mortis tuæ,
 mihi unio & approprio, iisq; me
 induo, & orno, ut gratus in con-
 spectu tuo compaream. Ita spe-
 ro fore, ut Deus Pater, *ubi sense-*
rit in me indigno vestimentorum
Filii sui fragrantiam, me pro filio
 suo recipiat, & amplectatur, & o-
 mni bonorum genere locuple-
 ret, sicut olim Isaac benedixit fi-
 lium suum Jacob, vestibus Esau
 primogeniti indutum. Gen. 27.
 De illo enim dicit Apostolus
 Eph. 1. *Gratificavit nos in dilecto*
Filio suo.

Alter

Devotion. ad

Alter modus

pro nobis vulne

pro nobis Fons pate

peccatoris, Zacha

10, ut vulnera tu

caricis animæ

mundetur ab om

tu carnis & spirit

Immergo igitur

am in sanguine

sanguineo effu

me ab iniquitate

me ab omnibus

da salute propri

negligentis, pr

sadorem usq; t

rafi.

Immergo me

flagellatione tua

lava me ab ini

munda me ab

carnis meæ del

XVII.

it. 3. Confess.
e recurro, qui
ui invocant no
, & quod mi
vulneribus tu
eo thesauro
iones & merv
& mortis tue
prio, iisq; me
gratus in con
m. Ita spe
er, ubi senfe
estimentorum
me pro filio
lectatur, & o
nere locuple
et benedixit n
vestibus Esau
m. Gen. 27.
it Apostolus
nos in dilecto

Devotion. ad Chr. crucif. 427

Alter modus est talis. JESU
pro nobis vulnerate, qui factus es
nobis *Fons patens in ablutionem*
peccatoris, Zachar 13, dignare quæ
ro, ut vulnera tua sint balnea pec
catricis animæ meæ, in quibus
mundetur ab omnibus inquinamē
is carnis & spiritus. 2. Cor. 7.

Immergo igitur animam me
am in sanguinem in sudore tuo
sanguineo effusum. In eo lava
me ab iniquitate mea, & munda
me ab omnibus meis in procuran
da salute propria ac proximorum
negligentiis, pro qua salute tu ad
sudorem usq; sanguineum labo
rasti.

Immergo me in sanguinem, in
flagellatione tua effusum. In eo
lava me ab iniquitate mea, &
munda me ab omnibus illicitis
carnis meæ delectationibus, pro
quibus

Alter

quibus ex amore tui super omnia doleo.

Immergo animam meam in sanguinem, in tua spissæ coronatione effusum. In eo lava me ab iniquitate mea, & munda me ab omnibus ambitionibus & vanitatibus meis; pro quibus doleo super omnia ex amore tui.

Immergo me in sanguinem, in tua crucifixione effusum. In eo lava me ab iniquitate mea, & munda me ab omnibus peccatis iræ, vindictæ, & impatientiæ, pro quibus doleo super omnia propter te.

Immergo me in sanguinem, in lateris tui apertione effusum. In eo lava me ab iniquitate mea, & munda me ab omnibus peccatis odii, ac invidiæ, in corde meo inventis, pro quibus supra omnia doleo ex amore tui.

Devotion: ad

§ 6. Oblatio
si Pater

Protector ne

& respice in fa

Hic est Filius tuus

tibi bene compla

Hic est qui factus

stus, sanctificatio

I. Cor. I. Hic e

peccatis nostris.

ergo qui dilexit n

ipsum pro nobis h

rem suavitatis,

tibi Pater ætern

meis. Offero Ca

punctum cum ej

sanctissimis, pro

bus impuris, blas

olis, superbis &

ceâ transfixum o

mis affectibus, p

Devotion: ad Chr. crucif. 429

§ 6. Oblatio meritorum Christi Patri aeterno.

Protector noster aspice Deus,
et respice in faciem Christi tui.
*Hic est Filius tuus dilectus, in quo
tibi bene complacuiſti. Matt. 17.
Hic est qui factus est à te nobis ju-
ſtitia, ſanctificatio, & redemptio.
Cor. I. Hic eſt propitiatio pro
peccatis noſtris. I. Joan. 2. Hunc
ergo qui dilexit nos, & tradidit ſe-
ipſum pro nobis hoſtiam tibi in odo-
rem ſuavitatis, Eph. 5, offero
tibi Pater aeternæ pro peccatis
meis. Offero Caput eius ſpinis cō-
junctum cum ejus cogitationibus
ſanctiſſimis, pro meis cogitatio-
nibus impuris, blaſphemis, ſuſpici-
olis, ſuperbis &c. Cor ejus lan-
cæa tranſfixum cum ejus puriſſi-
mis affectibus, pro cordis mei de-*
fide

sideriis ambitiosis, impuris, pro odiis, invidiis, &c. *Manus* clavis perforatas cum operibus ejus Theandricis, pro meis vindictis, rapinis, &c. *Oculos* ejus modestissimos, livore & sanguine suffusos, pro meis aspectibus curiosis, inverecondis. *Aures* spinis vulneratas, pro meis auditionibus detractionum, assentationum curiositatum. *Vultum* ejus consputum & alapis caelum cum verbis ejus sapientissimis, pro meis detractionibus, jactantiis, contumeliis, &c. *Os* felle & aceto imbutum, pro meis intemperantiis, & iniquis indulgentiis.

Offero tibi benignissime Pater, ejus obedientiam usq; ad mortem crucis, pro mea inobedientia. Ejus humilitatem pro mea superbia. Ejus mansuetudinem pro
mea

Devotion: ad
mea iracundia.
pro mea imp
jus flagella, cr
pro meis volup
temptas, postp
nes pro meis v
nudicarem, utim
pro meis superflu
bus. Placare D
tis Filii tui infan
bonitatem tuam
te mea peccata
pam, quam quo

Ex S.

Omnipotens
num dirigam in
bi, nisi hunc,
tio pro peccatis
et ad dexteram
lans pro nobis.
eus meus apud

T

impuris, pro o
Manus clavis
 ribus ejus The
 vinctis, rapi
 us modesti
 gvine suffus
 curiosis, in
 spinis vulne
 tionibus detra
 num curiosi
 us consputum
 n verbis ejus
 meis detra
 contumeliis
 eto imbutum
 antiis, & in vi
 nissime Pater,
 q; ad mortē
 bedientia. E
 o mea super
 tudinem pro
 mea

Devotion: ad Chr. crucif. 431
 mea iracundia. Ejus patientiam
 pro mea impatientia. Offero e-
 us flagella, cruciatus, & vulnera
 pro meis voluptationibus. Ejus con-
 temptus, postpositiones, derisio-
 nes pro meis vanitatibus. Ejus
 audaciam, titum, crucis duritiem,
 pro meis superfluis commoditati-
 onibus. Placare Domine his meri-
 tis Filii tui infinitis, mihiq; per
 bonitatem tuam infinitam dimitte
 mea peccata, tam quoad cul-
 pam, quam quoad poenam.

Ex S. Augustino.

Omnipotens Pater, quem a-
 lium dirigam intercessorem ti-
 bi, nisi hunc, qui est propitia-
 tio pro peccatis nostris, qui se-
 det ad dexteram tuam, interpel-
 lans pro nobis. Ecce Advocatus
 meus apud te Deum Patrē.

T

Ecce

Ecce Pontifex summus, qui ali-
 „ eno non eget expiari sangvi-
 ne, quia proprio refulget per-
 fusus cruore. Ecce hostia san-
 „ cta, beneplacens & perfecta, in
 odorem suavitatis oblata & ac-
 cepta. Ecce Agnus sine macu-
 „ la, qui coram se tondentibus
 obmutuit, qui alapis cæsus, spu-
 tis illitus, opprobriis affectus
 „ os suum non aperuit. En qui
 peccatum non fecit, & peccata
 nostra pertulit, & lægvores no-
 stros suo livore sanavit. *Med.*

„ *cap. 5.*

Aspice pie Pater piissimum Fi-
 lium, pro me tam impia passū.
 „ Respice clementissime Rex,
 quis patitur, & reminiscere be-
 nignus pro quo patitur. Non-
 „ ne hic est Domine innocens il-
 le, quem ut servum redimeres,

filium

Devotion: ad

filium tradidisti
 author vitæ h-
 ovis ad occin-
 tibi; usq; ad
 factus, atrocissi-
 necis genus sub-
 Domine Deus
 tur majestatis su-
 fabilis pietatis.
 natum, toto cor-
 Cerne manus in-
 nantes sanguine
 catus scelera,
 manus mea.
 me latus, crude-
 spide, & renova-
 te, quem inde
 Vide immacula-
 non iterunt in-
 sed semper ambu-
 ge tua, duris co-
 perisce gressus

T

mus, qui ali-
 vari sangui-
 refulget per-
 ce hostia san-
 & perfecta, in-
 obolata & ac-
 us sine macu-
 rudentibus
 is cælis, spu-
 briis affectus
 uit. En qui
 it, & peccata
 agviores no-
 navit. *Med.*

piissimum Fi-
 linpia passū
 ussime Rex,
 miniscere be-
 ritur. Non-
 e innocens il-
 n redimeres,

filium

Devotion: ad Chr. crucif. 433

filium tradidisti? Nunquid non
 author vitæ hic est, qui ut
 ovis ad occisionem ductus est,
 tibiq; usq; ad mortem obediēs
 factus, atrocissimæ non timuit
 necis genus subire? -- Reduc
 Domine Deus meus oculos
 tuæ majestatis super opus inef-
 fabilis pietatis. Intuere dulcē
 natum, toto corpore extensum.
 Cerne manus innoxias pio ma-
 nantes sanguine, & remitte pla-
 catus scelera, quæ patrarunt
 manus meæ. Considera iner-
 me latus, crudeli perfossū cu-
 spide, & renova me sacro for-
 te, quem inde credo fluxisse.
 Vide immaculata vestigia, quæ
 non steterunt in via peccatorū,
 sed semper ambulaverunt in le-
 ge tua, diris confixa clavis, &
 perfice gressus meos in semitis

T 2

tuis

tuis, & fac me odio habere benignus vias iniquitatis. - - Aspice mitissime conditor dilectæ sobolis humanitatem, & miserere super infirmi plasmatis debilitatem. - - Specta gloriose genitor gratissimæ prolis lacerata membra, & memorare benignus, quæ mea est substantia. Conspicere Dei Hominis poenam, & relaxa conditi hominis miseriam. Vide Redemptoris supplicium, & redempti dimitte delictum. *Med. c. 6.*

Deus Pater Domini mei: attende pius, quem genueris Filium, & quem redemeris servum. Aspice Factorem, & ne despicias facturam. Amplexere serenus Pastorem, & respice misericors allatam propriis humeris ovem.

Ecce Domine mi Rex Deus omni-

Devotion: an
us omnipotens
nus refert tibi
misti. Ecce
simus natus pla
vit, quod à te
Reddit tuis con
quem sua fece
fugitivum. - -
ecce tota fiduci
pro mea, ut dig
cis iniquitate,
ticors pro tua
charitate. - -
quo propitius
beatæ prolis tibi
ra, delitescant
mea. Quoties
pio de latere la
obsecro labes n
Et quia caro te
ram, caro te f
ad misericordia

no habere be-
 ratus. -- A-
 penditor diu-
 nitatem, &
 firmi plasma-
 Specta glo-
 riam prolis
 & memorare
 a est substan-
 Dei Hominis
 conditi ho-
 Vide Redē-
 & redempti
 Med. c. 6.
 mini mei: attē-
 ueris Filium,
 s servum. A-
 t ne despicias
 chere serenus
 ce misericors
 meris ovem.
 mi Rex De-
 us omni-

Devotion: ad Chr. crucif. 437

us omnipotens, ecce Pastor bo-
 nus refert tibi, quod ei com-
 misisti. Ecce tuum tibi charis-
 simus natus plasma reconcilia-
 vit, quod à te procul deviavit.
 Reddit tuis conspectibus servū,
 quem sua fecerat conscientia
 fugitivum. -- Ecce spes mea,
 ecce tota fiducia mea. Si me,
 pro mea, ut dignum est, despi-
 cis iniquitate, respice me mise-
 ricors pro tuæ dilectæ sobolis
 charitate. Attende in filio,
 quo propitius servo. Quoties
 beatæ prolis tibi patent vulne-
 ra, delitescant obsecro scelera
 mea. Quoties rubet pretiosus
 pio de latere sanguis, diluatur
 obsecro labes meæ pollutionis.
 Et quia caro te laceravit ad i-
 ram, caro te flectat, imploro,
 ad misericordiam; ut sicut caro

- me seduxit ad culpam, caro me
 „ reducat ad veniam. - - - Jam
 lucis optime Creator, jam cul-
 pis ignosce meis, pro ducti
 „ Filii tui laboribus immentis.
 Jam ejus quæso pietati mea im-
 pietas, ejus molestiæ mea per-
 „ versitas, ejus mansuetudini mea
 donetur ferocitas. Jam ejus
 humilitas meam superbiam, pa-
 „ tientia impatientiam, benigni-
 tas duritiam, obedientia ino-
 bedientiam, suavitas iram, cha-
 „ ritas lucrifaciat crudelitatem.
 Med. c. 8.

*Videri possunt ea quæ supra
 dicta sunt de Imagine Crucifixi in-
 firmo exhibenda. cap. II. p. 1. p. 119*

CAP

Mors in fide

Pretiosissima
 ter, licet Cl
 lio suo in cruce
 ter assisibat, cu
 positum sinu su
 os suos adoptiv
 deserit, sed unu
 rientes comple
 lo S. Brigittæ fi
 adfuit, dæmon
 rientis expulit,
 tui inter brach
 judiciumq; Des
 ex purgatorio
 ut habetur in R
 Illa S. Arnulphu
 Episcopum mo
 gmine SS. Virg

CAPUT XVIII.

Mors in sinu Dei Matris.

Pretiosissima Dei-Hominis Ma-
ter, sicut Christo naturali Fi-
lio suo in cruce morienti, fide-
liter assistebat, eumq; de cruce de-
positum sinu suo excepit: ita fili-
os suos adoptivos in morte non
deserit, sed sinu suo materno mo-
rientes complectitur. Illa Caro-
lo S. Brigittæ filio animam agentî
adfuit, dæmonem è cubiculo mo-
rientis expulit, & animam mor-
tui inter brachia sua recepit, ad
judiciûmq; Dei primûm, deinde
ex purgatorio ad coelum detulit,
ut habetur in Revel. S. Brigittæ.
Illa S. Arnulphum Sveffionensem
Episcopum moribundum, cum a-
gmine SS. Virginum inviat, cer-

tioremq; fecit de vitæ futuræ felicitate. Illa Adolpho Franciscano morienti multorum Angelorum comitatu stipata adfuit, eumque trepidantem promissione gloriæ celestis confirmavit. Illa Marinum, fratrem S. Damiani in extremis constitutum invisit, qui proinde moriens dicebat: *Venit Regina mundi, hilaritatem vultus mihi ostendit, benedixit, & abiit.* Idem ergo tibi polliceri debet fidelis cultor Deiparæ & amator, ac proinde in sinum, ulnasq; ejus morte instante, animam suam debet deponere. Nam de illa dicitur Eccl. 10. *In omni animo tuo accede ad illam; in novissimo enim habebis requiem in ea.* Ad quod juvare possunt sequentes devotiones.

§ I.

Devotiones

§ I. Affectus

1. Mater Domini mundi Dominæ tuum mancipium perdulæ profundæ tuam Maternitatis eximiam sanctitatem tuam in omnes munus, tibi à Deo

2. In te spero Deum, de omnibus temporalibus & quia es sapientissima: quia es Mater & nostra Advoca

3. Te æstimamus tot summe potestatis summam potestatem & pulcherrimam, quam

T

§ 1. *Affectus pii erga B. Vir-*
ginem.

1. Mater Dei dignissima, ac mundi Domina, te ego vilissimū tuum mancipium adoro cultu hyperdulæ profundissimo, propter tuam Matēritatem Dei, propter eximiam sanctitatem, & propter tuum in omnes creaturas Dominiū, tibi à Deo communicatum.

2. In te spem omnem post Deum, de omnibus meis bonis temporalibus & æternis repono: quia es sapientissima, benignissima: quia es Mater misericordiæ & nostra Advocata efficacissima.

3. Te æstimo, amo, & amplector summè post Deum, propter summam post Deum tuam bonitatem & pulchritudinem tam naturalem, quàm supernaturalem;

¶ & quia

& quia te summè inter creaturas amat SSS. Trinitas, vultq; à nobis amari. Si mille corda haberem, mille cordibus te amarem.

4. Gaudeo gratulorq; tibi de tua Immaculata conceptione, de tua Maternitate, de tua gratia & gloria pœne infinita, deq; omnibus tuis prarogativis, quibus omnes creaturas excedis.

5. Desidero ardentissimè, ut à me, & ab omnibus creaturis rationalibus, glorificeris, & ameris summè post Deum, juxta tuam dignitatem, & juxta nostram obligationem.

6. Millies agnosco te & recipio in meam Matrem, Dominam, & heredem, meq; tibi trado & dedico in filium, in mancipium, & hereditatem, in vita, morte & æternitate.

7. Ma-

7. Mater, pe
coram te: no
filius tuus: quia
vi, & gladium
infixi, dum sui
mortis Filio tuo
8. Sed quia tu
cordis benigni
feras nunc & in
Monstra te esse
ego non monst
filium tuum.
enti, sicut astitisti
in cruce morie
nus tuas commin
um. Mater I
MARIAI sis pr
opitulare.

§ 2. Invocation
ejus

1. Pretionum

Devotiones ad B. V. 441

7. Mater, peccavi in cœlum, & coram te: non sum dignus vocari filius tuus: quia te toties cōtristavi, & gladium doloris cordi tuo infixi, dum fui causa passionis & mortis Filio tuo.

8. Sed quia tu es Mater misericordix benignissima, non me deferas nunc & in hora mortis meæ. Monstra te esse Matrem, quamvis ego non monstraverim me esse filium tuum. Assiste mihi morienti, sicut assististi Christo Filio tuo in cruce morienti. Mater in manus tuas commendo spiritum meum. Mater Dei memento mei. MARIA sis propitia. Domina opitulare.

§ 2. *Invocationes B. Virginis ex
ejus officiis.*

1. Pretiosissima Dei Mater &
Virgo

Virgo, tu es Dispensatrix sanguinis & meritorum Christi: per bonitatem cordis tui, te oro, obtestorq;, applica mihi hunc sanguinem, ad quem habes jus maternū, eoq; me ablue, & sanctifica. Indue me dignationibus & meritis Filii tui, sicut Rebecca induit Jacob vestibibus fratris sui, quas apud se habebat, ut in oculis Dei Patris gratus appaream, ab eoq; obtineam benedictionem paternam & hereditatem.

2. Es generis humani Advocata: ergo repræsentata causam salutis meæ Christo Filio tuo, & impetra mihi remissionem peccatorum, ac finalem in gratia Dei perseverantiam. Eia Advocata nostra illos tuos misericordes oculos ad me converte, & Jesum benedictum fructum ventris tui mihi ostende,

3. Mater

3. Mater a
mihi fidem f
Te Spi, impe
ram Mater
impetra mihi
sectam, ut m
Dei, cum char
4. Es Med
me peccator
concilia Na
abhorries, sin
fores tanti Ma

5. Es om
sa de cōgruo
tur pro me t
obtinendam
& gloriam.
rem pro me
humilitatem
tuam obedi
bedientia, tu
pro mea fer

Matrrix sangvi-
 nificasti: per bo-
 ne oro, obte-
 hunc sangvi-
 nus maternū
 sanctifica. In-
 tus & meritis
 ca induit Ja-
 ni, quas apud
 culis Dei Pa-
 ab eoq; ob-
 em paternam

amari Advo-
 ta causam sa-
 mo tuo, & im-
 nem peccato-
 gratia Dei per-
 Advocata no-
 cordes oculos
 JEIum bene-
 tris tui mihi

3. Ma-

Devotiones ad B. V. 441

3. *Mater agnitiois*, impetra
 mihi fidem firmam. *Mater san-
 ctæ spei*, impetra mihi spem secu-
 ram. *Mater pulchra dilectionis*.
 Impetra mihi charitatem Dei per-
 fectam, ut moriar in charitate
 Dei, cum charitate, ex charitate.

4. Es Mediatrix nostra: ergo
 me peccatorem Deo offenso re-
 concilia. Nam peccatores non
 abhorres, sine quibus nunquam
 fores tanti Mater Filii.

5. Es omnium gratiarum cau-
 sa de cōgruo meritoria: offer igi-
 tur pro me tua merita Deo, ad
 obtinendam mihi veniam, gratiā
 & gloriam. Offer tuam purita-
 tem pro mea impuritate, tuam
 humilitatem pro mea superbia,
 tuam obedientiam pro mea ino-
 bedientia, tuam mansuetudinem,
 pro mea ferocia &c.

6. Es

6. Es omnium Dei donorum
Thesauraria, quia cum sis Sponsa
Spiritus S, habes jus ad omnia e-
jus dona, & totum nos Deus vo-
luit habere per te: aperi thesau-
ros Divinæ bonitatis, & divitiis
ejus dita pauperem animam meā.

7. Es Civitas refugii; ad te cō-
fugio reus mortis æternæ, prote-
ge me ab ira Dei Judicis ventura.

8. Es Heres mea, ego tua he-
reditas. Ad te igitur spectat de-
fendere ab hostibus tuam heredi-
tatem, conservare, ditare, guber-
nare.

9. Es Janua cœli: per tua me-
rita & intercessionem, fac ut in-
tre in gaudium Domini mei.
En sto ad hanc januam, & pulso:
Domina, Domina aperi mihi. Tu
enim dicis Prov. 8: *Beatus qui vi-
gilat & observat ad postes ostii
mei;*

mei: qui me
vitam, & hanc
no. Fiat mihi
cium.

10. O Dux
lum, iter para
Jesum semper

11. O Turri-
um præsidium
stantibus peric-
go gloriosa &
nim dicis Ecce
omnis via & v-
pes vita & v-

Circumfer
S. Mechtildis
ci morte.

1. Post 1. A
na mea S. Ma-
ter per omnipo-
tiam efficit: i
martis expelle
potestatem.

Dei donorum
um sis Spontia
ad omnia e-
os Deus vo-
peni thesau-
s, & divitis
nam meā,
gis ad te cō-
tra, prote-
s venura.
go tua he-
spectat de-
a n heredi-
ate, guber-

per tua me-
fac ut in-
omini mei.
, & pūto:
mini. Tu
ius qui vi-
p'stes cōstū
mei;

Devotiones ad B. V. 445

*mei: qui me invenerit, inveniet
vitam, & hauriet salutem à Domi-
no. Fiat mihi secundum verbum
tuum.*

IO. O Duxtrix nostra ad cœ-
lum, iter para tutum, ut videntes
Jesum semper collætemur.

II. O Turris fortissima, sub tu-
um præsidium confugio, ab in-
stantibus periculis libera me Vir-
go gloriosa & benedicta: Tu e-
nim dicis Eccl. 24. *In me gratia
omnis via & veritatis, in me omnis
spes vita & virtutis.*

Circumferuntur tres orationes
S. Mechuldis pro impetranda feli-
ci morte.

I. Post 1. Ave Maria, O Domi-
na mea S. Maria, sicut Deus Pa-
ter per omnipotentiam te potentissi-
mam effecit: ita mihi ad sis in hora
mortis expellendo à me contrariam
potestatem.

2. Post

2. Post 2. Ave Maria. O Domina mea S. Maria, sicut Filius Dei tanta te cognitione & claritate dignatus est, ut totum cælum illuminaret: ita in hora mortis animam meam cognitione fidei sic illustres, & corroboret, ut nullo errore, aut ignorantia pervertatur.

3. Post 3. Ave Maria. O Domina mea S. Maria, sicut Spiritus S. suum amorem plenè tibi infudit: ita in morte dulcedinem amoris Divini mihi instilla, ex quo omnis amaritudo mihi reddatur suavissima.

Oratio

quam P. Vincentius Carafa S. J. Generalis, quotidie 7 recitabat flexis genibus.

O Domina mea S. Maria, me in tuam benedictam fidem, ac singularem custodiam, & in sinum misericordie tue commendo.

Misericordia tua, h
in hora exitu
meam & corpus
do: omnem spem
meam, omnes a
as meas, vitam
tibi committo: a
clissimam interce
merita, omnia m
disponantur oper
am, tuam Filij vo

3. Alia Invocatio
nis in morte,
ta

Virgo & Ma
lata, sine labe
concepta, per h
conceptionem,
in sanguine Agni
tus, intrem re
quò nihil coin
potest.

iricordia tua, hodie, & quotidie,
in hora exitus mei, animam
meam & corpus meum tibi commē-
lo: omnem spem & consolationem
meam, omnes angustias & miseri-
as meas, vitam & finem vite meae
tibi committo: ut per tuam san-
ctissimam intercessionem, & per tua
merita, omnia mea dirigantur &
disponantur opera, secundum tu-
am, tuique Filij voluntatem. Amen.

§ 3. Alia Invocationes B. Virgi-
nis in morte, per mysteria vi-
tae ipsius.

Virgo & Mater Dei Immacu-
lata, sine labe originalis peccati
concepta, per hanc tuam sanctam
conceptionem, impetra mihi, ut
in sanguine Agni Filii tui dealba-
tus, intrem regnum coelorum,
quod nihil coinquinatum intrare
potest.

Virgo

VIII.

Maria. O Do-
mine sicut Filius
ne & clarita-
tum caelum il-
lustras, animam
meam sic illustres,
ut non errorem, aut
perdam.

na. O Domi-
ne Spiritus S.
tibi infudit:
in amoris Di-
vini quo omnis a-
nima suscipitur.

Carafa S. J.
de 7 reci-
piendis.

Maria, me
idem, ac sin-
guum mi-
sericordiam.

Virgo & Mater Dei in primo instanti tuæ conceptionis confirmata in gratia, & reddita moraliter impeccabilis; per hanc tuam prerogativam impetra mihi, ne in morte gratiam Dei amittam per peccatum.

Virgo & Mater Dei gratiosissima, quæ in tua nativitate gaudiū attulisti universo mundo, affer mihi gaudium in his extremis meis roediis & tristitiis.

Virgo & Mater Dei, trimula in templo præsentata: post obitū meum præsentā me SSS. Trinitati in templo gloriæ Divinæ.

Purissima Virgo & Mater Dei, S. Joseph desponsata, impetra mihi, ut anima mea usq; ad mortem sit fidelis sponsa Spiritus S.

Excellentissima Virgo & Mater Dei, ab Angelo Gabriele salutata,

latata, per hunc
fec ut post mortem
Angelorum con-

Virgo & Mater Dei
tiā plena Filium
impetra mihi, ut
morte mea in a
Fili tui veniam.

Virgo & Mater Dei
semper Dominum
mihi, ut mecum
in æternum.

Virgo & Mater Dei
in mulieribus,
in die iudicii a
merear cum electis
benedicti.

Eminentissima
Dei, in quam, a
natione, Spiritus
ne immensus super
alutissimi obumb

Devotiones ad B. V. 449

Dei in primis
tionis confite-
dita moralit-
er hanc tua
tra mihi, ne in
amittam per
ei gratiosissi-
itate gaudiū
pundo, affer
extremis me-

atata, per hunc tuum honorem,
ut post mortem consortium
Angelorum consequi merear.

Virgo & Mater Dei, quæ gra-
tiâ plena Filium Dei concepisti,
impetra mihi, ut gratiâ plenus in
morte mea in amplexum Christi
tui veniam.

Virgo & Mater Dei, cum qua
semper Dominus fuit, impetra
mihi, ut mecum sit inseparabiliter
in æternum.

Virgo & Mater Dei benedicta
in mulieribus, impetra mihi, ut
in die iudicii à Filio tuo audire
merear cum electis suis: Venite
benedicti.

Eminentissima Virgo & Mater
Dei, in quam, in Filii Dei incar-
natione, Spiritus S. cum donis pæ-
rè immensus supervenit, & virtus
altissimi obumbravit tibi; per hanc
excels-

utata,
ad mortem
tus S.
Virgo & Ma-
Gabriele ia-
lutata,

excellentiā tuam, impetra mihi
à Spiritu S. Sponso tuo, ut in me
cum dono perseverantiæ finalis
superveniāt, mihiq; sua protectio-
ne obumbret, & ab hostibus me-
is me defendat.

Virgo & Mater Dei obediē-
tissima, quæ Angelo nuntianti di-
xisti: *Ecce Ancilla Domini, fiat*
mihi secundum verbum tuum; im-
petra mihi, ut in morte mea, in
Dei voluntatē, tanquam ejus
mancipium, sim plenè resignatus.

Clementissima Virgo & Mater
Dei, quæ Elisabetham visitasti, &
Joanni existenti in utero, tuis de
congruo meritis sanctitatem obti-
nuisti: visita me in salutari tuo, in
& cum Christo tuo, tuisq; meri-
tis impetra mihi sanctam mortē.

Virgo & Mater Dei dulcissima,
Deum tuo cantico magnificans,
impe-

impetra mihi, ut
anima mea magis
& exultet spiritu
salutari meo.

Virgo & Mater
Dei, quæ Filium

invenisti, pannis inu-

sepio reclinasti:

esse Matrem in
vulnas tuas mater

um, eumq; repo-

Virgo & Mater
Dei, quæ Christi

marum Pastorib;

disti, & amplexu

eundem Jesum

etum ventris tui

xilium ostende

etendum in ater

Purissima Virgo
in templo purifi-
Deo presentans

impetra mihi, ut in hora mortis
anima mea magnificet Dominum,
& exultet et spiritus meus in Deo sa-
lutari meo.

Virgo & Mater Dei admirabi-
lis, quæ Filium Dei in carne ge-
nuisti, pannis inuolvisti, & in præ-
cepto reclinasti: monstra te mihi
esse Matrem in morte, suscipe in
vulnas tuas maternas spiritum me-
um, eumq; repone in paradiso.

Virgo & Mater Dei benignissi-
ma, quæ Christum Filium tuum
natum Pastoribus & Magis osten-
disti, & amplectendum porrexisti:
eundem Jesum benedictum fru-
ctum ventris tui, mihi post hoc co-
cilium ostende, & trade comple-
tendum in æternum.

Purissima Virgo & Mater Dei
in templo purificata, Filium tuum
Deo præsentans, & Simeonis in
vulnas
impe-

ulnas deponens: fac ut per te,
Deo, purificatâ mente in hora
mortis præsentari merear, utque
Filium tuum in Sacramento susci-
piens, affectu Simeonis dicam:
*Nunc dimittis servum tuum Domi-
ne, secundum verbum tuum in pace.*

Virgo & Mater Dei providen-
tissima, quæ Filium tuum amissum,
post triduum in templo gaudens
invenisti: effice tua sollicitudine,
ut me filium tuum toties perditum,
in templo gloriæ coelestis gau-
dens invenias.

Virgo & Mater Dei misericor-
dissima, quæ in nuptiis, precibus
tuis mutationem aquæ in vinum
impetrasti: mihi quoque impetra,
ut aquæ contritionis lacrymarum
mearum, in vinum latitiæ peren-
nis, in nuptiis coelestibus commu-
tentur.

Virgo

ba Christi prædi-
conservasti, co-
tuo: impetra
per fidem firma-
tusque ad mortem
liter.

ma, cujus anima
hi tui, secundum
phetiam, gladius
vivit: per hos do-
tra mihi in hora
um gladius dol-
meis, veraque co-
gat.

quæ stabas juxta
morientis: assiste
nienti indigno f-
tunc cruce custo-
si præmuniri,

fac ut per te
nente in hora
merer, utque
amento susti-
ecoris dicam
um tuum Domi-
um tuum in pace

Virgo & Mater Dei, quæ ver-
ba Christi prædicantis audivisti, &
conservasti, conferens in corde
meo: impetra mihi, ut verba ipsius
per fidem firmam in corde meo
usq; ad mortem conservem fide-
liter.

Dei providentia
tuam amissam
mpio gaudens
a longitudine,
oties perditum
coelestis gau-

Virgo & Mater Dei dolentissi-
ma, cujus animam in passione Fi-
lii tui, secundum Simeonis pro-
phetiam, gladius doloris pertran-
sit: per hos dolores tuos impe-
tra mihi in hora mortis ut cor me-

Dei misericor-
ptius, precibus
quæ in vinum
uoq; impetra,
s lacrymarum
atut peren-
tious commu-

neis, veræq; contritionis transfi-
gat.

Fidelissima Virgo & Mater Dei,
quæ stabas juxta crucem Filii tui
orientis: assiste mihi quoq; mo-
nienti indigno filio tuo, fac me
unc cruce custodiri, morte Chri-
sti præmuniri, confoveri gratiâ,

Fidelissima Virgo & Mater Dei,
quæ stabas juxta crucem Filii tui
orientis: assiste mihi quoq; mo-
nienti indigno filio tuo, fac me
unc cruce custodiri, morte Chri-
sti præmuniri, confoveri gratiâ,

Virgo

Virgo

Virgo & Mater Dei benignissima, Joannem in filium tuum sub cruce acceprans: agnosce me in morte filium tuum, qui te accipio in mea omnia post Deum bona, affectu Joannis.

Afflictiſſima Virgo & Mater Dei, quæ Christum mortuum deposuisti in monumēto: mihi quoque quando corpus morietur, fac, ut animæ donetur paradisi gloria.

Virgo & Mater Dei, primæ Christum rediivum salutans & amplectens, fac ut sim dignus post mortem materno tuo amplexu.

Virgo & Mater Dei, de Christi Filii tui in coelum ascensione exultans; fac ut de mea in coelum ascensione gaudeas.

Dignissima Virgo & Mater Dei, die Pentecostes cum Apostolis Spiritu S. repleta: impetra mi-

hi, ut

hi, ut in me S. morte, & æte- maneat.

Virgo & Ma Apostolorum, Christi Filii tui, moris Divini e mihi similem tu

Virgo & Ma ma, inter plausi coelos assumpta, nitate supra om altara, & coro tuis, ut te in c Sanctis videam, in æternum.

Potentissima na mundi meo ad regnum tuum

hi tempore morti propitia. Ita ac cebat Mardoche

U

hi, ut in me Spiritus S. in vita,
morte, & æternitate per gratiam
maneat.

Virgo & Mater Dei, in corona
Apostolorum, & in complexu
Christi Filii tui, sine dolore, vi a-
moris Divini expirans: impetra
mihi similem tuæ mortem.

Virgo & Mater Dei gloriosissi-
ma, inter plausus Angelorum ad
coelos assumpta, ibiq; à SSS. Tri-
nitate supra omnes Angelos ex-
altata, & coronata, fac precibus
tuis, ut te in coelo cum omnibus
Sanctis videam, laudem, amemq;
in æternum.

Potentissima Regina & Domi-
na mundi memento, quod *ideo*
ad regnum tuum veneris, ut in ta-
li tempore mortis, nobis parareris
propitia. Ita ad Esther cap. 4. di-
cebat Mardocheus. *Recordare,*

U quod

quod stes in conspectu Dei, ut lo-
quaris pro nobis bonum, & avertas
indignationem ejus à nobis. Ita
dicebat de se Jeremias cap. 18.

§ 4. Orationes ad B. Virgi-
nem SS. PP.

O Genitrix vita, tu es unica
spes peccatorum, per te expecta-
mus veniam delictorum, in te no-
strorum est expectatio premiorum.
August. ser. 8. de Assump.

Sancta & immaculata Virgo,
Dei genitrix Maria, intervenire
pro me digneris apud illum, cujus
meruisti effici templum. Idem Med.
cap. 40.

Tantummodo velis ô Maria, &
nequaquam salvi esse non poterim-
us. Greg. 1. 2. Dial. 3.

Scio Domina quia benignissima
es, & amas nos amore invincibili,
quos

quos in te, & p
Deus. Summa
Petr. Damian.

Ideo tu Mater
terna, ut quem
vare non potest
tiam: tu ô Virgo
res pietatem &
Chrysost. homi.

O Virgo Sancta
respice, esto prop
iudicis adductos,
colloca, qua est a
S. Basil. orat. 39.

Omnipotens L
exaltavit, ut om
sibilia dona verit
N. c. 12. Inter
ssima, ut nobis a
uiat, propter quo
tuo castissimo ut
inter homines ve

Devotiones ad B. V. 457

quos in te, & per te, Filius tuus &
Deus summā dilectione dilexit.

Petr. Damian. ser. 1. de Nat. V.

Ideo tu Mater praelecta es ab æ-
terno, ut quem Deus per suam sal-
vare non potest meritissimam justi-
tiam: tu ô Virgo per tuam salva-
res pietatem & misericordiam.

Chrysost. hom. de prærog. B. V.

O Virgo Sanctissima superne nos
respice, esto propitia, & ad thronū
iudicis adductos, in ea statione nos
colloca, quæ est ad Filii tui dexterā
Basil. orat. 39. de Annunt.

Omnipotens Deus sic te ô Virgo
exaltavit, ut omnia tibi secum pos-
sibilia dona verit. Ansel. de excel.
V. c. 12. Intende ô Domina pi-

ssima, ut nobis ad effectum prove-
iat, propter quod Deus noster, ex
eo castissimo utero factus homo,
inter homines venit. Ibid.

U 2

Maria

Maria obsecro te per gratiam
quâ Dominus voluit esse tecum
fas misericordiam tuam mecum
Fac ut amor tui semper sit mecum
Et cura mei semper sit tecum. Id.
in medit.

In exitu anima mea de hoc mun-
do occurre illi Domina, Et suscipe
illam; consolare eam vultu sancto
tuo, ne aspectu demonum conturbet
eam. S. Bonav. psal. 113.

O Domina, Princeps, atq; Regi-
na praestantissima sub tuum presi-
dium confugimus, sub alis pietatis
tuae protege Et custodi nos. S. E-
phr. de laud. V.

In manibus tuis o benedicta, re-
posita est nostra salus. Recordare
o piissima miseria nostra. Quem
vis ipsa, salvus erit, Et a quo aver-
tis vultum tuum, vadit in interitum
S. Bonav. in psalt.

O Ma-

O Maria o
secro quod sis
pter te bene na
gratiam tui vi
in Deo. Idem o

Custodi nos D
rum laqueo capi
at neq; dormitet
ut sis semper cus
Ide n ser. 120.

S. Anselmus
rabat: Prostrat
os jacet rebelli
men confidit in
materna. Oau
compedibus vi
genua coram in
tate. Peccata
gam te, ut reme
abscundo prop

e per gratiam
aut esse tecum
tuam mecum
aper sit mecum
sit tecum. Id

ea de hoc mun
na, & suscipe
vultu sancto
num conturbet
113.

ps, atq; Regi
b tuum prae
b alis pietat
di nos. S. E.

benedicta, re.
s. Recordare
stra Quem
& a quo aver
in interitum

O Ma-

Devotiones ad B. V. 459

O Maria o Sara nostra, dic ab-
secro quod sis soror nostra, ut pro-
pter te bene nati sit a Deo, & ob
gratiam tui vivant anima nostra
in Deo. Idem 6. spec.

Custodi nos Domina, ne peccato-
rum laqueo capiamur: non dormi-
at neq; dormitet pupilla oculi tui,
ut sic semper custodi a protegamur.
Idem ser. 120.

Aliae Orationes ex SS. Patribus.

S. Anselmus moriens ita o-
rabat: Prostratus ad pedes tu-
os jacet rebellis filius, qui ta-
men confidit in clementia tua
materna. Onustus vinculis &
compedibus vitae prioris flecto
genua coram immentia tua pie-
tate. Peccata mea detego co-
ram te, ut remedium afferas &
abscundo propter feditatem,

U3

ne of-

ne offendam mundissimos oculos tuos. Exurunt me dolores, & terrent pavore. Sana me Domina, ne feces corruptorum scelerum meorum causet in te, aut in Filio tuo nauseam. Mater sanctæ spei, venit Filius tuus salvare quod perierat; & tu Domina obliviscere peccatoris se humiliantis, & ad te cum maximo doloris sensu clamantis? Quæsit JESUS tuus errantem oviculam, quæ poenitentiam abjecerat: & tu poteris despicere eum, qui cum amaritudine cordis deflet suam errata? O Fili! ô Mater! Si ambo injuria affecti estis, attamen in pectore vestro superest aliquid clementiæ pro eo, qui confunditur propter scelera sua præterita. Misericordissime

JESU

JESU, parce te Misericordissime. ce mancipio tuo me in tantarum miserationum non incidam rigidissimas. bona Mater, non confessio mea confundat spes in vultu tuo. S. Ephrem apud Irenæum sic orabat: Osa & Domina hi in hac hora quem ut Mater gladium doloris vit viscera pie conspexisti matrem Agnium manus. Per exrem, quem passi plenè misericor

missimos occu-
pant me dolo-
re. Sana-
feces corrupto-
rum causæ
tuo nauſeam,
, venit Filius
perierat; &
uicere pecca-
tis, & ad te
oris sensu cla-
r. JESUS tu-
lam, quæ poe-
at. & tu pote-
o, qui cum a-
is deflet sua
o Mater! Si
cti esis, attā-
stro superest
pro eo, qui
er scelera tua
ericordissime

JESU

JESU, parce seruo Matris tuæ.
Misericordissima MARIA, par-
ce mancipio Filii tui. Proj-
icio me in medium duarum
tantarum misericordiarum, ut
non incidam in duas justitias
rigidissimas. O bone Fili, o
bona Mater, non sit irrita hæc
confessio mea, non me con-
fundat spes in vobis reposita.

S. Ephrem apud Lipom. To-
mo 2. sic orabat: Virgo glori-
osa & Domina mea, assiste mi-
hi in hac hora, per honorem,
quem ut Mater habes, & per
gladium doloris, qui pertransi-
vit viscera pietatis tuæ, cum
conspexisti inansuetissimum il-
lum Agnum inter carnificum
manus. Per excessivum dolo-
rem, quem passi sunt oculi isti,
pleni misericordiâ, cum vide-

U +

res

- res tunicam JESU, plenam den-
 „ satis segmentis carnis & san-
 „ guinis; per solitudinem, jeju-
 „ nia, peregrinationes, persecuti-
 „ ones & dolores, quos cor tu-
 „ um sustinuit per 33 annos, qui-
 „ bus vixit Filius viscerum tuo-
 „ rum: per lætitiā quam sensit
 „ anima tua, cum illum ad pe-
 „ ctus lactabas, supplico Virgo
 „ benedicta non dedignare sub-
 „ venire hæc indigno peccatori.
 „ Es Mater mansuetissimi & cle-
 „ mentissimi Dei, ideo recipe me
 „ clementissima & mitissima Do-
 „ mina, præsentando meas pre-
 „ ces cum tuis, coram Filio tuo,
 „ Domino meo, & observando,
 „ ne occludat mihi viscera pieta-
 „ tis suæ. Protege me nunc &
 „ semper ô dulcis Mater, obstru-
 „ endo inimicis meis omnem a-
 „ ditum

Invocationes
 ditum, & dese-
 tis transitu ani-
 videant oculi
 terribilem yul-
 In tremendo d-
 falis, audiam q-
 vocata mea, &
 factus sum heres

CAP I

Mors in manibus

Patr-

Sicut in peric-
 „ vabat oculos
 „ de ip- vabat ven-
 „ bi: Psal. 122: in-
 „ ximus, Angelum
 „ que Sanctos Tu-
 „ lo loco Psalmi,
 „ mōtes intelligit
 „ ab iisq; auxiliu
 „ certè illi deer

U

plenam den
carnis & san
ndicem, ieiun
nes, persecu
quos cor tu
3 annos, q
tulerim tuo
qua n senit
lun ad pe
plico Virgo
d gnare sub
o peccatori
tissimi & cie
deo recipe me
nitissima Do
lo meas pre
m Filio tuo,
obervando,
viscera piera
me nunc &
later, obtru
s omnem a
ditum

Invocationes SS. Patron. 463

ditum, & defendendo in mor
tis transitu animam meam. Nō
videant oculi mei in illa hora
terribile in vultu n. demonum.
In tremend. die iua cu univer
salis, audiam quod fueris Ad
vocata mea, & per preces tuas
factus sum heres.

C A P U T XIX.

*Mors in manibus Angelorum & SS.
Patronorum.*

Sicut in periculis Rex David le
vabat oculos suos ad montes, un
de sp. rabat venturum auxilium si
bi: Psal. 122: ita æger morti pro
ximus, Angelum custodem, aliosq
que Sanctos Tutelares, (quos in il
lo loco Psalmi, S. Augustinus per
mōtes intelligit,) invocare debet
ab iisq; auxilium sperare. Nec
certè illi deerunt; cum & erga

us nos

nos nimia charitate flagrent, & ex charitate erga Deum magna desiderent plurimos ad suam celestem societatem perducere, ut ita à pluribus secum Deus in æternū glorificetur. Ideo Ecclesia eos in morte fidelium, Litanis & illis verbis invitat: *Subvenite Sancti Dei, occurrere Angeli Domini, suscipientes animam ejus, offerentes eam in conspectu Altissimi.* Quare quemadmodum in vita, ita & in morte, Dei jussu, in manibus suis portant nos Angeli, ne offendamus ad lapidem, utq; conculcemus Draconem infernalem, ut dicitur Psal. 90. In has ergo manus Angelorum & SS. Tutelarium moribundus animam suam deponat, ut iis post mortem deferatur ad cœlum.

Ad hoc autem obtinendum duo

Leve
duo ju
re delec
tronos
ciali cu
ri. P.
is præp
svader
Magdale
ram con
S. Barba
aticum.
gelum
dæmonu
invocan
RIÆ. s
finalem
lum ape
di pro c
Alter
preces,
res tum
mortem

Invocationes SS. Patron. 465

duo juvare possunt: im est, habere delectos ex sanctis aliquos Patronos mortis, eosq; in vita speciali cultu ad hunc finem venerari. P. Recupitus in suis industriis præparandi se ad mortem, hos svadet eligendos. 1. S. Maria n Magdalena ad impetrandam veram contritionem in morte. 2. S. Barbaram ad impetrandum viaticum. 3. S. Michâe em Archâgelum ad impediendos assultus dæmonum. 4. S. Josephum, ad invocandum nomen JESU & MARIE. 5. S. Petrum ad impetrandâ finalem perseverantiam, & ad cœlum aperiendum. Possunt alii addi pro cujusq; devotione.

Alterum est, habere paratas preces, quibus iidem SS. Tutelares tum certis temporibus ante mortem, tum in ipso mortis articulo,

cælo, invocentur. Invocationes
huiusmodi esse possunt.

Sancti Dei omnes assumite me
ad vos. Estote Tutores & Pro-
ctores animæ meæ de corpore ex-
euntis. Estote custodes cordis
mei, nunc & in hora mortis meæ.

Adeste mihi propitii in his me-
is angustiis Sancti Patroni mei.
Ornate animam meam vestris me-
ritis ac virtutibus, ut decora in
conspectu Dei compareat. Or-
nate me vestrâ erga Deum chari-
tate SS. Apostoli: vestrâ patientiâ
Martyres; vestrâ humilitate Con-
fessores; vestrâ SS. Virgines pu-
ritate.

*Princeps militiæ cælestis S. Mi-
chael Archangele*, esto memor
mei, nunc & semper precare pro
me Filium Dei. Defende me in
hoc prælio, ut non peream in tre-
mendo Dei iudicio.

Tu

Invoc
Tu
in ima
a me.
Tu
quem
super o
fulcipe
eam ad
Tu
surrog
ce pon
tera R
hæc pr
Ang
mission
fodi,
Pra
terni
quem
O
lam d
atori

Invocationes SS. Patron. 467

*Tu Draconis qui dirum caput
in ima pellis tartaræ repelle illum
à me.*

*Tu qui es Præpositus paradisi,
quem Deus constituit Principem
super omnes animas suscipiendas:
suscipe animam meam, & deduc
eam ad paradysum exultationis.*

*Tu qui es Judex pro Christo
surrogatus, quando in una bilan-
ce pones peccata mea, pone in al-
tera Redemptoris mei merita, ut
hæc præponderent.*

*Angeles custos mei, me tibi com-
missum pietatè superna, nunc cu-
stodi, rege, & guberna.*

*Præcede me, & custodi in via æ-
ternitatis, & introduc in locum,
quem Deus mihi paravit. Exodi 23*

*O Tutor animæ meæ offer il-
lam de corpore egredientem Cre-
atori & Redemptori suo.*

S. Iu-

S. Ioseph Sponse Virginis Matris integerrime, & Christi nutritric, cuius extremam vigiles ad horam Christus & Virgo simul assistiterunt; impetra mihi eandem gratiam.

Gesta animam meam in ulnis tuis, qui olim gestasti Christum Dei Filium.

S. Petre Apostole, coeli Janitor, aperi mihi vitæ januam.

S. Ioannes dilecte Christi discipule, qui supra ejus pectus recubuisti; impetra mihi, ut supra cor JESU, id est supra ejus voluntatem, requiescam.

S. Andrea Apostole, quem crux à te dilecta, tuo Magistro reddidit; fac ut per hanc dolorum meorum crucem, ad Christum perveniam.

S. Thoma Apostole, effice tuis precibus, ut tuâ fide & amore
Chri-

Invo
Christi
catnq;
S. S.
morie
& Iesu
petra
mihi ap
um vid
S. L
deate c
januas
precibu
gatorii
gredi.
S. A
bas; M
Domi
timore
S.
Psalmo
impetr
tentia c

Invocationes SS. Patron. 289

Christum meum complectar, dicamq; *Dominus meus & Deus meus.*

S. Stephane, Protomartyr, qui moriens vidisti cælum apertum, & Iesum stantem à dextris Dei, impetra mihi, ut in morte coelum mihi apertum, & Iesum propitium videam.

S. Laurenti, qui vivus in candente craticula assatus, per ignem januas cæli ingredi meruisti: tuis precibus libera me ab ignibus purgatorii, & fac me januas cæli ingredi.

S. Ambrosi, qui moriturus dicebas: *Mori non timeo, quia bonum Dominum habemus*; minue in me timorem mortis.

S. Augustine, qui moriturus Psalmos poenitentiales recitabas: impetra mihi, ut cum vera poenitentia ex hac vita decedam.

S. Mar-

S. Martine, qui moriens dæmonem adstantem, tanquam cruentam bestiam strenuè repulisti: mihi impetra ut assultus dæmonum vincam.

S. Nicolae, qui salvasti naufragantes: iuva me, ne in portu æternitatis naufragium animæ lubeam.

S. Casimire, Deiparæ amator & Encomiastes, impetra mihi, ut in amore pretiosissimæ Dei Matris exspirem.

S. Ignati gloriæ Divinæ zelator, & amator Dei, fac ut in actu amoris Dei moriar, Deumq; morte mea glorificem.

S. Franciscæ Xaveri, deduc-me ad vitam æternam, qui multa centena millia hominum ad cœlum deduxisti.

B. Aloysi, qui teste de visu *S. Magdalena de Pazzis*, magnam glori-

Invoc
gloriam
us opera
ut ad ea
internos

B. St.

tanti Di
lum in t
cum S.
stiam at
in JESU
sacro vi

S. A.

Christi
morte
res.

S. B.

tra mil
Sacram

S. C.

Angels
estis fac
sanctum
tur.

Invocationes SS. Patron: 471

*gloriam habes in cælo, quia interi-
us operaberis: fac tuis precibus,
ut ad eandem gloriam, per actus
internos virtutum perveniam.*

*B. Stanislae Kstka, cui xgro-
tanti Divina Mater, Jesum parvu-
lum in sinum dedit & cui Angeli
cum S. Barbara Sacram Eucharis-
tiam attulerunt; impetra mihi, ut
in JESU & MARIE præsentia,
sacro viatico munitus, decedam.*

*S. Anna Deiparæ Mater, &
Christi Avia, impetra mihi in
morte tuæ Filiae, nepotisq; favo-
res.*

*S. Barbara V. & Martyr, impe-
tra mihi in morte fructuosam SS.
Sacramenti sumptionem.*

*S. Catharina, cujus corpus ab
Angelis in monte Sinai collocatū
est; fac ut anima mea ad montem
sanctum Dei ab Angelis deportetur.*

Postre-

Postremò addam hîc S. Viçtoris Episcopi Uticensis orationē,
 qua sic invocât Sanctos in *Libris de persec. Vandal.* Mi-
 seremini mei Angeli Dei, ac-
 currete: nam vestri officii est
 assistere, & subvenire iis, qui
 cupiunt heredes fieri æternæ
 gloriæ. En ad ruinam vergit
 castrum, cuius vos castellanos
 & protectores constituit Deus.
 Succurrite, adjuvate, date vires
 pro transitu tam periculoso.
 Præsentate Domino gemitus
 meos & dolores; efficite ut ac-
 ceptentur in satisfactionem pro
 peccatis angustiae & timores
 præsentis. Orate pro me SS.
 Patriarchæ, quorū vita & mors
 fuit plena molestiis. Subvenite
 SS. Apostoli: nam cuiuscunq;
 animæ interitus vobis erat acu-

leus

Ieus grat
 filebis o
 dens un
 ungvi bu
 quas mo
 demnaba
 reretur?
 ginis, qu
 que Pare
 hunc eju
 adversis?

Alia inv

Med. e
 briel, S,
 Angelor
 Patriarch
 Apostolo
 Martyru
 cerdotum
 chorum,
 pastorum

Deus gravissimus. Quomodo
silebis ô gloriose S. Petre vi-
dens unam tuarum ovium sub
ungvibus leonis? O S. Paule
quas moras nectis, si nemo con-
demnabatur, quin cor tuum u-
reretur? O S. Joannes fili Vir-
ginis, quis dolor erit tuæ meæ-
que Parentis, si audierit, à te,
hunc ejus filium derelictum in
adversis?

Alia invocationes ex S. Augustina

Med. c. 140. S. Michael, S. Ga-
briel, S. Raphael, sancti chori
Angelorum, Archangelorum,
Patriarcharum, Prophetarum,
Apostolorum, Evangelistarum,
Martyrum, Confessorum, Sa-
cerdotum, Levitarum, Mona-
chorum, Virginum, omniumq;
iustorum, per illum qui vos e-
legit

legit, & de cuius contemplatione gaudetis, vos rogare præsumo, ut pro me culpabili supplicare dignemini, quatenus de faucibus diaboli, & de morte perpetua merear liberari.

Et Med: c. 24. Felices Sancti Dei omnes, qui jam transiistis huius mortalitatis pelagus, & pervenire meruistis ad portum perpetuæ quietis, saturitatis; & pacis: securi & tranquilli, semperq; gaudentes estis. Obsecro vos per vestram charitatem, qui securi estis de vobis, solliciti estote de nobis: securi estis de vestra immarcescibili gloria, solliciti estote de nostra multiplici miseria. Per ipsum vos rogo, qui vos elegit, qui vos tales fecit, de cuius pulchritudine jam satiamini, de cuius im-

mor-

mortalitatis
 Si estis,
 sione se
 jugiter
 nite no
 salo hui
 agitam
 pulcherr
 surrexist
 te nos v
 inferius
 & erigit
 ut conv
 te forte
 Interced
 atq; ind
 feris m
 peccator
 rationes
 coniung
 minum,
 mania ag

Invocationes SS. Patron. 479

mortalitate jam immortales facti estis, de cuius beatissima visione semper gaudetis, estote jugiter memores nostri, subvenite nobis miseris, qui adhuc in salo huius vitæ circumstantibus agitamur procellis. Vos portæ pulcherrimæ, quæ in magnam surrexistis altitudinem, adiuuate nos vile pavimentum, longè inferius iacentes. Date manū, & erigite iacentes super pedes ut convalescentes de infirmitate fortes efficiamur in bello. Intercedite & orate constanter atq; indeficienter pro nobis miseris multumq; negligentibus peccatoribus, ut per vestras orationes vestro sancto consortio coniungamur. - - Orate Dominum, orate piissimi, orate omnia agmina Sanctorum, & universi

niverſi cætus beatorū, ut veſtris
 precibus meritiſq; adiuti, ſalva
 nave, & integris mercibus per-
 venire mereamur ad portum
 perpetuæ ſalutis, & quietis &
 continuæ pacis, & nunquam
 finiendæ ſecuritatis.

CAPUT XX.

*Mors exemplis quorundam San-
 ctorum piè morientium illu-
 ſtrata.*

*Prima Idea morientium Chri-
 ſtus moriens.*

Sicut enim vita ipſius eſt no-
 ſtræ vitæ exemplar perfectiſſimum:
 ita mortis noſtræ Idea eſt mors ip-
 ſius, quam ideo ſuſcepit ut mor-
 tem noſtram ſuâ morte ſanctifica-
 ret, nobiſq; ſvavem redderet, ut-
 que in morte noſtra eiſ mortē
 nos ſtuderemus conformare. Vi-
 den-

dendum
 ſtus mor
 pro nob

1. Mo

tem in

Hinc dic

12. Bapt

quomodo

ciatur.

mo, non

ne, loque

Moyſe &

ſcipulis, c

aſcendim

heminiſ t

Mat. 20-

exemplo

habere po

2. An

et Eucha

biq; fecit

quoniam, dun

dendum ergo est, quomodo Christus mortem subire dignatus est pro nobis.

1. Mortis suæ futuræ frequentem in vita memoriam habebat. Hinc dicebat de sua morte. Luc.

12. *Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor, usq; dum perficiatur.* Hinc de ea frequens sermo,

non solum in transfiguratione, loquendo de suo excessu cum Moyse & Elia, sed etiam cum discipulis, quibus prædicebat: *Ecce*

ascendimus Ierosolymam, & filius hominis tradetur, crucifigetur, &c. Mar. 20. Mar. 10. Luc. 18. Quo exemplo docemur frequentem

habere nostræ mortis memoriam.

2. Ante mortem sacrâ te refecit Eucharistiâ in ultima coena, inq; fecit liberalissimum testamētum, dum Ecclesiæ suæ amplissimam

nam legavit hereditatem, nempe corpus & sanguinem suum animatum & deificatum, sub speciebus panis & vini, hoc modo nos filios suos stabiliens frumento & vino. In cruce autem moriens addidit codicillum, in quo Latroni paradisum, Matrem Joanni, Matri corpus, spiritum Patri, Christianis crucem legavit.

3. In horto Gethsemani, positus in agonia, inter summa tædia, pavorem, tristitiam, ac sudorem sanguineum, contulit se ad longam orationem, & nuntium mortis ab Angelo accepit cum resignatione ad voluntatem Patris omnimoda. Talem resignationem nos quoque habere, morte instanti, debemus.

4. Moritur in durissimo cruci lecto, in æstu solis, in siti maxima nudus,

nudus, a
tus, in f
sti, totiu
loribus.

morbo

5. Mo

cis suis, &

quoque; an

tanquam

reconcili

6. Mo

supplicati

more val

21 recita

re me a

mori in

7. Mo

gine Ma

stolo; un

Virginis

habere i

8. Mo

nempe nudus, ab omnibus fere derelictus, in summis capitis compunctis, totiusq; corporis vulnerati doloribus. Ut dicamus in supremo morbo patientiam.

5. Moritur ignoscendo inimicis suis, & pro iis orando; ut nos quoq; antequam Deo animam tanquam munus offeramus, prius reconciliemur fratribus nostris.

6. Moritur offerens Deo preces supplicationesq; cum lacrymis & clamore valido. Hebr. 5. & Psalmum 21 recitans: *Deus Deus meus, quare me dereliquisti:* ut discamus mori inter preces ac orationes.

7. Moritur assilente sibi B. Virgine Matre sua, & S. Joanne Apostolo: ut procuremus, eandem B. Virginem, Sanctosq; Patronos habere in morte Protectores.

8. Moriens clamat, *sitio*, nempe im-

pe implere omnem Patris voluntatem in scripturis expressam: ut nos quoq; in morte sitiamus videre Deum, sitiamus Deum morte nostra glorificare, sitiamus dare gustum maximum Divinae voluntati.

9. Moriens dicit: *Consummatum est*, quasi diceret Patri: *Opus quod dedisti mihi consummaui.* Joan. 17. id est tuam quoad omnia perfectissime implevi voluntatem. In nostra morte verificabitur quidem: consummatum est tempus merendi, tempus utendi Sacramentis, indulgentiis; consummatum est numerus à Deo praefixus gratiarum, ac etiam peccatorum: sed eritne consummata virtus & sanctitas? eritne consummata Divinae voluntatis adimpletio? eruntne consummata me-

rita

rita (secundum)
quàm D
luntati
runc De
consum
tem, off
hac om
tionibus
10. Cl
nus Patri
eumq; tr
verentia
clinato.
geat.

2da La

Primò
suam vic
sa reple
phoro; q
continuo
Excita in

rita secundum eam mensuram,
quàm Deus volebat, nisi ejus vo-
luntati restituissem? Ego offerā
tunc Deo quomodocunque jam
consummatam vitam meam, sta-
tem, officia & actiones, uniendo
hæc omnia consummatissimis a-
ctionibus Christi Theandricis.

10. Christus moriens, in ma-
nus Patris commendat spiritum,
eumq; tradit, capite in signum re-
verentiæ filialis, & obedientiæ in-
clinato. Utinam sic expirare li-
ceat.

*2da Idea morientium B. Vir.
go moriens.*

Primò, Ut ex Angelo mortem
suam vicinam intellexit, immen-
sâ repleta est lætitiâ, teste Nice-
phoro; quia ad visionem Filii sui
continuo flagrantissimè aspirabat.
Excita in te frequens Dei viden-

di desiderium, ut cum lætitia ad eum transeas per mortem.

2. Teste Alberto M. sine dolore corporis, sed præ amore mortua est. Primum non spera; alterum pete à Deo, ut nempe moriaris, si non præ magnitudine amoris, saltem ex intentione charitatis.

3. Teste S. Vincentio Ferrerio, obtinuit gratiam, ne dæmones videret in sua morte. Hoc ipsum pete à Deo, vel saltem victoriam de tentationibus dæmonum.

4. Cum fuisset paupertatis observantissima, nihilq; habuisset nisi duas vestes, proxima morti eas testamento legavit duabus virginibus pauperibus, & per S. Joannem usdem tradi curavit. Disce in pauperes misericordiam.

5. Teste S. Damasceno aderant
eidem

6. 7. 8. 9.

eidem
losè tui
gati.

enti SS

6. I

sacro v

sti, ut q

bus S. P

rat Suar

susceper

unction

quias p

buit, se

De qu

Admit

extrem

Sacram

7. C

rum ca

præsen

ba dice

commen

eidem morienti Apostoli, miraculose tunc ex toto mundo congregati. Utinam, adsint mihi morienti SS. Tutelares mei.

6. Proxima morti refecta est sacro viatico, vel manibus Christi, ut quidam putant; vel manibus S. Petri juxta alios. Imò putat Suarez, Canisius & alii, quod susceperit Sacramentum extremæ unctionis, non ad tollendas reliquias peccatorum, quæ nulla habuit, sed ad augmentum gratiæ. De quo dictum est in Q. Q. de Admirab. Mariæ V. Desidera, in extremis, affectu B. Virginis hæc Sacramenta suscipere.

7. Obiit deniq; inter Angelorum cantantium agmina, & in præsentia Christi Filii sui, hæc verba dicendo: *In manus tuas Fili commendo spiritum meum*: vel ut

alii volunt : *Fiat mihi secundum
verbum tuum* : O si fors similis
mihi contingat !

3. *S. Andreas Apostolus in
cruce moriens.*

Docet 1. optimam præparati-
onem ad mortem esse frequentē
communione. Nam de seipso
Aegæ Proconsuli dixit : Ego, u-
nico, omnipotenti, veroq; Deo,
omni die sacrifico, non thuris fu-
mum, nec taurorum mugientium
carnes, nec hircorum sanguinem,
sed Agnum immaculatum.

Docet 2. patientiam in mor-
te subeunda. Nam crucifigendus,
ita crucem salutabat : Salvè crux,
quæ in corpore Christi dedicata
es, & membrorum ejus marga-
ritis ornata : Securus & gaudens
venio ad te, ut & tu exultas susci-
pias

Ex
pias m
pendit
siderat
mission
jam co
rata : a
redde n
me reci
mit,
Doc
di prop
Nam n
pulum t
geam,
nemi s
timend
fisset ill
obtinui
lictos
cruce d
illorum
voce sic

Exempla morientium 485

pias me, discipulum eius, qui pependit in te. O bona crux, diu desiderata, sollicitè amata, sine intermissione quærita, & aliquando jam concupiscenti animo præparata: accipe me ab hominibus, & redde me Magistro meo, ut per te me recipiat, qui per te me redemit,

Docet 3 desiderium moriendi propter Christum videndum. Nam non solum prohibebat populum tumultuantem contra Ægeam, ne impediret suam passionem; sed etiam cum Proconsul, timendo populi seditionem, iussisset illum de cruce deponi, id obtinuit S. Apostolus à Deo, ut lictores non potuerint illum de cruce deponere, exarescentibus illorum brachiis. Nam sublatâ voce sic Dominum orabat: Ne

me permittas Domine JESU Chri-
ste famulum tuum de cruce solui,
sed suscipe me tu mi Magister
Christe, quem dilexi, quem co-
gnovi, quem confiteor, quem vi-
dere desidero. Suscipe Domine
JESU spiritum meum in pace,
quia jam tempus est, ut veniam
ad te, desiderans te videre. Sic
effatum, ingens caelo splendor in-
stat radiorum defluens circumful-
sit, eumq; ab adstantium oculis
abscondit: quæ lux mediâ circiter
horâ durans, simul ac evanuit, A-
postolus spiritum exhalavit. *Vi-
de Authores apud Ribaden.*

4. S. Ioannes Apostolus &
Evangelista.

Mortem ejus sic describit Pater
Petrus Ribadeneira. Cum jam
esset omninò senex nempe anno-
rum

B
rum p
Ascend
vixerit
ac me
sias, c
sui Ma
census,
paulo p
quæ de
nussit,
ceptis i
tem, in
ces effu
jussitq;
os artu
crucis
tu me
tes ver
Pax vo
sani pri
demisit
circum

cum plusquam 90, utpote qui post
 Ascensionem Domini annos 88
 vixerit, multis annis & laboribus
 ac meritis, fundando Asiæ Eccle-
 sias, cumulatus, ardentissimoque
 sui Magistri videndi desiderio ac-
 census, ipso revelante didicit, se
 paulò post hinc evocandum; cum-
 que de hoc suos discipulos admo-
 nuisset, & congruis temporis præ-
 ceptis imbuisset, cum iisdem mō-
 tem, in quo suas ad Deum pre-
 ces effundere solebat, inscendit,
 iussitq; ibi fossam cavari, in qua su-
 os artus componeret. Itaq; ligno
 crucis armatus cum dixisset: *Ec-
 tu mecum esto Christe*, circumstan-
 tes verò his verbis affatus esset:
Pax vobis fratres, pallium in fos-
 sam primum, dein & semetipsum
 demisit; mox ingenti splendore
 circumfusus, spiritum suo reddi-

dit Creatori. Non dubium, quoniam
 Christus in hac morte illustri, suo
 adfuerit dilecto discipulo, qui illi
 morienti in cruce adstitit. Ad-
 fuit & B. Virgo ipsi à Christo in
 Matrem data, quam ille ut filius
 usq; ad obitum ejus tantis affecti-
 bus & obsequiis, viginti & tribus
 post mortem Christi annis, colu-
 it, secum etiam Ephesum ductam.
 Sunt qui putent hunc S. Aposto-
 lum, adhuc vivere in paradiso;
 nec moriturum, donec Christus
 ad judicium universale veniat, &
 eo tempore cum Elia & Enoch
 venturum contra Antichristum,
 idq; colligunt ex illis Domini ver-
 bis: *Sic eum volo manere donec ve-
 niam.* Sed hæc verba significant
 S. Joannem non subiturum fuisse,
 crucis supplicium, sed victurum
 donec Christus veniret puniturus
 Judæos

Ex
 Judæos
 quod f
 etiam a
 & S. T
 annem
 coelo re
 nis est
 modo e
 mortem
 tris præ
 habebis
 constan
 ginem t
 lueris,
 Deum

s. S
 Imp
 rarent J
 & lesun
 in Dei
 corrobo

Exempla morientium 489

Judaos, excidio Hierosolymæ, quod factum est. Non desunt etiam aliqui, inter quos est Beia & S. Thomas, qui dicant S. Joannem quoad corpus & animam coelo receptum. Verum communis est sententia mortuum esse modo explicato. Tam illustrem mortem, Christi & Virginis Matris præsentiam ornatum tu quoque habebis, si cruci Christi fideliter constanterq; adstiteris, & B. Virginem tanquam Matrem filius colueris, eamq; in omnia tua post Deum bona acceperis. *Ribaden.*

s. Stephanus Protomartyr.

Imprimis dum necem illi pararent Judæi, vidit cælos apertos, & Iesum stantem à dextris virtutis Dei, ut hac coelesti visione corroboratus mortem crudelem pro

pro Christo fortiter & cum gaudio subiret. In extremis morbi doloribus aspice cœlum, & Jesum, qui tibi parat coronam patientiæ, ut lætus moriaris.

Deinde cum lapidaretur, morte instante ad orationem se contulit, dicendo: *Domine IESU suscipe spiritum meum.* Utinam ejus affectu idem dicam in morte.

Insuper positis genibus pro suis hostibus oravit: *Domine ne statuas illis hoc peccatum.* Pro se stando oravit, pro inimicis, etiam genibus flexis, quasi magis de illorum salute sollicitus; ut doceret nos sinceram injuriarum in morte condonationem.

Tandem cum hoc dixisset, obdormivit in Domino. Obdormivit, quia mors ejus adinstar suavis somni fuit. Obdormivit in Domino, quia

E
quia se
Deo, q
recipit
anima
molan
morie
& non
mortis
unt. E

6. S. I.

Hic
scopus
listæ c
tur, c
Imper
Christi
circun
ingent
Christi
à Trai
theatr

quia seipsum obtulit in sacrificium Deo, qui sacrificia sibi dicata, suis recipit manibus. Sic Deo iusti animam suam per morrem immolant, & ideo animæ illorum morientium in manibus Dei sunt, & non tangit illos tormentum mortis, sed in Domino obdormiunt. *Ex Actis Apost.*

6. *S. Ignatius Episcopus Martyr.*

Hic Sanctus Antiochenus Episcopus tertius, S. Joannis Evangelistæ discipulus, Deifer vocabatur, qualem se esse ipse Traiano Imperatori professus est, eò quòd Christum menti suæ insculptum circumferret, exhibet imprimis ingentem mortis & patiendi pro Christo amorem: nam Antiochiæ à Traiano damnatus, ut in amphitheatro Romano discerperetur à
Leoni;

Leonibus, cum Romam duceretur, scripsit Epistolam ad Romanos, obnixè & solentè petendo, ne mortem suam impedirent. Ubi inter alia hæc habet: *Metuo charitatem vestram ne ipsa me ledat - potius operam date, ut immoler Deo. Sinite me ferarum escâ fieri, per quas licebit Deum adipisci. Immo blanditijs potiùs demulcete feras, ut mihi sepulchrum fiant, ut nihil de corpore meo relinquant &c. Quodsi venire noluerint, ego vim faciam ut devorer. Melius est mihi mori propter Iesum, quàm imperare finibus terræ.*

Elucet item magnum desiderium videndi Christum, ejusq; amor erga illum. Ita enim loquitur in præfata Epistola: *Dominum desidero, Filium veri Dei, qui pro nobis mortuus est. Meus amor cru-*
cifixus

cifixus
sum.
ego, qui
Christus
confractis
visio, &
tortura.
tantum
tum sum
molar,
verba u
fidei arc
biles Le
cheatro
nymo.
discerpi
relique
jus cor
SU liter
S. Anto

cifixus est. Cum Christo crucifixus
 sum. Vivo autem non amplius
 ego, quandoquidem vivit in me
 Christus &c. Ignis, crux, bestia,
 contractio ossium, membrorum di-
 visio, & totius corporis contritio, &
 tormenta diaboli in me veniant,
 tantum ut Christo fruatur. Frumē-
 tum sum Dei, dentibus ferarum
 molar, ut panis Dei efficiar. Quae
 verba ultima repetiit incredibili
 fidei ardore succensus, cum terri-
 biles Leonum rugitus in amphi-
 theatro audisset, teste S. Hiero-
 nymo. Et haec elocutum Leones
 discerpere, ossa tantum intacta
 reliquerunt. Post mortem in e-
 jus corde repertum est nomen JE-
 SU literis aureis exaratum, teste
 S. Antonino.

7. *S. Augustinus Hipponensis Episcopus & Ecclesie Doctor.*

Cum esset annorum 72, senio & laboribus ac studiis fatigatus, abdicatis Episcopaliis curis, reliquos 4 vitæ annos precibus ac meditationibus impendit, ardentissimè aspirando ad visionem Dei, quod testatus est in suis Meditationibus & Soliloquiis, locis supra citatis cap. 16. § II.

Interim Vandalis Hipponem, toto trimestri obsidentibus, Vir sanctus febris acutissima correptus, mortem sibi sentiens adesse, septem Psalmos poenitentiales describi, & ad proximum lecto parietem affigi curavit, vetuitq; quæquam se convenire præter medicos, & alios obsequio suo necessarios; quod duodecim extremis diebus

Ex
diebus
cum m
rum cor
ptis Sac
suis fili
mam su
re solitu
sum, e
& Sacer
petenti
pore no

8. S.

Toto
nua ei
elucer
medo,
facio, se
ribilis s
gite mo
laborib

Exempla morientium 495

diebus observatum est. Ipse verò cum magna pietate & lacrymarum copia Psalmos legens, susceptis Sacramentis, ac benedictione suis filiis lacrymantibus, datà, animam suo Creatori reddidit, dicere solitus: post perceptum baptismum, etiam laudatos Christianos & Sacerdotes, abiq; digna & cōpetenti poenitentia exire de corpore non debere. *Possidon.*

8. *S. Hieronymus Confessor, & Ecclesiæ Doctor.*

Toto vitæ suæ tempore, continua eius ad mortem præparatio, elucet ex illo ipsius dicto: *sive comedo, sive bibo, sive aliud aliquid facio, semper videtur tuba illa terribilis sonare in auribus meis: surgite mortui ad iudicium.* Fractus laboribus, poenitentiae operibus, & stu-

& studiis, jam nonagenario major, cum præ debilitate, neq; selecto commovere posset, nisi per filis funiculi adminiculo, in febrim incidit, jamq; morti proximus, voluit sacco indui, & humi prostratus, lacrymasque fundens, ac pectus tundens, cum summa poenitentia, ac demissione, viaticum sumpsit, ita Christum in Sacramento affatus, ut refert Eusebius, testis de visu: *Domine quis ego sum, ut intres sub tectum meum? Quomodo sic nunc te demittis, ut visites pauperem, publicanum, & peccatorem? Satis tibi non est mecum cibum sumere, sed insuper præcîpis, ut te comedam? Quam benè prospectum est errabunda ovi, cum teneat intra se Pastorem suū. Non timeo inferni ministros, neq; monstra abyssi; nunquam me meua,*
dulcis

Ex
 dulcis P
 scera m
 mecum,
 es Deus
 timebo
 tiamst
 am. U
 tu Medi
 tu Dives
 or fame
 es, pasce
 qui necta
 Libera
 meus, C
 Rex, &
 nus com
 redemist
 quem d
 cordias
 quod h
 nens, fie
 tur: O

dulcis Pastor deseret, postquam viscera mea subivit. Retinebo eum mecum, nec elongabit se à me. Tu es Deus meus & Pastor meus. Non timebo mala, dum tu mecum es, etiam si mors stet contra faciem meam. Vide ô IESV, ego sum ager, tu Medicus, sana me. Ego nudus, tu Dives, contege me. Ego morior fame in solitudine, tu qui cibus es, pascere me. Ego patior sitim, tu qui nectar es cœlicum, refrigera me. Libera me de tot laqueis defensor meus, Gubernator, Custos, Dux, Rex, & Deus meus, in cuius manus commendo spiritum meum, quæ redemisti in ligno crucis, & propter quem distendis, & dilatas misericordias. Idem Euseb. refert, quod horâ mortis crucifixum tenens, sic eum sanctus vir precabatur: O misericordissime IESV, spes mea,

mea, & fortitudo mea, in quem
credo, quem spero, amo, & amabo
semper. Aperi mihi Domine por-
tas vite. Aspice me ut latronem,
cui ex ligno redemptionis bene feci-
sti. Admitte me ut Matthæum,
Magdalenam, & facinorosissimos
admisisti. Quid lucrabere Domi-
ne, si in ignem æternum conijcias
hanc palcam ardoribus & infirmi-
tatibus exsiccatam? Tuus est ho-
nor remittere peccata, & eripere ex
luto iacentes. Fieri non potest, ut
Deus meus me à te repellas, sum
caro de carne tua, & os de ossibus
tuis, & filius eiusdem Patris, & me
fratrem tuum in Evangelio nomi-
nas. Eia surge frater mi, nam
suscepisti meam humanitatem, ut
mihi dares Divinitatem. Ade-
hora quam quaesisti, libera à Leo-
nibus hanc animam meam, quam
tanto

tanto cu-
spice vultu
chuntino
divinos
SV, san-
xit, ut e-
oppono,
tam pan-
Ego sum
empta.
ta, redu-
pone in

9. S. Io.
flan-
Ca
Pulsu
& Eudo-
tis, ob i-
moditat
incidit,
tormina

tanto cum amore quasisti. Hic aspice vulneratum ex itinere Ierichuntino, cura cum, & pone super divinos tuos humeros. Bone IESU, sanguis ex his venis profluxit, ut ego me illo redimerem: illi oppono, ut mihi non inferas meritam pœnam aeternæ damnationis. Ego sum illa merces, tanto pretia emptæ. Ego sum illa ovis perditæ, reduc eam ô dulcis Pastor, & pone in ovili tuo.

9. S. Ioannes Chrysostomus, Constantinopol. Patriarcha, & Confessor, Eccl. Doctor.

Pulsus in exilium ab Arcadio, & Eudoxia Imperatoribus orientis, ob incredibiles itineris incommoditates & ærumnas, in febrim incidit, quam dolores summi ac tormina consecuta, sanctum virum

mori

morti proximè admoventur. In hoc morbo cum medici, & alimenta deficerent, Sancti Apostoli Petrus & Joannes cum inviserunt, coelestemq; annonam detulerunt, quâ refectus, nullo deinceps corporis alimento indiguit. Profecutus iter, ad sepulchrum S. Basilisci Episcopi & Martyris pervenit, qui se visibilem Chrysostomo obtulit, dicendo: *Multe animo, Frater Ioannes: crastina lux nos loco sociabit:* quibus is verbis consolatus, perceptoq; Eucharistiae Sacramento, cruce seipsum signans, & quidquid vestium & tenuis ærarii sibi relictum fuit, pauperibus cum donasset, ad beatam migravit æternitatem. *Metaph. Niceph. & alii.*

10. *S. Thomas de Aquino Confessor & Eccles. Doctor.*

Mortem suam brevi futuram divinitus præcivit, & Fr. Reginaldo prædixit. Immo cum ad Concilium Lugdunense evocatus à Gregorio X pergens, propter recrudescentem morbum, ad monasterium Fossæ novæ divertisset, in ipso limine monasterii intellexit horam sibi mortis imminere, dixitque: *Hæc requies mea in sæculum sæculi.* Ibi æger, ad Fratrum instantiam, cantica canticorum exponens, cum mortem proximam sibi persentisceret, SS. Eucharistiæ Sacramentum sibi adferri petiit. Quod ille humi prostratus adoravit, dicendo: *Ego sincero corde credo, & certum habeo, quod in Sacramento sit IESVS*
Chri:

Christus verus Deus & homo. In ipso invenio, & ab ipso recipio pretium meæ redemptionis, ab ipso vitaticum & auxilium superabundans pro itinere tam longo. Atq; ita fixis in cœlum oculis, sublatiſque manibus, sereno vultu, ex hac vita decessit, annos natus 50. Ante ejus mortem tribus noctibus stella inusitati splendoris supra monasterium fulsit, quæ post mortem ipsius evanuit. Ribaden.

II. S. Bonaventura Cardinalis &
Episcopus Albanensis, Eccles.
Doctor.

Præparatio ejus ad mortem fuit, habitare in vulneribus Salvatoris. Ita enim de se narrat istum. p. 1. c. 1. O quàm beata lancea, quæ aperturam lateris facere meruit. Hac requies mea in seculum

lum

11111

Exe

lum sac
elegi ean
ra Dom
in illa q
rem ap
sunt rep
capi ing
pervenir
ritatis Il
plexus r
inhabito
vescor, &
tantâ ab
valeam
cùm æg
tem Sac
refici n
Wading
pyxide p
ubi factu
tus inst
hostia e

Exempla morientium 505

lum saculi, hic habitabo quoniam
elegi eam. O amantissima vulne-
ra Domini mei IESU Christi: cum
in illa quodam die oculis subintra-
rem apertis, ipsi oculi sanguine
sunt repleti, sicq; nihil aliud vidēs,
cœpi ingredi manu palpans, donec
pervenirem ad interna viscera cha-
ritatis IESU, quibus undiq; circū-
plexus redire nescivi, ideoq; inibi
inhabito, & quibus vescitur cibus,
vescor, & potu illius inebrior. Ibi
tantâ abundo dulcedine, ut tibi nō
valeam enarrare. Ad mortem
cū æger ob stomachi debilita-
tem Sacramento corporis Christi
refici non posset, refert Lucas
Wadingus, quod petiit illud in
pyxide pectori suo apponi; quod
ubi factum, ecce moribundo la-
tus instar rosæ aperitur, & sacra
hostia ē pyxide egressa illud intra-
vit,

vit, ut Dominus cordi ejus junge-
retur, cujus cor in vita cum Chri-
sto semper unitum fuit. Mortu-
us est anno ætatis 50, in Concilio
Lugdunensi, ubi ejus exequias
Gregorius X suâ præsentia hone-
stavit.

12. *S. Dominicus Fundator
Ordinis Prædicatorum.*

Prænuntiato Fratribus mortis
suæ, ante festum Assumptæ in coe-
lum Virginis, tempore, cum Bo-
noniam, itinere ac æstu solis fati-
gatus venisset, locum tamen qui-
eti non permittens, in templo de-
more noctem orationi, & matu-
tinis precibus impendit. Inde in
morbum lethalem incidit, & con-
fessione totius vitæ generali fa-
ctâ, Fratribus suis charitatem, hu-
militatem, ac paupertatem testa-
mento

E-
mento
nem a
illis ve
spiritu
cus.
13.

In fu
ri volu
Portiu
ex am
Christi
se vel
que p
ejus, a
torru
tulit
paupe
as, o
Tum
Dei,
Rom

Exempla morientium 505

mento relinquens, commendationem animæ cantari iussit, ac in illis verbis: *Subvenite Sancti Dei, spiritum Deo reddidit. Theodoricus.*

13. *S. Franciscus Fundator
Ord. Minorum.*

In suprema ægritudine deferri voluit ad templum S. Mariæ de Portiuncula, ibiq; jam moriturus, ex amore paupertatis, ad instar Christi nudi in cruce morientis, se vestibus planè exuit, humique prostravit: superior autem ejus, arreptam veterem lacernulā, tortumq; funem, viro sancto obtulit, dicendo: *Hac tibi tanquam pauperi commodo, tu illa suscipias, obedientia sancta mandato.* Tum suos hortatus ad amorem Dei, sanctamq; paupertatem, ac Romanæ Ecclesiæ fidem, postis

X 2 decus-

decussatim brachiis benedixit tam presentibus quam absentibus, ac valedixit his verbis: *Valete filii omnes in timore Domini, & permanete in eo semper. Ego ad Deum propero, cujus gratia vos omnes commendo.* Deinde prælegi sibi voluit historiam Christi patientis ab illis verbis S. Joannis: *Ante diem Paschæ. Quâ perlectâ, Psalmum illum Voce mea ad Dominum clamavi, recitans, in illis verbis: Me expectant justi, donec retribuas mihi, exspiravit, anno ætatis suæ 45. S. Bonavent.*

14. *S. Ignatius Lojola Fundator Societatis IESV.*

Tanta cupiditate Dei videndi flagrabat, ut nunquam de morte sine lacrymis præ gaudio fluentibus, cogitaret. Diebus fere 20

ante

E
ante
firmio
brevis
bus hu
straxit
nistrat
vinear
rit; ubi
dum d
bentib
tidem
det ter
isthic
Dom
cùm
certo
ne ex
cit, q
quoti
rat.
vespe
Pont

ante mortem, cum jam solito infirmio- rem se esse, mortemq; sibi brevi imminere sentiret, ab omni- bus hujus vitæ negotiis ita se ab- straxit, ut etiam Societatis admi- nistratione Vicario commissâ, ad vineam Collegii Romani secesserit; ubi Deo ac sibi vacans, inter- dum defixis in cœlum oculis ac la- bentibus per genas lacrymis, iden- tidem exclamabat: *Heu quàm sor- det terra, dum calum aspicio.* Sed isthic ingravescente morbo, ad Domum Professorum relatus, cùm diem sibi extremum instare certò haberet, animam confes- sione expiavit, & cœlesti epulo refe- cit, quod ipsi consuetum fuit, quoties sacris operari non pote- rat. Deinde pridie mortis sub vesperam, Vicarium suum ire ad Pontificem iussit, ut ab eo sibi be-

nedictionem in morte ac & indulgentiam impetraret. Ipse cum tota nocte, solus sibi relictus, (quod periculum mortis non appareret,) amoris actus & ignita in Deum suspiria, quæ à proximè cubantibus identidem exaudiebantur, vibrasset, mane à sociis inventus est animam agere, & primâ ab ortu solis horâ, sublatiis manibus, sereno vultu, oculis in cœlum defixis, sanctissimum JESU nomen ingeminans, placidissimè expiravit 31 Julii, feria 2, annum ætatis agendo 65. *Orland. & Ribaden.*

15. *S. Franciscus Xaverius, Indiarum Apostolus. S. I.*

Postquam fidem Japoniæ, & sex aliis regionibus invexisset Xaverius, multaq; hominum centena millia ad Christum in Indis

CONVER-

conver
compli
gloriæ
dæ cup
Sinaru
in ejus
ta insu
pro mo
corrupt
cens, d
tus, &
borum
ac im
situs es
ter te
ctam:
cho i
gdala
Lulita
cus, p
qui i
majo

Exempla morientium 509

convertisset, ac Reges Principesq;
compiures sacro fonte expiasset,
gloriæ divinæ amplius promovē-
dæ cupidissimus, expeditionem ad
Sinarum imperiū inchoabat. Sed
in ejus vestibulo, nempe in deser-
ta insula Sanciano, post sacrum
pro mortuo factum, lethali febri
correptus est. Ibi in publico ja-
cens, à quodam Lusitano inven-
tus, & in tugurio ex sarmentis ar-
borumq; ramis contexto, ventis
ac imbris, undiq; pervio, depo-
situs est. Nullum stratum erat præ-
ter terram modico stramine te-
ctam: non cibus fastidienti stoma-
cho idoneus, præter paucas amy-
gdalas tunc primum à nauclero
Lusitano dono missas: non medi-
cus, præter imperitum chirurgum,
qui iteratâ malâ venæ incisione,
majorem molestiā iatulit: nullus

sto

Caput XX.

ad solatia morbi & obsequia: im-
mo nec ullus qui ultima sacramē-
ta ministraret Sacerdos. Ita ab
omnibus in extremo vitæ dereli-
ctus Xaverius, per 15 morbi dies,
tamen sedato animo, grataq; er-
ga Dei providentiam mentis tran-
quillitate, ferebat omnia, nihil
conquerendo, nullius requirendo
opem, soli tantò magis nixus ac
unitus Deo. Unde sæpè aut coe-
lum intuens, aut Crucifixi imagi-
nem, quam è collo gestabat sem-
per, suaviter deosculans, dicebat:
IESV Fili David miserere mei.
Tu autem propitius esto peccatis
meis. Et ad Deiparam Virginem
Mater Dei memento mei. Monstra
te esse matrem. Quæ hisq; similia
suspiria ac gestus prodebat etiam
tunc, dnm triduo sine voce jace-
ret, & dum vehementiâ morbi
mens

Ex
mens
proxim
nem te
svaves
dicebat
pronun
Domine
aternum
integris
cibus in
stolicis
nimam
post me
ss. Ho

16.

Quan
in supr
docum
tis, mo
scribit
us, Hi

Exempla morientium 511
mens exerraret. Tandem morti
proximus, Christi crucifixi imagi-
nem tenens, crebrosq; gemitus, ac
savaves lacrymas miscens subinde
dicebat: *IESU Deus cordis mei:*
pronuntiatisq; illis verbis: *In te*
Domine speravi, non confundar in
eternum, Iesum & Mariam primo
integris, deinde intermortuis vo-
cibus ingeminans, laboribus Apo-
stolicis fractus, magnam coelo a-
nimam transmisit, feria 6, altera
post meridiem hora, anno ætatis
55. *Horat. Turfelin.*

16. *B. Aloysius Gonzaga S. I.*

Quanta hic Angelicus Juvenis
in supremo suo morbo dederit,
documenta patientiæ, paupertat-
is, mortificationis, charitatis, de-
scribit in vita ipsius Virgil. Cepari-
us. Hic tantum pietatis erga De-

Ys

um

um exempla propono. Nuntio
mortis accepto, petiit à socio, ut
secum Hymnum *T. Deum lauda-*
mus recitaret. Et mox alteri di-
xit: *Pater mi latantes imus, laten-*
tes imus. Tantum erat moriendi,
& videndi Deum desiderium. Ab
hinc totum reliquæ vitæ tempus
in sola divinarum rerum tractati-
one expendere volebat. Unde
nullum sermonem admittebat, ni-
si de pietate; dicebat enim, agro
convenire, ut non tantum forma-
le, sed etiam materiale suorum
sermonum sacrum sit. Ingens fu-
it orationis studium. Quando per
vires licebat, nullo arbitro, surge-
bat è lecto, & pedetentim ad ima-
ginem crucifixi, aliorumq; Sacto-
rum adrepebat, ut eos osculo ve-
neraretur; aut in angulo aliquo
cubiculi genibus flexis orabat: di-
cendo

Ex
cendo
festo C
octo di
tiones l
set; obt
ante oc
Psalmos
cum tan
peccato
fendisse
fessarii
Cardina
tebat fil
loquitis
Ad pere
mum:
cervus
um cru
pector
it, inter
dicendo
Christo.

Exempla morientium 513

cendo, has esse suas stationes. A festo Corporis Christi postreminis octo diebus, cum per se ipse orationes longiores recitare non posset, obtinuit à socio, ut quotidie ante occasum solis coram se seprè Psalmos pœnitentiales recitaret, cum tamen innocentissimus nullo peccato gravi Deum totâ vita offendisset, ut testatus est eius Confessarius Robertus Bellarminus, Cardinalis. Aliis verò horis petebat sibi prælegi aliquid ex Soliloquiis S. Augustini, aut Jubilum, *Ad perennis vite fontem*, aut Psalmum: *Quemadmodum desiderat cervus &c.* Extremo triduo animum crucifixum usq; ad mortem pectori appressum perpetuo tenuit, inter actus fidei, spei, charitatis dicendo: *Cupio dissolvi & esse cum Christo.* Pridie mortis circa meridiem

ridiem, petiit ut iterum in eodem morbo, sacro viatico reficeretur; quo sumpto, fratres qui aderant, quasi alio profecturus complexus, percepta benedictione & indulgentiâ, quam ipsi Gregorius XIV tunc miserat, inter alteram & tertiam horam noctis, quæ fuit post octavam Corporis Christi, (cui fuit devotissimus,) cereum ardentem tenens, & in manus Dei suum spiritum commendans, aliasq; e Sacra Scriptura voces usurpans, inter crucifixi oscula, JESU nomine invocato, transiit ad choros Angelorum, quos vitâ exprimebat, affectuq; singulari colebat, anno ætatis 25. Post mortem in quadam extasi visus in cœlo à S. Maria Magdalena de Pazzis exclamante: *O quantam gloriam habet Aloysius, quia interim operabatur.*

Exempla morientium

51

17. *B. Stanislaus Kostka S. I.*

Mensem agebat decimum in
Tirocinio Soc. JESU Romano,
Stanislaus, cum in festo S. Lauren-
tii, (quem tanquam mensis suum
Patronum eo die obsequiis culi-
næ, & pridie publicâ sui flagella-
tione honoraverat,) à prandiis fe-
briculâ correptus est. Atq; ita à
P. Rectore jussus, lectulum inscen-
dit, supra quem prius crucis si-
gnum manu ipse formavit, adje-
citq; hilariter: si Deo placet, ut
hinc nunquam exurgam, fiat ejus
voluntas. Febris erat levis tertia-
na, nec putabatur lethalis; ille ta-
men affirmabat se decessurum, si-
cut eventus probavit, tertio febris
accessu, & quinto morbi die. Ita-
que pridie mortis à P. Facio No-
vitiarum Rectore petiit, impetra-
vitq;

virg; ut humi deponeretur, & ita
 humi jacens divina myſteria cum
 magna pietate, & vultu virgineo
 ſolito plus renidente, ſuſcepit.
 Sub hæc ad Patrem Rectorem cō-
 verſus: *Tempus*, inquit, *breve eſt*, &
 Patre proſequente illud Apoſtoli:
Reliquum eſt, ipſe ſubjecit: *Præpa-
 remus nos*. Tum bis repurgato
 confeſſione innocentiffimo ani-
 mo, veniãq; à fratribus religioſis
 circumſtantibus rogatâ, quod mi-
 nus recta eis præbuiſſet exempla,
 multis precationibus intētus, cru-
 cifixi imaginem petiit; quam te-
 nens & amaro oculo intuens,
 pleno pietatis ſenſu gratias egit
 pro beneficio creationis, redem-
 ptionis, & ad Religionem vocati-
 onis; ſimul rogans peccatorum
 veniam, ac ſpiritum ſuum in ma-
 nus illius commendans. Exorſus
 autem

Ex
 autem
 vulnera
 imagin
 tentus;
 norum
 in Soci
 nomina
 Interrog
 eſſet pa
 ſequi, ju
 ratum
 cor meu
 inunctu
 B. Virg
 cereum
 JESU
 ſancta;
 no ſuar
 Aſſump
 cedente
 celebra
 Matrem

autem à plantis, singula Christi
vulnera osculatus est, quo affectu
simagine[m] quæq; Deiparæ profe-
rentus, opem invocabat SS. Patro-
norum, qui illi singulis mētib[us]
in Societate obtigerant, & quorū
nomina in libellum retulerat.
Interrogatus à P. Rectore num
esset paratus Deum evocantem
sequi, jucundissimè respondit: *Pa-
ratum cor meum Deus; paratum
cor meum*. Atq; ita sacro oleo
inunctus, alterâ manu Corona[m]
B. Virginis precatóriâ, alterâ
terecum accensum tenens, inter
JESU & MARIE nomina sacro-
sancta, Angelus hic terrestris, an-
no suæ ætatis 18, ipsa nocte festū
Assumptæ Virginis Deiparæ præ-
cedente, abiit ad ejus triumphum
celebrandum in coelo, quàm suam
Matrem vocare solebat; vultu
tam

ram vivido, oculisq; tam nitidis relictis, ut adstantes migratio fefellerit. Corpus ibidem in templo Domus probationis S. J. ad S. Andreæ tumulatum; quod tum ab aliis Pontificibus, tum nuper anno 1696, in festo ipsius, à moderno Innocentio XII, suâ præsentia honoratum est. Inde verò patet quam sit ridicula, sed Beato injuriosa fabula, in hoc solo regno Poloniæ, à quibusdam malevolis conficta, & in vulgus sparsa, hunc Beatum è Societate dimissum, in Xenodochio Romano obiisse. In aliis certè omnibus Provinciis, etiam Romæ, nullum est dubium, quod in Domo probationis Soc. JESU Romæ ille decesserit. Et omnes Historici, quicunq; vitam Beati scripserunt, id asserunt, Imprimis P. Stanislaus

Var.

Varlevis
Item P.
Romana
novition
vitiis.
nus in vi
morrem
approbat
latii edit
bus hic q
excerpta
Gaulteri
mihi pag
Barry in
gusti, &
fidem ce
bet: no
Petrico v
& appro
Stanislae
Societate
eidem C

Varsevicius, ejus Connovitius. Item P. Petrus Skarga, in eadem Romana Domo probationis Connovitiorum B. Stanislai Connovitius. Idem asserit Fran: Sachinus in vita hujus Beati, brevi post mortem ejus, ibidem Romæ, cum approbatione utiq; Magistri S. Palatii editâ. Ex quibus Authoribus hîc quæ scripsi de morte Beati, excerpta sunt. Idem testatur P. Gaulterius in sua Chronographia, mihi pag. 748. Idem, P. Paulus Barry in Anno Mariano ad 14 Augusti, & omnes alii. Sed quod fidem certam hujus rei facere debet: nostra Provincialis Synodus Petricoviana, celebrata anno 1628 & approbata ab Urbano VIII, B. Stanislao dat Titulum expressè *Societatis IESV*, quem titulum dat eidem Clemens X in Brevi, quo
Missam

Missam de illo concessit; & iterum
in alio Brevi, 10 Januar. 1674,
quo eum inter Patronos Poloniae
principaliores refulit. Eundem
insuper titulum eidem tribuit In-
nocentius XI in suo Brevi 24 Sept.
1680, quo S. Hyacinthum inter
principaliores Regni nostri Patro-
nos decernit. Nemo autem post
mortem vocatur Religiosus Soci-
etatis JESU, qui ab ea dimissus
obiit: & ex altera parte errasse
Pontifices, nefas est dicere.

18. *S. Ludovicus Rex Galliae.*

In expeditione contra Sarace-
nos Tunetana, peste in exercitu
exorta correptus, ad visionemq;
Dei aspirans precabatur: *Fac nos
Domine prospera mundi despicere,
& nulla eius adversa formidare.
Allato facio viatico, dum à Sa-
cerdo-*

cerdote qu
ristia cred
Dei Filium
apud se ha
deret Chr
coelum e
moriendo,
culis dixit
tuam Dom
sanctum tu
tuo. Auth

19. *S. Casp*

Virginis
bulis serva
mo vitae t
it, dum gr
mori potu
aturam, e
subire, con
dicendo:
ri. Itaq; c

Exempla morientium 321

cerdote quaereretur, an in Eucharistia crederet contineri verum Dei Filium? respondit: minus id apud se habere dubii, quam si videret Christum in ea janua, quâ coelum conscendit. Tandem moriendo, sublati in coelum oculis dixit: *Introibo in Domum tuam Domine, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.* Authores apud Ribaden.

19. *S. Casimirus Princeps Poloniae.*

Virginitatem, quam ab incunabulis servavit illaenam, sub extremo vitae termino, fortiter asseruit, dum gravi pressus infirmitate, mori potius, quam castitatis iacturam, ex Medicorum consilio subire, constanter decrevit, illud dicendo: *Malo mori quam scdari.* Itaq; consummatus in brevi virtute.

virtutibus & meritis plenus, præ
nuntiato mortis suæ die, inter Sa-
cerdotum & Religiosorum cho-
ros, Crucifixi imagine armatus
spiritum Deo reddidit, anno æta-
tis 25. *Ex officio Ecclesiæ.* Addi-
t Paulus de Barry in Anno Mariano
ad 4 Martii, quod nullo die inter-
miserit recitare Rythmos latinos
quos ipse de laudibus B. Virginis
composuerat, eosdemq; morien-
t voluerit pectori suo impositos tu-
mulo secum inferri.

20. *S. Agnes Virgo & Martyr.*

Hæc Sancta Virgo anno deci-
mo tertio suæ ætatis, pro defensi-
one fidei & virginitatis vitam san-
guinemq; suum profudit, pudori
& religionis victima, mori adhu-
c nescia, sed parata, nondum idone
pæna, & jam matura victoria, vi-
ait

ait S. Ag-
rosè mor-
idem S. I-
lamum n-
supplicii i-
du festina-
amnes, ip-
tem carn-
ensem lib-
periculo,
suo, ad ex-
rem: Qui-
raris? per-
potest ocul-
verò affect-
stimaverit
cum Sem-
mani filius
re succensu-
ter, illa, in
ma preces
nera, resp-

Exempla morientium 523

ait S. Ambrosius. Quàm generosè mortem oppetierit, testatur idem S. Doctor: *Non sic ad thalamum nupta properaret, ut ad supplicii locum, leta successu, gradu festina, Virgo processit. Flere omnes, ipsa sine fletu.* Cùm autem carnifex in cervicem puellæ ensẽ librans, alieno trepidaret periculo, cùm ipsa non timeret suo, ad exangnem conversa lictorem: Quid inquit, percussor moraris? pereat corpus quod amari potest oculis, quibus nolo. Quo verò affectu Christum sponsum æstimaverit, ipsa audiatur. Nam cum Sempronius Prætoris Romani filius, insano Virginis amore succensus eius nuptias expeteret, illa, integritate constantissima preces & omnia respuēs munera, respondit: *Discede à me pabu.*

pabulum mortis, quia jam ab alio
 amatore praeventa sum. Ipse
 sum desponsata, cui Angeli serviunt.
 Ille induit me cyclade auro texta,
 immensis monilibus ornavit me,
 circumdedit me vernantibus & co-
 ruscantibus gemmis: annulo suo
 subarrhavit me: praecepit auribus
 meis inestimabiles margaritas, &
 tanquam sponsam decoravit me
 coronâ. Cum verò in rogum
 conjecta, exinde divinitus libe-
 ra evasisset, ita Dominum pre-
 cata est: Omnipotens, adoranda,
 de, tremende, benedico te
 quia per Filium tuum unigeni-
 tum evasi minas hominum, &
 spurcicias diaboli impolluta
 calle transivi. Te confiteor
 labiis, te corde, te totis viri-
 bus concupisco. Ecce quod
 concupivi jam video, quod spe-

rav.
 Exe.

ravi jam
 in coelis,
 tota devo

Ex S.
 Ecclesia.

21. S. Do.

Pro Cl
 leo ad cr
 visa est ga
 Cumq; n
 ses, causa
 dit: Nun
 incessi ga
 cumfluò,
 Aygi man
 tum quoe
 coelo vid
 meo frui
 ergo acce
 stea equit
 cula alapi

ravi jam teneo; ipsi sum juncta
in coelis, quem in terris posita, ,,
totâ devorione dilexi.

*Ex S. Ambrosio, & ex officio
Ecclesie.*

21. S. Dorothea Virgo & Martyr.

Pro Christo suspensa in equu-
leo ad cruciatus, tantis gestire
visa est gaudiis, acsi ad epulas irer-
Cumq; miratus id Apricius Præ-
ses, causam quæreret, illa respon-
dit: Nunquam dum vivo, tantis
incessi gaudiis, quantis nunc cir-
cumfluô, tum quod animas à te
stygi mancipatas, Deo vindicarim:
tum quod me jam propius abesse
cœlo videam, meq; brevi Deo
meo fruturam sperem. Tædis
ergo accensis dire ustulata, ac po-
stea equuleo deposita, multisque
cæsa alapis, quod liberiùs locuta
esset,

esset, crescentibus tormentis, tanto majori lætitiâ exultabat. Tandem ad ense[m] damnata, Deo egit gratias, quod se ad Agni immaculati nuptias evocaret; cumque ad arenam educeretur, Theophilo cuidam causidico, per ludibrium ab illa petenti pomâ à paradiso Sponsi sui, illa jam colum ferro subijciens, precibus suis impetravit, ut adfuerit celestis ephebus, qui calathum cum tribus pomis, totidemque rosas ei exhibuit, quem illa cum his donis ad Theophilum misit. *Ribadeneira.*

22. *S. Clara Virgo, prima sororum S. Francisci.*

Devotione erga Deiparam meruit, ut cum ingenti Virginum agmine, candidis vestibus & coronis

Ex
ronis au
Claram
gines, ve
ronata d
cente, è
gor, solis
bat. Ho
ter ad C
ter bland
xum, pac
mo ejus
ac coele
Virgines
tata, cir
aurea teg
Sponsum
Paulus B
23. S. Te
rum E
Hac

gonis aureis vilendo, morientem
Claram adiverit media inter Vir-
gines, veluti huiusmodi Regina, co-
ronata diademate geminis collu-
cente, è cuius vultu coelestis ful-
gor, solis luce nitidior, promica-
bat. Hoc igitur incessu Dei Ma-
ter ad Claram venit, eiq; amant-
ter blandita, post datum ample-
xum, pacis osculum obtulit, ani-
mo ejus interim novum robur,
ac coeleste solarium capiente.
Virgines autem Deiparam comi-
tatae, circa lectum stantes, eam
aureâ tegete obtexerant, & sic ad
Sponsum divinum deducta est.

Paulus Barry ex Chron. Ord.

23. *S. Tereſia Virgo, Carmelita-
rum Excalceatorum Moniali-
umq; Fundatrix.*

Hæc Virgo Seraphica, coelesti
Z sapien-

sapientiâ dives, spiritualis doctrinæ Magistra singularis, sublimis contemplationis & extaticæ orationis dono ditata, omni heroicarum virtutum genere clarissima, pro tot laboribus ad divinum honorem & Ecclesiæ utilitatem exhaustis, coronam gloriæ de manu sponsi acceptura, è fluxu sanguinis languida, decumbere cœpit; quo tempore filias suas prudentissimis, ac saluberrimis consiliis instruebat. - Ingravescente verò morbo, cum se jam lecto morere non posset; tamen allato sacro viatico, repente sine ullius opere se erexit, & Sanctissimum Sacramentum cum summa reverentia, & miro splendore perfusa, suscepit, ac in præsentia dilecti sui, junctis manibus, amore langvens dicebat: O Domine, ô Sponse mi,

mi accessum; æ
Tempus
vita disc
ta placit
hora, ut
fruar. T
eam in E
& quod
efflaret,
Sum cer
Petens a
ac salute
ptoris n
frequēte
raret; ut
facie tua
liatū D
reverēte
onis Sa
it & C
um obi

mi accessit tandem tempus opor-
tum: æquum est, ut te videam.
Tempus est mi Domine, ut ex hac
vita discedam. Fiat obsecro jux-
ta placitum tuum. Venit demùm
hora, ut hoc exilio enipiar, teque
fruar. Tum gratias agebar, quod
eam in Ecclesiæ filiam adoptasset,
& quod in sinu tantæ Matris animã
efflaret, magno sensu repetendo:
Sum certè Domine, Ecclesiæ filia.
Petens autē veniam peccatorum,
ac salutem se per Christi Redem-
ptoris merita sperare asseverans,
frequenter illos versus donec exspi-
raret, usurpabat: *Ne proijcias me à
facie tua &c. Cor contritū & humi-
liatū Deus non despicias.* Tandē
reverēter sumpto extremæ uncti-
onis Sacramento, in latus incubu-
it & Christi effigiem usq; ad su-
um obitum tenens, vultuq; flagrā-

ti orans, & quasi in exstasim raptus, sub columbæ specie purissimam animam Deo reddidit, annos nata 67. Ei morienti adesse visus est inter Angelorum agmina Christus JESUS, & arbor arida cellæ proxima statim effloruit. *Ex Actis Canoniz. & ex Breviario*

23. *S. Maria Magdalena de Pazzi Carmelitana.*

Hæc admirabilis Christi Virgo, insigni dono castitatis decorata, cujus votum in anno decimo fecit, atq; ita perfectè observavit, ut quidquid eam læderet, ignoraverit: magnâ carnis mortificatione insignis; frequenti exstasi clara: eximia Verbi incarnati amatrix, cujus cordi, in exstasi, S. Augustinus inscripsit aureis literis *Verbum*, jam verò sanguineis, *Caro facta*,

Ex
ro factus
Christum
tus ejus
opus fuit
ta Virgo
nis, long
& dolor
desolatio
nihil de
remisit.
morbo c
sacram
dem in p
tetat, no
surgebat
roribus,
mentum
pè ob d
bus duce
aliter no
rii, in le
mentum

Exempla morientium 337

ro factum est; ipsa verò eo erga Christum amore flagrabat, ut pectus ejus aquâ frigida refrigerari opus fuerit. Hæc inquam Sancta Virgo, tribus ante mortem annis, longum gravemq; morbum, & dolores intolerabiles, insuper desolationes spiritûs, tolerando, nihil de exemplis virtutum suarû remisit. Nam imprimis in hoc morbo diuturno, singulis diebus sacram sumebat synaxim: & quidem in principio morbi, cum poterat, non sine gravi violentia, surgebat è lecto, & cum aliis sororibus, quotidie ad hoc Sacramentum accedebat, quamvis sæpè ob debilitatem, alienis manibus duceretur: postea verò, cum aliter non posset, jussu Confessarii, in lecto idem sumebat Sacramentum, totâ idcirco nocte, ni-

hil gustans, quamvis præ debilitate deficeret. Cùm jam horas canonicas recitare non posset, petiit ut coram ea ab aliqua sorore dicerentur, quod usq; ad mortem observatum. In eodem gravi morbo non indulgendo carni, nec admittendo commoditates, etiam à Medicis præscriptas, dicebat: *IESVS meus nulla habuit in Crucis solatia.* Atq; ita per multos menses soli stramineo sacco incubebat in veste, laneo stragulo tecta, non utendo indusio aut sindone lineâ, quoadusq; obedientia contrariû non præcepit. Cùm aliquis cibus illi melior ad vires reficiendas offerretur, eum illico infirmis sororibus mittebat. Tri-duò ante mortem, sacro oleo ungenda, convocatis sororibus, exactam regularum observantiam,

pau-

pauperrimam
tem com
hac Sac
cerdoti
tanas re
li intuit
quam te
rim ejus
lum Ap
sui, ac p
tate can
ante di
sumptis
bili amo
ca meri
& alias
busq; se
mnos c
lacryma
cessu e
mè obi
tis 41,

Exempla morientium 33

paupertatem, mutuamq; charitatem commendavit. Ipsa verò in hac Sacramentali cerimonia Sacerdoti ad verius singulos & Litanias respondebat, oculis amabili intuitu in Crucifixi imaginem quam tenebat, defixis; cum inter ceterum eius rogatu, sorores symbolum Apostolorum, & S. Athanasii, ac præfationem de SS. Trinitate cantarent. Ipso die mortis ante diluculum, sacrum petiit, sumpsitq; viaticum, cum indicibili amore ac jucunditate, & circa meridiem, Confessario Psalmos & alias orationes recitante, omnibusq; sororibus circa lectum hymnos cantantibus, & non magis lacrymantibus, quam de felici decessu ejus gaudentibus, quietissime obiit, 25 Maii 1607, anno ætatis 41. *Ex Vita.*

25. *S. Hedvigis Vidua, Ducissa
Poloniae.*

Annis meritisq; cumulata, mortem vicinam divinitus intellexit: Quamobrem se tempestive Sacramentis, etiam sacro oleo, muniri curavit, ut hoc Sacramentum majori pietatis affectu susceperet. Noluit corpus suum tumulari in templo, nec eodem mausoleo cum Duce Henrico Conjuge condidi, quod ab hac jam dudum, dum viveret, esset castitatis amore seperata; sed potius voluit sepeliri in communi monialium cimiterio. In suprema agnitione, die Natalis Deiparae, tempore vesperrarum, fuit visitata à S. Maria Magdalena, Catharina, Thecla, Ursula, similiq; visu recreata fuit iterum in festo S. Matthæi Apostoli

Ex
foli, a
ctobris
Post mo
ejus asp
gulo se
valde v
vultu, q
junius, a
ita exh
ut dum
tum, l
simulac
is Auth
quod
ginis, c
bat, ev
cum ea
bus illa
corrupt

Stoli, atq; ita brevi post idibus Octobris coronam gloriæ recepit. Post mortem repertum est corpus ejus aspero vestitum cilicio, & cingulo setis equinis intexto: sed valde venustum ac splendidum in vultu, quod aliàs fuit vigiliis, jejuniis, alijsq; poenitentiae operibus ita exhaustum & consumptum, ut dum viveret, videretur emortuum, luridum, ac vivum mortis simulachrum. *Ribaden. ex variis Authoribus.* Addit Surtius quod ei morienti imago B. Virginis, quàm vivens è collo gestabat, evelli non potuerit, sicque cum ea est tumulata, & digiti quibus illam tenebat, manserunt incorrupti.

26. *S. Elisabeth Vidua, filia Regis Vngariae.*

Ante supremum morbum Christus ei apparuit, monuitq; tempus esse, quo vellet ei coronam gloriæ conferre. Mox ardenti febris correpta, Sacramenta poenitentiae, Eucharistiae, & extremae unctionis magnâ pietate percepit. Proxima morti, visum humani generis hostem terribili specie adstantem, non expavit, sed generosè fugavit, exclamando: *Discede miser, fuge maledicte.* Atq; ita in piis de Christi vita colloquiis, spiritum Deo, cui illum magno affectu commendabat, reddidit. In eius obitu auditi sunt suavissimi coelitus concentus, & sensu percepta ab adstantibus è corpore expirans mira o-
dorum

Or
 dorum
 thoribus
 Hæ se
 rum, qu
 optare
 mea mor
 vissima

A P
 Psalmi, &
 recita

PRO
 dispon
 addere h
 rationes,
 Pono au
 rationes,
 gratiores
 sz à Ch
 tur, quan
 torum A

Orationes pro infirmis 537
dorum fragrantia. *Idem ex Au-*
thoribus.

Hæ sunt prexiosæ mortes Justo-
rum, quibus similem unusquîq;
optare debet. *Moriatur anima*
mea morte justorum, & fiant no-
vissima mea horû similia. Num. 23.

A P P E N D I X.

Psalmi, & Orationes Ecclesia, quæ
recitari possunt supra mori-
bundos.

PRO commoditate eorum, qui
disponunt moribundos, placet
addere hujusmodi Psalmos & O-
rationes, ut in promptu habeantur.
Pono autem hîc solas Ecclesiæ o-
rationes, quia hæ sunt longè Deo
gratiores, siquidem nomine Spō-
sæ à Christo dilectæ, ei offerun-
tur, quam aliz quæcunq; priva-
torum Authorum preces. Ex

Ex Psalmis, 1. ad excitandam contritionē recitari possunt Psalmi poenitentiales, exemplō S. Augustini, & B. Aloysii. Habentur ad finem Breviarii. Præsertim ad hunc finem servit Psalmus 30, *Miserere mei Deus*, qui habetur primus in Laudibus feria 2da.

2. Ad excitandam memoriam passionis Christi, Psalmus 21: *Deus Deus meus respice in me*, qui habetur feria 6ta ad Primam; fuitq; à Christo moriente recitatus in cruce.

3. Item ad spem excitandam Psalmus 30. *In te Domine speravi*. Habetur in Completorio 2dus, eumq; recitavit moriens S. Hyacinthus. Similiter Psalmus 90. *Qui habitat*. Habetur ibidē 3tius.

4. Ad excitandum desiderium

videndū

videndū
ce mea
betur i
tus. R
Franci
5. I
lecta
atus in
citatus
& à P.
6. I
modum
atus in
7. C
Domini
primus
8.
recitan
Dilige
Habet
Domini

Orationes pro infirmis 33

videndi Deum Psalmus 141. *Vo-*
ce mea ad Dominum clamavi. Ha-
betur in vesperis feriæ 6tæ quin-
tus. Recitavit illum in morte S.
Franciscus.

5. Item Psalmus 83. *Quàm di-*
lecta tabernacula tua. Habetur
4tus in matutino feriæ 6tæ, & re-
citatus fuit à S. Paula moriente,
& à P. Francisco Suarez S. J.

6. Item Psalmus 41. *Quemad-*
modum desiderat cervus: qui est
4tus in matutino feriæ 3tæ.

7. Contra timores, Psalmus 26
Dominus illuminatio mea: qui est
primus in matutino feriæ 2dæ.

8. Ad excitandam charitatem
recitari potest initium Psalmi 17.
Diligam te Domine fortitudo mea.
Habetur tertius in 2do Nocturno
Dominicæ.

2. Ad laudandum Deum Psal-

mus

mus 144. *Exaltabo te Deus meus,*
qui est adus in vesperis Sabbati.

ORATIONES ECCLESIE.

Præter commendationem animæ, pro impetranda felici mortē, recitari possunt Litanie de Nomine JESU. Item Litanie Lauretanæ de B. Virgine. Item sequentes. *Pater noster, &c.*

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

V. Salvum fac servum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Esto ei Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponet nocere ei.

*V. Mitte ei Domine auxilium
Sancto.*

R. Et

Ora
R. E
V. L
meam.

R. E
niat.

Omn
us, salus
di nos p
pro quo
ramus.
sapitate.
Ga tua re
minum

Deus
gulare p
per infir
stende v
cordia: t
sanctæ i
reatur.

Orationes pro infirmis

34

R. Et de Sion tuere eum.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Oratio pro Infirmis.

Omnipotens sempiterne Deus, salus æterna credentium: exaudi nos pro famulo tuo infirmo, pro quo misericordiae tuae imploramus auxilium, ut redditâ sibi sanitate, gratiarum tibi in Ecclesia tua referat actiones. Per Dominum nostrum, &c.

Alia.

Deus infirmitatis humanæ singulare præsidium: auxilii tui super infirmum famulum tuum ostende virtutem, ut ope misericordiae tuae adjutus, Ecclesiae tuae sanctae incolumis repræsentari mereatur. Per Dominum &c.

Pro

Pro infirmo proximo morti.

Omnipotens & misericors
Deus, qui humano generi & sa-
lutis remedia, & vitæ æternæ mu-
nera contulisti; respice propiti-
us famulum tuum infirmitate cor-
poris laborantem, & animam re-
fove, quam creasti, ut in hora e-
xitus illius, absq; peccati macula,
tibi Creatori suo, per manus San-
ctorum Angelorum repræsentari
mereatur. Per Dominum &c.

Alia.

Suscipe quæsumus *Omnipotens*
Deus merita *IESU Christi Filii tui*
Domini nostri, quæ tibi offerimus
pro famulo tuo, in extremo vitæ
constituto, & concede, ut per ea,
universa illius purgentur delicta;
ut qui tuæ dispositionis flagellis
in hac vita atteritur, in futura re-
quiem consequatur æternam:
Precandem Dominum &c.

Quæsu

mnipoten
um gratia
ris: ut in
prævalea
lus, sed cr
habere n
Dominu

Pro

Deus
rerī sem
deprecat
famulos
catena co
tātis tua

Ineffa

am tuan
menter o
catis om
quas pro

Orationes pro infirmis 543

Alia.

Quæsumus clementiam tuam omnipotens Deus, ut famulum tuum gratiâ tuâ confirmare digneris: ut in hora mortis ejus non prævaleat contra eum adversarius, sed cum Angelis tuis transitû habere mereatur ad vitam. Per Dominum nostrum &c.

Pro remissione peccatorum.

Deus cui proprium est miseri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, ut nos famulos tuos, quos delictorum catena constringit, miseratione pietatis tuæ clementer absolvat.

Alia.

Ineffabilem nobis misericordiam tuam quæsumus Domine clementer ostende, ut nos & à peccatis omnibus exuas, & à poenis, quas pro his meremur eripias.

Alia

Deus qui culpā offenderis, poenitentia placaris: preces famuli tui supplicantis propitius respice, atq; ab eo flagella tuæ iracundiæ clementer averte.

Contra tentationes.

Deus qui iustificas impium, & non vis mortem peccatoris: maiestatem tuam suppliciter deprecamur, ut famulum tuum de tua misericordia confidentem, cœlesti protegas benignus auxilio, & assiduâ protectione conserves, ut tibi jugiter famuletur, & nullis tentationibus à te separetur. Per Dominum nostrum &c.

Alia.

Omnipotens & mitissime Deus, respice propitius ad preces nostras, & libera corda nostra de malorum tentationibus cogitati-

onum

Oratio

onum:

fieri habet

Dominum

Ad p

Deus

tiâ anti

perbiam

idem piâ

lere, sicq

versantia

Per Dom

Oratio

Omn

qui dedi

one ven

gloriam

majestatem

sumus

hic fam

niatur a

nostrum

Orationes pro infirmis 34

onum: ut Sancti Spiritus dignum fieri habitaculum mereamur. Per Dominum nostrum &c.

Ad postulandam patientiam.

Deus qui Unigeniti tui patientiâ antiqui hostis contrivisti superbiam: da nobis quæsumus, quæ idem piè pro nobis pertulit, recollere, sicq; exemplo ejus, nobis ad-versantia æquanimiter tolerare. Per Dominum nostrum.

Oratio de SS. Trinitate.

Omnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia majestatis adorare unitatem: quæsumus ut ejusdem fidei firmitate hic famulus tuus ab omnibus muniatur adversis. Per Dominum nostrum &c.

Oratio

Oratio de Spiritu S.

Adsit nobis quæsumus Domine virtus Spiritûs Sancti, quæ & corda nostra clementer expurget, & ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum nostrum &c.

Alia.

Deus cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, & quem nullum latet secretum: purificationem per infusionem Spiritûs S. cogitationes cordis nostri, ut te perfectè diligere, & dignè laudare mereamur. Per Dominum nostrum &c.

Oratio ad Christum crucifixum

Domine JESU Christe, qui de cœlis ad terram de sinu Patris descendisti, & sanguinem tuum pretiosum in remissionem peccatorum nostrorum fudisti: te humiliter pro hoc famulo tuo deprecamur, ut in die iudicii, ad dexteram

tua

tuam au
benedic
um De

Domin

vivi, qui
one mur
scendisti,
tiosum in
rum nost
liter depre
tuo, ut p
disti janua
ire conce
um Deo

Conce

sumus Do
mentis &
dere, & g
Virginis
liberari tr
letitia P

Orationes pro infirmis 547

tuam audire mereatur, Venite
benedicti: Qui vivis & regnas
cum Deo Patre &c.

Alia.

Domine JESU Christe, Fili Dei
vivi, qui horâ sexta pro redempti-
one mundi crucis patibulum a-
scendisti, & sanguinem tuum pre-
tiosum in remissionem peccato-
rum nostrorum fudisti; te humi-
liter deprecamur pro hoc famulo
tuo, ut post obitum suum, para-
disi januas, eum gaudenter intro-
ire concedas. Qui vivis & regnas
cum Deo Patre.

De B. Virgine

Concede famulum tuum qua-
sumus Domine Deus, perpetuâ
mentis & corporis sanitate gau-
dere, & gloriosâ B. Mariae semper
Virginis intercessione à præsenti
liberari tristitia, & æternâ perfrui
lætitia. Per Dominum &c.

Defende quæsumus Domine,
 Beatâ Maria semper Virgine in-
 tercedete, hunc tuum ab omni ad-
 versitate famulum, & toto corde
 tibi prostratum, ab hostium pro-
 prius tuere clementer insidiis.

Alia de B. Virgine.

Interveniat pro nobis quæsu-
 mus Domine JESU Christe, nunc
 & in hora mortis nostræ, apud tu-
 am clementiam, Beata Virgo Ma-
 ter tua, cujus sanctissimam animâ
 in hora mortis tuæ & passionis, do-
 loris gladius pertransiit: per te
 JESU Christe Salvator mundi,
 qui cum Patre & Spiritu S. vivis
 & regnas in sæcula sæculorum.

De SS. Angelis.

Deus qui miro ordine Angelo-
 rum ministeria hominumq; dispē-
 sas, concede propitius. ut à qui-
 bus

bus tibi
 semper al-
 ta famuli

Deus q
 Sanctos A
 custodiam
 re huic su
 nunc prot
 nâ societa

De SS.

Deus cu
 ambulante
 geretur e
 ejus Paulo
 de profun
 xaudi nos
 amboru
 tuis ater

quatur: Pe

Sanctissima

Orationes pro infirmis. 549

bus tibi ministrantibus in coelo
semper assistitur, ab his in terra vi-
ta famuli tui merentur.

Alia.

Deus qui ineffabili providentia
Sanctos Angelos tuos ad nostram
custodiam mittere dignaris: largi-
re huic supplici tuo, & eorum
nunc protectione defendi, & æter-
nâ societate gaudere.

De SS. Apostolis Petro & Paulo.

Deus cujus dextera B. Petrum
ambulantem in fluctibus, ne mer-
geretur erexit, & Coapostolum
ejus Paulum tertio naufragantem
de profundo pelagi liberavit: e-
audi nos propitius, & concede,
amborum meritis, hic famulus
tuus æternitatis gloriam conse-
quatur: Per Dominum &c.

De S. Ioseph.

Sanctissimæ Genitricis tuæ Sponsi;
quis

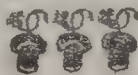
Appendix pro infirmis
 quæsumus Domine meritis adiu-
 vemur, ut quod possibilitas nostra
 non obtinet, ejus nobis intercessi-
 one donetur.

De S. Ignatio Confessore.

Deus qui ad majorem tui no-
 minis gloriam propagandum, no-
 vo per B. Ignatium subsidio mili-
 tantem Ecclesiam roborasti: con-
 cede propitius, ut ejus auxilio &
 imitatione, hic famulus tuus cer-
 tando in terris, coronari cum i-
 pso mereatur in coelis.

De S. Francisco Xaverio.

Deus qui glorificantes te glori-
 ficas, & in Sanctorum tuorum ho-
 noribus honoraris: concede pro-
 pitius, ut hic, qui S. Francisci gl-
 riosa merita veneratur, ejus pia
 nunc sentiat patrocinia: Per
 Dominum nostrum &c.

400
Illum.

is
adju.
nostra
recessi.

.
qui no-
m, no-
mili-
con-
tilio &
us cer-
cum i-

io.
glori-
m ho-
de pro-
ci gl-
jus pia
Per
tc.

161

100
Clav.

iotheca 1000,-
ensium in Bielany

Bibliotece Jagiellońskie

06057

G.III.6

